Česká republika
Nejvyšší kontrolní úřad

VĚSTNÍK

NEJVYŠŠÍHO KONTROLNÍHO ÚŘADU

2026

ČÁSTKA 4/2026

OBSAH

Část A: PLÁN KONTROLNÍ ČINNOSTI

5. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2025 (VII) 615
(25/26, 25/28, 25/30)

6. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2026 (III) 617
(26/04, 26/11, 26/14, 26/18, 26/26)

7. Doplnění plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2026 (I) 621
(26/27, 26/28)

Část B: KONTROLNÍ ZÁVĚRY Z KONTROLNÍCH AKCÍ

25/13 Peněžní prostředky určené na výzkum a vývoj ve zdravotnictví 623

25/14 Majetek a peněžní prostředky, se kterými je příslušný hospodařit Institut klinické a experimentální medicíny 647

25/16 Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Český statistický úřad* za rok 2025, účetní závěrka Českého statistického úřadu za rok 2025 a údaje předkládané Českým statistickým úřadem pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 661

25/17 Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Digitální a informační agentura* za rok 2025, účetní závěrka Digitální a informační agentury za rok 2025 a údaje předkládané Digitální a informační agenturou pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 685

25/18 Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem zemědělství na podporu aplikovaného výzkumu 707

25/20 Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Akademie věd České republiky* za rok 2025, účetní závěrka Akademie věd České republiky za rok 2025 a údaje předkládané Akademií věd České republiky pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 735

25/21 Účetní závěrka Úřadu práce České republiky za rok 2025 a údaje předkládané Úřadem práce České republiky pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 751

25/22 Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem průmyslu a obchodu na podporu startupů 771

25/24 Peněžní prostředky určené na podporu revitalizace veřejných prostranství měst a obcí 785

Část C: INFORMACE A DOKUMENTY

Informace o ukončení kontrolní akce 26/01 811

ČÁST A
PLÁN KONTROLNÍ ČINNOSTI

5. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2025 (VII)

Číslo kontrolní akce: 25/26

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené na rozvoj a modernizaci materiálně technické základny sociálních služeb

Změna v položce:

Časový plán:

– předložení KZ ke schválení: 10/2026
(původní údaj: 08/2026).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/XII/2026 na svém XII. jednání 17. 8. 2026.

Číslo kontrolní akce: 25/28

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené na péči o děti předškolního věku

Změna v položce:

Časový plán:

– předložení KZ ke schválení: 11/2026
(původní údaj: 09/2026).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 3/XIII/2026 na svém XIII. jednání 7. 9. 2026.

Číslo kontrolní akce: 25/30

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky vynakládané na *Area Monitoring System* v rámci společné zemědělské politiky EU

Změna v položce:

Časový plán:

- předložení KZ ke schválení: 10/2026
  (původní údaj: 08/2026).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/XIII/2026 na svém XIII. jednání 7. 9. 2026.

6. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2026 (III)

Číslo kontrolní akce: 26/11

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky vynaložené Ministerstvem vnitra na zabezpečení jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí

Změna v položce:

Cíle kontroly:

Prověřit, zda Ministerstvo vnitra vynaložilo peněžní prostředky určené na zabezpečení jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí účelně a v souladu s právními předpisy

(původní znění: Prověřit, zda Ministerstvo vnitra vynaložilo peněžní prostředky určené na zabezpečení jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 5/XII/2026 na svém XII. jednání 17. 8. 2026.

Číslo kontrolní akce: 26/18

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky poskytované České republice v rámci fondů EHP a Norska v období 2014–2021

Změna v položce:

Kontrolní závěr vypracovává:

Mgr. Tereza Koucká Hőfferová

(původní údaj: Ing. Jan Kinšt).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/XII/2026 na svém XII. jednání 17. 8. 2026.

Číslo kontrolní akce: 26/18

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky poskytované České republice v rámci fondů EHP a Norska v období 2014–2021

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– *vybraní příjemci peněžních prostředků – upřesňuje se:*

Muzeum města Brna, příspěvková organizace;
Technologická agentura České republiky, Praha;

– *vypouští se:*

Dům zahraniční spolupráce, Praha.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 5/XIII/2026 na svém XIII. jednání 7. 9. 2026.

Číslo kontrolní akce: 26/14

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené na podporu infrastruktury předškolního vzdělávání

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– *vybraní příjemci peněžních prostředků – upřesňuje se:*

statutární město Brno,
město Hrádek nad Nisou,
město Šlapanice,
město Frýdlant nad Ostravicí,
město Fulnek,
město Štramberk,
město Zruč nad Sázavou,
město Velké Meziříčí,
městys Štěpánov nad Svratkou,
obec Bolehošť,
obec Chudeřice,
obec Konecchlumí,
obec Markvartice,
obec Ropice,
obec Velký Osek,
obec Polerady,
obec Lavičky.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 5/XIV/2026 na svém XIV. jednání 5. 10. 2026.

Číslo kontrolní akce: 26/26

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky vynakládané na výzkum, vývoj a inovace v oblastech, ve kterých byly zjištěny nedostatky v kontrolních akcích č. 17/15, č. 21/30 a č. 22/21

Změna v položce:

Kontrolní závěr vypracovává:

Ing. Josef Kott

(původní údaj: RNDr. Vladimír Koníček).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/XIV/2026 na svém XIV. jednání 5. 10. 2026.

Číslo kontrolní akce: 26/04

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky vynakládané Digitální a informační agenturou a Ministerstvem vnitra na infrastrukturu a digitalizaci veřejných služeb zajišťovaných veřejnou správou

Změna v položce:

Časový plán:

– předložení KZ ke schválení: 03/2027
(původní údaj: 12/2026).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/XV/2026 na svém XV. jednání 26. 10. 2026.

Číslo kontrolní akce: 26/18

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky poskytované České republice v rámci fondů EHP a Norska v období 2014–2021

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– *vybraní příjemci peněžních prostředků – doplňuje se:*

Ministerstvo pro místní rozvoj;

Ministerstvo spravedlnosti;

Česká zemědělská univerzita v Praze;

Univerzita Karlova;

Vysoká škola chemicko-technologická v Praze;

AKCIOVÝ PIVOVAR DALEŠICE, a.s.;

ÚJV Řež, a. s.;

Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR, v. v. i., Liběchov;

Výzkumný institut práce a sociálních věcí, v. v. i., Praha;

Občanské sdružení pro záchranu a konzervaci kulturní památky Panský dvůr a bývalé tvrze Mladějovice z. s., Praha;

Tripitaka, z.s., Praha;

městys Jince;

Městská knihovna v Praze;

Muzeum romské kultury, státní příspěvková organizace, Bratislavská 67/246, Brno;

Římskokatolická farnost Bučovice.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 7/XV/2026 na svém XV. jednání 26. 10. 2026.

7. Doplnění plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2026 (I)

Číslo kontrolní akce: 26/27

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky vynakládané na elektronický systém tvorby právních předpisů a elektronický systém Sbírky zákonů a mezinárodních smluv

Cíle kontroly:

Prověřit, zda Ministerstvo vnitra naplnilo cíle projektu *Elektronická sbírka zákonů a mezinárodních smluv (e-Sbírka) a elektronická tvorba právních předpisů (e-Legislativa)*

Kontrolované osoby:

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo vnitra

Časový plán:

- zahájení kontroly: 11/2026
- předložení KZ ke schválení: 09/2027

Kontrolní závěr vypracovává: JUDr. Petr Přikryl

Kontrolní závěr schvaluje: Kolegium NKÚ

Doplnění plánu kontrolní činnosti na rok 2026 schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 7/XIV/2026 na svém XIV. jednání dne 5. 10. 2026.

Číslo kontrolní akce: 26/28

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky vynaložené na správu dávek důchodového a nemocenského pojištění

Cíle kontroly:

Prověřit, zda peněžní prostředky vynaložené na správu dávek důchodového a nemocenského pojištění vedly k plnění cílů v této oblasti

Kontrolované osoby:

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Česká správa sociálního zabezpečení, Praha

Časový plán:

- zahájení kontroly: 10/2026
- předložení KZ ke schválení: 08/2027

Kontrolní závěr vypracovává: JUDr. Radovan Suchánek, Ph.D.

Kontrolní závěr schvaluje: Kolegium NKÚ

Doplnění plánu kontrolní činnosti na rok 2026 schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 8/XIV/2026 na svém XIV. jednání dne 5. 10. 2026.

ČÁST B
KONTROLNÍ ZÁVĚRY Z KONTROLNÍCH AKCÍ

Kontrolní závěr z kontrolní akce

25/13

Peněžní prostředky určené na výzkum a vývoj ve zdravotnictví

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2025 pod číslem 25/13. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Adolf Beznoska.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na výzkum a vývoj ve zdravotnictví byly vynakládány účelně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2020 až 2024, v případě věcných souvislostí i období předcházející či následující.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od července 2025 do března 2026.

Kontrolované osoby:
Ministerstvo zdravotnictví (dále také „MZd“ nebo „poskytovatel“);
Agentura pro zdravotnický výzkum České republiky, Praha (dále také „AZV“);
Všeobecná fakultní nemocnice v Praze (dále také „VFN“);
Fakultní nemocnice Brno (dále také „FNB“);
Fakultní nemocnice Olomouc (dále také „FNOL“).

Kolegium NKÚ na svém VIII. jednání, které se konalo dne 18. května 2026,

schválilo usnesením č. 5/VIII/2026

kontrolní závěr v tomto znění:

Peněžní prostředky určené na výzkum a vývoj ve zdravotnictví v období 2020–2024

ZÁKLADNÍ FAKTA

5,4 mld. Kč	**521**	**111**
Výdaje na účelovou podporu	Počet podpořených projektů účelové podpory	Počet kontrol účelové podpory ze strany MZd
3,6 mld. Kč	**19**	**0**
Výdaje na institucionální podporu	Počet příjemců institucionální podpory	Počet kontrol institucionální podpory ze strany MZd

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

Transparentní výběr projektů

AZV vybírala projekty transparentně dle předem stanovených kritérií a na základě hodnocení nezávislých expertních posudků.

Výsledky výzkumu byly užívány v praxi

Kontrolované výsledky projektů (např. odborné články, metodické pokyny, patenty atd.) byly využívány v praxi nebo použity jako podklad pro další výzkum.

Hodnocení institucionální podpory na základě kvality výzkumu

MZd hodnotilo výzkumné organizace resortní metodikou a zařadilo je pro potřeby institucionální podpory na základě kvality výzkumu do kategorií A až D.

Nestabilní výše peněžních prostředků ze státního rozpočtu

Nestabilní výše objemu peněžních prostředků ze státního rozpočtu vedla ke **každoročním změnám výše** institucionální podpory, což omezovalo její předvídatelnost.

Nastavené cíle programů nebyly vyhodnoceny

MZd dlouhodobě systémově **nehodnotilo, jestli jeho programy účelové podpory splňují své cíle.** Tyto byly nastavené příliš obecně a ukazatele, které měly měřit jejich plnění, s těmito cíli nekorespondovaly.

MZd neodstranilo nedostatky z předešlé kontroly NKÚ č. 19/17

MZd **neodstranilo pět nedostatků** z předešlé kontroly a dalších pět odstranilo pouze částečně. Klíčovým opatřením mělo být vypracování evaluační metodiky pro zhodnocení přínosů a dopadů ukončených programů výzkumu, což MZd neučinilo.

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ prověřil, jak MZd nakládalo s více než 9 mld. Kč určenými na **účelovou a institucionální podporu** výzkumu a vývoje ve zdravotnictví v letech 2020 až 2024. Zdravotnický aplikovaný výzkum a vývoj je zaměřený na praktické ověřování a vytváření nových postupů a metod, které lze přímo využít v diagnostice, léčbě nebo při zlepšování poskytované zdravotní péče.

Účelovou podporu poskytuje MZd. Výběr konkrétních projektů provádí AZV, jejímž zřizovatelem je MZd. Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že AZV provedla výběr projektů transparentně. NKÚ ověřil, že u 37 z 41 prověřených projektů realizovaných kontrolovanými příjemci účelové podpory, byly jejich výsledky využity v praxi nebo pro další vědeckou práci.

Zároveň však NKÚ zjistil některé systémové nedostatky, a to především, že MZd:

- dlouhodobě **nevyhodnocovalo,** zda programy výzkumu dosahují stanovených cílů. Chyběly provázané indikátory, výchozí hodnoty a cílové stavy, což znemožnilo posoudit přínos jednotlivých programů i celkovou efektivitu vynaložených peněžních prostředků. Absence těchto nástrojů neznamená, že projekty nepřinesly výsledky, ale omezuje možnost jejich systematického vyhodnocení;
- **nevyhodnocovalo,** jak jsou výsledky výzkumu zaváděny do praxe. MZd prostřednictvím AZV zahájilo sběr dat až v roce 2025 a první vyhodnocení dopadů účelové podpory do zdravotnictví plánuje až na rok 2027;
- **nedodržovalo** zákonné lhůty pro vyplácení účelové podpory, kdy docházelo ke zpoždění jak u nových, tak zejména u pokračujících projektů;
- **nezajišťovalo** uchovávání projektové dokumentace dle právních předpisů až do roku 2026;
- **nesplnilo** úkoly uložené vládou po kontrole NKÚ z roku 2019, zejména nevypracovalo evaluační metodiku pro zhodnocení přínosů a dopadů ukončených programů výzkumu a nezajistilo provázanost cílů a indikátorů v nových programech.

NKÚ u institucionální podpory identifikoval nedostatky. Systém podpory nevedl k předvídatelnosti financování, především z důvodu výkyvů peněžních prostředků přidělovaných ze státního rozpočtu v jednotlivých letech a s tím souvisejících každoročních změn jejích pravidel. MZd sice hodnotilo výzkumné organizace podle jejich kvality a výsledků činnosti a průběžné hodnocení těchto organizací prokázalo postupné plnění jejich cílů, ale předvídatelnost financování to organizacím nepřineslo.

NKÚ zároveň zjistil, že MZd **neprovádělo každoročně finanční kontrolu** v zákonem stanoveném rozsahu u institucionální a účelové podpory. U institucionální podpory navíc MZd neprovádělo kontrolu vůbec – a to po celou dobu její existence.

NKÚ konstatuje, že výběr projektů účelové podpory probíhal transparentně a aplikovaný zdravotnický výzkum přinesl reálné výsledky. NKÚ vyhodnotil, že MZd vynaložením peněžních prostředků zajistilo splnění obecných cílů programu. Institucionální podpora podle NKÚ neposkytovala stabilní a předvídatelné financování. MZd dlouhodobě neplnilo své povinnosti v oblasti kontroly a vyhodnocování programů, v některých případech tak nepostupovalo v souladu s právními předpisy.

II. Informace o kontrolované oblasti

MZd poskytuje účelovou podporu na zdravotnický aplikovaný[1] výzkum a institucionální podporu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací (dále také „VO“).

Institucionální podpora (dále také „IPO“) představuje dlouhodobou a **pravidelnou finanční podporu** poskytovanou VO jako celku za účelem zajištění jejich stabilního fungování, rozvoje výzkumné infrastruktury a systematického zvyšování kvality výzkumné činnosti. Je zpravidla vázána na hodnocení výsledků a kvality činnosti organizace, nikoli na konkrétní projekt.

Účelová podpora výzkumu a vývoje je finanční podpora poskytovaná **na řešení konkrétních výzkumných projektů,** programů nebo grantových schémat, a to na základě soutěže a předem stanovených cílů, podmínek a časového vymezení. Je určena k dosažení jasně definovaných výsledků a dopadů daného projektu.

Tematické vymezení programů účelové podpory MZd vychází zejména ze strategického dokumentu *Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací*, resp. z priority č. 5: *Zdravá populace*. Jedná se o klíčový dokument pro směřování aplikovaného výzkumu v ČR. Prioritní oblast *Zdravá populace* byla s cílem nalezení optimálních řešení identifikovaných výzev rozdělena do tří oblastí, 20 podoblastí a 41 cílů.

Základními koncepčními materiály pro oblast podpory zdravotnického aplikovaného výzkumu a vývoje byly v kontrolovaném období *Koncepce zdravotnického výzkumu do roku 2022* a *Koncepce zdravotnického výzkumu do roku 2030*. Hlavním cílem obou koncepcí je zajištění mezinárodně srovnatelné a konkurenceschopné úrovně zdravotnického výzkumu a využití jeho výsledků pro zlepšení zdraví české populace s dopadem na zdravotnictví v České republice a ve světě.

MZd poskytovalo prostřednictvím programů **účelovou podporu** formou dotací na zdravotnický aplikovaný výzkum na základě zákona č. 130/2002 Sb.[2] Kontrolní akce byla zaměřena na tyto programy podpory:

1. *Program na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu na léta 2015–2022*

Vláda ČR schválila svým usnesením ze dne 23. srpna 2021 č. 738 prodloužení tohoto programu[3] do roku 2023 bez nároku na navýšení účelové podpory. Důvodem prodloužení bylo zpoždění realizace projektů v důsledku pandemie covid-19. Změněn byl i název programu, a to na ***Program na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu na léta 2015–2023*** (dále také „Program 2023“).

V Programu 2023 vyhlásilo MZd pět veřejných soutěží (dále také „VeS“). MZd vyhlašovalo VeS každoročně v letech 2014 až 2018, a to vždy s počátkem řešení projektů v následujícím kalendářním roce.

---

[1] Aplikovaným výzkumem se rozumí teoretická a experimentální práce zaměřená na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb.

[2] Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací).

[3] *Program na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu a vývoje na léta 2015–2022* byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 22. ledna 2014 č. 59.

Hlavním cílem Programu 2023 bylo zajištění mezinárodně srovnatelné úrovně zdravotnického výzkumu a využití jeho výsledků pro zlepšení zdraví české populace a pro zabezpečení aktuálních potřeb zdravotnictví v České republice.

2. ***Program na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu na léta 2020–2026*** (dále také „Program 2026“)

V Programu 2026 vyhlásilo MZd pět VeS. Jednalo se o čtyři standardní VeS vyhlášené každoročně v letech 2019 až 2022, vždy s počátkem řešení projektů v následujícím kalendářním roce. V roce 2021 vyhlásilo MZd navíc i VeS zaměřenou na dopady pandemie covidu-19 na zdravotní péči v ČR (dále také „VeS Covid“).

Hlavním cílem Programu 2026 bylo prostřednictvím podpořených projektů přispět ke zlepšení zdraví české populace a reagovat na aktuální potřeby zdravotnictví. Projekty měly přinést nové poznatky ke zkvalitnění diagnostiky, léčby a prevence běžných i vzácných onemocnění a posílit konkurenceschopnost českého zdravotnického výzkumu na úroveň vyspělých zemí EU.

3. ***Program na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu na léta 2024–2030*** (dále také „Program 2030“)

V Programu 2030 vyhlásilo MZd dosud pět VeS. MZd vyhlašovalo VeS každoročně v letech 2022 až 2026, a to vždy s počátkem řešení projektů v následujícím kalendářním roce.

Cílem Programu 2030 je podporou projektů posílit mezinárodní konkurenceschopnost zdravotnického výzkumu v České republice a vývoj prakticky využitelných výsledků pro zdravotnictví. Projekty mají přinést nové poznatky vedoucí ke zlepšení diagnostiky, léčby a prevence běžných i vzácných či nových onemocnění.

MZd má pro **administraci účelové podpory** jako jediný poskytovatel v ČR zřízenu organizační složku státu – **Agenturu pro zdravotnický výzkum České republiky.**

AZV byla zřízena opatřením MZd ze dne 1. 4. 2014. AZV má podporovat aplikovaný výzkum ve zdravotnictví a plnit úkoly a činnosti stanovené MZd.

AZV v rámci své činnosti zajišťuje zejména:
- přípravu národních strategických a koncepčních dokumentů, programů podpory;
- hodnocení a výběr návrhů projektů k poskytnutí účelové podpory na jejich řešení;
- odbornou a věcnou kontrolu řešení vybraných podpořených projektů;
- hodnocení a kontrolu průběhu řešení a plnění cílů projektů a kontrolu jimi dosažených výsledků.

MZd dále přiděluje **institucionální podporu** na dlouhodobý koncepční rozvoj svých přímo řízených výzkumných organizací (dále také „DKRVO“). Účelem IPO je především vytvoření stabilních a předvídatelných podmínek pro dlouhodobý koncepční rozvoj s důrazem na sledování vývoje v oblasti kvality výzkumu, mezinárodní spolupráce, přenosu výsledků zdravotnického výzkumu do praxe a vytváření podmínek pro rozvoj personálních kapacit pro zdravotnický výzkum, specificky pak pro rozvoj vědeckých kariér mladých výzkumníků.

V rámci resortu MZd je IPO poskytována 19[4] výzkumným organizacím v přímé působnosti MZd, a to na základě resortní metodiky schválené v roce 2023 – tzv. „Metodika MZd 2023“.

[4] VO, které se v roce 2023 přihlásily k hodnocení DKRVO a následné podpoře IPO na dalších pět let. Jednalo se o fakultní nemocnice a specializované ústavy.

Metodika MZd 2023 vychází z Metodiky 17+[5] a shodně jako tato metodika hodnotí VO pěti moduly[6] a jejich podoblastmi čili indikátory. Hodnocení ze strany poskytovatele probíhá prostřednictvím odborného poradního orgánu, konkrétně komise pro IPO, která na základě zhodnocení všech pěti modulů stanoví hodnocení VO na škále A až D[7]. Zaškálování dané VO je poté platné následujících pět let, po jejichž uplynutí následuje další hodnocení VO s pětiletou fixací.

V tabulce č. 1 je uvedena výše peněžních prostředků, které MZd vynakládalo v kontrolovaném období na výzkum, vývoj a inovace (dále také „VaVaI“). Výdaje jsou rozděleny na účelové a institucionální. Institucionální výdaje jsou dále členěny na IPO VO podle zhodnocení jimi dosažených výsledků a institucionální (provozní) výdaje na AZV.

Tabulka č. 1: Skutečné výdaje MZd na VaVaI v letech 2020 až 2024 **(v tis. Kč)**

	2020	2021	2022	2023	2024	Celkem
Výdaje MZd na VaVaI	1 637 340	1 749 678	1 882 175	1 933 896	1 827 059	9 030 148
– v tom:						
Účelové výdaje	**933 906**	**1 029 454**	**1 139 768**	**1 162 474**	**1 099 021**	**5 364 623**
Institucionální výdaje	**703 434**	**720 224**	**742 407**	**771 422**	**728 038**	**3 665 525**
Institucionální podpora výzkumných organizací podle zhodnocení jimi dosažených výsledků	686 488	707 082	728 294	750 143	708 666	3 580 673
Institucionální výdaje na AZV*	16 945	13 141	14 111	21 277	19 372	84 846

Zdroj: závěrečné účty kapitoly MZd za roky 2020 až 2023; informační portál *Monitor* za rok 2024.
* Dle ustanovení § 3 odst. 3 písm. d) zákona č. 130/2002 Sb.
Pozn.: Součty se nemusí přesně rovnat součtu jednotlivých položek z důvodu zaokrouhlování.

NKÚ provedl kontrolu peněžních prostředků určených na účelovou podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu již v roce 2019. Jednalo se o **kontrolní akci č. 19/17** – *Peněžní prostředky státu poskytnuté na účelovou podporu zdravotnického výzkumu z rozpočtové kapitoly Ministerstva zdravotnictví* (dále také „KA 19/17“).

Usnesením vlády České republiky ze dne 14. září 2020 č. 915, *ke Kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 19/17 Peněžní prostředky státu poskytnuté na účelovou podporu zdravotnického výzkumu z rozpočtové kapitoly Ministerstva zdravotnictví*, (dále také „usnesení vlády ke KZ 19/17“) vláda vzala na vědomí KZ 19/17 a stanovisko MZd ke KZ. Dále uložila ministru zdravotnictví předložit vládě do 31. července 2021 informaci o plnění přijatých opatření vyplývajících ze stanoviska uvedeného v bodu I/2 tohoto usnesení.

Usnesením Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR z 6. schůze ze dne 14. dubna 2022 ke KZ 19/17 vzal kontrolní výbor na vědomí KZ 19/17, stanovisko MZd ke KZ 19/17 a informaci MZd o plnění nápravných opatření vyplývajících ze stanoviska MZd ke KZ č. 19/17, obsaženou v části II materiálu vlády č. j. 824/21 (dále také „Informace o plnění opatření ke KZ 19/17“).

[5] Metodika hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 8. února 2017 č. 107 (dále také „Metodika 17+“).

[6] Modul 1 – *Kvalita vybraných výsledků*; modul 2 – *Výkonnost výzkumu*; modul 3 – *Společenská relevance výzkumu*; modul 4 – *Životaschopnost* (viabilita) a modul 5 – *Strategie a koncepce*.

[7] A – vynikající (excellent); B – velmi dobrá (very good); C – průměrná (average) a D – podprůměrná (below average).

III. Rozsah kontroly

Předmětem kontrolní akce byly peněžní prostředky určené na výzkum a vývoj ve zdravotnictví. Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na výzkum a vývoj ve zdravotnictví byly vynakládány účelně a v souladu s právními předpisy. Kontrolovaným obdobím bylo období od roku 2020 do roku 2024, v případě věcných souvislostí i období předcházející či následující.

Kontrolou bylo prověřeno poskytování a využití peněžních prostředků na zdravotnický aplikovaný výzkum a vývoj z kapitoly MZd, a to jak na účelovou, tak i na institucionální podporu.

Ministerstvo zdravotnictví

U MZd byla kontrola zaměřena na systémovou úroveň poskytování účelových peněžních prostředků na VaVaI ve zdravotnictví. Prověřeno bylo zejména stanovení cílů v této oblasti a způsob vyhodnocování plnění cílů programů, výsledků projektů a sledování jejich využití v praxi. NKÚ dále ověřil nastavení poskytování institucionální podpory jednotlivým VO, tj. zda mělo MZd stanovený jednoznačný systém hodnocení VO a vyhodnocovalo využití peněžních prostředků poskytnutých na tuto podporu. NKÚ rovněž ověřil, zda MZd realizovalo nápravná opatření uložená usnesením vlády ČR na základě zjištění z KA 19/17.

Agentura pro zdravotnický výzkum České republiky

U AZV jako administrátora poskytování účelové podpory byla kontrola zaměřena především na proces hodnocení a způsob výběru projektů k podpoře, na kontrolu jejich realizace, vyhodnocování ukončených projektů a sledování implementace výsledků v praxi.

Příjemci podpory

U tří vybraných příjemců (VFN, FNB, FNOL) účelové podpory na vybraném vzorku projektů NKÚ především ověřil, zda příjemci dotací dosáhli realizací projektů jejich stanovených cílů, výsledků a očekávaných dopadů. NKÚ rovněž prověřil, zda příjemci nakládali s poskytnutou institucionální podporou v souladu s podmínkami pro poskytnutí a užití této podpory.

Výběr vzorku projektů byl zaměřen zejména na takové veřejné soutěže, aby byla možná kontrola již ukončených projektů. Konkrétně se jednalo o VeS 2020 a VeS Covid. U kontroly procesu hodnocení a způsobu výběru projektů byla vybrána ke kontrole i VeS 2023. Kontrole byly podrobeny rovněž vybrané projekty z VeS 2015, u kterých se NKÚ zaměřil pouze na vyhodnocení reálného využití výsledků řešení projektů v praxi.[8] NKÚ ověřil u každého vybraného příjemce tři projekty z VeS 2015, dva projekty z VeS 2020 a jeden projekt z VeS Covid. NKÚ prověřil u dalších 23 projektů využití jejich výsledků v praxi. Celkově bylo tedy prověřeno 41 projektů. Projekty byly vybrány z hlediska finanční významnosti, minima spolupříjemců a množství dosažených výsledků. V případě kontroly institucionální podpory u příjemců této podpory vybral NKÚ ke kontrole především roky 2023 a 2024, kdy MZd již postupovalo podle nové resortní metodiky.

[8] U těchto projektů uplynula dostatečně dlouhá doba na to, aby všechny výsledky byly využity v praxi a bylo možné jejich ověření.

Za účelné považuje NKÚ takové použití peněžních prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů[9]. NKÚ při hodnocení účelnosti vycházel ze stanovených strategických cílů upravujících oblast VaVaI ve zdravotnictví, cílů jednotlivých dotačních programů a nastavených ukazatelů včetně jejich stanovených cílových hodnot a dopadů.

Souladem s právními předpisy se rozumí soulad především se zákony č. 130/2002 Sb., č. 499/2004 Sb. [10] nebo č. 218/2000 Sb. [11]

Kontrolovaný objem peněžních prostředků na **úrovni systému** vychází z celkových poskytnutých peněžních prostředků na programy[12] účelové podpory ve výši 16,9 mld. Kč. Kontrolovaný objem na úrovni projektů u účelové podpory činil 958 082 tis. Kč[13] a u institucionální podpory peněžní prostředky vyplacené v letech 2023 a 2024 ve výši 1,4 mld. Kč.

U příjemců podpory činil kontrolovaný objem peněžních prostředků účelové podpory celkem 142 580 439 Kč a zahrnoval celkovou vyplacenou podporu na tři projekty z VeS 2015, dva projekty z VeS 2020 a jeden projekt z VeS Covid u každého vybraného příjemce. Kontrolovaný objem peněžních prostředků proplacených na institucionální podporu činil celkem 360 402 162 Kč.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

A. Výběr projektů byl transparentní

NKÚ prověřil, jak MZd dodržovalo nastavené hodnoticí a rozhodovací procesy o podpoře projektů a zda projekty vybíralo transparentně, nediskriminačně a v souladu se zákonem č. 130/2002 Sb.

MZd přeneslo výkon svých povinností v oblasti hodnocení a výběru návrhů projektů k poskytnutí účelové podpory na jejich řešení na AZV. Toto přenesení je upraveno v její zřizovací listině[14] a dále rozvedeno v čl. 2 odst. 1 písm. b) statutu AZV vydávaného na základě této zřizovací listiny.

NKÚ zjistil, že proces hodnocení návrhů projektů byl víceúrovňový. Hodnocení návrhů projektů probíhalo plynule v jednotlivých fázích a jednotným způsobem napříč odbornými

[9] Dle ustanovení § 2 písm. o) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

[10] Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů (dále také „zákon o archivnictví“).

[11] Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

[12] *Resortní program výzkumu a vývoje Ministerstva zdravotnictví III.* (dále také „Program 2015“), Program 2023, Program 2026 a Program 2030.

[13] Projekty realizované v letech 2015–2025.

[14] Opatření o zřízení Agentury pro zdravotnický výzkum České republiky ze dne 1. 4. 2014, č. j. MZDR 10256/2014/VLP, jehož součástí je zřizovací listina.

panely, přičemž každý návrh byl posuzován zpravodaji a oponenty dle shodné struktury hodnoticích kritérií. Hodnocení bylo realizováno prostřednictvím standardizovaných hodnoticích formulářů kombinujících bodové a slovní hodnocení. Posudky byly strukturované a systematické. Rozhodnutí hodnoticího orgánu byla dohledatelná, dostatečně odůvodněná a přijata konsensuálně při respektování pravidel o střetu zájmů. Výsledky veřejných soutěží byly zveřejněny na webových stránkách poskytovatele.

NKÚ na kontrolním vzorku 20 projektů dále prověřil, že AZV při výběru projektů k podpoře postupovala v souladu s požadavkem na podporu projektů s vyšším potenciálem dosažení aplikovatelných výsledků. NKÚ současně ověřil, že tematické zaměření projektů odpovídalo potřebám zdravotnictví v České republice vymezeným v *Národních prioritách orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací* a podpořené projekty bylo možné podle jejich zaměření zařadit do hlavních oblastí a dílčích cílů programu platného v kontrolovaném období.

NKÚ konstatuje, že v kontrolovaném období AZV provedlo hodnocení a výběr návrhů projektů transparentně, nediskriminačně a v souladu se zákonem č. 130/2002 Sb. Poskytování účelové podpory bylo funkční.

B. Výsledky zdravotnického aplikovaného výzkumu byly využity v praxi

V obecném smyslu je odborný článek považován za neaplikovaný výsledek, který je očekáván především u základního výzkumu. Splňuje-li odborný článek požadavky ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 130/2002 Sb., může být výsledkem i aplikovaného výzkumu. V případně zdravotnického aplikovaného výzkumu je odborný článek mezinárodně uznávaným aplikovaným výstupem, protože právě publikované studie vytvářejí klinickou evidenci[15] potřebnou k tomu, aby mohly být nové postupy, léčiva či zdravotnické prostředky později zavedeny do praxe. Odborné články mají přímý dopad na to, jak se nové poznatky dostávají k lékařům, jak se mění klinická praxe a jak rychle mohou pacienti těžit z výsledků výzkumu. Publikace výsledků je klíčovým krokem napříč celým spektrem výzkumu od preklinického testování[16] až po nekomerční klinická hodnocení.

NKÚ prověřil praktické využití výsledků projektů, a to na základě konkrétních podkladů, mezi které patřily zejména metodické pokyny, diagnostické sady, patenty, odborné články včetně hodnocení jejich citovanosti, léčebné postupy a provedené rozhovory s řešiteli projektů. Některé výsledky projektů současně představovaly podklad pro další odborné zkoumání realizované v rámci navazujících projektů. V rámci vybraného vzorku hodnotil NKÚ celkem **41 projektů** realizovaných **třemi fakultními nemocnicemi** (VFN, FNB, FNOL). Hodnoceno bylo využití výsledků projektů v praxi. Výstupy kontrolovaných projektů zahrnovaly jak výsledky přímo aplikované, tak i výsledky publikační, mezi nimiž převažovaly recenzované odborné články. NKÚ zjistil, že **výstupy 37 projektů byly prokazatelně uplatněny v praxi** nebo sloužily jako základ pro další vědeckou práci (viz příloha č. 1 tohoto kontrolního závěru). Tento výsledek svědčí o vysoké míře praktické relevance a efektivním transferu poznatků do reálného prostředí, zejména v oblasti klinických aplikací.

[15] Klinická evidence představuje soubor klinických dat a jejich odborné interpretace, který umožňuje posoudit účinnost, bezpečnost a klinický přínos léčiv, postupů či zdravotnických prostředků.

[16] Preklinické testování představuje počáteční fázi vývoje nového léčivého přípravku nebo zdravotnického prostředku, která probíhá před zahájením klinických studií na lidech.

NKÚ ověřil na vybraných projektech, že peněžní prostředky vynaložené na zdravotnický aplikovaný výzkum u kontrolovaných příjemců byly využity v souladu s podmínkami poskytnutí. Většina výsledků projektů byla využita v praxi nebo sloužila jako základ pro další vědeckou činnost.

C. MZd nevyhodnocovalo splnění cílů programů

MZd má jako poskytovatel podle zákona č. 130/2002 Sb. povinnost **vyhodnocovat programy podpory výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.**

NKÚ zjistil, že MZd tuto povinnost neplnilo. Hlavním cílem Programu 2023 bylo zajištění mezinárodně srovnatelné úrovně zdravotnického výzkumu a využití výsledků pro zlepšení zdraví české populace a pro zabezpečení aktuálních potřeb zdravotnictví v České republice. U Programu 2023 nebylo vyhodnoceno splnění hlavního cíle a dílčí cíle byly považovány za splněné už tehdy, když byl v dané oblasti realizován alespoň jeden projekt, což však neprokazuje skutečný přínos. Chybělo tedy řádné vyhodnocení, zda program skutečně dosahoval deklarovaných výsledků.

Podobná situace nastala i u nastavení Programu 2030. MZd stanovilo cíle a indikátory, avšak ty nejsou vzájemně provázány a neobsahují výchozí ani cílové hodnoty. V důsledku toho není možné zjistit, zda tento program povede například ke zlepšení zdraví populace či ke snížení závažnosti nemocí. MZd nebude moci soustavně sledovat a vyhodnocovat hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládaných peněžních prostředků, což ukládá zákon č. 218/2000 Sb.[17]

Na tyto nedostatky poukázal NKÚ již u Programu 2015 v KA 19/17. Po jejím ukončení zadalo MZd zpracování evaluační zprávy Programu 2015 externímu subjektu. Ale ani v této zprávě nebylo plnění stanovených cílů Programu 2015 vyhodnoceno. MZd tak hodnotilo pouze kvantitu výsledků projektů nikoliv jejich kvalitu či přínos vedoucí ke splnění stanovených cílů. U vynaložených peněžních prostředků poskytnutých na účelovou podporu zdravotnického výzkumu prostřednictvím Programu 2015 nebylo možné vyhodnotit jejich účelnost a efektivnost.

NKÚ z mezinárodního srovnání kvality výzkumu vyhodnotil, že výzkum ve zdravotnictví v ČR je kvalitní. Publikace zveřejněné českým autorem v oblasti zdravotnického výzkumu náležely v roce 2014 do nejlepšího kvartilu zahraničních časopisů, konkrétně 42,5 %. Tento podíl se v roce 2023 ještě vylepšil, a to na 52,4 % (viz příloha č. 2 tohoto kontrolního závěru). Ze závěrečného hodnocení Programu 2023 rovněž vyplývá, že dosažené výsledky byly využity v praxi pro zlepšení zdraví a zabezpečení aktuálních potřeb zdravotnictví v ČR. MZd tak prostřednictvím peněžních prostředků určených na VaVaI přispělo ke splnění hlavních obecných cílů Programu 2023 a hlavního cíle *Koncepce zdravotnického výzkumu do roku 2030*. Posun v oblasti zdravotnictví a jeho konkrétních oblastech ovšem není kvůli absenci výchozích ani cílových hodnot zřejmý.

NKÚ zjistil, že MZd jako správce kapitoly soustavně nesledovalo a nevyhodnocovalo hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládání peněžních prostředků na účelovou podporu aplikovaného zdravotnického výzkumu, čímž porušilo ustanovení § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb.

[17] Ustanovení § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb.

D. Vyhodnocování implementace dosažených výsledků dosud neproběhlo

Ve výzkumu ve zdravotnictví je zásadní sledovat, jak jsou nové poznatky skutečně uplatňovány v praxi, protože právě jejich dopad na pacienty a kvalitu péče je hlavním ukazatelem úspěchu. Systematické vyhodnocování využití výsledků umožňuje odhalit překážky implementace.

Příjemci podpory byli dle uzavřené smlouvy o poskytnutí účelové podpory a dle zadávací dokumentace příslušné veřejné soutěže **povinni** nejpozději k závěrečné zprávě o řešení projektu **předkládat plán zavedení dosažených výsledků do praxe,** tj. implementační plán. Příjemci podpory uváděli ve svých implementačních plánech přehled dosažených výsledků a jejich praktický a předpokládaný dopad na klinickou medicínu včetně informace o očekávaném termínu implementace a určení cílových uživatelů.

Již v roce 2019 NKÚ zjistil, že MZd nevyhodnocovalo tyto implementační plány. MZd následně deklarovalo, že je bude vyhodnocovat ve tříletém odstupu po ukončení projektů ve spolupráci s AZV, takže první vyhodnocení mělo proběhnout v roce 2022.

Sledování a vyhodnocování implementačních plánů svěřilo MZd plně do kompetence AZV. Tato činnost je upravena v její zřizovací listině[18] a dále rozvedena v čl. 2 odst. 1 písm. e) statutu AZV vydávaného na základě této zřizovací listiny.

Vyhodnocování zavedení výsledků projektů do praxe zahájila AZV v roce 2025 prostřednictvím dotazníkového šetření. Tento způsob by měl být realizován i v dalších letech vždy cca pět let po ukončení řešení projektů u jednotlivých veřejných soutěží. Výsledky dotazníkového šetření využije AZV pro zhodnocení dopadů příslušného programu a jeho přínos pro oblast zdravotnictví. **Hodnocení dopadů programu tímto způsobem plánuje AZV až ve druhé polovině roku 2027.**

V roce 2025 rozeslala AZV dotazník[19] řešitelům projektů ve VeS 2015 a VeS 2016. AZV předložila ke kontrole NKÚ veškeré vyplněné dotazníky vrácené příjemci podpory. Návratnost dotazníků byla k lednu 2026 zhruba 50 %. Jednalo se o deklarovanou implementaci uvedenou řešiteli projektu, nikoliv ověřenou či hodnocenou implementaci. NKÚ zjistil, že AZV nestanovila jednotný metodický postup pro vyplňování dotazníků.

NKÚ provedl vlastní předběžnou analýzu dat získaných z dotazníků a zjistil, že jejich následné vyhodnocení komplikuje právě absence jednotného metodického postupu, která vedla k používání rozdílných formátů souborů i odlišných způsobů vyplňování. Uvedené nedostatky tak limitují možnost systematického a spolehlivého vyhodnocení a znemožňují automatizované zpracování dat.

NKÚ konstatuje, že AZV realizovala kroky k monitoringu implementačních plánů, avšak k vyhodnocení jejich dopadů do doby ukončení kontroly NKÚ nedošlo, přestože mělo proběhnout již v roce 2022. AZV odložilo vyhodnocení dopadů až na rok 2027.

E. MZd nevyplácelo účelovou podporu ve stanoveném termínu

Dle ustanovení § 10 odst. 1 zákona č. 130/2002 Sb. je povinností poskytovatele začít vyplácet podporu do 60 kalendářních dnů ode dne nabytí účinnosti smlouvy nebo ode dne vydání

[18] Opatření o zřízení Agentury pro zdravotnický výzkum České republiky ze dne 1. 4. 2014, č. j. MZDR 10256/2014/VLP, jehož součástí je zřizovací listina.

[19] Dotazník byl rozčleněn na pět sekcí, tj. identifikaci projektu, stav výsledků projektu, implementaci v praxi, udržitelnost a další rozvoj a hodnocení podpory. Dotazník obsahoval kombinaci uzavřených a otevřených otázek.

rozhodnutí. Nestanoví-li smlouva nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory jiný termín, je u víceletých projektů ve druhém roce a dalších letech jejich řešení povinností poskytovatele začít poskytovat podporu do 60 kalendářních dnů od začátku kalendářního roku v případě, že jsou splněny závazky příjemce vyplývající ze smlouvy nebo z rozhodnutí o poskytnutí podpory.

NKÚ na vzorku náhodně vybraných 20 projektů podpořených v rámci VeS 2023 ověřoval, zda MZd zasílalo účelovou podporu v zákonné lhůtě. **U pěti projektů v prvním roce řešení** odeslalo MZd účelovou podporu později než 60 dnů po nabytí účinnosti smluv.

Podporu na **druhý rok řešení projektu zasílalo MZd také opožděně,** a to ve všech 20 prověřovaných případech, přestože řešitelé splnili své závazky podle ustanovení § 10 zákona č. 130/2002 Sb. Podpora byla odesílána až po vyhodnocení dílčích zpráv hodnoticími orgány, které probíhalo obvykle v únoru a březnu. MZd tento postup zdůvodnilo snahou zabránit tomu, aby byla podpora vyplacena projektům, které by následně musely být pozastaveny či ukončeny. MZd však samo uznalo, že riziko takové chyby je nízké. Podpora má být vyplácena na základě **vyhodnocení dílčích zpráv,** avšak je nezbytné **dodržovat zákonné termíny.**

NKÚ konstatuje, že MZd v kontrolovaném období nepostupovalo v souladu s ustanovením § 10 odst. 1 zákona č. 130/2002 Sb.

F. Archivace projektové dokumentace systémově dořešena až v roce 2026

MZd v rozporu se zákonem o archivnictví neuchovávalo dokumentaci k jednotlivým projektům a veřejným soutěžím vyhlášeným v rámci programů na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu a ani tuto povinnost nepřeneslo v plném rozsahu na AZV. Ačkoliv statut AZV[20] od roku 2020 ukládal povinnost AZV uchovávat dokumenty k projektům v průběhu jejich řešení a následně je předat na MZd k archivaci po 180 dnech od data ukončení jejich řešení, tento postup nikdy fakticky dodržen nebyl a k předávání na MZd nedocházelo.

NKÚ konstatuje, že MZd až do února 2026 nepostupovalo v souladu s ustanovením § 68 zákona o archivnictví a nerealizovalo nápravné opatření k nedostatku v archivaci projektové dokumentace zjištěnému již v roce 2019. Teprve ve statutu AZV účinném od 10. 2. 2026 byla na AZV převedena povinnost uchovávat dokumenty po celou zákonnou skartační dobu a provádět skartační řízení. Naplňování tohoto nového opatření však zatím nebylo možné ověřit.

G. Příjemci posílali průběžné zprávy na základě pokynů MZd, ale ne v souladu se smlouvou

Příjemci podpory byli povinni předávat MZd jako poskytovateli průběžné, resp. dílčí zprávy o řešení projektu dle smlouvy o poskytnutí účelové podpory a dle příslušné zadávací dokumentace. V dílčí zprávě musel příjemce podpory uvést informace o dosavadním řešení projektu, dosažených a plánovaných výsledcích a o hospodaření s finančními prostředky.

Smlouvy o poskytnutí účelové podpory určovaly jednotný termín doručení dílčí zprávy, a to nejpozději do 15. ledna kalendářního roku následujícího po daném roce řešení projektu. Poskytovatel na svých webových stránkách zveřejňoval každoročně pokyny pro vyplnění dílčí

[20] Povinnosti AZV jsou na základě zřizovací listiny rozvedeny zejména v čl. 2 statutu AZV.

zprávy (dále také „Pokyny“) s konkrétními termíny doručení, které však stanovily **pozdější** termíny předložení dílčí zprávy[21], než jaké byly uvedeny ve smlouvách.

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že příjemci podpory při předkládání dílčích zpráv postupovali podle termínů uvedených v Pokynech poskytovatele, které však byly pozdější než smluvně ujednané termíny. Současně však NKÚ na kontrolním vzorku[22] ověřil, že dílčí zprávy splňovaly požadované obsahové náležitosti a uvedený postup neměl vliv na následné průběžné hodnocení projektů; z časového hlediska však mohl mít dopad na návazné administrativní procesy, včetně vyplácení účelové podpory.

H. MZd neodstranilo některé nedostatky z předchozí kontroly NKÚ

NKÚ v KA 19/17 identifikoval nedostatky zejména v nastavení a vyhodnocení programů účelové podpory. NKÚ v rámci této kontrolní akce prověřil, zda MZd zajistilo realizaci opatření uložených na základě usnesení vlády ke KZ 19/17 a zda byla přijatá opatření účinná.

Ve stanovisku Ministerstva zdravotnictví ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 19/17 – *Peněžní prostředky státu poskytnuté na účelovou podporu zdravotnického výzkumu z rozpočtové kapitoly Ministerstva zdravotnictví* (dále také „Stanovisko MZd“) uvedlo MZd **přehled opatření k odstranění nedostatků.** Nastavení a vyhodnocení programů a projektů účelové podpory se týkala tato opatření:

- vypracování evaluační metodiky pro zhodnocení přínosů a dopadů ukončených programů výzkumu MZd do konce roku 2020;
- provedení zhodnocení přínosů a dopadů Programu 2015 (do června 2021);
- personální posílení pro zajištění agendy výzkumu v rámci MZd;
- zavedení průběžného monitoringu a hodnocení průběhu Programu 2023 po vypracování evaluační metodiky (od roku 2021 dále);
- zdůvodnění nenaplnění indikátorů Programu 2023 v rámci jeho zhodnocení po jeho ukončení (do 30. 11. 2023);
- nastavení indikátorů v nových programech dle reality tak, aby lépe odrážely úspěšnost plnění cílů a mohly být naplněny (při přípravě nového programu v roce 2022);
- vyhodnocení Programu 2023 po jeho ukončení;
- nastavení cílů a indikátorů ve vzájemné spojitosti při přípravě nového programu MZd (rok 2022).

V rámci této kontrolní akce č. 25/13 **NKÚ kontroloval** rovněž realizaci a **účinnost i zbývajících opatření,** a to:

- vyhodnocování implementačních plánů doložených příjemci k ukončeným projektům;
- vyplácení účelové podpory dle zákonných termínů;
- finanční kontroly projektů;
- uchovávání dokumentace.

NKÚ zjistil, že MZd v rámci nápravných opatření v oblasti nastavení a vyhodnocení programů účelové podpory zhodnotilo přínosy a dopady Programu 2015 (bez vyhodnocení hlavního cíle programu), zavedlo průběžný monitoring programů, vyhodnotilo Program 2023 (opět

[21] Za kontrolované období se jednalo o data ze dne 25. ledna 2021, 21. ledna 2022, 20. ledna 2023, 22. ledna 2024 a 21. ledna 2025.

[22] Kontrolní vzorek náhodně vybraných 40 dílčích zpráv za roky 2024 a 2025 a dílčí zprávy kontrolované u VFN, FNB a FNOL.

bez hlavního cíle programu) a zdůvodnilo zde nenaplnění indikátorů. MZd rovněž upravilo nastavení indikátorů, nicméně stále dochází k chybnému nastavení (podhodnocení) publikační činnosti, zejména počtu publikovaných článků. Oproti tomu nedošlo na MZd k personálnímu posílení k zajištění agendy výzkumu a ani při přípravě programů od roku 2022 nedošlo k provázání cílů a indikátorů.

Klíčovým opatřením mělo být vypracování evaluační metodiky pro zhodnocení přínosů a dopadů ukončených programů výzkumu (dále také „evaluační metodika"). Evaluační metodiku mělo MZd zpracovat do konce roku 2020, nicméně ji nezpracovalo.

Tabulka č. 2: Přehled plnění opatření ke KA 19/17

Opatření ze Stanoviska MZd	Stav zjištěný KA 25/13	
Vypracování evaluační metodiky pro zhodnocení přínosů a dopadů ukončených programů výzkumu MZd	Metodika nevypracována.	
Provedení zhodnocení přínosů a dopadů Programu 2015	Zhodnocení přínosů a dopadů Programu 2015 bylo provedeno externí firmou. Vyhodnocení cílů bylo nedostatečné.	
Personální posílení pro zajištění agendy výzkumu v rámci MZd	K personálnímu posílení nedošlo.	
Zavedení průběžného monitoringu a hodnocení průběhu Programu 2023	Monitoring zaveden.	
Zdůvodnění nenaplnění indikátorů Programu 2023 v rámci jeho zhodnocení po jeho ukončení	Zdůvodněno.	
Nastavení indikátorů v nových programech dle reality tak, aby lépe odrážely úspěšnost plnění cílů a mohly být naplněny	Nastavení upraveno, podhodnocení množství výsledků v podobě publikační činnosti přetrvává.	
Vyhodnocení Programu 2023 po jeho ukončení	Závěrečné hodnocení Programu 2023 bylo provedeno, ale hlavní cíl nebyl vyhodnocen zcela a dílčí cíle pouze formálně.	
Nastavení cílů a indikátorů ve vzájemné spojitosti při přípravě nového programu MZd	Indikátory Programu 2030 nejsou provázány s nastavenými hlavními cíli tohoto programu a jeho podoblastí.	
Vyhodnocování implementačních plánů doložených příjemci k ukončeným projektům	Ke dni ukončení kontroly k vyhodnocení implementačních plánů projektů nedošlo, ale je plánováno na roky 2026 až 2027 (sběr dat již probíhá).	
Uchovávání dokumentace	Ke schválení nového statutu AZV, který přenesl veškeré povinnosti související s archivací dokumentů podle archivního zákona na AZV, došlo až ke dni 10. 2. 2026.	
Vyplácení účelové podpory dle zákonných termínů	Ke zpoždění s vyplácením podpory dochází stále.	
Finanční kontroly projektů	Objem 5 % účelové a institucionální podpory dle ustanovení § 13 odst. 3 zákona č. 130/2002 Sb. nedodržen.	

Zdroj: Stanovisko MZd; Informace o plnění opatření ke KZ 19/17; vypracoval NKÚ.
Pozn.: Zelená barva – splněno, oranžová barva – částečně splněno, červená barva – nesplněno.

NKÚ zjistil, že MZd nepostupovalo v souladu s ustanovením § 21 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb.[23] tím, že se ve své činnosti neřídilo usnesením vlády ke KZ 19/17, neboť nezajistilo realizaci některých opatření obsažených ve Stanovisku MZd.

I. Nestabilní výše peněžních prostředků ze státního rozpočtu nepřispěla k předvídatelnosti financování

Výše poskytnuté IPO čili přidělené peněžní prostředky na DKRVO se skládá ze dvou částí, a to stabilizační a motivační složky, jejíž výše se odvíjí od výsledku hodnocení VO a možností státního rozpočtu v daném roce. Stabilizační složku představovala výše podpory z předešlého roku a měla zajistit kontinuitu financování. Motivační složka byla odvozena od hodnocení kvality výzkumných organizací zejména podle kvality výsledků, výkonnosti výzkumu a jeho společenské relevance. Pravidla úpravy IPO pro každý rok jsou uvedená v rozhodnutí DKRVO a určují ji členové komise pro IPO ve spolupráci s MZd.[24]

Během let 2023 až 2025 se částka a způsob IPO měnila dle těchto pravidel:

Rok 2023

Základ pro výpočet IPO 2023 tvořila částka peněžních prostředků vyplacená v roce 2022, která byla dle schváleného škálování upravena následovně:

A – navýšení o 3 % proti roku 2022,
B – navýšení o 2 % proti roku 2022,
C – navýšení o 1 % proti roku 2022,
D – navýšení o 0 %, zachování částky roku 2022.

Rok 2024

Základ pro výpočet IPO 2024 tvořila částka peněžních prostředků vyplacená v roce 2023, která byla dle schváleného škálování upravena následovně:

A – stejná výše IPO jako v roce 2023 (100 %),
B – snížení o 10 % proti roku 2023 (90 %),
C – snížení o 35 % proti roku 2023 (65 %),
D – snížení o 40 % proti roku 2023 (60 %).

Rok 2025

Základ pro výpočet IPO 2025 tvořila částka peněžních prostředků vyplacená v roce 2024, která byla dle schváleného škálování upravena následovně:

A – zvýšení o 511 408 Kč,
B – zvýšení o 255 704 Kč,
C – stejná částka jako v roce 2024,
D – v resortu MZd není žádná VO zaškálovaná jako D.

---

[23] Zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

[24] V období let 2020–2022 byla institucionální podpora na výzkum rozdělována podle tehdy platné resortní metodiky, vycházející z principů Metodiky 17+, a současně na základě konsensu mezi MZd a Radou pro výzkum, vývoj a inovace. Systém hodnocení nebyl pevně zafixován a postupně se vyvíjel směrem k jeho současné podobě.

Hodnocení VO mělo v některých letech (např. 2023 a 2025) pouze omezený dopad na stanovení výše IPO. Rozhodujícím faktorem pro přidělené prostředky byla výše IPO vždy z předchozího roku. MZd nemělo k dispozici podklady, na jejichž základě byla stanovena prvotní výše institucionální podpory určená pro jednotlivé VO. Ačkoliv tento počáteční údaj měl zásadní vliv na výši IPO v následujících letech.

Cílem IPO je zajistit VO stabilní podmínky pro jejich činnost a rozvoj a garantovat základní financování výzkumu a vývoje, přičemž tento princip je v souladu se zásadami uvedenými v Metodice 17+. Absence garantované výše peněžních prostředků poskytovaných formou IPO pro VO může omezovat možnost splnění jejich dlouhodobých cílů, které si stanovily dosáhnout do dalšího hodnocení.

Ačkoli MZd hodnotilo VO podle kvality výzkumu a první průběžné hodnocení prokázalo postupné plnění cílů koncepcí, časté změny pravidel a výkyvy rozpočtových prostředků omezovaly stabilitu a předvídatelnost tohoto financování, takže hodnocení mělo v některých letech jen omezený dopad. VO hodnocených písmenem A bylo deset, VO hodnocené písmenem B byly čtyři a písmenem C bylo hodnoceno pět VO.

VO nemají prostřednictvím IPO, ani přes zafixované hodnocení VO, zajištěnu jistotu předvídatelného financování. Kolísání IPO může znamenat pro VO finanční nejistotu, která by mohla ovlivnit jejich schopnost plánovat a řídit dlouhodobé aktivity, komplikovat přípravu strategických projektů, snižovat efektivitu výzkumu, provozní stabilitu aj.

J. MZd nedostatečně provádělo finanční kontroly

Dle ustanovení § 13 odst. 3 zákona č. 130/2002 Sb. je poskytovatel povinen provádět finanční kontrolu u příjemců podpory podle zvláštních právních předpisů nejméně u 5 % objemu účelové a institucionální podpory poskytnuté v daném kalendářním roce.

MZd přeneslo výkon svých povinností v oblasti finanční kontroly projektů k poskytnutí účelové podpory na jejich řešení na AZV. Toto přenesení je upraveno v její zřizovací listině[25] a dále rozvedeno v čl. 2 odst. 1 písm. g) statutu AZV vydávaného na základě této zřizovací listiny.

V roce 2020 AZV provedla kontrolu 18 projektů u 18 příjemců, v roce 2021 kontrolu 24 projektů u 16 příjemců, v roce 2022 kontrolu 24 projektů u 16 příjemců, v roce 2023 kontrolu 23 projektů u 15 příjemců a v roce 2024 kontrolu 22 projektů u 12 příjemců účelové podpory.

MZd **kontrolu u příjemců institucionální podpory** v letech 2020 až 2024 **nevykonávalo** vůbec. Ačkoli tedy AZV provedla finanční kontrolu u dostatečného objemu účelové podpory, neprovedení finančních kontrol MZd u institucionální podpory mělo za následek nedosažení zákonem požadovaného minima provedení finančních kontrol, tj. 5 % z celkového objemu účelové a institucionální podpory poskytnuté v daném kalendářním roce podle ustanovení § 13 odst. 3 zákona č. 130/2002 Sb.; viz tabulka č. 3.

[25] Opatření o zřízení Agentury pro zdravotnický výzkum České republiky ze dne 1. 4. 2014, č. j. MZDR 10256/2014/VLP, jehož součástí je zřizovací listina.

Tabulka č. 3: Objem realizované finanční kontroly **(v tis. Kč)**

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Celkem Ú + I*	1 637 340	1 749 678	1 882 175	1 933 896	1 827 059
Kontrola Ú	42 917	77 156	87 164	63 154	71 121
Podíl v %	**2,6**	**4,4**	**4,6**	**3,3**	**3,9**

Zdroj: informace MZd; státní závěrečné účty MZd za roky 2020 až 2024; vypracoval NKÚ.
Pozn.: * Účelová (Ú) a institucionální (I) podpora.

MZd neprovádělo finanční kontrolu IPO nejen po dobu kontrolovaného období (2020–2024), ale za celou dobu její existence. MZd peněžní prostředky IPO sleduje pouze prostřednictvím hodnocení DKRVO členy komise pro IPO. MZd tedy neplnilo svoji zákonnou povinnost.

NKÚ rovněž ověřil u kontrolovaných příjemců, že institucionální podpora byla čerpána v souladu s rozhodnutími poskytovatele a v kontrolním vzorku směřovala podpora do oprávněných činností dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace.

Navzdory tomu, že kontrola NKÚ neodhalila porušení pravidel při čerpání IPO, dlouhodobě chybějící kontrolní mechanismy ze strany MZd zvyšují riziko, že část peněžních prostředků IPO mohla být čerpána v rozporu s jejich účelem.

NKÚ konstatuje, že MZd neplnilo v letech 2020 až 2024 svou povinnost podle ustanovení § 13 odst. 3 zákona č. 130/2002 Sb. provádět finanční kontrolu u příjemců podpory nejméně u 5 % objemu účelové a institucionální podpory poskytnuté v daném kalendářním roce. NKÚ zjistil, že MZd nekontrolovalo IPO po celou dobu jejího poskytování.

Seznam zkratek

Analýza VaVaI	analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a jejich srovnání se zahraničím
AZV	Agentura pro zdravotnický výzkum České republiky
ČR	Česká republika
DKRVO	dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací
evaluační metodika	evaluační metodika pro zhodnocení přínosů a dopadů ukončených programů výzkumu MZd
Informace o plnění opatření ke KZ 19/17	informace Ministerstva zdravotnictví o plnění nápravných opatření vyplývajících ze stanoviska Ministerstva zdravotnictví ke kontrolnímu závěru č. 19/17
IPO	institucionální podpora
FNB	Fakultní nemocnice Brno
FNOL	Fakultní nemocnice Olomouc
KA 19/17	kontrolní akce NKÚ č. 19/17 – *Peněžní prostředky státu poskytnuté na účelovou podporu zdravotnického výzkumu z rozpočtové kapitoly Ministerstva zdravotnictví*
KZ	kontrolní závěr
Metodika 17+	*Metodika hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací*
Metodika MZd 2023	*Metodika pro hodnocení výzkumných organizací v působnosti Ministerstva zdravotnictví ČR*
MZd, poskytovatel	Ministerstvo zdravotnictví
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
Pokyny	pokyny pro vyplnění dílčí zprávy
Program 2015	*Resortní program výzkumu a vývoje Ministerstva zdravotnictví III. (RPV III.)*
Program 2023	*Program na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu na léta 2015–2023*
Program 2026	*Program na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu na léta 2020–2026*

Program 2030	*Program na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu na léta 2024–2030*
RVVI	Rada pro výzkum, vývoj a inovace
Stanovisko MZd	stanovisko Ministerstva zdravotnictví ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 19/17 – *Peněžní prostředky státu poskytnuté na účelovou podporu zdravotnického výzkumu z rozpočtové kapitoly Ministerstva zdravotnictví*
usnesení vlády ke KZ 19/17	usnesení vlády České republiky ze dne 14. září 2020 č. 915, *ke Kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 19/17 Peněžní prostředky státu poskytnuté na účelovou podporu zdravotnického výzkumu z rozpočtové kapitoly Ministerstva zdravotnictví*
VaVaI	výzkum, vývoj a inovace
VFN	Všeobecná fakultní nemocnice v Praze
VeS	veřejná soutěž
VeS Covid	veřejná soutěž zaměřená na dopady pandemie covidu-19 na zdravotní péči v ČR
VO	výzkumná organizace
zákon o archivnictví	zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů

Příloha č. 1

Přehled kontrolovaných projektů u vybraných příjemců účelové podpory

Číslo projektu	Příjemce	Název projektu	Výsledky uplatněny v praxi nebo výzkumu ANO/NE
NV15-31921A	FNOL	Prevalence spasticity v populaci pacientů postižených ischemickým iktem v karotickém povodí	ANO
NV15-33686A	FNOL	Studium vztahu mezi infekcí virem Epsteina a Barrové a rozvojem IgA nefropatie	ANO
NV15-34123A	FNOL	Srovnání bezpečnosti a efektivity provedení renální denervace u ovcí při použití různých technických systémů	ANO
NU20-06-00269	FNOL	Využití buněčných profilů a proteomiky synoviální tekutiny, případně tkání pro podporu klinického rozhodování u osteoartrózy kolena	ANO
NU20-08-00367	FNOL	Nové biomarkery dědičných metabolických poruch	ANO
NU22-B-112	FNOL	Management antibiotické léčby u pacientů s kritickým stupněm Covid-19	ANO
NV16-32318A	FNOL	Neinvazivní diagnostika karcinomů plic s použitím proteomických biomarkerů z dechového kondenzátu	ANO
NV17-31269A	FNOL	Molekulární epidemiologie a zdokonalení identifikace dermatofyt v České republice	ANO
NV19-09-00088	FNOL	Urychlení a racionalizace managementu nemocných s karcinomem pankreatu na území Olomouckého kraje. Pilotní studie	ANO
NU20-04-00136	VFN	Markery mitochondriální dysfunkce v presymptomatických a časných stádiích Huntigtonovy nemoci	ANO
NU20-04-00327	VFN	Poruchy chůze, posturální stability a kognice u Parkinsonovy nemoci: presymptomatická detekce a cílená rehabilitace	ANO
NU22-E-152	VFN	Prevence komplikací u pacientů po COVID-19 onemocnění – možnosti imunitní rehabilitace	ANO
NV15-26705A	VFN	Vliv glukózové variability na patogenetické mechanizmy rozvoje cévních změn při diabetu 1. typu	ANO
NV15-27630A	VFN	Úloha endokrinní funkce tukové tkáně v etiopatogenezi gestačního diabetu	ANO
NV15-27863A	VFN	Úloha gastrointestinálních hormonů a endokrinní dysfunkce střeva v etiopatogenezi syndromu krátkého střeva	ANO
NU20-04-00088	VFN	Střevní mikrobiom a autoimunitní mechanizmy u pacientů s centrální hypersomnií	ANO
NU20-01-00067	VFN	Vliv kompenzace diabetu na placentární funkce a fetální cirkulaci u těhotných žen s diabetem 1. typu	ANO
NU20-04-00077	VFN	Vliv složení mikrobiomu na úspěšnost imunomodulační léčby a jeho role v patogenezi roztroušené sklerózy	ANO
NU21-08-00312	VFN	Výzkum klinicky relevantních substrátů proteazomové degradace u MDS	NE
NU21-03-00122	VFN	Vzácné gynekologické sarkomy (studie REGYS)	ANO

Číslo projektu	Příjemce	Název projektu	Výsledky uplatněny v praxi nebo výzkumu ANO/NE
NU20-09-00229	VFN	Vývoj nových analytických přístupů pro včasné odhalení adenomatózních polypů a prevenci kolorektálního karcinomu	ANO
NV19-08-00070	VFN	Využití lymfocytů hypersenzitivních pacientů pro preklinické testování pokročilých materiálů na bázi titanu modifikovaných iontovým svazkem	ANO
NV19-03-00179	VFN	Potenciální využití fekální bakterioterapie u pacientů s generalizovaným nádorovým onemocněním léčeným anti-PD-1 protilátkami	NE
NV18-09-00146	VFN	Účinnost chodecké intervence s využitím krokoměru na fyzickou zdatnost a neurohumorální modulaci u pacientů s chronickým srdečním selháním	ANO
NV15-27941A	VFN	Využití neantigenního rybího kolagenu při konstrukci implantátů a jako nosiče léků	ANO
NU20-02-00261	FNB	Mechanismy účinku genetických variant LDL receptoru a role genetických variant lipoproteinu(a) při vzniku hypercholesterolémie u pacientu s FH	ANO
NU20-03-00292	FNB	PRIORITIZACE KOMBINACÍ LÉČIV U CHRONICKÉ LYMFOCYTÁRNÍ LEUKÉMIE NA ZÁKLADĚ ANALÝZY ADAPTACE BUNĚK NA IBRUTINIB A IDELALISIB IN VIVO	ANO
NU22-A-105	FNB	Prediktivní biomarkery závažnosti a odpovědi na terapii COVID-19	ANO
NV15-30657A	FNB	Proteomická analýza molekulárních podtypů meduloblastomu: odhalení klinicky významných markerů	NE
NV15-32133A	FNB	Predikce konverze klinicky izolovaného syndromu do roztroušené sklerózy pomocí pokročilých technik zobrazení magnetickou rezonancí	ANO
NV15-34553A	FNB	Využití mikroRNA v mozkomíšním moku pro diagnostiku mozkových nádorů	ANO
LQ1601	FNB	CEITEC 2020 – Způsob stanovení prognózy u pacientů s folikulárním lymfomem	ANO
NU22-03-00117	FNB	MICRORNA REGULACE B-T BUNĚČNÝCH INTERAKCÍ V AGRESIVITĚ A TRANSFORMACI “INDOLENTNÍCH” B BUNĚČNÝCH MALIGNIT	ANO
NV17-29874A	FNB	Optimalizace nanostrukturálních dermálních náhrad na zvířecím modelu	NE
NV18-08-00459	FNB	Prostorová analýza silového zatížení deformované rostoucí páteře a využití modelování korekčních sil k minimalizaci rozsahu operace skoliozy	ANO
NV18-08-00291	FNB	Biomarkery receptivity endometria Prospektivní multicentrická studie proteomických biomarkerů receptivity endometria v cervikálním hlenu	ANO
NV19-03-00091	FNB	Komplexní prognostický a prediktivní panel pro pacienty s chronickou lymfocytární leukémií: nástroj sekvenování nové generace vhodný pro klinickou praxi i studium genetického pozadí průběhu choroby	ANO
LTC18059	FNB	Kultivační systém vhodný pro dlouhodobou kultivaci lidských folikulárních buněk	ANO

Číslo projektu	Příjemce	Název projektu	Výsledky uplatněny v praxi nebo výzkumu ANO/NE
NV15-30062A	FNB	Fenotypy impulzivity u neuropsychiatrických poruch a jejich klinický význam	ANO
NV18-03-00203	FNB	Tekuté biopsie u plazmocelulární leukemie	ANO
NV16-33209A	FNB	Sekvenování nové generace a expresní profilování jako diagnostický podklad pro návrhy individualizovaných léčebných plánů pro děti se solidními nádory	ANO

Zdroj: vypracoval NKÚ.

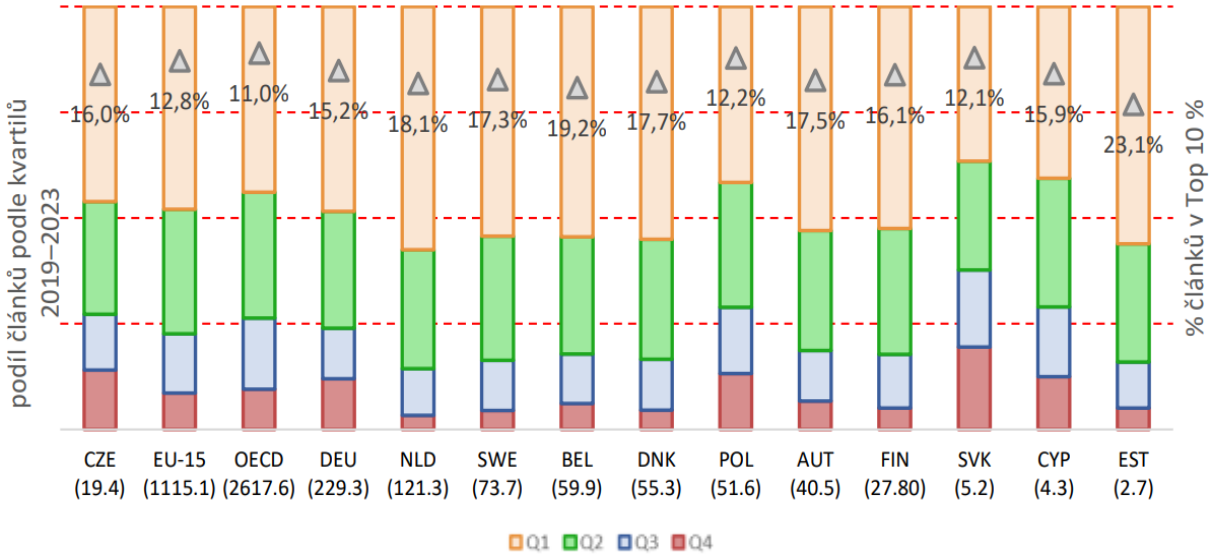
Příloha č. *2*

Mezinárodní srovnání úrovně zdravotnického výzkumu obsahuje např. analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a jejich srovnání se zahraničím (dále také „Analýza VaVaI“). Tyto analýzy každoročně zpracovává Rada pro výzkum, vývoj a inovace (dále také „RVVI“). Analýza VaVaI z roku 2023 zahrnuje porovnání dat z roku 2014 a dat z roku 2023.

Dle Analýzy VaVaI z roku 2023 je z mezinárodního srovnání vývoje normalizovaného citačního indexu pro jednotlivé oborové skupiny (NCI) patrné, že ČR celkově patří ke státům zaostávajícím za průměrem EU15. V rámci šesti porovnávaných skupin[26] překročila ČR tento průměr pouze právě v případě zdravotnického výzkumu (skupiny Medical and Health Sciences). Dle porovnání hodnot NCI se ukazuje, že pouze skupina oborů Medical and Health Sciences měla tuto hodnotu nad světovým průměrem (tj. vyšší než 1).

Následující obrázek zobrazuje mezinárodní srovnání kvality publikací ve zdravotnickém výzkumu, a to prostřednictvím rozdělení publikací do kvartilů podle citačního ohlasu periodik.

Obrázek č. 1: Mezinárodní srovnání kvality publikací v oborových skupinách v ČR dle citačního ohlasu periodik

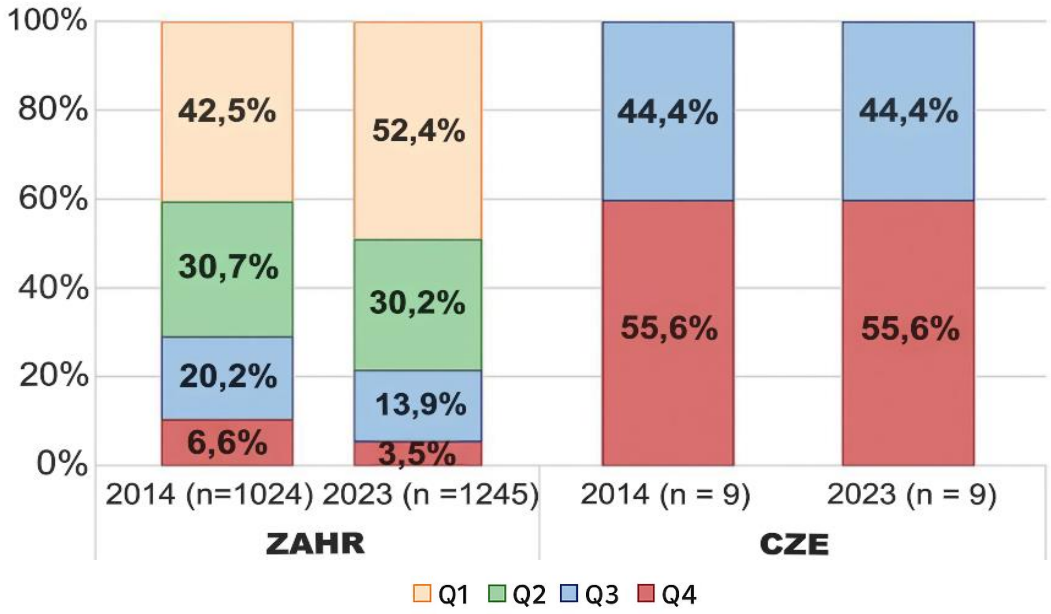
Zdroj: *Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a jejich srovnání se zahraničím v roce 2023*.
Původní zdroj a vysvětlivky:
WoS[27] – zařazeny jsou publikace typu article, review a letter za období 2019–2023 v periodikách.
WoS Core Collection – jedná se o publikace, u kterých má alespoň jeden z autorů v adrese uvedeno „Czech“. Počty tedy nezohledňují spoluautorství. V případě, že WoS řadí časopis do více oborů, je výsledek započítán v každém z oborů. Pro mezinárodní srovnání byly použity údaje z jiných středně velkých zemí, ve kterých mateřským jazykem není angličtina (kromě Nového Zélandu). Počty článků jsou uvedeny v závorce v tisících. Srovnání nezohledňuje různou úroveň podpory VaV v jednotlivých oblastech a nevyjadřuje tedy produktivitu VaV; nezohledňuje také význam impaktovaných časopisů, které jsou vydávány v ČR. Procento publikací v top 10 % nejcitovanějších publikací je normalizováno metrikou publikovanou WoS odrážející výkonnost z pohledu citovanosti daného oboru, v daném roce a pro daný typ dokumentu.

[26] Natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences, humanities and the arts.
[27] WoS – Web of Science je mezinárodní citační a bibliografická databáze vědeckých publikací.

Z dat vyplývá, že v oblasti zdravotnického výzkumu byla kvalita publikací českých autorů vyšší, než byl průměr OECD[28] i průměr EU15. Např. v top 10 % nejcitovanějších publikací bylo 16 % publikací s českým autorem, oproti 11 % u OECD a 12,8 % u EU15.

Vývoj počtu časopisů ve WoS s publikacemi od českých autorů zobrazuje následující obrázek.

Obrázek č. 2: Vývoj počtu časopisů ve WoS s publikacemi od českých autorů

Zdroj: *Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a jejich srovnání se zahraničím v roce 2023*.
Původní zdroj a vysvětlivky:
WoS – zařazeny jsou publikace typu article, review a letter za roky 2014 a 2023 v periodikách.
WoS Core Collection, oborové členění dle OECD (Frascati Manual) – započtena jsou periodika, u nichž má alespoň jeden z autorů v adrese uvedeno „Czech" (není zohledněno spoluautorství). ZAHR reprezentuje počet zahraničních časopisů s alespoň jednou publikací od českého autora, CZE reprezentuje celkový počet časopisů evidovaných v ČR.

Z dat vyplývá, že v roce 2014 nejvíce publikací s českým autorem v oblasti zdravotnického výzkumu náleželo do nejlepšího kvartilu zahraničních časopisů, konkrétně 42,5 %. Tento podíl se v roce 2023 ještě vylepšil, a to na 52,4 %.

Dle Analýzy VaVaI z roku 2023 mohla k vysoké citovanosti přispívat účast vědeckých pracovníků v mezinárodních konsorciích, která byla u zdravotnického výzkumu vysoká.

Z mezinárodního srovnání kvality výzkumu vyplývá, že výzkum ve zdravotnictví v ČR je kvalitní, když zveřejněné publikace náležely ve velké míře do nejlepších kvartilů zahraničních časopisů a v porovnání s průměrem EU15 a OECD měly i vyšší citační ohlas. MZd tak realizací Programu 2023 zajistilo mezinárodně srovnatelnou úroveň zdravotnického výzkumu.

[28] OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.

Kontrolní závěr z kontrolní akce

25/14

Majetek a peněžní prostředky, se kterými je příslušný hospodařit Institut klinické a experimentální medicíny

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2025 pod číslem 25/14. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Mgr. Roman Sklenák.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Institut klinické a experimentální medicíny hospodařil s majetkem a peněžními prostředky účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2022 až 2024, v případě věcných souvislostí i období předcházející či následující.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v období od srpna 2025 do března 2026.

Kontrolovaná osoba:
Institut klinické a experimentální medicíny (dále také „IKEM“).

Kolegium NKÚ na svém XII. jednání, které se konalo dne 17. srpna 2026,

schválilo usnesením č. 9/XII/2026

kontrolní závěr v tomto znění:

Kontrola hospodaření Institutu klinické a experimentální medicíny

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

11 424,1 mil. Kč	17 490,6 mil. Kč	905,3 mil. Kč
CELKOVÁ AKTIVA (k 31. 12. 2024)	NÁKLADY NA HLAVNÍ ČINNOST (2022–2024)	KONTROLOVANÝ OBJEM MAJETKU A PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

U 50 % případů kontrolovaných veřejných zakázek porušil IKEM právní předpisy.

77 % kontrolovaných položek majetku vyřazeného likvidací vyřadil IKEM bez náležitých dokladů.

59,5 mil. Kč uhradil IKEM bez zadávacího řízení za IT služby třem dodavatelům na základě nejméně 345 objednávek.

NKÚ na základě uvedených zjištění doporučuje IKEM:

- zvýšit účinnost vnitřního kontrolního systému, zejména řídicí kontroly;
- provádět pravidelné posouzení výhodnosti smluv uzavřených na dobu neurčitou;

a Ministerstvu zdravotnictví, zřizovateli IKEM:

- zajistit účinnou kontrolu hospodaření IKEM.

I. Shrnutí a vyhodnocení

1.1 NKÚ provedl kontrolu majetku a peněžních prostředků státu, se kterými je příslušný hospodařit IKEM[1]. Kontrola se zaměřila na pořizování majetku a služeb, související veřejné zakázky, opravy majetku, jeho pronájem a odepisování pohledávek. Kontrolovaný objem peněžních prostředků činil 776,5 mil. Kč a hodnota kontrolovaného vyřazeného majetku činila 128,8 mil. Kč. Kontrolovaným obdobím byly roky 2022 až 2024, v řadě případů byly kontrolovány i skutečnosti z let předchozích či následujících.

1.2 NKÚ při kontrole hospodaření IKEM s majetkem a peněžními prostředky zjistil opakované porušování právních předpisů.

1.3 Nedostatky byly zjištěny u 47 % kontrolovaných případů. IKEM nepostupoval v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek[2], zákonem o finanční kontrole[3], rozpočtovými pravidly[4], zákonem o majetku státu[5], zákonem o archivnictví a spisové službě[6], zákonem o účetnictví[7] a zákonem o registru smluv[8].

1.4 Kontrola prověřila 30 veřejných zakázek v celkové hodnotě 578,7 mil. Kč. U poloviny z nich, v celkové hodnotě 380,1 mil. Kč, IKEM porušil právní předpisy.

1.5 Neoprávněné použití peněžních prostředků státu[9] nasvědčující porušení rozpočtové kázně vyhodnotil NKÚ u 17 kontrolovaných případů v celkové hodnotě 182,2 mil. Kč.

1.6 Vnitřní kontrolní systém IKEM opakovaně neodhalil porušování právních předpisů a vlastních vnitřních předpisů. Bez přijetí systémových opatření bude přetrvávat riziko porušování právních předpisů při hospodaření s majetkem i v budoucnu.

1.7 Toto celkové vyhodnocení vyplývá z následujících zjištění:

a) Pořizování služeb

Kontrola NKÚ zjistila opakující se nedostatky při pořizování služeb. IKEM v řadě případů postupoval v rozporu se zákonem o zadávání veřejných zakázek, zejména nedodržoval zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. IKEM například nastavoval takové zadávací podmínky, které omezovaly hospodářskou soutěž, nezveřejňoval akceptované objednávky v registru smluv, rozděloval plnění na dílčí objednávky pod zákonné limity, průběžně neověřoval výhodnost smlouvy uzavřené na dobu neurčitou, uzavřel dlouhodobou

[1] Jedná se o jiné peněžní prostředky státu ve smyslu § 3 písm. c) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), s nimiž je příslušná hospodařit státní příspěvková organizace IKEM.

[2] Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

[3] Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

[4] Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

[5] Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

[6] Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.

[7] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

[8] Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

[9] Ustanovení § 3 písm. e) zákona č. 218/2000 Sb.

smlouvu v rozporu se zákonem. IKEM dále v rozporu s právními předpisy neuchovával a řádně nevedl dokumentaci k veřejným zakázkám. (Viz odst. 4.1 až 4.11)

b) Pořizování majetku

IKEM v letech 2022–2024 pořídil dlouhodobý majetek v celkové hodnotě 2,5 mld. Kč. NKÚ kontrolou vybraného vzorku zjistil zejména nedostatky při zadávání veřejných zakázek. IKEM mj. uzavřel smlouvu s dodavatelem, jehož nabídka nesplňovala zadávací podmínky, neúčelně a nehospodárně vynaložil peněžní prostředky, když uhradil plnění nad rámec uzavřené smlouvy, neuchoval dokumentaci ke stanovení předpokládané hodnoty či neověřil v případech, kdy obdržel jedinou nabídku, zda nabídkové ceny odpovídaly cenám v čase a místě obvyklým. (Viz odst. 4.12 až 4.19)

c) Nakládání s majetkem

IKEM porušoval právní předpisy při zajišťování oprav, vyřazování a pronájmu majetku. Neúčelně a nehospodárně vynaložil peněžní prostředky, když uhradil plnění nad rámec uzavřené smlouvy, uzavřel smlouvu až po zahájení plnění, nedoložil průkazně likvidaci vyřazeného majetku a nedodržel zákonnou posloupnost kroků při jeho vyřazování. Pozemky přenechal do užívání bez písemné nájemní smlouvy a nedoložil rozhodnutí o nepotřebnosti majetku. (Viz odst. 4.20 až 4.27)

d) Opatření vyplývající z kontrolní akce NKÚ č. 09/25

NKÚ konstatuje, že opatření přijatá IKEM k odstranění nedostatků zjištěných v kontrolní akci č. 09/25[10] nebyla účinná. (Viz odst. 4.28)

II. Informace o kontrolované oblasti

2.1 IKEM je státní příspěvkovou organizací v působnosti Ministerstva zdravotnictví. V roce 2024 dosahovala hodnota jeho aktiv přibližně 11,4 mld. Kč a náklady na hlavní činnosti činily 6,2 mld. Kč.

2.2 Institut klinické a experimentální medicíny byl zřízen rozhodnutím ministra zdravotnictví ze dne 28. října 1970 č. j. Op-032-15.9.1970. IKEM poskytuje, dle zákona o zdravotních službách[11], vysoce specializovanou zdravotní péči zejména v oblasti kardiovaskulárních chorob, transplantací orgánů, metabolických onemocnění aj. IKEM je také mj. výzkumnou organizací. Mimo svou hlavní činnost vykonává na základě vydaného živnostenského oprávnění dle zákona o živnostenském podnikání[12] a na základě rozpočtových pravidel jinou činnost.

2.3 Na základě příslušných právních předpisů hospodaří IKEM s majetkem státu, který potřebuje k výkonu stanoveného předmětu činnosti a který tvoří věci movité a nemovité, práva, pohledávky a závazky.

---

[10] Kontrolní akce č. 09/25 – *Majetek státu, se kterým jsou příslušné hospodařit vybrané příspěvkové organizace v působnosti Ministerstva zdravotnictví*.

[11] Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).

[12] Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

Tabulka č. 1: Vybrané položky rozvahy (brutto)

Kód položky	Název položky	k 31. 12. (v tis. Kč)		
		2022	2023	2024
AKTIVA	Aktiva celkem	9 723 451,87	11 522 031,18	11 424 082,75
A.	Stálá aktiva	7 123 824,90	8 104 470,81	8 886 088,07
A.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	200 882,89	238 040,67	252 946,44
A.I.2.	Software	177 744,10	219 046,44	233 154,69
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	6 922 242,49	7 865 617,20	8 632 469,04
A.II.1.	Pozemky	259 965,36	259 965,36	259 965,36
A.II.3.	Stavby	3 630 530,97	3 658 389,60	4 902 979,11
A.II.4.	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	2 522 709,79	2 759 786,65	3 062 663,93
B.	Oběžná aktiva	2 599 626,97	3 417 560,36	2 537 994,69
B.I.	Zásoby	198 112,30	208 145,07	212 553,10
B.II.	Krátkodobé pohledávky	780 116,66	1 430 518,09	788 929,78
B.III.	Krátkodobý finanční majetek	1 621 398,02	1 778 898,21	1 563 511,81

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle údajů uvedených v účetních závěrkách IKEM 2022–2024.

2.4 Rozhodující část aktiv v kontrolovaném období tvořil dlouhodobý hmotný majetek, zejména stavby zdravotnických zařízení a zdravotnická technika.

2.5 Náklady a výnosy IKEM byly převážně spojeny s hlavní činností, tj. poskytováním zdravotních služeb. Podíl hlavní činnosti na celkových nákladech a výnosech dlouhodobě dosahoval přibližně 99 %. Vedlejší činnost představovala pouze okrajovou část hospodaření IKEM.

Tabulka č. 2: Vybrané náklady z hlavní činnosti k 31. 12. daného roku

Kód položky	Název položky	2022	2023	2024
		v tis. Kč		
A.	NÁKLADY CELKEM	5 375 992,12	5 882 696,47	6 231 947,70
A.I.	Náklady z činnosti	5 314 748,80	5 800 261,65	6 193 844,43
A.I.8.	Opravy a udržování	37 606,49	34 835,26	31 498,62
A.I.12.	Ostatní služby	207 422,73	234 858,39	263 229,24
A.I.28.	Odpisy dlouhodobého majetku	229 299,78	252 459,13	287 415,76
A.I.34.	Náklady z vyřazených pohledávek	2 760,06	0,00	76,88
A.I.36.	Ostatní náklady z činnosti	56 571,51	70 456,26	70 382,68
B.	VÝNOSY CELKEM	5 668 272,78	6 227 214,85	6 378 184,18
B.I.	Výnosy z činnosti	5 456 451,51	5 964 161,69	6 093 580,21
B.I.3.	Výnosy z pronájmu	14 297,27	8 739,44	9 637,91
B.I.17.	Ostatní výnosy z činnosti	12 554,82	32 028,89	13 019,01
B.IV.	Výnosy z transferů	211 312,33	262 559,76	284 025,62
C.2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	292 280,65	344 518,37	146 236,47

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle údajů uvedených v účetních závěrkách IKEM 2022–2024.

2.6 V kontrolovaném období 2022–2024 vykazoval IKEM kladný výsledek hospodaření, přičemž významnou roli hrály provozní výnosy a transfery ze státního rozpočtu.

III. Rozsah kontroly

3.1 Předmětem kontrolní akce č. 25/14 byl majetek a peněžní prostředky, se kterými je příslušný hospodařit Institut klinické a experimentální medicíny. Cílem kontroly bylo prověřit,

zda IKEM hospodařil s majetkem a peněžními prostředky účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Objem kontrolovaných peněžních prostředků a majetku

3.2 Kontrolovaný objem peněžních prostředků (výdaje na pořízení majetku a služeb, opravy, odepsané pohledávky a příjmy z pronájmu) činil 776 562 126 Kč a hodnota kontrolovaného vyřazeného majetku činila 128 779 474 Kč. Jednotlivé kontrolní vzorky (viz tabulka č. 3) byly vybrány z celkového kontrolovatelného objemu ve výši 3 652 669 468 Kč. NKÚ prověřil v rámci kontrolovaného vzorku vybraných operací 30 veřejných zakázek v hodnotě 578 739 527 Kč.

Tabulka č. 3: Kontrolované vzorky vybraných operací dle jednotlivých oblastí

	Hodnota kontrolovatelného objemu	Počet kontrolovaných případů	Hodnota kontrolovaného objemu
Pořízení majetku	2 480 153 324 Kč	17	347 955 218 Kč
Opravy majetku	104 040 514 Kč	21	5 745 843 Kč
Pronájem majetku	43 935 222 Kč	5	29 194 710 Kč
Odepsané pohledávky	2 836 940 Kč	8	564 759 Kč
Pořízení služeb	713 573 076 Kč	16	393 101 596 Kč
Vyřazení majetku	308 130 392 Kč	35	128 779 474 Kč
Celkem	**3 652 669 468 Kč**	**102**	**905 341 600 Kč**

3.3 Kontrola se zaměřila na pořizování majetku a služeb a s tím související veřejné zakázky, dále na opravy majetku, pronájem majetku a odepisování pohledávek.

3.4 **Kritérium účelnosti**

Za účelné bylo považováno takové použití peněžních prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů.

3.5 **Kritérium hospodárnosti**

Za hospodárné bylo považováno použití peněžních prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů.

Další kontrolované oblasti

3.6 Součástí kontroly bylo prověřování postupů při uzavírání a zveřejňování smluv, dodržování povinností v oblasti účetnictví a inventarizace, jakož i postupů v oblasti řídicí kontroly.

3.7 Kontrolní činnost se zaměřila také na posouzení účinnosti a přiměřenosti vnitřního kontrolního systému podle zákona o finanční kontrole.

3.8 Kontrola také prověřila opatření k odstranění nedostatků zjištěných v kontrolní akci č. 09/25. Konkrétně NKÚ ověřil vyřazování nepotřebného majetku, přenechání majetku k dočasnému užívání jiným subjektům, účtování nabývání majetku a inventarizaci majetku.

3.9 Peněžní částky jsou uváděny včetně DPH, není-li uvedeno jinak.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

Při pořizování služeb postupoval IKEM v rozporu se zákonem o zadávání veřejných zakázek.

IKEM omezil hospodářskou soutěž v oblasti dodávaných služeb pronájmu a kompletního servisu operačního prádla.

4.1 Kontrola NKÚ prokázala, že IKEM v roce 2021 po skončení smlouvy na pronájem a servis operačního prádla nerealizoval zadávací řízení a poskytování daných služeb zajišťoval 18 měsíců prostřednictvím navazujících objednávek s dosavadním dodavatelem. Tyto objednávky navíc nezveřejnil v registru smluv, a to ani ve lhůtě do tří měsíců ode dne akceptace objednávky dodavatelem, což mělo za následek jejich zrušení od počátku[13]. IKEM nesečetl předpokládané hodnoty všech plnění, která tvořila funkční celek, nestanovil tak správně předpokládanou hodnotu veřejné zakázky a nevybral dodavatele na základě odpovídajícího zadávacího řízení, čímž postupoval v rozporu s právním předpisem[14]. IKEM rovněž porušil zásadu transparentnosti, zásadu rovného zacházení a zásadu zákazu diskriminace[15], neboť svým postupem neoprávněně zvýhodnil stávajícího dodavatele tím, že mu formou objednávek bez otevřené soutěže a bez možnosti účasti ostatních dodavatelů zadal další plnění nad rámec původní veřejné zakázky. IKEM tak neoprávněně použil peněžní prostředky státu ve výši téměř 3,6 mil. Kč[16].

4.2 Kontrolou bylo dále zjištěno, že IKEM v zadávací dokumentaci veřejné zakázky na pronájem a kompletní servis operačního prádla, která byla vyhlášena v roce 2022 s předpokládanou hodnotou 12 mil. Kč bez DPH, stanovil přesný požadavek na materiálové složení prádla (v poměru 75 % polyester a 25 % bavlna), přičemž nepřipustil ekvivalentní materiálová složení ani přiměřenou odchylku. Tímto požadavkem IKEM bezdůvodně omezil okruh potenciálních dodavatelů[17] a v rozporu se zásadami rovného zacházení a zákazu diskriminace[18] narušil hospodářskou soutěž. NKÚ dále zjistil, že IKEM v kontrolovaném období, ale i v předchozích letech využíval operační prádlo i s odlišným materiálovým složením, což zpochybňuje nezbytnost stanoveného požadavku. Zároveň toto materiálové složení odpovídalo parametrům prádla dodávaného stávajícím dodavatelem od roku 2018. Uhrazením služeb ve výši 10,9 mil. Kč na základě této veřejné zakázky tak IKEM neoprávněně použil peněžní prostředky státu[16].

[13] Srov. ustanovení § 5 odst. 2 a § 7 odst. 1 zákona č. 340/2015 Sb.
[14] Dle ustanovení § 18 odst. 2, § 21 odst. 1 písm. b), § 24 a § 2 odst. 3 zákona č. 134/2016 Sb.
[15] Dle ustanovení § 6 odst. 1 a 2 zákona č. 134/2016 Sb.
[16] Dle ustanovení § 3 písm. c) a e) zákona č. 218/2000 Sb.
[17] Srov. ustanovení § 36 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb.
[18] Dle ustanovení § 6 odst. 2 zákona č. 134/2016 Sb.

NKÚ v IT zakázkách zjistil neoprávněné použití peněžních prostředků v celkové výši 59,5 mil. Kč.

4.3 IKEM ve svých strategických dokumentech pro roky 2022–2025 předpokládal investice do oblasti svých IT systémů v řádu milionů korun. Pro oblast IT však neměl zpracován roční plán veřejných zakázek, který je doporučován Ministerstvem financí[19].

4.4 Kontrolou byly ověřeny IT služby vývoje a rozvoje 13 aplikací a služby v oblasti kybernetické bezpečnosti.

4.4.1 IKEM využil elektronické tržiště k zadání veřejné zakázky na tvorbu vybraných aplikací. Toto zadávací řízení vedl jako uzavřené a oslovil pouze jednoho konkrétního dodavatele, který zakázku získal. IKEM poté s tímto dodavatelem uzavíral veškeré následné objednávky na rozvoj a údržbu těchto aplikací. Jednalo se o 189 dílčích objednávek, vždy v hodnotě do 150 tis. Kč bez DPH, a celkově tomuto dodavateli v letech 2022–2024 vyplatil více než 31 mil. Kč vč. DPH. Rozdělením do dílčích objednávek porušil zákon o zadávání veřejných zakázek[20], zcela vyloučil hospodářskou soutěž a porušil zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace[15].

4.4.2 Dalšího dodavatele IT služeb pro tvorbu aplikací oslovil IKEM přímo a důvody jeho výběru nedoložil. S tímto dodavatelem uzavřel 109 dílčích objednávek, vždy v hodnotě do 150 tis. Kč bez DPH, a celkově mu vyplatil za období 2022–2024 více než 20 mil. Kč vč. DPH. NKÚ vyhodnotil jednání IKEM jako porušení zásady transparentnosti[21].

4.4.3 IKEM služby v oblasti kybernetické bezpečnosti zajišťoval formou minimálně 47 objednávek, vždy v hodnotě do 150 tis. Kč bez DPH, u jednoho dodavatele, kterému v období let 2021 až 2025 vyplatil téměř 8 mil. Kč vč. DPH. Nedodržel tak povinnost sčítat plnění stejného či obdobného charakteru během kalendářního roku. Zadávání služeb stejného či obdobného charakteru prostřednictvím objednávek po překročení stanoveného limitu zakazoval vnitřní předpis IKEM. NKÚ vyhodnotil jednání IKEM jako porušení zásady transparentnosti[21].

4.4.4 Dále IKEM v roce 2021 uhradil stejnému dodavateli 575 tis. Kč za další služby kybernetické bezpečnosti na základě uzavřené smlouvy. Výběr dodavatele uskutečnil prostřednictvím elektronického tržiště, kde oslovil dodavatele přímo.

4.5 Na základě výše uvedených skutečností NKÚ konstatoval, že v oblasti IT služeb došlo k neoprávněnému použití peněžních prostředků státu[16] v celkové výši 59,5 mil. Kč.

[19] Kapitola 6.1.2 metodického pokynu Ministerstva financí ČR CHJ č. 3 *Metodika veřejného nakupování*.
[20] Srov. ustanovení § 2 odst. 3, § 16 odst. 1 a § 18 odst. 2 zákona č. 134/2016 Sb.
[21] Dle ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb.

IKEM průběžně neověřoval výhodnost smlouvy uzavřené na dobu neurčitou.

4.6 V červnu 2017 IKEM uzavřel na základě nadlimitního zadávacího řízení smlouvu na poskytování služeb ostrahy majetku a osob na dobu neurčitou. Na základě této smlouvy uhradil vybranému dodavateli do ledna 2026 částku ve výši 85,4 mil. Kč.

4.7 NKÚ kontrolou zjistil, že IKEM neověřoval průběžně soulad smlouvy s principy hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti dle zákona o finanční kontrole a podle metodických standardů vyplývajících z rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále také „ÚOHS“); srov. rozhodnutí ÚOHS ze dne 1. 2. 2012, kde je mj. uvedeno: „*Postup orgánů, které udržují historické vztahy, aniž by provedly průzkum trhu, zda se na něm nenachází výhodnější nabídka, není správný a délka těchto smluvních vztahů je v rozporu s principy řádného hospodárného, efektivního a účelného vynakládání finančních prostředků. Při uzavírání smluv na dobu neurčitou by měl být přitom ze strany zadavatele proveden ekonomický atest aktuálních podmínek trhu, a to vždy po uplynutí 3 až 5 let (…)*“.[22]

4.8 NKÚ na základě uvedených skutečností doporučil Institutu klinické a experimentální medicíny pravidelně posuzovat výhodnost smluv uzavřených na dobu neurčitou.

IKEM uhradil jednomu dodavateli 104,4 mil. Kč za ubytovací služby bez provedení zadávacího řízení.

4.9 IKEM uzavřel na konci roku 2005 s dodavatelem smlouvu o poskytování ubytovacích služeb na období 2006–2025 s přednostním právem opce na další pětiletá období. Jejímu uzavření nepředcházelo žádné zadávací řízení, přestože byl IKEM jako státní příspěvková organizace povinen postupovat dle zákona o veřejných zakázkách[23], tedy zadat veřejnou zakázku v odpovídajícím režimu[24]. IKEM tímto jednáním porušil zásady transparentnosti a zákazu diskriminace a zcela vyloučil hospodářskou soutěž. IKEM v období let 2015–2025 uhradil dodavateli na základě této smlouvy více než 104,4 mil. Kč. NKÚ konstatoval, že porušením povinnosti zadat veřejnou zakázku v souladu se zákonem o veřejných zakázkách došlo k neoprávněnému použití peněžních prostředků státu[16].

4.10 U dvou veřejných zakázek malého rozsahu (služeb dobití telemetrických sond a služeb propagace) IKEM neprovedl průzkum trhu a nevytvořil doklady o způsobu a zdůvodnění výběru dodavatele tak, jak mu určoval vnitřní předpis. Tímto jednáním postupoval v rozporu se zásadami transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace[15]. V rámci těchto veřejných zakázek malého rozsahu uhradil téměř 0,6 mil. Kč. NKÚ konstatoval, že došlo k neoprávněnému použití peněžních prostředků státu[16].

[22] Rozhodnutí ÚOHS ze dne 1. 2. 2012 č. j. UOHS_R185/2011/VZ-532/2012/310/ASc/JSI.
[23] Zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách.
[24] Srov. ustanovení § 25 odst. 1 zákona č. 40/2004 Sb.

4.11 NKÚ ve dvou případech pořizování služeb (ostraha majetku a osob a praní a čištění zdravotnického prádla) zjistil nedostatky při stanovování předpokládané hodnoty veřejných zakázek a uchovávání dokumentace k těmto veřejným zakázkám[25].

IKEM při pořizování majetku opakovaně chyboval v procesu zadávání veřejných zakázek, uzavíral smlouvy s dodavateli nesplňujícími zadávací podmínky a uhradil plnění nad rámec smluv.

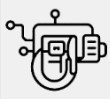
IKEM nevyloučil z účasti v zadávacím řízení dodavatele, jehož nabídka nesplňovala zadávací podmínky.

4.12 V roce 2022 pořídil IKEM diagnostický přístroj (tzv. analyzátor) v rámci veřejné zakázky rozdělené na tři části s celkovou předpokládanou hodnotou 4,3 mil. Kč bez DPH. IKEM neuchoval příslušnou dokumentaci k veřejné zakázce (stanovení předpokládané hodnoty), čímž nedodržel požadavek stanovený zákonem[25].

4.13 IKEM nevyloučil dodavatele z účasti v zadávacím řízení, přestože jeho nabídka nesplňovala jeden z povinných parametrů technické specifikace uvedené v zadávacích podmínkách.[26] S tímto dodavatelem následně uzavřel smlouvu, na jejímž základě mu uhradil 2 mil. Kč. NKÚ vyhodnotil tento výdaj jako neoprávněné použití peněžních prostředků státu[16].

4.14 IKEM v roce 2023 pořídil „*experimentální magnetickou rezonanci – systém 7T*“ za 72 mil. Kč bez DPH. IKEM sdělil, že předpokládanou hodnotu veřejné zakázky stanovil pouze na základě jediné cenové nabídky, kterou navíc v rozporu se zákonem[25] neuchoval. IKEM nevyužil další veřejně dostupné zdroje pro stanovení předpokládané hodnoty. Následně pořídil experimentální magnetickou rezonanci od dodavatele, jehož cenová nabídka byla podkladem pro stanovení předpokládané hodnoty.

4.15 NKÚ kontrolou údajů z *Úředního věstníku EU* zjistil, že obdobný přístroj byl na základě veřejných zakázek pořízen v roce 2020 ve Finsku za 38,8 mil. Kč, v roce 2022 v Itálii za 45,8 mil. Kč, v letech 2024 a 2025 v Polsku za 39,1 mil. Kč a ve Španělsku za 43,5 mil. Kč.

IKEM u jedné veřejné zakázky za 2,2 mil. Kč opakovaně postupoval v rozporu se zákonem.

4.16 IKEM v rámci veřejné zakázky malého rozsahu na pořízení stravovacího informačního systému stanovil předpokládanou hodnotu ve výši 1,3 mil. Kč bez DPH. Obdržel však pouze jednu nabídku ve výši 1,8 mil. Kč bez DPH.

[25] Dle ustanovení § 216 odst. 1 a 2 zákona č. 134/2016 Sb., dále dle § 3 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 2 písm. e) a § 68 odst. 1 zákona č. 499/2004 Sb.

[26] Dle ustanovení § 48 odst. 2 a 8 zákona č. 134/2016 Sb.

4.16.1 Přestože nabídková cena byla o více než 38 % vyšší než předpokládaná hodnota veřejné zakázky, IKEM ji akceptoval a s dodavatelem uzavřel smlouvu.

4.16.2 Realizace veřejné zakázky se oproti původně plánovaným 90 dnům zpozdila o 61 dnů z důvodu provozních a personálních omezení na konci roku. Tato omezení měl však IKEM zohlednit již při přípravě zadávací dokumentace. Uvedeným postupem porušil IKEM zásadu transparentnosti[21].

4.16.3 IKEM dále vybranému dodavateli uhradil fakturované služby ve výši 99 tis. Kč v rozporu se smlouvou. IKEM zároveň neuplatnil nárok na vydání bezdůvodného obohacení.[27] Tím nepostupoval hospodárně a NKÚ tento postup vyhodnotil jako neoprávněné použití peněžních prostředků státu[16].

4.16.4 IKEM navíc uhradil jinému dodavateli 127 tis. Kč za „*tvorbu driveru pro software*“. Tuto službu měl poskytnout vybraný dodavatel na základě již uzavřené smlouvy[28]. IKEM tím vynaložil peněžní prostředky státu nehospodárně a neúčelně. NKÚ i tento postup vyhodnotil jako neoprávněné použití peněžních prostředků státu[16].

4.17 V roce 2023 stanovil IKEM předpokládanou hodnotu veřejné zakázky na dodání záznamových zařízení pro EF sály na základě pouze jedné cenové nabídky, která byla starší než 12 měsíců. IKEM zároveň nedoložil, jakým způsobem cenovou nabídku získal. NKÚ stejné pochybení zjistil ve dvou případech z kontrolovaného vzorku pořízeného majetku od stejného dodavatele v celkové hodnotě 44,1 mil. Kč bez DPH. Tímto postupem IKEM porušil povinnost uchovat dokumentaci[25] a porušil zásadu transparentnosti[21].

4.18 V roce 2024 IKEM zadal veřejnou zakázku s názvem „*G1, G2 – nábytek, recepční a dohledové pulty*“ v hodnotě 10,7 mil. Kč bez DPH. Stanovení předpokládané hodnoty doložil při kontrole NKÚ pouze tabulkou, ze které nebylo patrné, zda se vztahuje k uvedené veřejné zakázce. IKEM tím nedodržel povinnost vést a uchovávat příslušnou dokumentaci a porušil zásadu transparentnosti[21].

4.19 Celkem v pěti kontrolovaných případech pořízení majetku v souhrnné hodnotě 120,8 mil. Kč bez DPH dospěl NKÚ k závěru, že vzhledem k neúplnosti dokumentace není možné ověřit, zda pořizovací ceny odpovídaly cenám obvyklým v čase a místě, jak požadoval vnitřní předpis Institutu klinické a experimentální medicíny. IKEM tímto postupem porušil zásadu transparentnosti[21].

V oblasti nakládání s majetkem chyboval IKEM při zadávání veřejných zakázek, správě majetku i zveřejňování smluv.

4.20 IKEM v roce 2023 zadal veřejnou zakázku malého rozsahu v hodnotě 0,5 mil. Kč bez DPH, jejímž předmětem bylo provádění oprav, servisu a údržby vozového parku IKEM. V zadávacích podmínkách stanovil požadavek na poskytnutí záruky na provedené služby a náhradní díly minimálně 24 měsíců.

4.20.1 NKÚ zjistil, že IKEM uzavřel servisní smlouvu s vybraným dodavatelem v rozporu se zadávacími podmínkami i v rozporu s nabídkou dodavatele, neboť záruční lhůtu zkrátil na pouhých 6 měsíců. Uzavřel tedy servisní smlouvu obsahující pro něj méně výhodné podmínky.

[27] Srov. ustanovení § 14 odst. 1 a 4 zákona č. 219/2000 Sb.
[28] Srov. ustanovení § 14 odst. 1 a 3 zákona č. 219/2000 Sb.

IKEM tak nedbal, aby plnil určené úkoly nejhospodárnějším způsobem[29]. V rozporu s vnitřním předpisem nestanovil IKEM předpokládanou hodnotu veřejné zakázky na základě cen uhrazených za služby stejného druhu v předcházejících 12 měsících nebo v předchozím účetním období a nerealizoval veřejnou zakázku malého rozsahu prostřednictvím otevřené výzvy, ale oslovil tři vybrané dodavatele. Omezil tak účast jiných dodavatelů, čímž porušil zásadu rovného zacházení a zákazu diskriminace[18]. Vybranému dodavateli uhradil 0,6 mil. Kč. Tento výdaj NKÚ vyhodnotil jako neoprávněné použití peněžních prostředků státu[16].

4.20.2 Dále IKEM uhradil stejnému dodavateli částku 13 tis. Kč za služby, které byly předmětem uzavřené servisní smlouvy. Uhrazením těchto služeb tak došlo k neúčelnému a nehospodárnému vynaložení peněžních prostředků nad rámec sjednané smluvní ceny.[27]

4.21 IKEM v roce 2022 zadal veřejnou zakázku malého rozsahu na výměnu oken na hybridním sále č. 6. U této zakázky však nestanovil písemně zadávací podmínky, lhůtu pro podání nabídek ani hodnotící kritérium, což bylo v rozporu s vnitřním předpisem. Současně neuchoval příslušnou dokumentaci vztahující se k průběhu veřejné zakázky a výběru dodavatele.[30] Tímto jednáním se dopustil porušení zásady transparentnosti[21]. NKÚ vyhodnotil tento výdaj jako neoprávněné použití peněžních prostředků státu[16] ve výši 173 tis. Kč.

4.22 V roce 2024 IKEM zajistil opravu anesteziologického přístroje prostřednictvím servisní společnosti. Příslušnou objednávku však nezveřejnil v registru smluv, a to ani ve lhůtě do tří měsíců ode dne akceptace objednávky dodavatelem, což mělo za následek její zrušení od počátku[13]. IKEM tak uhradil 191 tis. Kč bez právního důvodu. NKÚ vyhodnotil tento výdaj jako neoprávněné použití peněžních prostředků státu[16].

77 % kontrolovaného majetku vyřazeného likvidací zlikvidoval IKEM bez potřebných dokladů.

4.23 V oblasti vyřazování majetku zjistil NKÚ nedostatky zejména v průkaznosti a správnosti evidence a dokladování likvidace majetku. IKEM ve 20 z 26 kontrolovaných položek majetku vyřazených likvidací disponoval doklady, kde byla vyčíslena pouze hmotnost v kilogramech zlikvidovaného majetku bez bližší identifikace. Nebylo tak možné ověřit, jaký majetek byl vyřazen ani jak s ním bylo skutečně naloženo. Tímto jednáním porušil IKEM nejen své interní předpisy, ale i zákon o účetnictví[31]. V důsledku uvedených pochybení nebylo účetnictví IKEM vedeno průkazně[32].

4.24 Ve dvou případech kontrolovaného vyřazeného majetku předal IKEM tento majetek k likvidaci ještě před vydáním rozhodnutí o trvalé nepotřebnosti, nesplnil tedy povinnost pečovat o zachování majetku, dbát o jeho údržbu a chránit jej před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím.[33] V jednom z uvedených případů evidoval položku majetku vyřazenou likvidací v zůstatkové hodnotě 84 tis. Kč v účetnictví téměř 6 měsíců po jejím

[29] Srov. ustanovení § 53 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb.
[30] Srov. ustanovení § 3 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 2 písm. e) a § 68 odst. 1 zákona č. 499/2004 Sb.
[31] Ve smyslu ustanovení § 33a odst. 1 písm. a) zákona č. 563/1991 Sb.
[32] Dle ustanovení § 8 odst. 1 a 4 zákona č. 563/1991 Sb.
[33] Ve smyslu ustanovení § 14 odst. 3 a 7 zákona č. 219/2000 Sb.

předání k likvidaci. Účetnictví IKEM tak nebylo v účetním období roku 2022 správné ve smyslu zákona o účetnictví[34].

4.25 V jednom případě kontrolovaného vyřazeného majetku v hodnotě 1,9 mil. Kč IKEM nejdříve tento majetek nabízel dle zákona o majetku státu[35], následně jej předal k fyzické likvidaci a až po těchto krocích vydal rozhodnutí o trvalé nepotřebnosti.[33] V dalších dvou případech kontrolovaných položek vyřazeného majetku v hodnotě 3,4 mil. Kč nejdříve majetek nabízel dle zákona o majetku státu[35] a teprve poté vydal rozhodnutí o trvalé nepotřebnosti.[33]

4.26 NKÚ při kontrole nájemních smluv IKEM zjistil nedostatky ve třech případech. Jednalo se o smlouvy uzavřené s jedním nájemcem, kterému IKEM přenechal pozemky do užívání ještě před uzavřením písemných smluv, čímž porušil zákon o majetku státu[36]. Tyto pozemky navíc nájemci přenechal do užívání bezplatně, čímž neodůvodněně snižoval výnos z majetku státu[37].

4.27 Dále IKEM nepředložil rozhodnutí o dočasné či trvalé nepotřebnosti pronajímaného majetku[38] ani nedoložil, že před jeho pronajmutím provedl zákonem požadovanou nabídku jiným organizačním složkám státu a státním organizacím[39].

4.28 NKÚ se v rámci kontroly zaměřil také na posouzení účinnosti opatření k odstranění nedostatků zjištěných kontrolní akcí č. 09/25, která se týkala pořizování majetku a nakládání s majetkem. Vzhledem k výše uvedeným zjištěním NKÚ konstatuje, že opatření IKEM provedená na základě předchozí kontroly NKÚ v oblasti vyřazování majetku a pronájmů nebyla účinná. IKEM vyřazoval majetek bez průkazného dokladu o jeho předání k likvidaci, likvidoval majetek ještě před vydáním rozhodnutí o trvalé nepotřebnosti, evidoval v účetnictví majetek, který byl již zlikvidován, či přenechal pozemky do užívání před uzavřením smlouvy.

Vnitřní kontrolní systém IKEM nebyl účinný.

4.29 Vnitřní kontrolní systém má zajistit včasné odhalování rizik, dodržování právních a vnitřních předpisů a hospodárné nakládání s veřejnými prostředky. NKÚ prověřil uplatňování předběžné, průběžné a následné kontroly ve vztahu k hlavním oblastem zjištěných nedostatků.

4.30 NKÚ na základě výše uvedených zjištění konstatuje, že IKEM v řadě kontrolovaných případů při hospodaření s veřejnými prostředky neprováděl předběžnou, průběžnou a následnou kontrolu operací, čímž nedodržel požadavek stanovený právními předpisy[40]. S ohledem na četnost zjištěných nedostatků v rámci vybraného vzorku poukazuje NKÚ na zvýšené riziko porušování právních předpisů při hospodaření s majetkem i v budoucnu.

---

[34] Ve smyslu ustanovení § 8 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb.

[35] Srov. ustanovení § 19b a 19c zákona č. 219/2000 Sb.

[36] Dle ustanovení § 17 zákona č. 219/2000 Sb.

[37] Dle ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb.

[38] Dle ustanovení § 14 odst. 7 zákona č. 219/2000 Sb.

[39] Dle ustanovení § 19c odst. 3 zákona č. 219/2000 Sb.

[40] Srov. ustanovení § 25 odst. 1 a 2, § 26 a 27 zákona č. 320/2001 Sb. a ustanovení § 11, 13, 14 vyhlášky č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

Seznam zkratek

CHJ	Centrální harmonizační jednotka (organizační útvar Ministerstva financí)
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
IKEM	Institut klinické a experimentální medicíny
IT	informační technologie
MRI	magnetická rezonance
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
VZ	veřejná zakázka

Kontrolní závěr z kontrolní akce

25/16

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Český statistický úřad* za rok 2025, účetní závěrka Českého statistického úřadu za rok 2025 a údaje předkládané Českým statistickým úřadem pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2025 pod číslem 25/16. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Jaromíra Steidlová.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Český statistický úřad při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 postupoval v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaná osoba:
Český statistický úřad, Praha (dále také „ČSÚ“).

Kontrolováno bylo období roku 2025 včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku následujícího.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od srpna 2025 do dubna 2026.

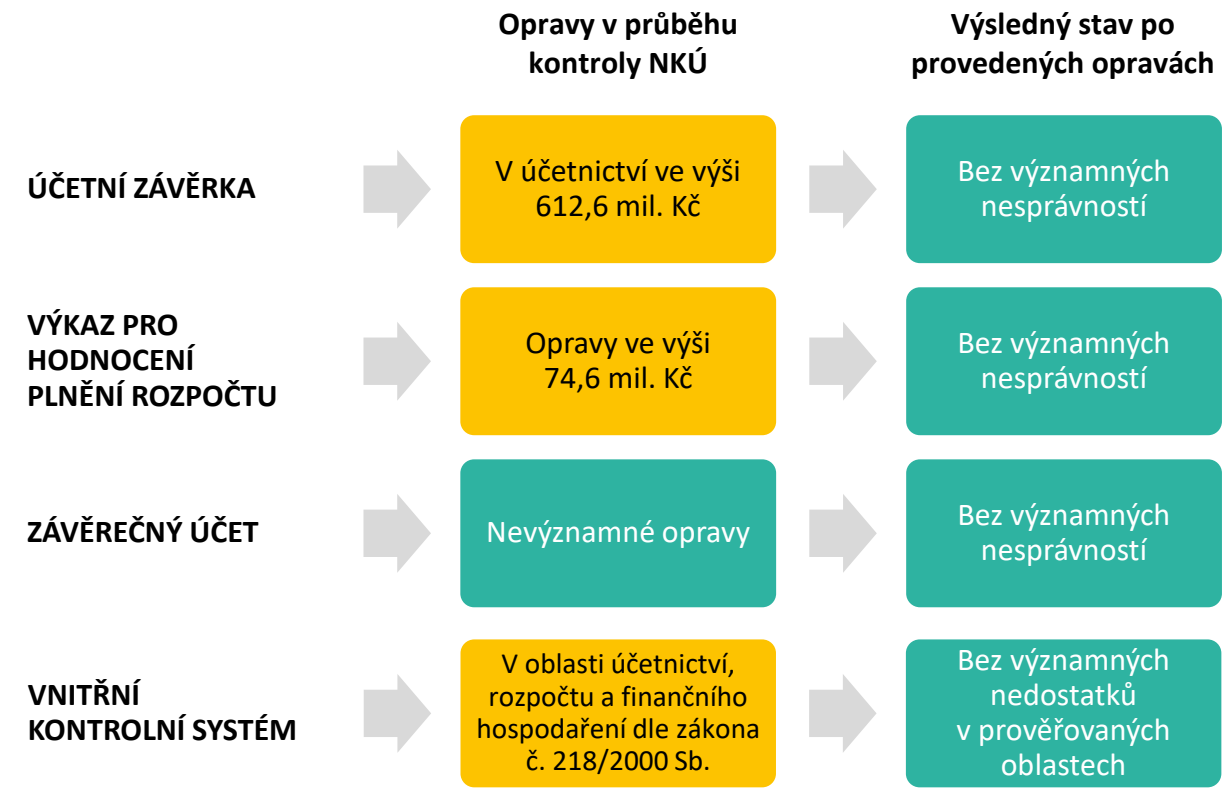
K o l e g i u m N K Ú na svém X. jednání, které se konalo dne 22. června 2026,

s c h v á l i l o usnesením č. 9/X/2026

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Účetní závěrka, výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu, závěrečný účet a vnitřní kontrolní systém ČSÚ za rok 2025

NKÚ zahájil kontrolu v průběhu kontrolovaného období 2025. Český statistický úřad tak mohl zjištěné nedostatky průběžně opravovat.

- Nebyly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky.
- Byly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky.
- Byly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky s rozsáhlým dopadem na oblast kontroly.

I. Shrnutí a vyhodnocení

Cílem kontroly bylo prověřit, zda ČSÚ při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 postupoval v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolní akce byla zahájena v průběhu kontrolovaného účetního a rozpočtového období 2025.

1. Vedení účetnictví a účetní závěrka

NKÚ provedl kontrolu účetní závěrky ČSÚ sestavené k 31. prosinci 2025 s datem sestavení 27. února 2026 (dále také „ÚZ“)[1], která se skládá z rozvahy, výkazu zisku a ztráty a přílohy.

Účetní závěrka ČSÚ sestavená k 31. prosinci 2025 podává dle NKÚ ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky, a to dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky[2].

NKÚ v průběhu kontroly identifikoval nedostatky ve vedení účetnictví ČSÚ. Tyto nedostatky ve výši 612,6 mil. Kč by měly významný vliv na zůstatky položek účetní závěrky ČSÚ za rok 2025. ČSÚ tyto zjištěné nedostatky opravil ještě před sestavením ÚZ (viz část IV.1.1 tohoto kontrolního závěru).

V důsledku provedení účetních oprav a realizace potřebných opatření k eliminaci systémových nedostatků ještě v průběhu kontroly konstatuje NKÚ, že účetnictví ČSÚ v roce 2025 bylo vedeno v souladu s příslušnými právními předpisy[3] (viz část IV.1.2 tohoto kontrolního závěru).

Provedené účetní opravy promítl ČSÚ i do úprav svých účetních a jiných postupů nastavených v rámci vnitřního kontrolního systému (dále také „VKS“) v těch případech, kdy se jednalo o systémové nedostatky (viz část IV.1.1 tohoto kontrolního závěru).

2. Údaje předkládané Českým statistickým úřadem pro hodnocení plnění státního rozpočtu

NKÚ provedl ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu ČSÚ sestaveném k 31. prosinci 2025[4] (dále také „výkaz FIN 1-12 OSS“) u údajů o příjmech a výdajích ve sloupci *Skutečnost* kontrolu správnosti jejich třídění z hlediska druhového, odvětvového a prostorového dle rozpočtové skladby.

Podle NKÚ byl výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ČSÚ za rok 2025 ve všech významných ohledech sestaven v souladu s příslušnými právními předpisy.

NKÚ v průběhu kontroly identifikoval nedostatky v klasifikaci rozpočtových příjmů a výdajů. Tyto nedostatky ve výši 74,6 mil. Kč by měly významný vliv na výkaz FIN 1-12 OSS. ČSÚ tyto

---

[1] Portál MONITOR [online]. Údaje výkazů účetní závěrky [cit. 13. dubna 2026]. Dostupné z: https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/00025593/ucetni-zaverka/rozvaha?rad=j&obdobi=2512.

[2] Vybranými účetními jednotkami jsou podle ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, organizační složky státu, státní fondy podle rozpočtových pravidel, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace, veřejné kulturní instituce a zdravotní pojišťovny.

[3] Viz ustanovení § 19 odst. 7 zákona č. 563/1991 Sb.

[4] Portál MONITOR [online]. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu [cit. 13. dubna 2026]. Dostupné z: https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/00025593/rozpocet/souhrnny?rad=j&obdobi=2512.

zjištěné nedostatky opravil ještě před sestavením výkazu FIN 1-12 OSS (viz část IV.2.1 tohoto kontrolního závěru).

Po přijetí a realizaci opatření k eliminaci systémových nedostatků a po provedení oprav všech nedostatků v rozpočtové klasifikaci identifikovaných NKÚ v průběhu kontroly lze konstatovat, že ČSÚ při třídění příjmů a výdajů postupoval v souladu s vyhláškou č. 412/2021 Sb.[5] (viz část IV.2.2 tohoto kontrolního závěru).

3. Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 345 – *Český statistický úřad*

NKÚ prověřil soulad sestavení závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu 345 – *Český statistický úřad* za rok 2025 (dále také „ZÚ za rok 2025“) s vyhláškou č. 419/2001 Sb.[6] a shodu informací v něm uvedených se vstupními údaji v rozpočtovém systému, s finančními výkazy a údaji dalších evidencí (viz část IV.3. tohoto kontrolního závěru).

Dle NKÚ je závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 345 – *Český statistický úřad* za rok 2025 sestaven v rozsahu dle vyhlášky č. 419/2001 Sb. a informace v něm uvedené odpovídají údajům v rozpočtovém systému, finančním výkazům a údajům z dalších evidencí.

NKÚ v průběhu kontroly nejdříve identifikoval nedostatky v závěrečném účtu kapitoly státního rozpočtu 345 – *Český statistický úřad* **za rok 2024** (dále „ZÚ za rok 2024“) s cílem zamezení jejich opakování v ZÚ za rok 2025. Tyto nedostatky by měly nevýznamný vliv na vypovídací schopnost ZÚ za rok 2025, pokud by na ně ČSÚ nereagoval. ČSÚ tyto zjištěné nedostatky odstranil ještě před sestavením ZÚ za rok 2025 (viz část IV.3.1 tohoto kontrolního závěru).

4. Vnitřní kontrolní systém ČSÚ

V průběhu kontroly NKÚ zjistil v oblasti účetnictví, údajů o plnění rozpočtu a v oblasti finančního hospodaření dle zákona č. 218/2000 Sb.[7] významné nedostatky, které vnitřní kontrolní systém ČSÚ neidentifikoval. Pokud by ČSÚ tyto nedostatky neopravil a nepřijal systémová opatření ve vnitřním kontrolním systému, vyhodnotil by NKÚ vnitřní kontrolní systém ČSÚ v těchto oblastech jako účinný s výhradou. Po opatřeních přijatých ČSÚ v průběhu kontroly lze dle NKÚ považovat vnitřní kontrolní systém v prověřovaných oblastech za účinný ve smyslu požadavku zákona č. 320/2001 Sb.[8]

NKÚ v průběhu kontroly zjistil v oblasti účetnictví (viz část IV.1.1 tohoto kontrolního závěru), u údajů o plnění rozpočtu (viz část IV.2.1 tohoto kontrolního závěru) a v oblasti finančního hospodaření dle zákona č. 218/2000 Sb. (viz část IV.5. tohoto kontrolního závěru) významné nedostatky, které VKS ČSÚ neidentifikoval. ČSÚ tyto nedostatky opravil, resp. přijal i ve VKS dostatečná opatření k nápravě systémových nedostatků. Pokud by ČSÚ opravu významných nedostatků, resp. přijetí systémových opatření ve VKS v uvedených oblastech k 31. prosinci

[5] Vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě.

[6] Vyhláška č. 419/2001 Sb., o předkládání údajů pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu.

[7] Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

[8] V ustanovení § 5 odst. 1 písmeno a) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), je mj. uvedeno: „… organizovat finanční kontrolu tak, aby byla zajištěna přiměřená jistota…“

2025 neprovedl tak, aby byla realizována s účinností již pro rok 2025, vyhodnotil by NKÚ VKS v prověřovaných oblastech jako účinný s výhradou.

5. Skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně

NKÚ zjistil skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně ve výši 3,9 mil. Kč.

ČSÚ neodvedl ve stanovené lhůtě do státního rozpočtu příjmy státního rozpočtu představující nepoužité peněžní prostředky rezervního fondu (viz část IV.5. tohoto kontrolního závěru).

II. Informace o kontrolované oblasti

ČSÚ byl zřízen zákonem České národní rady č. 2/1969 Sb.[9]

Působnost ČSÚ stanoví zákon č. 89/1995 Sb.[10] a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009[11]. ČSÚ zejména:

- koordinuje státní statistickou službu zajišťovanou v ČSÚ a jednotlivými pracovišti státní statistické služby a ministerstvy,
- stanoví metodiku statistických zjišťování, jejich zpracování a využití,
- sestavuje program statistických zjišťování,
- spolupracuje s mezinárodními organizacemi při sjednocování mezinárodních doporučení a standardů v oblasti statistiky,
- zajišťuje vývoj nových statistických metod,
- sestavuje národní účty,
- vydává široké spektrum statistických publikací a zveřejňuje a poskytuje statistické informace vč. metodiky jejich zjišťování.

ČSÚ vypracovává závazný systém zjišťování a zpracovávání výsledků voleb a zajišťuje vyhotovení příslušného programového vybavení pro účel zpracování a poskytování výsledků voleb podle zákona č. 247/1995 Sb.[12]

Vytváří a spravuje statistické klasifikace, statistické číselníky, statistické registry a poskytuje z nich informace.

V souladu s ustanovením § 3 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb.[13] je ČSÚ organizační složkou státu (dále také „OSS“) a dle ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb.[14] vybranou účetní jednotkou. ČSÚ je ústředním orgánem státní správy podle zákona České národní rady

[9] Zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

[10] Zákon č. 89/1995 Sb., o statní statistické službě.

[11] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 ze dne 11. března 2009 o evropské statistice a zrušení nařízení (ES, Euratom) č. 1101/2008 o předávání údajů, na které se vztahuje statistická důvěrnost, Statistickému úřadu Evropských společenství, nařízení Rady (ES) č. 322/97 o statistice Společenství a rozhodnutí Rady 89/382/EHS, Euratom, kterým se zřizuje Výbor pro statistické programy Evropských společenství (text s významem pro EHP a pro Švýcarsko).

[12] Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů.

[13] Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

[14] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

č. 2/1969 Sb. a v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb. a dle vyhlášky č. 412/2021 Sb. je správcem kapitoly státního rozpočtu 345 – *Český statistický úřad*.

Přehled vybraných údajů z ÚZ a z výkazu FIN 1-12 OSS vygenerovaného z rozpočtového systému[15] je uveden v následujících tabulkách.

Tabulka č. 1: Údaje ÚZ – rozvaha a výkaz zisku a ztráty (údaje za rok 2025)

Ukazatel	Částka (v mil. Kč)
Aktiva netto, pasiva	1 167,8
Náklady	1 334,3
Výnosy	112,3
Výsledek hospodaření běžného účetního období (ztráta)	−1 222,0

Zdroj: ÚZ.
Pozn.: ČSÚ v ÚZ vykázal aktiva v hodnotě brutto ve výši 2 662,7 mil. Kč upravené o korekce ve výši 1 494,9 mil. Kč.

Tabulka č. 2: Údaje ÚZ – informace o stavu účtů v knize podrozvahových účtů (údaje za rok 2025)

Položka výkazu	Částka (v mil. Kč)
901 – Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek	12,3
902 – Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek	9,3
905 – Vyřazené pohledávky	0,2
913 – Krátkodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů	43,7
953 – Dlouhodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů	21,5
973 – Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv	198,8
974 – Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv	159,1

Zdroj: ÚZ.

Tabulka č. 3: Údaje z výkazu FIN 1-12 OSS

Ukazatel	Částka (v mil. Kč)
Příjmy (skutečnost celkem)	192,1
Výdaje (skutečnost celkem)	1 338,8

Zdroj: výkaz FIN 1-12 OSS.

[15] Dle ustanovení § 3 písm. o) zákona č. 218/2000 Sb. je rozpočtový systém informačním systémem veřejné správy, v němž se mj. soustřeďují údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu.

III. Rozsah kontroly

Kontrolní akce byla kontrolou typu finanční audit a jejím cílem bylo prověřit, zda ČSÚ při vedení účetnictví v roce 2025, při sestavení účetní závěrky k 31. prosinci 2025, při předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025[16] a při sestavení závěrečného účtu za rok 2025 postupoval v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaný objem finančních prostředků a majetku představuje hodnotu aktiv, pasiv, nákladů, výnosů a podrozvahových účtů vykázaných v ÚZ a vyčíslených v tabulkách č. 1 a 2. Kontrolovaný objem finančních prostředků v rámci výkazu FIN 1-12 OSS představuje součet celkových příjmů a výdajů ve sloupci *Skutečnost*, jejichž hodnoty jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Kontrola se zaměřila na činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví[17] a měly vliv na hodnotu kontrolovaných významných konečných zůstatků účtů v ÚZ, na hodnotu významných údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 a na ZÚ za rok 2025.

V oblasti vedení účetnictví se kontrola zaměřila na jeho správnost, úplnost, průkaznost a srozumitelnost. Prověřila dodržování směrné účtové osnovy, správnost používání účetních metod a ostatních podmínek vedení účetnictví stanovených zákonem č. 563/1991 Sb. a vyhláškou č. 410/2009 Sb.[18] U vybraných účetních případů byla provedena kontrola s cílem prověřit systém účtování a vykazování informací o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví.

V případě údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu bylo prověřováno, zda byla dodržena správnost třídění příjmů a výdajů rozpočtovou skladbou z hlediska druhového, odvětvového a prostorového dle vyhlášky č. 412/2021 Sb.

Výběr položek účetní závěrky a údajů předkládaných Českým statistickým úřadem pro hodnocení plnění státního rozpočtu provedl NKÚ s ohledem na vyhodnocená rizika nesprávnosti vykázaných údajů.

U relevantních transakcí byl prověřován soulad s vybranými ustanoveními dalších právních předpisů, a to zejména zákona č. 218/2000 Sb. a zákona č. 219/2000 Sb.

V případě uzavírání smluv a objednávek bylo prověřováno jejich uveřejnění v registru smluv dle zákona č. 340/2015 Sb.[19]

NKÚ na základě prověřovaných skutečností vyhodnotil **nastavení VKS** v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu (vnitřní předpisy, interní audit, účetní metody, účetní

[16] Dle ustanovení § 20 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb. jsou OSS povinny předkládat údaje potřebné pro průběžné hodnocení plnění státního rozpočtu. Způsob a termíny předkládání údajů a jejich rozsah stanovuje vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků a rozpočtů dobrovolných svazků obcí. Dle ustanovení § 5 odst. 1 a dle přílohy č. 1 této vyhlášky zpracovávají OSS údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu přímo v rozpočtovém systému, ve kterém je z nich následně sestavován výkaz FIN 1-12 OSS.

[17] ČSÚ je jakožto OSS povinen v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. účtovat o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Informace, které předkládá v účetní závěrce, musí být spolehlivé, srovnatelné, srozumitelné a posuzují se z hlediska významnosti.

[18] Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

[19] Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

doklady, účetní knihy, inventarizace majetku a závazků, účetní závěrka a schvalování účetní závěrky) dle zákonů č. 563/1991 Sb., č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů a v oblasti řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky č. 416/2004 Sb.[20] NKÚ dále u prověřovaných operací v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu dle zákonů č. 563/1991 Sb., č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů a v oblasti hospodaření s majetkem státu dle zákona č. 219/2000 Sb., finančního hospodaření dle zákona č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů (zejména dle zákona č. 340/2015 Sb.) a v oblasti řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky č. 416/2004 Sb. vyhodnotil **funkčnost VKS,** tj. zda jsou prvky VKS implementovány tak, aby bylo zamezeno vzniku nesprávností. Kombinace zjištění týkajících se nastavení a funkčnosti VKS ve výše uvedených oblastech pak byla podkladem pro hodnocení účinnosti VKS ČSÚ.

Při kontrole ZÚ za rok 2025 bylo prověřeno, zda je závěrečný účet sestaven v souladu s požadavky vyhlášky č. 419/2001 Sb. a zda je také v souladu se skutečností, tj. zda vybrané údaje uváděné v závěrečném účtu jsou správné a úplné ve srovnání s finančními výkazy obsahujícími údaje pro hodnocení plnění rozpočtu, s údaji v účetnictví, s údaji z účetních závěrek ČSÚ a s jinými veřejně dostupnými zdroji, např. usneseními vlády České republiky, veřejně přístupnými rejstříky apod.

V rámci kontroly byl rovněž proveden rozbor výsledku hospodaření ČSÚ z akruálního a peněžního pohledu (viz příloha č. 1 tohoto kontrolního závěru). Kontrola se dále zaměřila na informace vykazované v souvislosti s *Národním plánem obnovy* (dále také „NPO“); (viz příloha č. 2 tohoto kontrolního závěru).

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

Hodnoty uvedené v tomto kontrolním závěru byly zaokrouhleny, čímž může vzniknout drobný nesoulad v některých uváděných finančních údajích.

[20] Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Vedení účetnictví a spolehlivost údajů ÚZ

1.1 Opravy chyb v účetnictví v průběhu účetního období

NKÚ zahájil kontrolu již v průběhu kontrolovaného účetního období 2025, což umožnilo ČSÚ provést opravu nedostatků identifikovaných v účetnictví v průběhu kontroly NKÚ ještě před uzavřením účetních knih a sestavením účetní závěrky.

Provedením oprav nedostatků identifikovaných Nejvyšším kontrolním úřadem v rámci kontrolní akce č. 25/16 předešel ČSÚ vzniku významných nesprávností v ÚZ v souhrnné výši 612,6 mil. Kč[21]. Jednalo se zejména o následující:

1.1.1 Podmíněné pohledávky z refundací v rámci projektů NPO

I. ČSÚ podmíněné pohledávky z transferů z očekávaných refundací od Ministerstva průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) v souvislosti s realizací projektů NPO vykazoval na nesprávném účtu 915 – *Ostatní krátkodobé podmíněné pohledávky z transferů*. MPO je v tomto případě pouze zprostředkovatelem prostředků od Evropské komise, a proto měl ČSÚ o těchto podmíněných pohledávkách **účtovat na účtu 913 – *Krátkodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů*.** Jednalo se o **systémový nedostatek ve výši 23,1 mil. Kč**.

II. ČSÚ dále v prosinci 2025 **provedl zpřesnění odhadu výše podmíněných pohledávek na další období mj. dle hodnoty doposud nerefundovaných výdajů. Hodnotu** doposud nerefundovaných výdajů **však ČSÚ nesprávně vyčíslil,** když do těchto výdajů **nezahrnul výdaje kryté nároky,** tj. podkladovou jednotku[22] 4 – *Výdaje státního rozpočtu kryté nároky* **ve výši 19,1 mil. Kč.**

ČSÚ přeúčtoval podmíněné pohledávky z nesprávného účtu 915 – *Ostatní krátkodobé podmíněné pohledávky z transferů* na účet 913 – *Krátkodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů*. ČSÚ dále opravil odhad výše podmíněných pohledávek, tj. zohlednil i doposud nerefundované výdaje kryté nároky.

1.1.2 Nesprávný okamžik účtování o výnosu z refundací v rámci projektů NPO

ČSÚ účtoval o výnosu ve výši 6,4 mil. Kč z refundací předfinancovaných neinvestičních výdajů v rámci projektů NPO do nesprávného účetního období 2025; správně mělo být o výnosu účtováno do účetního období 2024, kdy ČSÚ na předmětnou refundaci vznikl nárok

[21] Jedná se o vlastní výpočet NKÚ zohledňující výsledné dopady provedených účetních oprav na zůstatky položek účetní závěrky (tzn., že je zohledněno současné nadhodnocení a podhodnocení stejné položky účetní závěrky).

[22] Z hlediska podkladu pro změnu státního rozpočtu se příjmy a výdaje státního rozpočtu třídí podle druhů podkladu pro změnu rozpočtu, která příjem umožňuje nebo k výdaji opravňuje. U výdajů se druhem podkladu pro změnu státního rozpočtu rozumí oprávnění, na základě kterého organizační složka státu výdaj provádí. Při třídění příjmů a výdajů z hlediska podkladu pro změnu rozpočtu se příjmy a výdaje třídí na podkladové jednotky. Viz ustanovení § 15 a § 16 vyhlášky č. 412/2021 Sb.

a od MPO ji obdržel. **Refundace byla** ČSÚ **vyplacena na základě usnesení vlády ČR ze dne 18. prosince 2024 č. 989**[23].

ČSÚ přeúčtoval výnosy ve výši 6,4 mil. Kč z nesprávného účtu 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů* na účet 408 – *Opravy předcházejících účetních období*.

1.1.3 Nesprávné vykázání účetních případů souvisejících s přijatými peněžními prostředky na pořízení dlouhodobého majetku

ČSÚ v letech 2014 a 2015 přijímal z Národního fondu **peněžní prostředky v souvislosti s realizací investičních projektů *Integrovaného operačního programu*** (dále jen „IOP“). Jednalo se o následující projekty IOP, které realizoval ČSÚ:

- *Redesign Statistického informačního systému v návaznosti na zavádění eGovernmentu v ČR* (akce SMVS 145V011000026),
- *Úprava existující soustavy statistických registrů v návaznosti na vytvoření základních registrů veřejné správy* (akce SMVS 145V011000027) a
- *Základní registr osob – ROS Provoz a správa registru* (akce SMVS 145V011000020).

O přijatých peněžních prostředcích v celkové výši 192,6 mil. Kč účtoval ČSÚ na účtu 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů*, přestože měl účtovat na účtu 401 – *Jmění účetní jednotky*.

ČSÚ přeúčtoval přijaté peněžní prostředky určené na pořízení dlouhodobého majetku v celkové výši 192,6 mil. Kč na účet 401 – *Jmění účetní jednotky*, a to **za použití účtu 408 – *Opravy předcházejících účetních období*.**

1.1.4 Časové rozlišení licencí

ČSÚ v roce 2024 zaúčtoval časové rozlišení nákladů (účet 381 – *Náklady příštích období*) za předplatné licencí na rok 2025 **ve výši 7,3 mil. Kč. ČSÚ však v roce 2025 neprovedl zúčtování časového rozlišení do nákladů.**

ČSÚ provedl opravu zúčtování časového rozlišení a částku ve výši 7,3 mil. Kč přeúčtoval z účtu 381 – *Náklady příštích období* na účet 518 – *Ostatní služby*.

1.1.5 Nesoulad mezi vykázaným zůstatkem na účtu 412 – *Fond kulturních a sociálních potřeb* a účtu 243 – *Běžný účet fondu kulturních a sociálních potřeb*

ČSÚ v letech 2015 a 2017 v některých případech neúčtoval o tvorbě základního přídělu do fondu kulturních a sociálních potřeb **prostřednictvím** nákladového **účtu 527 – *Zákonné sociální náklady* a namísto toho účtoval na stranu MÁ DÁTI účtu 412 – *Fond kulturních a sociálních potřeb*, čímž docházelo k nesprávnému snížení jeho zůstatku. To vedlo k tomu,**

[23] Usnesení vlády ČR ze dne 18. prosince 2024 č. 989, *o finančních tocích v Národním plánu obnovy*.

že vznikl nesoulad mezi vykázaným **zůstatkem na účtu 412 – *Fond kulturních a sociálních potřeb* a účtu 243 – *Běžný účet fondu kulturních a sociálních potřeb* ve výši 2,1 mil. Kč**.

ČSÚ uvedený **nesoulad odstranil účetní opravou, o které účtoval na stranu MÁ DÁTI účtu 408 – *Opravy předcházejících účetních období* a na stranu DAL účtu 412 – *Fond kulturních a sociálních potřeb* ve výši 2,1 mil. Kč.**

1.1.6 Nevykazování existujících podmíněných závazků ze smluv

ČSÚ do 30. září 2025 **nevykazoval** v účetních závěrkách **některé významné podmíněné závazky ze smluv,** přestože má a rovněž v minulosti měl uzavřené smlouvy, ve kterých vystupuje jako objednatel určité služby. Tento **systémový nedostatek byl vyčíslen v částce 357,9 mil. Kč.**

ČSÚ zaúčtoval chybějící podmíněné závazky na účet 973 – *Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv* a 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv*. ČSÚ dále přijal systémové opatření v podobě vnitřního předpisu, ve kterém **stanovil postup při oceňování podmíněných pohledávek a závazků ze smluv a významnost pro účtování** o tomto typu podmíněných aktiv a pasiv.

1.1.7 Nesprávné zachycení a vykazování přijatých záloh, dohadných položek aktivních, podmíněných pohledávek a podmíněných závazků u grantových projektů

ČSÚ jako konečný příjemce realizuje tzv. grantové projekty, a to na základě právního aktu – dohody mezi ČSÚ a Evropskou komisí (Eurostat).

I. ČSÚ u grantových projektů, které již byly v průběhu roku 2025 ukončeny a finančně vypořádány, stále vykazoval nevyúčtované přijaté zálohy na transfery, dohadné položky aktivní, podmíněné pohledávky a podmíněné závazky. ČSÚ tak neaplikoval závazný účetní postup dle českého účetního standardu pro některé vybrané účetní jednotky č. 703 – *Transfery*.

II. ČSÚ u grantových projektů, u kterých převáděl obdržené peněžní prostředky do rezervního fondu, vykazoval i přijaté zálohy na transfery a dohadné položky aktivní, přestože měl v těchto případech postupovat odlišně a o transferu účtovat jen na účtech, které stanoví český účetní standard pro některé vybrané účetní jednotky č. 704 – *Fondy*.

ČSÚ odúčtoval dohadné položky aktivní (účet 388 – *Dohadné účty aktivní*), **přijaté zálohy na transfery** (účet 374 – *Krátkodobé přijaté zálohy na transfery* a 472 – *Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery*) **a podmíněné pohledávky a závazky ze zahraničních transferů** (účet 953 – *Dlouhodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů* a 954 – *Dlouhodobé podmíněné závazky ze zahraničních transferů*), **a to v celkové výši 9,2 mil. Kč.**

1.1.8 Nesprávný okamžik přeúčtování schváleného výsledku hospodaření

ČSÚ vykazoval výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení i po schválení účetní závěrky. Přeúčtování schváleného výsledku hospodaření za minulé účetní období ČSÚ **prováděl až k rozvahovému dni běžného účetního období. Jednalo se o systémový nedostatek.**

ČSÚ doplnil povinnost přeúčtovat výsledek hospodaření bezodkladně po schválení účetní závěrky do svého vnitřního předpisu upravujícího postupy finančního hospodaření ČSÚ.

1.1.9 Inventarizace majetku a závazků

Při kontrole inventarizace majetku a závazků za rok 2024 NKÚ zjistil zejména následující nedostatky:

- **ČSÚ prováděl zjednodušené inventury i u účtů, u kterých** provedení tohoto způsobu inventury **účetní předpisy nepřipouští.**
- **ČSÚ nevypracoval úplnou inventarizační zprávu.**
- **Inventarizační zpráva uváděla rozdílnou výši pohledávek a závazků, kancelářských potřeb a cenin**, než která byla u příslušných účtů uvedena v rozvaze.
- **Některé inventurní soupisy a jejich přílohy jednoznačně neidentifikovaly části inventarizačních položek.**
- **Pozemky byly** v majetku ČSÚ **vykazovány dle druhu pozemku, nikoliv dle jednotlivých pozemků,** tj. jednotlivých částí inventarizační položky.

ČSÚ byl na uvedené nedostatky Nejvyšším kontrolním úřadem upozorněn, mj. s cílem zamezení jejich případnému opakování v roce 2025. ČSÚ uvedené nedostatky při inventarizaci za rok 2025 odstranil, a lze tak konstatovat, že v rámci prověřování inventarizace za rok 2025 nebyly Nejvyšším kontrolním úřadem zjištěny případy porušení právních předpisů[24] upravujících oblast inventarizace. Hodnota inventarizovaného majetku, závazků, jiných aktiv a jiných pasiv zjištěná při inventarizaci odpovídala stavu vykázanému k 31. prosinci 2025 v ÚZ.

1.2 Spolehlivost údajů ÚZ

Údaje ÚZ vykázal ČSÚ v rozvaze, ve výkazu zisku a ztráty a v příloze.

Pro vyhodnocení spolehlivosti[25] údajů ÚZ stanovil NKÚ hladinu významnosti[26] ve výši 27 mil. Kč[27].

V účetní závěrce sestavené po provedení oprav (uvedených v části IV.1.1 tohoto kontrolního závěru) nezjistil NKÚ žádné neopravené nesprávnosti.

Účetní závěrka ČSÚ sestavená k 31. prosinci 2025 podává dle NKÚ ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky.

Spolehlivé informace účetní závěrky mají dle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. umožnit jejím uživatelům činit ekonomická rozhodnutí. V rámci kontroly provedl NKÚ rozbor výsledku hospodaření ČSÚ z pohledu akruálního (účetního) a peněžního (plnění rozpočtu) – viz příloha č. 1 tohoto kontrolního závěru – a popis informací vykazovaných ČSÚ v souvislosti s NPO (viz příloha č. 2 tohoto kontrolního závěru).

---

[24] Zejména ustanovení § 29 a § 30 zákona č. 563/1991 Sb. a ustanovení vyhlášky č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků.

[25] Viz ustanovení § 19 odst. 7 zákona č. 563/1991 Sb.

[26] Významnost (materialita) reprezentuje u ÚZ hodnotu nesprávností, jejíž překročení by již mohlo ovlivnit přiměřeně znalého uživatele. Při stanovení významnosti postupuje NKÚ v souladu s *Kontrolními standardy NKÚ* a zohledňuje příklady dobré praxe vyplývající z mezinárodních standardů nejvyšších kontrolních institucí (ISSAI) pro finanční audit.

[27] Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích ÚZ stanovil NKÚ hladinu významnosti ve výši cca 2 % z nákladů, které byly k 31. prosinci 2025 vykázány ve výši 1 334,3 mil. Kč.

2. Údaje předkládané Českým statistickým úřadem pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025

NKÚ provedl ve výkazu FIN 1-12 OSS u údajů o příjmech a výdajích ve sloupci *Skutečnost* kontrolu správnosti jejich druhového, odvětvového a prostorového třídění dle rozpočtové skladby.

2.1 Opravy chyb v klasifikaci rozpočtových příjmů a výdajů v průběhu roku 2025

NKÚ zahájil kontrolu již v průběhu kontrolovaného rozpočtového období 2025, což umožnilo ČSÚ provést opravu nedostatků identifikovaných v klasifikaci rozpočtových výdajů a příjmů v průběhu kontroly NKÚ ještě před sestavením výkazu FIN 1-12 OSS.

V údajích předkládaných ČSÚ pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 zjistil NKÚ v průběhu kontroly významné nedostatky ve výši 74,6 mil. Kč[28], které ČSÚ v průběhu kontroly opravil. Jednalo se zejména o následující:

2.1.1 Nesprávná rozpočtová klasifikace příjmů z nadměrného vyrovnání

ČSÚ v roce 2025 odvedl do příjmů státního rozpočtu příjmy obdržené z tzv. nadměrného vyrovnání podle rozhodnutí Evropské komise ze dne 20. prosince 2011[29], a to ve výši **68,2 mil. Kč. Tento příjem státního rozpočtu klasifikoval ČSÚ nesprávnou rozpočtovou položkou 2119 – *Ostatní příjmy z vlastní činnosti*. Příjem z nadměrného vyrovnání** totiž **nepředstavuje příjem z vlastní činnosti ČSÚ. Jde o netransferovou vratku peněžních prostředků**. **Tomuto typu příjmu odpovídá** dle vyhlášky č. 412/2021 Sb. **rozpočtová položka 2329 – *Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené*,** tj. rozpočtová položka, **kterou ČSÚ již** pro tento typ příjmu **v minulosti použil.**

ČSÚ provedl opravu a netransferovou vratku z nadměrného vyrovnání ve výši 68,2 mil. Kč překlasifikoval z rozpočtové položky 2119 – *Ostatní příjmy z vlastní činnosti* na rozpočtovou položku 2329 – *Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené*.

2.1.2 Nesprávná rozpočtová klasifikace výdajů za služby související s informačními a komunikačními technologiemi

ČSÚ klasifikoval výdaje za služby související s informačními a komunikačními technologiemi na projekt „Sčítání lidu, domů a bytů 2021“ nesprávnou rozpočtovou položkou 5169 – *Nákup ostatních služeb*, přestože pro uvedené výdaje **je** vyhláškou č. 412/2021 Sb. **stanovena rozpočtová položka 5168 – *Zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi*.** Jednalo se o **systémový nedostatek ve výši 6,3 mil. Kč,** který ČSÚ **opravil a současně nové případy** již **začal klasifikovat správnou rozpočtovou položkou 5168 – *Zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi*.**

[28] Jedná se o vlastní výpočet NKÚ zohledňující výsledné dopady provedených oprav na zůstatky položek výkazu FIN 1-12 OSS (tzn., že je zohledněno současné nadhodnocení a podhodnocení stejné položky výkazu FIN 1-12 OSS).

[29] Rozhodnutí Komise ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 *Smlouvy o fungování Evropské unie* na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (2012/21/EU).

2.2 Spolehlivost údajů výkazu FIN 1-12 OSS

Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích předkládaných Českým statistickým úřadem pro hodnocení plnění státního rozpočtu stanovil NKÚ hladinu významnosti ve výši 27 mil. Kč[30].

Ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2025 sestaveném po provedení oprav (uvedených v části IV.2.1 tohoto kontrolního závěru) nezjistil NKÚ žádné neopravené nesprávnosti.

Podle NKÚ byl uvedený výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ve všech významných ohledech sestaven v souladu s příslušnými právními předpisy.

3. Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 345 – *Český statistický úřad* za rok 2025

Při kontrole ZÚ za rok 2025 se NKÚ zaměřil na dodržení souladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb., na ověření správnosti a úplnosti údajů a číselných hodnot uvedených v průvodní zprávě a v tabulkových přílohách.

3.1 Opravy nedostatků v závěrečném účtu

Předtím, než ČSÚ sestavil ZÚ za rok 2025, NKÚ prověřil ZÚ za rok 2024, zda je sestaven v souladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb. NKÚ na zjištěné nedostatky v ZÚ za rok 2024 upozornil ČSÚ, a to s cílem zamezení jejich případnému opakování v ZÚ za rok 2025. Tyto nedostatky by měly nevýznamný vliv na vypovídací schopnost ZÚ za rok 2025, pokud by na ně ČSÚ nereagoval. **ČSÚ nedostatky odstranil při přípravě ZÚ za rok 2025, když** v průvodní zprávě ZÚ za rok 2025:

- **doplnil u příspěvků mezinárodním organizacím výši těchto příspěvků dle jednotlivých příjemců**,
- **doplnil vyčíslení celkových výdajů na zahraniční pracovní cesty,**
- **uvedl organizační schéma kapitoly k datu 31. prosince 2025.**

3.2 Vyhodnocení ZÚ za rok 2025

ZÚ za rok 2025 obsahoval průvodní zprávu a tabulkové přílohy stanovené vyhláškou č. 419/2001 Sb.

Dle NKÚ je ZÚ za rok 2025 sestaven v rozsahu dle vyhlášky č. 419/2001 Sb. a informace v něm uvedené odpovídají údajům v rozpočtovém systému, finančním výkazům a údajům z dalších evidencí.

4. Vnitřní kontrolní systém ČSÚ

NKÚ na základě prověřovaných skutečností vyhodnotil **nastavení VKS** v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu a v oblasti řídicí kontroly. NKÚ dále u prověřovaných operací vyhodnotil **funkčnost VKS** v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu, v oblasti hospodaření s majetkem státu dle zákona č. 219/2000 Sb., finančního hospodaření dle zákona č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů (zejména dle zákona č. 340/2015 Sb.)

[30] Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu stanovil NKÚ hladinu významnosti ve výši cca 2 % z celkových výdajů, které byly k 31. prosinci 2025 vykázány ve výši 1 338,8 mil. Kč.

a v oblasti řídicí kontroly. Kombinace zjištění z oblasti nastavení a funkčnosti výše uvedených oblastí je pak podkladem k hodnocení účinnosti vnitřního kontrolního systému.

4.1 Řídicí kontrola

V oblasti předběžné řídicí kontroly (dále jen „PŘK“) před vznikem a po vzniku nároku zjistil NKÚ následující nedostatky:

- **ČSÚ** u jedné připravované operace ve výši 1,8 mil. Kč ze čtyř prověřovaných **nezajistil provedení PŘK před učiněním právního úkonu,** kterým vznikl nárok ČSÚ na veřejný příjem.
- **ČSÚ** u jedné příjmové operace ve výši 2,3 mil. Kč z 19 prověřovaných **vůbec neprovedl PŘK po vzniku nároku** na veřejný příjem.
- **ČSÚ** u devíti příjmových operací v celkové hodnotě 12,6 mil. Kč z 19 prověřovaných **nezajistil provedení PŘK po vzniku nároku** na veřejný příjem **před realizací samotného příjmu.**
- **ČSÚ** u jedné příjmové operace ve výši 0,7 mil. Kč z 19 prověřovaných **provedl PŘK po vzniku nároku** na veřejný příjem **z pozice příkazce operace, který nebyl k tomuto úkonu pověřen.**

V oblasti PŘK před vznikem a po vzniku závazku nebyly zjištěny nedostatky.

4.2 Vyhodnocení účinnosti VKS

NKÚ v průběhu kontroly zjistil v oblasti účetnictví (viz část IV.1.1 tohoto kontrolního závěru), údajů o plnění rozpočtu (viz část IV.2.1 tohoto kontrolního závěru) a v oblasti finančního hospodaření dle zákona č. 218/2000 Sb. (viz část IV.5. tohoto kontrolního závěru) významné nedostatky, které VKS ČSÚ neidentifikoval. ČSÚ tyto nedostatky opravil, resp. přijal i ve VKS opatření k nápravě systémových nedostatků.

5. Skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně

ČSÚ v rozporu s ustanovením § 45 odst. 11 zákona č. 218/2000 Sb. neodvedl do státního rozpočtu peněžní prostředky v celkové výši 3,9 mil. Kč představující nepoužité peněžní prostředky rezervního fondu z dvou ukončených a finančně vypořádaných grantových projektů. Jednalo se o peněžní prostředky, které měl ČSÚ odvést do státního rozpočtu nejpozději do pěti pracovních dnů po ukončení a finančním vypořádání projektů. **Dle ustanovení § 44 odst. 1 písm. g) zákona č. 218/2000 Sb. je neprovedení odvodu podle ustanovení § 45 odst. 11 téhož zákona porušením rozpočtové kázně.**

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚS	český účetní standard
EU	Evropská unie
IOP	*Integrovaný operační program*
ISSAI	*International Standards of Supreme Audit Institutions*
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NPO	*Národní plán obnovy*
OSS	organizační složka/složky státu
PŘK	předběžná řídicí kontrola
SMVS	informační systém *Správa majetku ve vlastnictví státu*
UV	usnesení vlády
ÚZ	účetní závěrka ČSÚ sestavená k 31. prosinci 2025 s datem sestavení 27. února 2026
VKS	vnitřní kontrolní systém
výkaz FIN 1-12 OSS	výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ČSÚ sestavený k 31. prosinci 2025
ZÚ za rok 2025	závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 345 – *Český statistický úřad* za rok 2025
ZÚ za rok 2024	závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 345 – *Český statistický úřad* za rok 2024

Příloha č. 1

Informace o hospodaření ČSÚ

Působnost ČSÚ je stanovena zákonem č. 89/1995 Sb. a také nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 o evropské statistice. ČSÚ zpracovává a poskytuje nezávislý a ucelený přehled o ekonomickém, sociálním, demografickém a ekologickém vývoji České republiky a jejích regionů. ČSÚ zajišťuje, aby statistické údaje byly srovnatelné jak v rámci ČR, tak na mezinárodní úrovni. ČSÚ rovněž vypracovává závazný systém zjišťování a zpracovávání výsledků voleb a zajišťuje vyhotovení příslušného programového vybavení pro účely zpracování a poskytování výsledků voleb podle zákona č. 247/1995 Sb.

Tyto činnosti měly významný vliv na vykázané účetní i rozpočtové informace k 31. prosinci 2025 a promítly se zejména následujícím způsobem:

Oblast účetních údajů (výkazy: rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha) prostřednictvím:

- **krátkodobých závazků za zaměstnanci ve výši 49,2 mil. Kč** (účet 331 – *Zaměstnanci*);
- **jmění ve výši 379,7 mil. Kč** v souvislosti s přijatými dotacemi určenými na pořízení dlouhodobého majetku (účet 401 – *Jmění účetní jednotky*);
- **osobních nákladů ve výši 1 024,1 mil. Kč** (zejména účet 521 – *Mzdové náklady* a účet 524 – *Zákonné sociální pojištění*);
- **nákladů na ostatní služby ve výši 164 mil. Kč** týkající se zejména informačních a komunikačních technologií (účet 518 – *Ostatní služby*);
- **nákladů na odpisy ve výši 83 mil. Kč** (účet 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku*);
- **výnosů z transferů ve výši 34,1 mil. Kč** představující zejména nároky ČSÚ na refundace neinvestičních výdajů NPO a nároky ČSÚ na předfinancování a doplatky za realizované grantové projekty (účet 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů*);
- **krátkodobých podmíněných pohledávek ze zahraničních transferů ve výši 43,7 mil. Kč** týkajících se zejména očekávaných refundací od MPO v souvislosti s realizací projektů NPO ve výši 42,3 mil. Kč a očekávaného příjmu v podobě doplatku za realizovaný krátkodobý grantový projekt 132501 (Business and Consumer Surveys) ve výši 1,1 mil. Kč (účet 913 – *Krátkodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů*);
- **dlouhodobých podmíněných pohledávek ze zahraničních transferů ve výši 21,5 mil. Kč** týkajících se očekávaných příjmů od EU v podobě předfinancování a doplatků za realizované dlouhodobé grantové projekty (účet 953 – *Dlouhodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů*);
- **krátkodobých podmíněných závazků z jiných smluv ve výši 198,8 mil. Kč** představující podmíněné závazky z 11 smluv, kterými ČSÚ sjednával různé služby na období do jednoho roku (účet 973 – *Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv*);
- **dlouhodobých podmíněných závazků z jiných smluv ve výši 159,1 mil. Kč** představující podmíněné závazky z šesti smluv, kterými ČSÚ sjednával různé služby na období delší než jeden rok (účet 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv*).

Oblast rozpočtových údajů (výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu)

- **v rámci příjmů v podobě transferů přijatých od Evropské unie ve výši 113,1 mil. Kč** představující zejména přijaté refundace investičních výdajů NPO (rozpočtová položka 4233 – *Investiční transfery přijaté od Evropské unie*) a přijaté refundace neinvestičních výdajů NPO a příjmy od EU v podobě předfinancování a doplatků za realizované grantové projekty (rozpočtová položka 4153 – *Neinvestiční transfery přijaté od Evropské unie*);

- **v rámci výdajů v podobě platů a obdobných a souvisejících výdajů ve výši 1 054 mil. Kč** (zejména rozpočtová položka 5011 – *Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech*, 5013 – *Platy zaměstnanců na služebních místech podle zákona o státní službě*, 5021 – *Ostatní osobní výdaje*, 5031 – *Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti*, 5032 – *Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění* a 5042 – *Odměny za užití počítačových programů*), **v podobě nákupu služeb ve výši 131,3 mil. Kč** (zejména rozpočtová položka 5168 – *Zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi* a 5169 – *Nákup ostatních služeb*) a **v podobě kapitálových výdajů na pořízení programového vybavení** ve výši 71,7 mil. Kč (rozpočtová položka 6111 – *Programové vybavení*).

Hospodaření ČSÚ je možné hodnotit na základě dvou různých, vzájemně se doplňujících informačních základen:
- na peněžní bázi, využívající údaje o plnění rozpočtu[31],
- na akruální bázi, využívající údaje z účetnictví[32].

Výsledným saldem peněžních toků dle výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu byl deficit ve výši 1 146,7 mil. Kč. Výsledek hospodaření běžného účetního období dle účetního výkazu zisku a ztráty byla ztráta ve výši 1 222 mil. Kč. Rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření ČSÚ k 31. prosinci 2025 tak činil 75,3 mil. Kč.

Důvody rozdílu mezi saldem příjmů a výdajů a výsledkem hospodaření jsou shrnuty v následující tabulce.

Tabulka č. 1: Významné účetní operace způsobující rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření ČSÚ k 31. prosinci 2025 (v mil. Kč)

Účetní operace způsobující rozdíl mezi příjmy a výnosy			
Účetní operace	**Vliv na příjmy**	**Vliv na výnosy**	**Rozdíl**
Refundace neinvestičních výdajů NPO (rozpočtová položka 4153) účtované přes účet 408	6,4	0,0	6,4
Refundace investičních výdajů NPO (rozpočtová položka 4233) účtované přes účet 401	71,2	0,0	71,2
Ostatní	2,2	0,0	2,2
Rozdíl mezi příjmy a výnosy celkem			**79,8**
Účetní operace způsobující rozdíl mezi výdaji a náklady			
Účetní operace	**Vliv na výdaje**	**Vliv na náklady**	**Rozdíl**
Odpisy dlouhodobého majetku (účet 551)	0,0	83,0	−83,0
Výdaje na pořízení dlouhodobého majetku	84,2	0,0	84,2
Ostatní	3,3	0,0	3,3
Rozdíl mezi výdaji a náklady za významné operace celkem			**4,5**
Rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření ČSÚ za významné operace celkem			**75,3**

Zdroj: ekonomický informační systém ČSÚ, vypracoval NKÚ.

NKÚ odsouhlasil, že údaje o plnění rozpočtu a peněžních tocích se promítly správně v účetnictví a rozdíly mezi náklady a výnosy vs. příjmy a výdaji byly vysvětlitelné.

[31] Peněžní báze zachycuje příjmy a výdaje peněžních prostředků.

[32] Akruální báze (nebo také princip, koncept) je jedna ze základních účetních zásad a spočívá v tom, že náklady a výnosy se účtují do období, se kterým věcně a časově souvisejí, aniž by bylo bráno v úvahu, kdy došlo k reálnému pohybu peněz, a zároveň se účtuje o nárocích (pohledávkách) a závazcích.

Příloha č. 2

Informace vykazované v souvislosti s *Národním plánem obnovy*

ČSÚ v roce 2025 přijal peněžní prostředky NPO. Prostřednictvím NPO stanoveného na období let 2021–2026 čerpá ČR peněžní prostředky z *Nástroje pro oživení a odolnost (Recovery and Resilience Facility*[33]). NPO zahrnuje tematické pilíře, které se dále člení na jednotlivé komponenty zahrnující konkrétní reformy a investice. NPO byl schválen usnesením vlády České republiky ze dne 17. května 2021 č. 467[34].

Za implementaci NPO je na úrovni ČR dle uvedeného usnesení vlády odpovědný koordinační orgán NPO na MPO, který je také pověřen zajištěním výkonu koordinační a platební funkce.

Základní rámec finančního řízení peněžních prostředků NPO na úrovni ČR je stanoven v *Metodickém pokynu finančních toků pro Národní plán obnovy na období 2021–2026*[35]. Finanční toky byly nastaveny na principu předfinancování peněžních prostředků ze státního rozpočtu s následnou refundací z unijních zdrojů prostřednictvím MPO. Dle nastavených peněžních toků se peněžní prostředky přijaté z unijních zdrojů převádějí do státního rozpočtu prostřednictvím MPO na základě usnesení vlády.

1.1 Výdaje ČSÚ

ČSÚ v letech 2022 až 2025 vynaložil peněžní prostředky na realizaci **vlastních projektů, které realizoval v rámci Pilíře *Digitální transformace* a komponenty 1.1 *Digitální služby občanům a firmám a komponenty*, 1.2 *Digitální systémy veřejné správy* a dále komponenty 4.4 *Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy*.**

V případě vlastních projektů je ČSÚ konečným příjemcem prostředků z unijních zdrojů. ČSÚ v letech 2022 až 2025 předfinancoval **peněžní prostředky v celkové výši 150,3 mil. Kč, z toho investiční výdaje ve výši 119,2 mil. Kč.** Jednalo se o výdaje na pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (rozpočtová položka 6111 a 6125), které ČSÚ vynaložil v rámci komponenty 1.1 a 1.2. **Neinvestiční výdaje na vlastní projekty ČSÚ byly ve výši 31,1 mil. Kč** a ČSÚ je vynaložil na platy a související výdaje, na konzultační, poradenské a právní služby, na zpracování dat a služby související s ICT a na nákup ostatních služeb (rozpočtová položka 5011, 5013, 5021, 5031, 5032, 5166, 5168, 5169 a 5342) v letech 2022 až 2025 (stav k 31. 12. 2025) v rámci komponenty 1.1, 1.2 a 4.4**.**

Výdaje ČSÚ vynaložené v rámci NPO (peněžní prostředky EU předfinancované ze státního rozpočtu) v letech 2022 až 2025 shrnuje následující tabulka.

[33] *Recovery and Resilience Facility* byl vytvořen nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241, ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost.

[34] Usnesení vlády České republiky ze dne 17. května 2021 č. 467, *k materiálu Národní plán obnovy*.

[35] V roce 2025 byly účinné celkem 2 verze – verze 5.0 s účinností od 30. října 2024 a verze 6.0 s účinností od 11. srpna 2025.

Tabulka č. 1: Výdaje NPO vynaložené v letech 2022 až 2025 **(v mil. Kč)**

Nástroj	Komponenta	Předfinan-covaný podíl EU	Podíl státního rozpočtu	Celkem
Stav k 31. prosinci 2022				
170 11	**1.1 Digitální služby občanům a firmám**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
170 12	**1.2 Digitální systémy veřejné správy**	**26,3**	**5,5**	**31,8**
z toho:	běžné výdaje	5,1	1,1	6,2
	kapitálové výdaje	21,1	4,4	25,6
170 44	**4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Výdaje celkem k 31. prosinci 2022		**26,3**	**5,5**	**31,8**
z toho:	**běžné výdaje**	**5,1**	**1,1**	**6,2**
	kapitálové výdaje	**21,1**	**4,4**	**25,6**
Stav k 31. prosinci 2023				
170 11	**1.1 Digitální služby občanům a firmám**	**1,6**	**0,3**	**1,9**
z toho:	běžné výdaje	0,7	0,2	0,9
	kapitálové výdaje	0,9	0,2	1,1
170 12	**1.2 Digitální systémy veřejné správy**	**25,4**	**5,3**	**30,8**
z toho:	běžné výdaje	1,9	0,4	2,3
	kapitálové výdaje	23,5	4,9	28,4
170 44	**4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Výdaje celkem k 31. prosinci 2023		**27,0**	**5,7**	**32,7**
z toho:	**běžné výdaje**	**2,7**	**0,6**	**3,2**
	kapitálové výdaje	**24,4**	**5,1**	**29,5**
Stav k 31. prosinci 2024				
170 11	**1.1 Digitální služby občanům a firmám**	**12,3**	**2,6**	**14,9**
z toho:	běžné výdaje	2,7	0,6	3,3
	kapitálové výdaje	9,6	2,0	11,6
170 12	**1.2 Digitální systémy veřejné správy**	**5,1**	**1,1**	**6,1**
z toho:	běžné výdaje	1,2	0,3	1,5
	kapitálové výdaje	3,8	0,8	4,6
170 44	**4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy (běžné výdaje)**	**2,4**	**0,0**	**2,4**
Výdaje celkem k 31. prosinci 2024		**19,8**	**3,7**	**23,4**
z toho:	**běžné výdaje**	**6,4**	**0,8**	**7,2**
	kapitálové výdaje	**13,4**	**2,8**	**16,2**
Stav k 31. prosinci 2025				
170 11	**1.1 Digitální služby občanům a firmám**	**48,0**	**9,1**	**57,1**
z toho:	běžné výdaje	9,8	1,0	10,8
	kapitálové výdaje	38,3	8,1	46,3
170 12	**1.2 Digitální systémy veřejné správy**	**26,5**	**5,0**	**31,6**
z toho:	běžné výdaje	4,5	0,4	4,9
	kapitálové výdaje	22,0	4,6	26,6
170 44	**4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy (běžné výdaje)**	**2,7**	**0,0**	**2,7**
Výdaje celkem k 31. prosinci 2025		**77,3**	**14,1**	**91,4**
z toho:	**běžné výdaje**	**17,0**	**1,4**	**18,4**
	kapitálové výdaje	**60,3**	**12,7**	**73,0**
Výdaje celkem za 2022 až 2025		**150,3**	**29,0**	**179,3**
z toho:	**běžné výdaje**	**31,1**	**3,9**	**35,0**
	kapitálové výdaje	**119,2**	**25,1**	**144,2**

Zdroj: výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu k 31. 12. 2022, 31. 12. 2023, 31. 12. 2024 a 31. 12. 2025.

1.2 Příjmy ČSÚ

Od počátku realizace projektů NPO **do 31. prosince 2025 obdržel ČSÚ na příjmový účet z unijních zdrojů** prostřednictvím MPO peněžní prostředky na základě usnesení vlády České republiky ze dne 28. června 2023 č. 496[36], ze dne 12. června 2024 č. 401[37], ze dne 18. prosince 2024 č. 989[38], ze dne 30. dubna 2025 č. 316[39], ze dne 30. září 2025 č. 734[40] a ze dne 12. listopadu 2025 č. 882[41].

Celkově ČSÚ přijal z unijních zdrojů peněžní prostředky NPO **ve výši 121,6 mil. Kč.** Jedná se o refundaci výdajů, které ČSÚ předfinancoval v období od roku 2022 do 31. října 2025, viz tabulka č. 2.

Tabulka č. 2: Refundace výdajů NPO vynaložených v letech 2022 až 2025 (v mil. Kč)

Nástroj	Komponenta	Refundace neinvestičních výdajů	Refundace investičních výdajů	Celkem	Usnesení vlády (UV)
Stav k 31. prosinci 2023					
170 11	1.1 Digitální služby občanům a firmám	0,0	0,0	0,0	Ze dne 28. 6. 2023 č. 496; předfinancováno v období: rok 2021, 2022 a 1. 1. 2023 – 15. 4. 2023
170 12	1.2 Digitální systémy veřejné správy	5,1	21,1	26,3	
170 44	4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy	0,0	0,0	0,0	
Refundace celkem k 31. prosinci 2023		**5,1**	**21,1**	**26,3**	
Stav k 31. prosinci 2024					
170 11	1.1 Digitální služby občanům a firmám	0,1	0,9	0,9	Ze dne 12. 6. 2024 č. 401; předfinancováno v období: 16. 4. 2023 – 30. 11. 2023
170 12	1.2 Digitální systémy veřejné správy	1,7	2,7	4,4	
170 44	4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy	0,0	0,0	0,0	
Refundace celkem k 31. prosinci 2024		**1,8**	**3,5**	**5,3**	
Stav k 31. prosinci 2025					
170 11	1.1 Digitální služby občanům a firmám	3,4	4,0	7,4	Ze dne 18. 12. 2024 č. 989; předfinancováno v období: 1. 12. 2023 – 30. 11. 2024
170 12	1.2 Digitální systémy veřejné správy	1,5	24,7	26,1	
170 44	4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy	1,5	0,0	1,5	
Refundace celkem za UV 989/2024		**6,4**	**28,7**	**35,1**	

[36] Usnesení vlády České republiky ze dne 28. června 2023 č. 496, *o finančních tocích v Národním plánu obnovy*.
[37] Usnesení vlády České republiky ze dne 12. června 2024 č. 401, *o finančních tocích v Národním plánu obnovy*.
[38] Usnesení vlády České republiky ze dne 18. prosince 2024 č. 989, *o finančních tocích v Národním plánu obnovy*.
[39] Usnesení vlády České republiky ze dne 30. dubna 2025 č. 316, *k VII. zprávě o realizaci Národního plánu obnovy*.
[40] Usnesení vlády České republiky ze dne 30. září 2025 č. 734, *o finančních tocích v Národním plánu obnovy*.
[41] Usnesení vlády České republiky ze dne 12. listopadu 2025 č. 882, *o finančních tocích v Národním plánu obnovy*.

Nástroj	Komponenta	Refundace neinvestičních výdajů	Refundace investičních výdajů	Celkem	Usnesení vlády (UV)
170 11	1.1 Digitální služby občanům a firmám	0,8	11,2	12,0	Ze dne 30. 4. 2025 č. 316; předfinancováno v období: 1. 12. 2024 – 28. 2. 2025
170 12	1.2 Digitální systémy veřejné správy	0,3	0,0	0,3	
170 44	4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy	1,0	0,0	1,0	
Refundace celkem za UV 316/2025		**2,2**	**11,2**	**13,4**	
170 11	1.1 Digitální služby občanům a firmám	6,2	14,4	20,6	Ze dne 30. 9. 2025 č. 734; předfinancováno v období: 1. 3. 2025 – 31. 8. 2025
170 12	1.2 Digitální systémy veřejné správy	1,0	4,1	5,1	
170 44	4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy	1,3	0,0	1,3	
Refundace celkem za UV 734/2025		**8,5**	**18,5**	**27,0**	
170 11	1.1 Digitální služby občanům a firmám	1,0	9,9	10,9	Ze dne 12. 11. 2025 č. 882; předfinancováno v období: 1. 9. 2025 – 31. 10. 2025
170 12	1.2 Digitální systémy veřejné správy	0,4	2,9	3,3	
170 44	4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy	0,5	0,0	0,5	
Refundace celkem za UV 882/2025		**1,9**	**12,8**	**14,7**	
Refundace celkem k 31. prosinci 2025		**18,9**	**71,2**	**90,1**	
Refundace celkem za 2023 až 2025		**25,7**	**95,9**	**121,6**	

Zdroj: usnesení vlády a účetní data ČSÚ.

1.3 Shrnutí příjmů a výdajů NPO

Tabulka č. 3 shrnuje výdaje ČSÚ k 31. prosinci 2025 vynaložené v rámci NPO (peněžní prostředky EU předfinancované ze státního rozpočtu) v letech 2022 až 2025 a peněžní prostředky, které ČSÚ přijal z unijních zdrojů.

Tabulka č. 3: Bilance NPO k 31. prosinci 2025 **(v mil. Kč)**

Komponenta	Výdaje	Příjmy	Nerefundováno
1.1 Digitální služby občanům a firmám	62,0	51,8	10,1
1.2 Digitální systémy veřejné správy	83,3	65,4	17,8
4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy	5,1	4,4	0,7
Celkem	**150,3**	**121,6**	**28,7**

Zdroj: usnesení vlády a výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu za roky 2022 až 2025.

K 31. prosinci 2025 vynaložil ČSÚ ze státního rozpočtu v rámci předfinancování výdaje ve výši 28,7 mil. Kč, které nebyly k uvedenému datu z unijních zdrojů refundovány.

1.4 Postupy účtování a rozpočtové klasifikace

Hlavními dokumenty NPO z hlediska skutečností relevantních pro účetní zobrazení jsou příslušná usnesení vlády a *Metodický pokyn finančních toků pro Národní plán obnovy na*

období 2021–2026, který obsahuje závazné postupy pro všechny subjekty zapojené do implementace NPO. Obecně platné metodiky vydané pro implementaci NPO neupravují oblast účetnictví a výkaznictví NPO. Pro dosažení souladu při používání účetních metod účetními jednotkami a pro zajištění vyšší míry srovnatelnosti účetních závěrek byly vydány ČÚS, jejichž závaznost je pro vybrané účetní jednotky stanovena v § 36 zákona č. 563/1991 Sb. Finanční toky v rámci NPO lze věcně podřadit pod ČÚS č. 703 – *Transfery*, přičemž výše uvedené hlavní dokumenty NPO nezakládají důvod pro odchýlení se od účetních postupů stanovených v tomto ČÚS.

Následující tabulka shrnuje postupy účtování a rozpočtové klasifikace ČSÚ o skutečnostech NPO v roce 2025, které byly v souladu s právními předpisy pro vedení účetnictví, rozpočtové klasifikace a ČÚS. ČSÚ vystupuje v roli konečného příjemce, tzn. že z prostředků NPO financuje vlastní projekty.

Tabulka č. 4: Postupy účtování a rozpočtové klasifikace

Účetní případ	Postup účtování a rozpočtové klasifikace dle ČSÚ		
	Příjmová rozpočtová položka	**MÁ DÁTI**	**DAL**
1) Předpis podmíněné pohledávky z titulu očekávané refundace předfinancovaných výdajů od MPO	x	913	999
2) Předpis nároku na refundaci předfinancovaných **investičních** výdajů na základě usnesení vlády		344	401
		999	913
3) Předpis nároku na refundaci předfinancovaných **neinvestičních** výdajů na základě usnesení vlády		344	671
		999	913
4) Přijetí refundace předfinancovaných **investičních** výdajů od MPO	4233	222	344
5) Přijetí refundace předfinancovaných **neinvestičních** výdajů od MPO	4153	222	344

Zdroj: účetní systém ČSÚ.

Kontrolní závěr z kontrolní akce

25/17

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Digitální a informační agentura* za rok 2025, účetní závěrka Digitální a informační agentury za rok 2025 a údaje předkládané Digitální a informační agenturou pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2025 pod číslem 25/17. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Daniel Reisiegel, MPA.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Digitální a informační agentura při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 postupovala v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaná osoba:
Digitální a informační agentura, Praha (dále také „DIA“).

Kontrolováno bylo období roku 2025 včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku následujícího.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od srpna 2025 do května 2026.

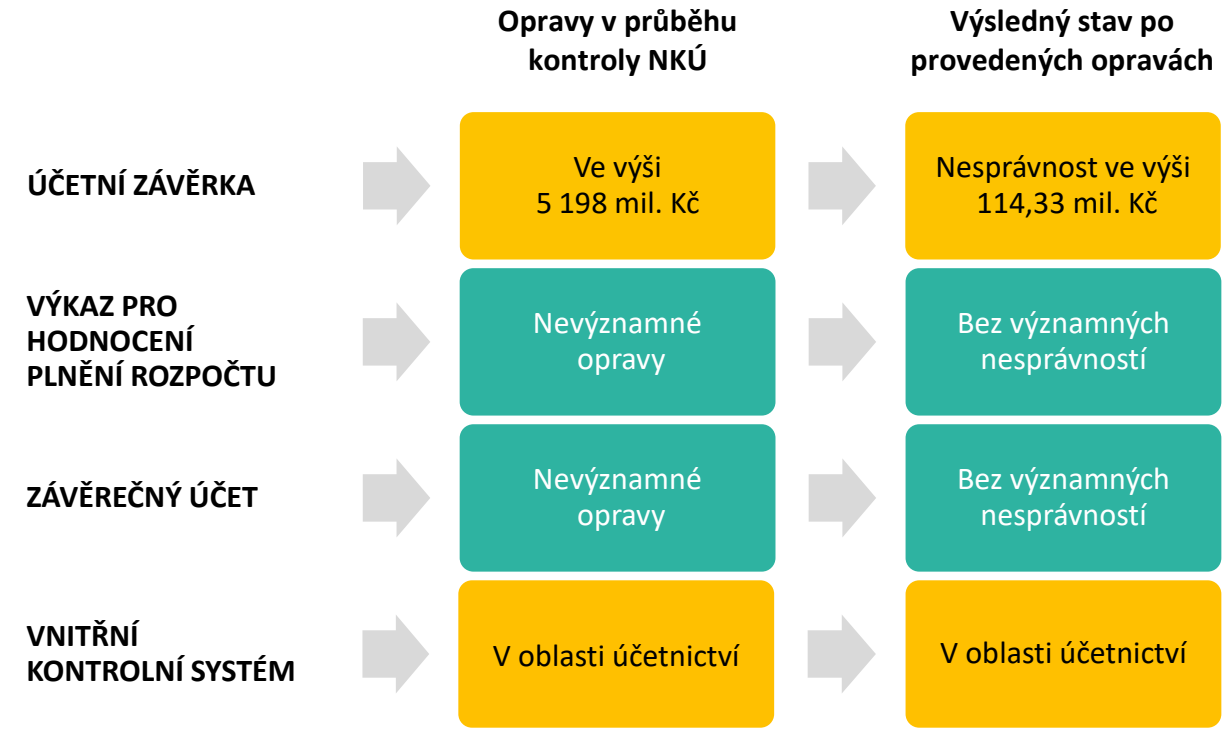
K o l e g i u m N K Ú na svém X. jednání, které se konalo dne 22. června 2026,

s c h v á l i l o usnesením č. 10/X/2026

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Účetní závěrka, výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu, závěrečný účet a vnitřní kontrolní systém DIA za rok 2025

NKÚ zahájil kontrolu již v roce 2025, Digitální a informační agentura tak mohla zjištěné nedostatky průběžně opravovat.

- Nebyly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky
- Byly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky
- Byly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky s rozsáhlým dopadem na oblast kontroly

I. Shrnutí a vyhodnocení

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Digitální a informační agentura při sestavení závěrečného účtu, při vedení účetnictví, sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 postupovala v souladu s příslušnými právními předpisy.

NKÚ zahájil kontrolní akci v průběhu kontrolovaného účetního a rozpočtového období 2025.

1. Vedení účetnictví a účetní závěrka

NKÚ provedl kontrolu účetní závěrky DIA sestavené k 31. prosinci 2025[1] (dále také „ÚZ“ nebo „účetní závěrka“), která se skládá z rozvahy, výkazu zisku a ztráty, přehledu o peněžních tocích, přehledu o změnách vlastního kapitálu a přílohy.

NKÚ v účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2025 zjistil významné nesprávnosti v celkové výši 114,33 mil. Kč, jelikož DIA nepostupovala v souladu s příslušnými právními předpisy, a to zejména tím, že ve výkazu rozvaha vykázala majetek na účtu 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek*, který však již byl k datu 31. 12. 2025 agenturou využíván, a proto měl být zařazen na příslušných majetkových účtech účtové skupiny 01 – *Dlouhodobý nehmotný majetek*. DIA tak ve výkazu rozvaha nadhodnotila zůstatek účtu 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek* o částku 105,97 mil. Kč a v této výši podhodnotila zůstatky vykázané na syntetických účtech účtové skupiny 01 – *Dlouhodobý nehmotný majetek* (viz část IV.1.2 kontrolního závěru, dále také „KZ“).

Z tohoto důvodu NKÚ vyhodnotil informace ve výkazu rozvaha na výše uvedených účtech jako nespolehlivé. V rozsahu ostatních informací účetní závěrka DIA sestavená k 31. 12. 2025 podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky, a to dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky.

NKÚ v průběhu kontroly identifikoval další nedostatky ve vedení účetnictví DIA, které by ve výši 5 198 mil. Kč měly významný vliv na zůstatky položek účetní závěrky DIA za rok 2025. DIA však tyto zjištěné nedostatky po upozornění NKÚ opravila ještě před sestavením ÚZ (viz část IV.1.1 KZ).

[1] Informační portál MONITOR [online]. Údaje výkazů účetní závěrky [cit. 22. 5. 2026]. Dostupné z: https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/17651921/ucetni-zaverka/rozvaha?rad=t&obdobi=2512.

2. Údaje předkládané Digitální a informační agenturou pro hodnocení plnění státního rozpočtu

NKÚ provedl ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu DIA sestaveném k 31. 12. 2025[2] (dále také „výkaz FIN 1-12 OSS“) u údajů o příjmech a výdajích ve sloupci *Skutečnost* kontrolu správnosti jejich třídění z hlediska druhového, odvětvového a prostorového dle vyhlášky č. 412/2021 Sb.[3]

Dle NKÚ byl výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu DIA sestavený k 31. prosinci 2025 ve všech významných ohledech sestaven v souladu s právními předpisy.

NKÚ v průběhu kontroly identifikoval nedostatek v zatřídění rozpočtových výdajů. Tento nedostatek ve výši 24,06 mil. Kč by neměl významný vliv na výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu DIA za rok 2025. DIA nedostatek po upozornění NKÚ opravila ještě před sestavením výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2025 (viz část IV.2.1 KZ).

3. Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 364 – *Digitální a informační agentura*

NKÚ prověřil soulad sestavení závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu 364 – *Digitální a informační agentura* za rok 2025 (dále také „ZÚ 2025“) s vyhláškou č. 419/2001 Sb.[4] a shodu informací v něm uvedených se vstupními údaji v rozpočtovém systému, s finančními výkazy a údaji dalších evidencí.

Dle NKÚ je závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 364 – *Digitální a informační agentura* za rok 2025 sestaven v rozsahu dle vyhlášky č. 419/2001 Sb. a informace v něm uvedené odpovídají údajům v rozpočtovém systému, finančním výkazům a údajům z dalších evidencí.

NKÚ v průběhu kontroly identifikoval nedostatky při přípravě ZÚ 2025. Tyto nedostatky by měly nevýznamný vliv na vypovídací schopnost ZÚ 2025. Většinu identifikovaných nedostatků DIA po upozornění NKÚ opravila; přetrvávající drobné neopravené nedostatky nemají vliv na vypovídací schopnost ZÚ 2025 (viz část IV.3.1 KZ).

4. Vnitřní kontrolní systém DIA

Při kontrole byly zjištěny významné nedostatky ve vnitřním kontrolním systému (dále také „VKS“) v oblasti účtování a vykazování dlouhodobého nehmotného majetku. Nesprávné účtování DIA souviselo také s tím, že věcně příslušné útvary nepředávaly včas relevantní informace potřebné pro správné účtování (viz část IV.1.2 KZ) a v roce 2025 neprovedla správně inventarizaci (viz část IV.4.1 KZ). Tyto nedostatky DIA do data

[2] Informační portál MONITOR [online]. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu [cit. 22. 5. 2026]. Dostupné z: https://monitor.statnipokladna.gov.cz/kapitola/364/rozpocet/vydaje-druhovy?rad=t&obdobi=2512.

[3] Vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě.

[4] Vyhláška č. 419/2001 Sb., o předkládání údajů pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu.

ukončení kontroly neodstranila. Uvedené skutečnosti tak měly významný negativní dopad na účinnost vnitřního kontrolního systému v uvedené oblasti. V ostatních prověřovaných oblastech lze dle názoru NKÚ vnitřní kontrolní systém považovat za účinný.

NKÚ v průběhu kontroly zjistil v oblasti účtování a vykazování investičních transferů a skutečností účtovaných na podrozvahových účtech významné nedostatky, které VKS neidentifikoval (viz část IV.1.1 KZ). DIA je opravila a přijala ve VKS dostatečná opatření k nápravě systémových nedostatků (viz část IV.4. KZ), a proto již lze VKS v této oblasti považovat za účinný.

II. Informace o kontrolované oblasti

DIA byla zřízena zákonem č. 471/2022 Sb.[5] ke dni 1. 1. 2023 jako ústřední správní úřad pro elektronickou identifikaci, služby vytvářející důvěru a pro informační systémy veřejné správy. Dle ustanovení § 2a odst. 3 tohoto zákona vykonává DIA následující činnosti:

- plní koordinační úlohu v oblasti digitálních služeb a digitálních úkonů,
- plní koordinační úlohu pro informační technologie,
- plní koordinační úlohu v oblasti evidence a sdílení dat,
- zajišťuje systém podpory centrálních způsobů komunikace veřejné správy,
- zajišťuje odborný rozvoj, školení, sdílení znalostí, osvětu a vzdělávání v oblasti své působnosti,
- provozuje kompetenční centra.

V souladu s ustanovením § 3 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb.[6] je DIA organizační složkou státu (dále také „OSS“) a dle ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb.[7] vybranou účetní jednotkou. DIA je ústředním orgánem státní správy[8] a v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb.[9] a vyhláškou č. 412/2021 Sb.[10] správcem rozpočtové kapitoly 364 – *Digitální a informační agentura*. K 31. 12. 2025 nebyla agentuře podřízena žádná OSS, avšak DIA dle ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 297/2016 Sb.[11] vykonává zřizovatelskou funkci vůči jedné státní příspěvkové organizaci (dále také „SPO“)[12].

Přehled vybraných údajů z ÚZ a z výkazu FIN 1-12 OSS vygenerovaného z rozpočtového systému[13] je uveden v následujících tabulkách č. 1, 2 a 3.

---

5 Zákon č. 471/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

6 Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

7 Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

8 Zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

9 Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

10 Vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě.

11 Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění zákona č. 471/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

12 Správa státních služeb vytvářejících důvěru.

13 Rozpočtový systém, který je subsystémem *Integrovaného informačního systému Státní pokladny*, je dle ustanovení § 3 písm. o) zákona č. 218/2000 Sb. informační systém veřejné správy, je spravován Ministerstvem financí a soustřeďují se v něm mj. údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu.

Tabulka č. 1: Údaje ÚZ – rozvaha a výkaz zisku a ztráty (údaje za běžné období k 31. prosinci 2025) **(v mil. Kč)**

Položka	Částka
Aktiva netto, pasiva	1 719,46
Náklady	2 812,23
Výnosy	179,54
Výsledek hospodaření běžného účetního období	−2 632,69

Zdroj: účetní závěrka.

Poznámka: DIA v ÚZ vykázala aktiva v hodnotě brutto ve výši 4 674,80 mil. Kč upravené o korekce ve výši 2 955,33 mil. Kč.

Tabulka č. 2: Údaje ÚZ – informace o stavu účtů v knize podrozvahových účtů (údaje za běžné období k 31. prosinci 2025) **(v mil. Kč)**

Položka výkazu / podrozvahový účet		Částka
P.I.	*Majetek a závazky účetní jednotky*	9,70
P.II.	*Krátkodobé podmíněné pohledávky z transferů a krátkodobé podmíněné závazky z transferů*	75,67
P.IV.	*Další podmíněné pohledávky*	4,02
P.VII.	*Další podmíněné závazky*	4 571,54

Zdroj: účetní závěrka.

Tabulka č. 3: Údaje z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu k 31. 12. 2025 **(v mil. Kč)**

Ukazatel	Částka
Příjmy	255,86
Výdaje	2 927,51

Zdroj: výkaz FIN 1-12 OSS.

III. Rozsah kontroly

Kontrolní akce byla kontrolou typu finanční audit a jejím cílem bylo prověřit, zda DIA při vedení účetnictví v roce 2025, při sestavení účetní závěrky k 31. prosinci 2025, při předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu[14] za rok 2025 a při sestavení závěrečného účtu za rok 2025 postupovala v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaný objem finančních prostředků a majetku představuje hodnotu aktiv, pasiv, nákladů, výnosů a podrozvahových účtů vykázaných v ÚZ a vyčíslených v tabulkách č. 1 a 2. Kontrolovaný objem finančních prostředků v rámci výkazu FIN 1-12 OSS představuje součet celkových příjmů a výdajů ve sloupci *Skutečnost*, jejichž hodnoty jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Kontrola se zaměřila na činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví[15] a měly vliv na hodnotu významných konečných zůstatků účtů v ÚZ, na hodnotu významných údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 a na ZÚ 2025.

V oblasti vedení účetnictví se kontrola zaměřila na jeho správnost, úplnost, průkaznost a srozumitelnost. Prověřila dodržování směrné účtové osnovy, správnost používání účetních metod a ostatních podmínek vedení účetnictví stanovených zákonem č. 563/1991 Sb. a vyhláškou č. 410/2009 Sb.[16] U vybraných účetních případů byla provedena kontrola s cílem prověřit systém účtování a vykazování informací o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví.

V případě údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu bylo prověřováno, zda byla dodržena správnost třídění příjmů a výdajů rozpočtovou skladbou z hlediska druhového, odvětvového a prostorového dle vyhlášky č. 412/2021 Sb.

Výběr položek účetní závěrky a údajů předkládaných Digitální a informační agenturou pro hodnocení plnění státního rozpočtu provedl NKÚ s ohledem na vyhodnocená rizika nesprávnosti vykázaných údajů. U relevantních transakcí byl prověřován soulad s vybranými ustanoveními dalších právních předpisů, a to zejména s ustanoveními zákona č. 218/2000 Sb. a zákona č. 219/2000 Sb.

[14] Dle ustanovení § 20 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb. jsou OSS povinny předkládat údaje potřebné pro průběžné hodnocení plnění státního rozpočtu. Způsob a termíny předkládání údajů a jejich rozsah stanovuje vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků a rozpočtů dobrovolných svazků obcí. Dle ustanovení § 5 odst. 1 a dle přílohy č. 1 této vyhlášky zpracovávají OSS údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu přímo v rozpočtovém systému, ve kterém je z nich následně sestavován výkaz FIN 1-12 OSS.

[15] DIA jakožto OSS má povinnost v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. účtovat o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Informace, které předkládá v účetní závěrce, musí být spolehlivé, srovnatelné, srozumitelné a posuzují se z hlediska významnosti.

[16] Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

V případě uzavírání smluv a objednávek bylo prověřováno jejich uveřejnění v registru smluv dle zákona č. 340/2015 Sb.[17]

NKÚ na základě prověřovaných skutečností vyhodnotil nastavení VKS v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu (vnitřní předpisy, interní audit, účetní metody, účetní doklady, účetní knihy, inventarizace majetku a závazků, účetní závěrka a schvalování účetní závěrky) dle zákonů č. 563/1991 Sb., č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů a v oblasti řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb.[18] a vyhlášky č. 416/2004 Sb.[19]

NKÚ dále u prověřovaných operací vyhodnotil funkčnost vnitřního kontrolního systému v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu dle zákonů č. 563/1991 Sb., č. 218/2000 Sb. a prováděcích a dalších předpisů, v oblasti hospodaření s majetkem státu dle zákona č. 219/2000 Sb., finančního hospodaření dle zákona č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů a v oblasti řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky č. 416/2004 Sb. (v částech nespadajících do předchozích oblastí), tj. samotnou implementaci prvků VKS tak, aby bylo zamezeno vzniku nesprávností.

Kombinace zjištění z oblasti nastavení a funkčnosti vnitřního kontrolního systému ve výše uvedených oblastech je pak podkladem k hodnocení účinnosti VKS.

Při kontrole ZÚ 2025 bylo prověřeno, zda je sestaven v souladu s požadavky vyhlášky č. 419/2001 Sb. a zda je také v souladu se skutečností, tzn. zda vybrané údaje uváděné v závěrečném účtu jsou správné a úplné ve srovnání s finančními výkazy obsahujícími údaje pro hodnocení plnění rozpočtu, s údaji v účetnictví, s údaji z účetních závěrek DIA a její podřízené SPO, s podklady jednotlivých věcně příslušných útvarů DIA a podřízené SPO a s jinými veřejně dostupnými zdroji, např. usneseními vlády ČR, veřejně přístupnými rejstříky apod.

V rámci kontroly byl rovněž proveden rozbor výsledku hospodaření DIA z akruálního a peněžního pohledu (viz příloha č. 1).

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

Hodnoty uvedené v tomto kontrolním závěru byly zaokrouhleny, čímž může vzniknout nesoulad v uváděných finančních údajích.

[17] Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

[18] Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

[19] Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Vedení účetnictví, účetní opravy realizované DIA v průběhu kontroly a spolehlivost údajů ÚZ

1.1 Opravy chyb v účetnictví v průběhu účetního období

NKÚ kontrolu zahájil již v průběhu účetního období 2025, což umožnilo Digitální a informační agentuře provést opravy nedostatků identifikovaných v účetnictví ještě v průběhu kontroly před uzavřením účetního období 2025 a sestavením účetní závěrky.

NKÚ v průběhu kontroly identifikoval nedostatky ve vedení účetnictví DIA, které by ve výši 5 198 mil. Kč měly významný vliv na zůstatky položek účetní závěrky DIA za rok 2025. DIA však tyto nedostatky po upozornění NKÚ opravila ještě před sestavením ÚZ, a proto neměly negativní dopad v podobě nesprávností na údaje této účetní závěrky za rok 2025. Část chyb DIA opravila před termínem pro odeslání konsolidačních účetních záznamů za rok 2025 do *Centrálního systému účetních informací státu* (dále také „CSÚIS“)[20] (viz část IV.1.1.1 KZ), část až po tomto termínu (viz část IV.1.1.2 KZ).

1.1.1 Opravy chyb v účetnictví před termínem pro odeslání konsolidačních účetních záznamů

V termínu pro odeslání konsolidačních účetních záznamů za rok 2025 do CSÚIS dle vyhlášky č. 383/2009 Sb. provedla DIA na základě upozornění NKÚ opravy a přijala odpovídající systémová opatření ve vedení účetnictví a výkaznictví:

- Opravila systém účtování přijatých investičních transferů z *Národního plánu obnovy*. DIA přijaté investiční transfery ve výši 327,04 mil. Kč v letech 2024–2025 nesprávně účtovala a vykazovala na účtu 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů.* DIA v souladu s požadavky bodu 5.5.1 českého účetního standardu (dále také „ČÚS“) č. 703 – *Transfery* nesprávně účtované přijaté investiční transfery z roku 2025 v celkové výši 79,64 mil. Kč přeúčtovala z účtu 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů* na účet 401 – *Jmění účetní jednotky.* Nesprávně vykazované přijaté investiční transfery z roku 2024 v celkové výši 247,40 mil. Kč, jejichž neúčtování DIA v rámci inventarizace prováděné v roce 2024 nezjistila, rovněž přeúčtovala na účet 401 – *Jmění účetní jednotky*; opravu provedla prostřednictvím účtu 408 – *Opravy předcházejících účetních období*.

- Nastavila systém vykazování podmíněných pohledávek ze zahraničních transferů. Jednalo se o systémový nedostatek, kdy DIA podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů v roce 2025 a v letech předchozích nevykazovala. DIA zaúčtovala chybějící podmíněné pohledávky v celkové částce 73,43 mil. Kč na účet 913 – *Krátkodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů*. Neúčtování o podmíněných

[20] Vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech), stanovuje termín 25. 2. 2026.

pohledávkách ze zahraničních transferů DIA v rámci inventarizace prováděné v roce 2024 nezjistila.

- DIA opravila investiční výdaje ve výši 22,95 mil. Kč nesprávně zaúčtované prostřednictvím účtu 518 – *Ostatní služby*, když tyto výdaje zaúčtovala na správný účet 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek*.

- Upravila zbytkovou hodnotu uplatňovanou u majetku, u kterého nepředpokládala žádnou hodnotu v případě jeho vyřazení. Tento postup se týkal celkem 590 majetkových položek se zbytkovou hodnotou v úhrnné výši 66,69 mil. Kč. DIA chybné nastavení zbytkové hodnoty v rámci inventarizace prováděné v roce 2024 nezjistila. Po upozornění NKÚ vykázala DIA v majetkové evidenci k 31. 12. 2025 zbytkovou hodnotu již pouze u devíti majetkových položek – automobilů. V účetní závěrce k 31. 12. 2025 tak byly změny provedené v oblasti zbytkové hodnoty zohledněny.

- Upravila nesprávně nastavený systém odepisování u 9 majetkových položek. Např. u jedné majetkové položky byl původní roční odpis za rok 2025 ve výši 110,61 mil. Kč opraven na hodnotu pouhých 6,17 mil. Kč. U dalších 8 majetkových položek DIA neprovedla storno odpisů za rok 2025, ale v rámci nápravy prodloužila zbývající dobu používání. Při inventarizaci prováděné v roce 2024 DIA chybné nastavení systému odepisování u výše uvedených majetkových položek nezjistila.

- Zahájila odepisování majetku u celkem 38 majetkových položek vykázaných na účtu 013 – *Software* a na účtu 022 – *Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí* v celkové částce 38,21 mil. Kč. Při inventarizaci prováděné v roce 2024 DIA neodepisování u výše uvedených majetkových položek neodhalila.

- Opravila systém účtování o pohledávkách z přijatých prostředků EU. Jednalo se o systémový nedostatek, kdy DIA namísto správného účtu 344 – *Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce* používala v průběhu účetního období roku 2025 a v letech předchozích pro účtování o pohledávkách z přijatých prostředků EU nesprávný účet 348 – *Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi*. Při inventarizaci za rok 2024 DIA nesprávné účtování o pohledávkách z přijatých prostředků z EU nezjistila.

- DIA zařadila do užívání na účet 013 – *Software* majetek ve výši 36,83 mil. Kč, který od roku 2024 používala, avšak evidovala ho na účtu 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek*. Při inventarizaci za rok 2024 DIA nesprávné účtování o majetku v roce 2024 neodhalila. Zařazovací protokol byl věcně příslušným odborem DIA vypracován až na základě upozornění NKÚ.

1.1.2 Opravy chyb v účetnictví po termínu pro odeslání konsolidačních účetních záznamů

Jelikož NKÚ zjistil v konsolidačních účetních záznamech za rok 2025 předaných do CSÚIS dle termínů stanovených vyhláškou č. 383/2009 Sb. významné nedostatky, v dubnu 2026 (tj. po uzavření účetních knih za rok 2025, po předání konsolidačních účetních záznamů do CSÚIS a po jejich zveřejnění v informačním portálu Ministerstva financí MONITOR) otevřela DIA opět účetní

knihy za účetní období 2025 za účelem provedení dalších oprav. DIA tak aplikovala ustanovení § 17 odst. 7 zákona o účetnictví a již uzavřené účetní knihy za účetní období 2025 opět otevřela, provedla opravu účetních zápisů a sestavila novou účetní závěrku, která se stala účetní závěrkou za účetní období 2025 dle zákona o účetnictví.

DIA při znovuotevření účetních knih zejména zaúčtovala podmíněné závazky ve výši 4,57 mld. Kč, neboť v účetních závěrkách v letech 2023–2025 na podrozvahových účtech 973 – *Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv* a 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv* nevykazovala žádné podmíněné závazky ze smluv, přestože má a rovněž i v minulosti měla uzavřené smlouvy, ve kterých vystupuje jako objednatel určité služby či nákupu dlouhodobého majetku a u kterých nebyly splněny všechny podmínky pro provedení účetních zápisů v hlavní knize. Nevykazování podmíněných závazků z uzavřených smluv Digitální a informační agentura v rámci inventarizace prováděné v roce 2024 nezjistila.

DIA identifikované nedostatky opravila, když k 31. 12. 2025:

- na podrozvahovém účtu 973 – *Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv* vykázala podmíněné závazky ve výši 104,91 mil. Kč,
- na podrozvahovém účtu 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv* vykázala podmíněné závazky ve výši 4,47 mld. Kč.

DIA zaslala nové opravené konsolidační účetní záznamy[21] za účetní období 2025 ve smyslu vyhlášky č. 383/2009 Sb. do CSÚIS dne 23. 4. 2026. Přesto v nově sestavené účetní závěrce k 31. prosinci 2025[22] NKÚ zjistil případy neopravených nesprávností, které byly významné (viz následující část KZ).

1.2 Neopravené nesprávnosti v účetnictví

NKÚ v údajích ÚZ sestavené k 31. prosinci 2025 zjistil, že DIA některé informace nevykázala v souladu s právními předpisy upravujícími vedení účetnictví a účetní výkaznictví, a to v údajích za běžné účetní období v celkové výši 114,33 mil. Kč.

Nesprávnosti vznikly zejména tím, že v DIA docházelo k neúplnému či pozdnímu předávání informací potřebných pro správné a včasné účtování, což svědčí o nejednoznačném vymezení odpovědnosti a neexistenci jasně stanoveného a závazného rozdělení kompetencí a povinností mezi jednotlivými zaměstnanci DIA, zejména mezi útvary odpovědnými za vznik účetních případů a útvarem odpovědným za jejich zaúčtování. DIA tak především:

- v účetní závěrce k 31. 12. 2025 vykázala na účtu 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek* a 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* položky, které byly v průběhu roku 2025 způsobilé k užívání, avšak nebyly účetně zařazeny do užívání, a tudíž nebyly ani odpisovány[23]. Nesprávný postup ovlivnil zůstatky účtů, když DIA ve výkazu rozvaha nadhodnotila zůstatek účtu 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek* o 105,97 mil. Kč a zůstatek účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný*

[21] Tyto nové účetní záznamy týkající se účetního období 2025 se v CSÚIS zobrazují s příznakem „*po termínu*“.

[22] DIA sestavila účetní závěrku k 31. prosinci 2025 dne 26. 4. 2026.

[23] DIA nepostupovala v souladu s ustanovením § 11 odst. 5 vyhlášky č. 410/2009 Sb.

majetek o 7,11 mil. Kč. DIA tím zároveň podhodnotila majetek vykázaný na syntetických účtech v účtové skupině 01 – *Dlouhodobý nehmotný majetek* ve sloupci BRUTTO o 105,97 mil. Kč a majetek vykázaný na syntetických účtech v účtové skupině 02 – *Dlouhodobý hmotný majetek* o 7,11 mil. Kč. Nezařazení majetku do užívání ovlivnilo také výši odpisů[24]. V důsledku nesprávné výše odpisů byly ovlivněny i zůstatky účtu 07x – *Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku*, 08x – *Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku* a náklady běžného účetního období vykázané na účtu 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku* ve výkazu zisku a ztráty[25]. Jelikož část majetku měla DIA zařadit do užívání již v průběhu roku 2024, byly ovlivněny také náklady minulých účetních období, tj. účet 432 – *Výsledek hospodaření předcházejících účetních období* ve výkazu rozvaha k 31. 12. 2025[26];

- nezvýšila ocenění vykazovaného dlouhodobého majetku[27] o provedené technické zhodnocení.[28] DIA toto technické zhodnocení[29] vykázala jako samostatnou položku majetku, ačkoli mělo dojít k navýšení hodnoty u vykazovaného majetku, kterého se toto technické zhodnocení týkalo.[30]

Další neopravené nesprávnosti v celkové výši 1,25 mil. Kč se týkaly nesprávného účtování o bezúplatně převzatém majetku a majetku účtovaném a vykazovaném na nesprávném syntetickém či podrozvahovém účtu.

1.3 Spolehlivost údajů ÚZ

Údaje ÚZ sestavené k 31. prosinci 2025 byly vykázány v rozvaze, ve výkazu zisku a ztráty, v přehledu o peněžních tocích, v přehledu o změnách vlastního kapitálu a v příloze ÚZ.

NKÚ pro vyhodnocení spolehlivosti údajů ÚZ stanovil hladinu významnosti[31] ve výši 56 mil. Kč[32].

V účetní závěrce DIA sestavené k 31. prosinci 2025 po provedení všech oprav (viz část IV.1.1 KZ) zjistil NKÚ významné nesprávnosti v celkové výši 114,33 mil. Kč (viz část IV.1.2 KZ).

---

[24] DIA měla tento majetek začít odpisovat podle bodu 4.3. ČÚS č. 708 – *Odpisování dlouhodobého majetku*.

[25] Toto zkreslení však není dle názoru NKÚ významné.

[26] Toto zkreslení však není dle názoru NKÚ významné.

[27] K 31. 12. 2025 činila zůstatková cena vykazovaného majetku 18,49 mil. Kč.

[28] DIA nepostupovala v souladu s ustanovením § 55 odst. 3 vyhlášky č. 410/2009 Sb.

[29] Technické zhodnocení v částce 17,81 mil. Kč.

[30] Odpisování majetku se následně provádí z takto zvýšené hodnoty majetku (viz ustanovení § 66 odst. 1 vyhlášky č. 410/2009 Sb.).

[31] Významnost (materialita) reprezentuje u ÚZ hodnotu nesprávností, jejíž překročení by již mohlo ovlivnit přiměřeně znalého uživatele. Při stanovení významnosti postupuje NKÚ v souladu s *Kontrolními standardy NKÚ* a zohledňuje příklady dobré praxe vyplývající z mezinárodních standardů nejvyšších kontrolních institucí pro finanční audit.

[32] Tj. cca 2 % z celkových nákladů vykázaných k 31. 12. 2025 ve výši 2,8 mld. Kč.

Tabulka č. 4: Přehled nesprávností zjištěných v jednotlivých částech ÚZ

Účetní výkaz	Hodnotová chyba (v mil. Kč)		Celková započtená nesprávnost (v mil. Kč)
	Nadhodnocení	Podhodnocení	
Rozvaha	114,87	63,69	114,04
Výkaz zisku a ztráty	0,00	0,00	0,00
Příloha účetní závěrky (podrozvahové účty)	0,29	0,29	0,29
Přehled o peněžních tocích	0,00	0,00	0,00
Přehled o změnách vlastního kapitálu	0,00	0,00	0,00
Celková nesprávnost vykázaných hodnot	115,16	63,98	114,33

Zdroj: údaje zjištěné kontrolou NKÚ.

Nejvíce se na nich podílela nesprávnost, kdy DIA ve výkazu rozvaha vykázala majetek na účtu 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek*, který však již byl k datu 31. 12. 2025 agenturou využíván, a proto měl být zařazen na příslušných majetkových účtech účtové skupiny 01 – *Dlouhodobý nehmotný majetek*. DIA tak ve výkazu rozvaha nadhodnotila zůstatek vykázaný na účtu 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek* o částku 105,97 mil. Kč a v této výši podhodnotila zůstatky vykázané na syntetických účtech účtové skupiny 01 – *Dlouhodobý nehmotný majetek* (s nevýznamným vlivem na oprávky k dlouhodobému majetku, viz část IV.1.2 KZ).

Z tohoto důvodu NKÚ vyhodnotil informace ve výkazu rozvaha na uvedených účtech jako nespolehlivé. V rozsahu ostatních informací účetní závěrka DIA sestavená k 31. prosinci 2025 podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky, a to dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky.

Spolehlivé informace účetní závěrky mají dle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. umožnit jejím uživatelům činit ekonomická rozhodnutí. NKÚ v rámci kontroly provedl rozbor výsledku hospodaření DIA z pohledu akruálního (účetního) a peněžního (plnění rozpočtu), výsledky rozboru jsou uvedeny v příloze č. 1 KZ.

2. Údaje předkládané Digitální a informační agenturou pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025

2.1 Opravy chyb v zatřídění rozpočtových příjmů a výdajů v průběhu roku 2025

NKÚ zahájil kontrolu již v průběhu rozpočtového období 2025, což umožnilo DIA provést opravy nedostatků identifikovaných v oblasti třídění rozpočtových příjmů a výdajů dle vyhlášky č. 412/2021 Sb. ještě před sestavením výkazu FIN 1-12 OSS.

V této oblasti NKÚ v průběhu kontroly zjistil pouze jeden nevýznamný nedostatek ve výši 24,06 mil. Kč. Jednalo se o chybné zatřídění rozpočtových výdajů souvisejících s nákupem kreditů pro předplacené cloudové služby, kdy výdaje měly být správně vykázány jako služba (rozpočtová položka (dále také „RP“) 5168 – *Zpracování dat a služby související s informačními*

a komunikačními technologiemi), a nikoliv jako programové vybavení (RP 5172 – *Podlimitní programové vybavení*).

DIA tento nedostatek opravila ještě před předáním údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 do CSÚIS.

2.2 Spolehlivost údajů výkazu FIN 1-12 OSS

NKÚ provedl ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu DIA sestaveném k 31. 12. 2025 u údajů o příjmech a výdajích ve sloupci *Skutečnost* kontrolu správnosti jejich druhového, odvětvového a prostorového třídění podle rozpočtové skladby.

NKÚ pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích předkládaných Digitální a informační agenturou pro hodnocení plnění státního rozpočtu stanovil hladinu významnosti ve výši 58 mil. Kč[33].

Ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2025 sestaveném po provedení oprav (uvedených v části IV.2.1 KZ) nezjistil NKÚ žádné neopravené nesprávnosti.

Dle NKÚ byl uvedený výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ve všech významných ohledech sestaven v souladu s právními předpisy.

3. Závěrečný účet kapitoly 364 – *Digitální a informační agentura* za rok 2025

Při kontrole ZÚ 2025 se NKÚ zaměřil na dodržení souladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb., na ověření správnosti a úplnosti údajů a číselných hodnot uvedených v průvodní zprávě, v číselných sestavách a v tabulkových přílohách.

3.1 Opravy nedostatků v závěrečném účtu

NKÚ zjistil, že DIA při přípravě ZÚ 2025 v některých případech uvedla údaje, které neodpovídaly údajům prezentovaným v rozpočtovém systému, ve finančních výkazech či v analytických evidencích DIA. Dále NKÚ v několika případech zjistil nesoulad mezi číselným údajem a příslušným textem, případně že došlo k matematické nesprávnosti výpočtů.

DIA také na základě kontroly NKÚ doplnila do ZÚ 2025 některé informace požadované vyhláškou č. 419/2001 Sb.

Zjištěné nedostatky nebyly významného charakteru. Většinu identifikovaných nedostatků DIA opravila; přetrvávající drobné neopravené nedostatky[34] nemají vliv na vypovídací schopnost ZÚ 2025.

[33] Tj. cca 2 % z celkových výdajů k 31. 12. 2025 ve výši 2,9 mld. Kč.

[34] Jednalo se o nevyčíslení výdajů na zahraniční pracovní cesty a nekomentování výsledku hospodaření SPO a jeho porovnání s rokem předchozím.

3.2 Vyhodnocení závěrečného účtu

Dle NKÚ je závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 364 – *Digitální a informační agentura* za rok 2025 sestaven v rozsahu dle vyhlášky č. 419/2001 Sb. a informace v něm uvedené odpovídají údajům v rozpočtovém systému, finančním výkazům a údajům z dalších evidencí.

4. Vnitřní kontrolní systém DIA

V průběhu kontroly NKÚ zjistil v oblasti účetnictví významné systémové nedostatky. Jednalo se zejména o nedostatky v oblasti účtování investičních transferů a skutečností účtovaných na podrozvahových účtech (viz část IV.1.1 KZ). VKS výše uvedené nedostatky včas neidentifikoval, a to zejména s ohledem na systémové nedostatky v oblasti provádění fyzických a zejména pak dokladových inventur v roce 2024 (viz také část IV.4.1 KZ).

DIA výše uvedené nedostatky opravila a přijala systémová opatření:

- V oblasti investičních transferů sjednotila a zpřesnila postup účtování v návaznosti na příslušná ustanovení ČÚS č. 703 – *Transfery*. Současně zavedla pravidelný kontrolní mechanismus aplikovaný ještě před uzavřením účetního období, v jehož rámci probíhá kontrola správnosti účtování příjmů z EU do daného období a jejich zařazení na správné syntetické účty ve správné výši. Sjednotila metodiku účtování pohledávek z prostředků EU tak, aby u všech relevantních titulů docházelo k jejich vykazování na správném syntetickém účtu v souladu s platnými účetními předpisy. Současně byl zaveden pravidelný kontrolní mechanismus, který na čtvrtletní bázi ověřuje správnou klasifikaci pohledávek z EU.
- V oblasti podrozvahových účtů 973 – *Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv* a 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv* zajistila DIA systematické sledování podmíněných závazků vyplývajících z uzavřených smluv, u nichž dosud nenastaly podmínky pro jejich promítnutí do hlavní knihy. Nastavila provádění kontroly podrozvahové evidence smluv a přípravu podkladů pro včasné odúčtování podmíněných závazků v návaznosti na skutečné čerpání ze smluv na čtvrtletní bázi, a to s cílem zajistit úplnost a věrnost účetního výkaznictví.
- V oblasti podrozvahového účtu 913 – *Krátkodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů* nastavila jednoznačnou odpovědnost za sledování a evidenci podmíněných pohledávek ze zahraničních transferů. Pro všechny projekty financované z EU je nově uplatňován standardizovaný postup, podle něhož se podmíněné pohledávky vykazují na podrozvahových účtech ke dni odeslání žádosti o platbu. Proces zahrnuje průběžnou kontrolu návaznosti mezi čerpáním prostředků a jejich následným vypořádáním.

NKÚ prověřil, že k datu účetní závěrky již DIA účtovala výše uvedené účetní případy správně, nastavený systém je aplikován, a prověřil také postupy provádění inventarizace v roce 2025.

NKÚ však přesto v ÚZ sestavené k 31. 12. 2025 zjistil nesprávnosti, které byly v oblasti vykazování dlouhodobého majetku významné a které souvisely s významnými nedostatky v oblasti včasného a úplného předávání účetních informací od věcně příslušných útvarů pro účely účetnictví (viz část IV.1.2 KZ).

V oblasti plnění rozpočtu zjistil NKÚ v údajích předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 nevýznamný nedostatek, který DIA opravila (viz část IV.2.1 KZ).

Také v návrhu ZÚ 2025 zjistil NKÚ nevýznamné nedostatky. Většinu identifikovaných nedostatků DIA opravila; přetrvávající drobné neopravené nedostatky nemají vliv na vypovídací schopnost ZÚ 2025 (viz část IV.3. KZ).

NKÚ nezjistil případy porušení právních předpisů v oblasti majetkových a jiných operací zejména dle zákona o majetku státu a rozpočtových pravidel.

NKÚ dále prověřil výkon předběžné řídící kontroly před vznikem a po vzniku nároku u příjmových operací a rovněž před vznikem a po vzniku závazku. V žádném z prověřovaných případů nebyly zjištěny nedostatky.

4.1 Inventarizace 2025

Po upozornění NKÚ na nedostatky v provádění inventarizace za rok 2024 DIA v průběhu kontroly:

- aktualizovala směrnici o inventarizaci majetku a závazků, a to včetně příloh k této směrnici, a nově nastavila postupy provádění dokladových inventur;
- zajistila, aby mohl být při fyzické inventuře porovnán skutečný stav majetku se stavem dle majetkové evidence k 31. 12. 2025[35];
- do inventurních soupisů doplnila informace o tom, jaké byly při inventuře využity inventarizační evidence;
- upravila proces inventarizace u majetku, který má pronajatý.

NKÚ přesto kontrolou a analýzou předložených dokumentů k inventarizaci za rok 2025 zjistil, že DIA u části majetku neprovedla fyzické a dokladové inventury správně:

- v rozporu s § 29 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. nebyla provedena inventura některých účtů, na kterých bylo v průběhu roku 2025 DIA účtováno[36], a z obsahu příloh k inventurním soupisům některých účtů vyplývá spíše formální přístup k provádění dokladových inventur[37];
- fyzická inventura a dokladová inventura některých účtů nebyla provedena k 31. 12. 2025 a inventurní soupisy v rozporu s § 30 odst. 7 zákona č. 563/1991 Sb. nezachycovaly skutečnosti, které DIA zaúčtovala v období od provedení inventury daného účtu do uzavření účetních knih roku 2025. Inventarizace tak u těchto účtů v rozporu s § 29 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. neprokázala skutečnost k 31. 12. 2025;

[35] Fyzická inventura byla prováděna pomocí čteček obsahujících stav majetku dle majetkové evidence k rozvahovému dni, na rozdíl od roku 2024, kdy tento stav ve čtečkách zahrnut nebyl.

[36] Jednalo se o následující účty: 431 – *Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení*, 432 – *Výsledek hospodaření předcházejících účetních období*, 934 – *Dlouhodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv*.

[37] U účtu 401 – *Jmění účetní jednotky* byl inventurou k 31. 12. 2025 zjištěn skutečný stav, který však DIA nepromítla do účetnictví roku 2025. V inventurním soupisu pouze uvedla, že rozdíl zaúčtuje v roce 2026.

- u některých podrozvahových účtů nebyl předložen inventurní soupis splňující veškeré požadavky § 30 odst. 7 zákona č. 563/1991 Sb.[38];
- inventurní soupisy z fyzických a dokladových inventur v některých případech nesplňují všechny náležitosti[39] stanovené v § 30 odst. 7 zákona č. 563/1991 Sb. a v § 8 vyhlášky č. 270/2010 Sb.[40];
- DIA nepředložila u všech účtů podléhajících inventarizaci dostatečné podklady, kterými by prokázala skutečný stav veškerého majetku a závazků k 31. 12. 2025 (viz § 7 odst. 2 vyhlášky č. 270/2010 Sb.).

NKÚ upozorňuje, že navzdory pozitivním změnám zůstává inventarizace za rok 2025 zatížena systémovými nedostatky, jelikož fyzické a zejména dokladové inventury nejsou v některých významných ohledech nadále v souladu s požadavky ustanovení § 29 a § 30 zákona č. 563/1991 Sb.

4.2 Vyhodnocení VKS

NKÚ na základě prověřovaných skutečností vyhodnotil nastavení a funkčnost VKS v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu, závěrečného účtu, v oblasti hospodaření s majetkem státu a v oblasti řídicí kontroly. Kombinace zjištění z oblasti nastavení a funkčnosti vnitřního kontrolního systému ve výše uvedených oblastech byla podkladem pro hodnocení účinnosti VKS.

NKÚ v oblasti účtování o dlouhodobém nehmotném majetku zjistil významné nesprávnosti, které VKS včas neidentifikoval (viz část IV.1.2 KZ). Nesprávné účtování DIA souviselo také s tím, že DIA v roce 2025 neprovedla správně inventarizaci (viz část IV.4.1 KZ). Kontrola dále zjistila závažné nedostatky v předávání informací potřebných pro správné a včasné účtování od věcně příslušných útvarů (viz část IV.1.2 KZ). Tyto nedostatky DIA do data ukončení kontroly neodstranila. Uvedené skutečnosti tak měly významný negativní dopad na účinnost vnitřního kontrolního systému v uvedené oblasti. V ostatních prověřovaných oblastech lze dle názoru NKÚ vnitřní kontrolní systém považovat za účinný.

[38] Byl předložen pouze tzv. „*inventurní sumář*“, který však nesplňoval veškeré požadavky definované v § 30 odst. 7 zákona č. 563/1991 Sb.

[39] Osoby, které podepsaly inventurní soupisy, neodpovídají osobám určeným „rozhodnutím ředitele DIA k harmonogramu inventarizace“ pro dílčí inventarizační komisi; inventurní soupisy neuvádějí slovní označení účtů dle směrné účtové osnovy.

[40] Vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků.

Seznam zkratek

CSÚIS	*Centrální systém účetních informací státu*
ČR	Česká republika
ČÚS	český účetní standard
DIA	Digitální a informační agentura
EU	Evropská unie
KZ	kontrolní závěr NKÚ č. 25/17
MONITOR	informační portál Ministerstva financí České republiky obsahující rozpočtové a účetní informace ze všech úrovní státní správy a samosprávy
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OSS	organizační složka státu
RP	rozpočtová položka
SPO	státní příspěvková organizace
účetní závěrka	účetní závěrka Digitální a informační agentury sestavená k 31. prosinci 2025
ÚZ	účetní závěrka Digitální a informační agentury sestavená k 31. prosinci 2025
VKS	vnitřní kontrolní systém
výkaz FIN 1-12 OSS	výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu Digitální a informační agentury sestavený k 31. prosinci 2025
ZÚ 2025	závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 364 – *Digitální a informační agentura* za rok 2025

Příloha č. 1

Rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření DIA

DIA v rámci své působnosti zajišťuje především tyto charakteristické činnosti:

- plní koordinační úlohu v oblasti digitálních služeb a digitálních úkonů, v oblasti informačních technologií a také v oblasti evidence a sdílení dat,
- zajišťuje systém podpory centrálních způsobů komunikace veřejné správy,
- zajišťuje odborný rozvoj, školení, sdílení znalostí, osvětu a vzdělávání v oblasti své působnosti,
- provozuje kompetenční centra.

V souvislosti s financováním výdajů v rámci výše uvedených činností a realizací vlastních projektů byla DIA v roce 2025 také příjemcem peněžních prostředků z rozpočtu Evropské unie.

Výše uvedené činnosti tak měly zásadní vliv na účetní i rozpočtové informace vykázané k 31. 12. 2025, kde se promítly zejména následujícím způsobem:

– oblast účetních údajů (výkazy: rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha ÚZ)

- **prostřednictvím nehmotného majetku** ve výši 1 035,36 mil. Kč vykázaného na účtu 013 – *Software*;
- **prostřednictvím pořizování dlouhodobého nehmotného majetku** ve výši 250,70 mil. Kč vykázaného na účtu 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek*;
- **prostřednictvím hmotného majetku** ve výši 245,60 mil. Kč vykázaného na účtu 022 – *Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí*;
- **prostřednictvím bezúplatně převzatého dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku** ve výši 1 430,78 mil. Kč vykázaného na účtu 401 – *Jmění účetní jednotky*;
- **prostřednictvím budoucích očekávaných výdajů** ve výši 120,76 mil. Kč vykázaných na účtu 383 – *Výdaje příštích období*;
- **prostřednictvím nákladů na služby** ve výši 2 044,88 mil. Kč vykázaných na účtu 518 – *Ostatní služby*;
- **prostřednictvím osobních nákladů** ve výši 379,66 mil. Kč vykázaných na účtech 521 – *Mzdové náklady* a 524 – *Zákonné sociální pojištění*;
- **prostřednictvím odpisů** ve výši 230,17 mil. Kč vykázaných na účtu 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku*;
- **prostřednictvím nákladů na transfery** ve výši 134,30 mil. Kč vykázaných na účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*;
- **prostřednictvím výnosů z transferů** ve výši 172,03 mil. Kč vykázaných na účtu 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů*;

- **prostřednictvím podrozvahových pohledávek z transferů EU** ve výši 73,43 mil. Kč vykázaných na podrozvahovém účtu 913 – *Krátkodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů*;
- **prostřednictvím podrozvahových závazků z uzavřených smluv** ve výši 4 572 mil. Kč vykázaných na podrozvahových účtech 973 – *Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv* a 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv*;

– **oblast rozpočtových údajů (výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu)**

- **v rámci výdajů** v podobě vynaložených prostředků na nákup služeb souvisejících s informačními a komunikačními technologiemi ve výši 1 999,95 mil. Kč (RP 5168 – *Zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi*), investic do vybavení ve výši 284,71 mil. Kč (RP 6111 – *Programové vybavení*), platů a souvisejících výdajů ve výši 273,72 mil. Kč (RP 5013 – *Platy zaměstnanců na služebních místech podle zákona o státní službě* a RP 5031 – *Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti*) a neinvestičních příspěvků příspěvkovým organizacím ve výši 134,30 mil. Kč (RP 5331 – *Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím*);
- **v rámci příjmů** v podobě přijatých neinvestičních prostředků z EU ve výši 172,43 mil. Kč (RP 4153 – *Neinvestiční transfery přijaté od Evropské unie*) a investičních prostředků z EU ve výši 79,64 mil. Kč (RP 4233 – *Investiční transfery přijaté od Evropské unie*).

Rozdíl mezi akruálními a peněžními údaji vykazovanými DIA a popis významných operací způsobujících tento rozdíl

Na hospodaření DIA lze nahlížet přes dva různé druhy výkaznictví:

- hospodaření založené na sledování plnění rozpočtu, tj. na peněžní bázi[41],
- hospodaření založené na sledování údajů z účetnictví, tj. na akruální bázi[42].

Výsledným saldem peněžních toků dle finančního výkazu byl **deficit ve výši 2 671,65 mil. Kč.** Hospodářským výsledkem běžného účetního období dle účetního výkazu zisku a ztráty byla **ztráta ve výši 2 632,69 mil. Kč.**

Porovnáním výsledku rozpočtového hospodaření DIA za rok 2025 hodnoceného na bázi peněžních toků a na akruální bázi byl zjištěn **rozdíl ve výši 38,96 mil. Kč.**

[41] Peněžní báze zachycuje příjmy a výdaje peněžních prostředků.

[42] Akruální báze (nebo také princip, koncept) je jedna ze základních účetních zásad a spočívá v tom, že náklady a výnosy se účtují do období, se kterým věcně a časově souvisejí, aniž by bylo bráno v úvahu, kdy došlo k reálnému pohybu peněz, zároveň se účtuje o nárocích (pohledávkách) a závazcích.

Hlavními důvody rozdílu mezi saldem příjmů a výdajů a výsledkem hospodaření jsou:

- náklady bez realizace souvisejícího výdaje, a to zejména:
    - náklady na odpisy dlouhodobého majetku ve výši 230,17 mil. Kč;
- výdaje bez realizace souvisejících nákladů, a to zejména:
    - výdaje související s časovým rozlišením ve výši 34,47 mil. Kč;
    - investiční příspěvek SPO ve výši 24,89 mil. Kč;
    - výdaje na pořízení dlouhodobého majetku ve výši 288,12 mil. Kč;
- výnosy bez realizace souvisejících příjmů, a to zejména:
    - oprava výnosů na účtu 671 ve výši −79,64 mil. Kč.

Významné účetní/rozpočtové operace způsobující rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 1: Významné účetní operace způsobující rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření DIA k 31. 12. 2025 (v mil. Kč)

Účetní operace způsobující rozdíl mezi příjmy a výnosy			
Účetní operace	**Vliv na příjmy**	**Vliv na výnosy**	**Rozdíl**
Oprava výnosů na účtu 671		−79,64	79,64
Ostatní	1,34	4,66	−3,32
Rozdíl mezi příjmy a výnosy za významné operace celkem			**76,32**
Účetní operace způsobující rozdíl mezi výdaji a náklady			
Účetní operace	**Vliv na výdaje**	**Vliv na náklady**	**Rozdíl**
Náklady na odpisy dlouhodobého majetku		230,17	−230,17
Náklady příštích období	19,39		19,39
Výdaje příštích období	15,08		15,08
Investiční příspěvek SPO na rok 2025	24,89		24,89
Výdaje na pořízení dlouhodobého majetku	288,12		288,12
Ostatní		2,03	−2,03
Rozdíl mezi výdaji a náklady za významné operace celkem			**115,28**
Rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření za významné operace celkem			**38,96**

Zdroj: účetní deník DIA; vlastní zpracování NKÚ.

Kontrolní závěr z kontrolní akce

25/18

Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem zemědělství na podporu aplikovaného výzkumu

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2025 pod číslem 25/18. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Vladimír Koníček.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na podporu aplikovaného výzkumu byly vynakládány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo zemědělství (dále také „MZe“);
vybraní příjemci podpory: Národní centrum zemědělského a potravinářského výzkumu, v. v. i., Praha; Agrotest fyto, s.r.o., Kroměříž; Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava; Česká zemědělská univerzita v Praze; Výzkumný ústav monitoringu a ochrany půdy, v. v. i., Praha; Biologické centrum AV ČR, v. v. i., České Budějovice; Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích; Veterinární univerzita Brno.

Kontrolováno bylo období od roku 2017 do roku 2025, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od srpna 2025 do března 2026.

K o l e g i u m N K Ú na svém X. jednání, které se konalo dne 22. června 2026,

s c h v á l i l o usnesením č. 11/X/2026

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem zemědělství na podporu aplikovaného výzkumu z Programu ZEMĚ

ZÁKLADNÍ FAKTA

3,29 mld. Kč	**266**
Výše čerpaných peněžních prostředků Programu ZEMĚ[1]	Počet podpořených projektů Programu ZEMĚ

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

175,96 mil. Kč	vynaložených peněžních prostředků NKÚ vyhodnotil se sníženým stupněm[2] účelnosti a hospodárnosti. Jeden projekt nebyl hodnocen.
Ve čtyřech ze 14	kontrolovaných projektů zjistil NKÚ skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně.
13 %	výsledků Programu ZEMĚ, které jsou v IS VaVaI[3] uváděny nesprávně.

Cílem Programu ZEMĚ: „*… výsledky projektů řešených v rámci Programu ZEMĚ podpoří … zrychlený transfer výsledků do praxe …*“.

Skutečnost: MZe nezjišťuje, zda a v jakém rozsahu byly výstupy realizovaných projektů v praxi skutečné aplikovány.

NKÚ doporučuje MZe změnit systém podpory aplikovaného výzkumu tak, aby výsledky projektů prokazatelně sloužily zemědělské praxi.

[1] Stav ke dni 30. 1. 2026.
[2] Sníženým stupněm se rozumí stupně 2, 3 a 4 – viz příloha č. 3 tohoto kontrolního závěru.
[3] Informační systém výzkumu, vývoje a inovací.

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ provedl kontrolu peněžních prostředků státního rozpočtu (dále také „SR“) vynakládaných v rámci *Programu aplikovaného výzkumu Ministerstva zemědělství na období 2017–2025, ZEMĚ* (dále také „Program ZEMĚ“). Program ZEMĚ byl zacílen na podporu projektů aplikovaného výzkumu v oblasti zemědělství, potravinářství, vodního hospodářství a lesnictví, s předpokládanými výsledky vysokého inovačního potenciálu. Předpokládané výdaje ze státního rozpočtu na Program ZEMĚ stanovilo MZe ve výši 3,56 mld. Kč, celkový objem peněžních prostředků čerpaných příjemci podpory k 30. 1. 2026 činil 3,29 mld. Kč.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na podporu aplikovaného výzkumu byly vynakládány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy. Kontrola se zaměřila na to, zda příjemci podpory použili peněžní prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na aplikovaný výzkum v souladu se smlouvou o poskytnutí podpory na řešení projektu výzkumu a vývoje Programu ZEMĚ. Kontrolu poskytování peněžních prostředků provedl NKÚ u MZe v roli poskytovatele podpory z Programu ZEMĚ. Kontrolu použití peněžních prostředků u příjemců podpory provedl NKÚ na vzorku 14 projektů u osmi příjemců podpory s celkovým objemem poskytnuté podpory ve výši 187,70 mil. Kč.

Na podporu aplikovaného výzkumu vynaložilo MZe 3,29 mld. Kč. Program ZEMĚ měl vést k tomu, aby výsledky projektů byly využity v praxi. Příjemci podpory sice ve většině případů dosáhli u kontrolovaných projektů Programu ZEMĚ plánovaných výsledků (téměř tři čtvrtiny výstupů projektů Programu ZEMĚ náležely do kategorie recenzovaných odborných článků[4] nebo ostatních výsledků[5]), v některých případech ale nevedly k využití v praxi a přínosy byly omezené nebo neprokazatelné. MZe nezjišťuje, zda a v jakém rozsahu byly výstupy realizovaných projektů v praxi skutečně aplikovány.

NKÚ zjistil u MZe a příjemců podpory nedostatky, které snižují účelnost[6] a hospodárnost[7] poskytovaných a čerpaných peněžních prostředků na účelovou podporu aplikovaného výzkumu. U osmi ze 14 kontrolovaných projektů NKÚ zjistil, že příjemci podpory porušili podmínky smlouvy o poskytnutí podpory. Skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně zjistil NKÚ u čtyř z nich.

Nastavený kontrolní systém MZe při poskytování podpory nebyl účinný.

Celkové vyhodnocení se opírá o následující hlavní zjištění:

a) MZe nenastavilo pro Program ZEMĚ měřitelné cíle a vhodné indikátory.
MZe stanovilo cíle Programu ZEMĚ pouze na obecné úrovni. Na základě cílů, které nejsou konkrétní a měřitelné, není možné posoudit míru jejich naplnění. MZe u Programu ZEMĚ nevytvořilo podmínky pro vyhodnocení účelnosti podpory z něj poskytnuté, neboť nenastavilo takové indikátory, které by měřily a hodnotily přínosy a naplňování cílů

[4] J_{imp}, J_{sc} nebo J_{ost}; Jost – původní/přehledový článek v recenzovaném odborném periodiku, které nespadá do žádné z výše uvedených skupin, Jsc – původní/přehledový článek v odborném periodiku, který je obsažen v databázi SCOPUS s příznakem „Article“, „Review“, nebo „Letter“, Jimp – původní/přehledový článek v odborném periodiku, který je obsažen v databázi *Web of Science* s příznakem „Article“, „Review“, nebo „Letter“.

[5] Např. poster prezentovaný na konferenci, článek v neindexovaném sborníku či odborné nerecenzované články či prezentace z přednášek.

[6] Např. nedosažení očekávaných výsledků, nezavedení výsledků do praxe.

[7] Např. proplacení nezpůsobilých výdajů, případně výdajů, jež bezprostředně nesouvisely s dosažením cíle projektu.

programu. MZe dosud nevypracovalo konkrétní postupy ani pro ex-post hodnocení přínosů a dopadů Programu ZEMĚ. MZe navíc nedisponuje potřebnými údaji pro vyhodnocení od všech příjemců podpory.

b) MZe ani při závěrečném hodnocení projektů nezná skutečné dopady projektů na aplikační sféru.

Za úspěšný projekt považuje MZe takový projekt, který dosáhl naplnění cílů a výsledků výzkumu a vývoje (tedy např. počtu článků, uspořádání workshopu metodik, užitných vzorů), avšak nebere ohled na to, zda dosáhl i naplnění očekávaných přínosů plynoucích z uvedení výsledků do praxe. Takové hodnocení v případě projektů aplikovaného výzkumu pokládá NKÚ za nedostatečné. MZe příjemcům podpory nenastavilo povinnost předkládat tzv. zprávy o implementaci výsledků po ukončení projektu, které by MZe poskytovaly důležitou zpětnou vazbu o reálném dopadu výsledků projektů do praxe. Přitom předpoklad uplatnění výsledků v praxi a z něj plynoucí očekávané přínosy výzkumu byly součástí žádosti uchazečů o podporu a byly i součástí hodnoticího procesu MZe pro výběr projektů k podpoře.

c) MZe neprovedlo vyhodnocení Programu ZEMĚ, přitom již od roku 2023 administruje navazující Program ZEMĚ II.

MZe plánuje provést první zhodnocení dosažených výsledků, dopadů a přínosů Programu ZEMĚ nejdříve koncem roku 2026, tedy až po 10 letech od schválení Programu ZEMĚ a v průběhu již navazujícího Programu ZEMĚ II. MZe v době přípravy Programu ZEMĚ II nemělo informace, zda realizované projekty vedly k replikaci výsledků a výstupů do aplikační sféry.

d) Nastavený kontrolní systém MZe nebyl účinný, což je v rozporu s právními předpisy[8].

MZe nedostatečně ověřilo způsobilost výdajů v návrzích projektů. Neprovedlo řádně kontroly závěrečných zpráv, když schválilo zprávu projektu, ačkoliv obsah a cíl projektu nebyly naplněny. U jednoho projektu MZe zaslalo hlavnímu řešiteli požadovanou výši podpory, ačkoliv byl další účastník projektu v likvidaci.

e) Většinu kontrolovaných peněžních prostředků vyhodnotil NKÚ se sníženým stupněm účelnosti a hospodárnosti.

U osmi projektů NKÚ vyhodnotil vynaložení peněžních prostředků jako omezeně účelné, u pěti jako účelné s mírnými nedostatky. U čtyř projektů vyhodnotil vynaložení peněžních prostředků jako omezeně hospodárné, u devíti jako hospodárné s mírnými nedostatky. Jeden projekt nebyl hodnocen.

f) U osmi ze 14 kontrolovaných projektů NKÚ zjistil, že příjemci podpory porušili podmínky smlouvy o poskytnutí podpory.

Ve čtyřech případech toto jednání příjemců podpory vyhodnotil NKÚ jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně. NKÚ považuje za závažné, že se tato porušení týkají téměř třetiny kontrolovaných projektů.

[8] Ustanovení § 11 odst. 1, 2 a 4, § 25 odst. 1 písm. a) a b), § 25 odst. 2 písm. d) a e), § 25 odst. 4 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

g) MZe důsledně neověřuje správnost a úplnost údajů v *Informačním systému výzkumu, vývoje a inovací* (dále také „IS VaVaI"), který tak neposkytuje správné a spolehlivé informace.

IS VaVaI shromažďuje, zpracovává a poskytuje informace o výzkumu, vývoji a inovacích podporovaných z veřejných rozpočtů v České republice[9] a je jediný autorizovaný, úplný a závazný zdroj těchto informací[10]. MZe není správcem ani provozovatelem IS VaVaI, jako poskytovatel podpory však odpovídá za správnost vložených údajů[11], které se týkají aplikovaného výzkumu financovaného z rozpočtové kapitoly MZe. Stejné výsledky projektů byly v IS VaVaI vykazovány vícekrát, tím jsou navýšeny celkové počty výsledků Programu ZEMĚ. Za účelem zjištění skutečného počtu výsledků očistil NKÚ databázi o všechny multiplicity a zjistil rozdíl oproti vykazovaným hodnotám v počtu 1 113 výsledků, tj. 12,91 %.

II. Informace o kontrolované oblasti

MZe je ústředním orgánem státní správy pro zemědělství, s výjimkou ochrany zemědělského půdního fondu, pro vodní hospodářství, s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod, a pro potravinářský průmysl.

Základní právní rámec pro poskytování podpory výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků v ČR stanovuje zákon č. 130/2002 Sb.[12] Aplikovaným výzkumem[13] se rozumí teoretická a experimentální práce zaměřená na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb; průmyslový výzkum, experimentální vývoj nebo jejich kombinace jsou součástí aplikovaného výzkumu.

MZe vynakládalo peněžní prostředky na podporu aplikovaného výzkumu prostřednictvím Programu ZEMĚ[14]. MZe je zodpovědné za koordinaci přípravy a realizaci Programu ZEMĚ.

Program ZEMĚ se dělí na dva podprogramy:

- **Podprogram I** – *Podpora inovativního zemědělství a lesnictví prostřednictvím pokročilých postupů a technologií*
  Hlavním cílem bylo získat prakticky využitelné poznatky pro zvýšení rentabilní zemědělské, lesnické a potravinářské produkce při zavedení adaptačních a zmírňujících opatření v reakci na změnu klimatu se zřetelem na zachování kvality přírodních zdrojů, surovin a životního prostředí a využití pokročilých postupů a technologií, zajištění zdravé a nutričně bohaté výživy populace pro kvalitní život.

[9] Ustanovení § 30 zákona č. 130/2002 Sb.

[10] Viz https://www.isvavai.cz/. Účelem tohoto informačního systému je mj. informovat veřejnost a vládu o projektech a aktivitách výzkumu, vývoje a inovací podporovaných z veřejných prostředků a jejich výsledcích.

[11] Ustanovení § 6–9 nařízení vlády č. 397/2009 Sb., o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, s vazbou na § 31 odst. 7 zákona č. 130/2002 Sb.

[12] Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací).

[13] Ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 130/2002 Sb.

[14] Schválen usnesením vlády České republiky ze dne 11. dubna 2016 č. 313.

- **Podprogram II** – *Podpora státní politiky v agrárním sektoru*
  Hlavní cíle u tohoto podprogramu byly definovány jako oblasti výzkumných potřeb útvarů státní správy a samosprávy, jednotlivých odborných útvarů MZe, včetně organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací, za účelem zajištění poznatků aplikovaného výzkumu a jejich aplikace při vytváření nástrojů a postupů pro řízení hodnocení a propojení zemědělské, potravinářské, lesnické a vodohospodářské politiky ČR a pro harmonizaci společné zemědělské politiky po roce 2013 a *Lesní strategie EU do roku 2030*.

MZe předpokládalo celkové výdaje za dobu trvání Programu ZEMĚ ve výši cca 3,67 mld. Kč při průměrné intenzitě podpory 97 %, tj. cca 3,56 mld. Kč výdajů ze státního rozpočtu.

Na podprogram I bylo plánováno vynaložit ze státního rozpočtu 2,49 mld. Kč, což představovalo 70 % objemu účelové podpory určené na celý Program ZEMĚ. V podprogramu I bylo možno využít stanovenou intenzitu podpory výzkumu a vývoje v odvětví zemědělství, lesnictví, rybolovu a akvakultury až do výše 100 % podle čl. 31 ABER[15] a podle čl. 30 GBER[16]. MZe předpokládalo, že tuto možnost využije cca 75 % projektů tohoto podprogramu. V případě, že návrh projektu této možnosti nevyužil, byla podpora poskytována podle čl. 25 GBER, přičemž maximální intenzita podpory na projekt byla stanovena na 85 %[17]. Při využití tohoto režimu podpory pak MZe vyžadovalo spolufinancování ze strany příjemců z neveřejných zdrojů minimálně ve výši 15 % celkových způsobilých nákladů projektu.

Na podprogram II bylo předpokládáno vynaložit ze státního rozpočtu 1,07 mld. Kč, tj. 30 % objemu účelové podpory na celý Program ZEMĚ. Příjemci podpory v tomto podprogramu byli pouze výzkumné organizace, definované v ABER a GBER. Intenzita podpory na tento podprogram ze státního rozpočtu dosahovala výše až 100 % celkových způsobilých nákladů na řešení všech projektů podprogramu.

V rámci Programu ZEMĚ vyhlásilo MZe celkem šest veřejných soutěží, a to v letech 2016, 2017, 2018, 2020, 2021 a 2022. Do Programu ZEMĚ podali uchazeči 1 556 návrhů projektů. Celkem 266 projektů bylo realizováno.

Technologická agentura ČR (dále také „TAČR“) poskytuje MZe *Informační systém Technologické agentury ČR*[18] (dále také „ISTA“), a to na základě smluvního závazku[19] ze dne 25. listopadu 2019. MZe v ISTA eviduje průběh administrace jednotlivých projektů Programu ZEMĚ.

Implementace Programu ZEMĚ se řídí pravidly programu (vycházejícími z programového dokumentu Programu ZEMĚ)[20], dále zadávacími dokumentacemi jednotlivých veřejných

[15] Nařízení Komise (EU) č. 702/2014 ze dne 25. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 *Smlouvy o fungování Evropské unie* prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem, *Úřední věstník EU* L 193 ze dne 1. 7. 2014.

[16] Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 *Smlouvy o fungování Evropské unie* prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem, *Úřední věstník EU* L 187 ze dne 26. 6. 2014.

[17] Kombinace podpory podnikům poskytované dle čl. 25 GBER (ve výši max. 60 % či 80 %) a financování výzkumných organizací realizujících nehospodářskou činnost mimo režim veřejné podpory (max. 100 %).

[18] V roce 2025 byl systém ISTA nahrazen novým informačním systémem SISTA.

[19] Zápis o dohodě o spolupráci při využívání informačního systému Technologické agentury ČR – ISTA.

[20] Schválenými usnesením vlády České republiky ze dne 11. dubna 2016 č. 313.

soutěží a vnitřními předpisy MZe. Podmínky poskytnutí podpory stanovilo MZe pro příjemce podpory ve smlouvě o poskytnutí podpory na řešení projektu a souvisejících přílohách.

III. Rozsah kontroly

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na podporu aplikovaného výzkumu byly vynakládány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

NKÚ provedl kontrolu u MZe, které je poskytovatelem podpory Programu ZEMĚ. NKÚ provedl kontrolu také u osmi příjemců podpory, kteří ukončili realizaci 14 projektů. Přehled kontrolovaných projektů je uveden v příloze č. 2 tohoto kontrolního závěru.

NKÚ posuzoval, zda jsou řídicí a kontrolní mechanismy u MZe nastaveny tak, aby zajistily účelné a hospodárné vynakládání peněžních prostředků. V této souvislosti se NKÚ zaměřil zejména na kontrolu nastavení konkrétních a měřitelných cílů a indikátorů Programu ZEMĚ, nastavení a provádění výběru projektů a na kontrolu a monitorování realizace projektů i jejich výsledků a přínosů do aplikační sféry.

U vybraných projektů posuzoval NKÚ účelnost a hospodárnost vynaložených prostředků. S ohledem na charakter aplikovaného výzkumu a Programu ZEMĚ hodnotil NKÚ jako naplnění cíle a přínosu projektu nejen dosažení plánovaného výsledku výzkumu, např. užitného vzoru, funkčního vzorku, metodiky atd., ale i jeho zavedení do praxe, což bylo nedílnou součástí návrhu projektu.

Za účelné se považuje takové použití peněžních prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů[21]. Pro hodnocení účelnosti projektů stanovil NKÚ čtyři stupně (viz příloha č. 3 tohoto kontrolního závěru).

NKÚ posuzoval účelnost peněžních prostředků vynaložených u kontrolovaných projektů z hlediska:
- naplnění stanovených cílů,
- dosažení očekávaných výsledků,
- měřitelnosti výsledků a přínosů,
- reálného základu, opodstatněnosti a ověřitelnosti plnění přínosů,
- využívání výsledků v praxi,
- dosažení skutečných přínosů pro naplnění cílů Programu ZEMĚ.

Za hospodárné se považuje takové použití peněžních prostředků, které zajistí stanovené úkoly s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů[22]. Pro hodnocení hospodárnosti projektů stanovil NKÚ čtyři stupně (viz příloha č. 3 tohoto kontrolního závěru).

NKÚ posuzoval hospodárnost peněžních prostředků vynaložených u kontrolovaných projektů z hlediska:
- realizace projektu v rozsahu dle schváleného návrhu projektu,
- přispění uznaných nákladů k naplnění cíle projektu a jeho výsledků a prokazatelné souvislosti s předmětem projektu,

[21] Ustanovení § 2 písm. o) zákona č. 320/2001 Sb.
[22] Ustanovení § 2 písm. m) zákona č. 320/2001 Sb.

- úhrady uznaných nákladů a doložení průkaznými účetními doklady,
- rozsahu, nezbytnosti a přiměřenosti uznaných nákladů pro naplnění cíle projektu.

Soulad s právními předpisy prověřoval NKÚ u MZe a u příjemců podpory ve vztahu k zákonu č. 130/2002 Sb. a dalším souvisejícím předpisům. Na úrovni kontrolovaného vzorku projektů prověřoval NKÚ rovněž dodržení pravidel pro poskytnutí podpory a dodržování podmínek stanovených ve smlouvě o poskytnutí podpory na řešení projektu a souvisejících přílohách.

Za účelem objektivizace dat uvedených v IS VaVaI NKÚ získané údaje uspořádal, sumarizoval, redukoval či vhodně kombinoval s jinými pro zjištění skrytých významů rozptýlených v objemu nestrukturovaných údajů.

Celkový kontrolovaný objem peněžních prostředků, které MZe vynaložilo ze státního rozpočtu na Program ZEMĚ, byl stanoven jako celkový úhrn podpory uvedené ve smlouvách o poskytnutí podpory a činil 3 285,16 mil. Kč[23]. Z toho kontrolovaný objem peněžních prostředků na úrovni projektů vybraných ke kontrole činil 187,70 mil. Kč[24].

Kontrolovaným obdobím bylo období let 2017 až 2025, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

→ *MZe pro Program ZEMĚ stanovilo obecné cíle.*

MZe při nastavování programu ZEMĚ neprovedlo analýzu potřebnosti a absorpční kapacity. Tím nepostupovalo v souladu s dokumentem *Základní principy přípravy a hodnocení programů a skupin grantových projektů výzkumu, vývoje a inovací*[25] (dále také „Základní principy“).

Metodika přípravy veřejných strategií[26] předepisuje, že cíle programu by měly být SMART[27]. NKÚ však vyhodnotil, že stanovené cíle nejsou konkrétní, měřitelné, zaměřené na dosažení výsledků a není možné ani posuzovat, zda jsou dosažitelné a zda vedly k dosažení konkrétních výsledků. MZe nestanovilo cíle Programu ZEMĚ v souladu s touto metodikou.

---

[23] Kontrolovaný objem peněžních prostředků tvoří celkový úhrn podpory stanovené ve smlouvách o poskytnutí podpory (včetně případných změn) uzavřených v rámci Programu ZEMĚ k datu 30. 1. 2026.

[24] Jedná se o výši vyplacené podpory, viz příloha č. 2 tohoto kontrolního závěru.

[25] *Základní principy přípravy a hodnocení programů a skupin grantových projektů výzkumu, vývoje a inovací* schválené usnesením vlády ČR ze dne 13. května 2015 č. 351.

[26] Vzata na vědomí usnesením vlády ČR ze dne 2. května 2013 č. 318.

[27] S – specific (konkrétní) – navrhovaný cíl by měl přesně popsaný; M – measurable (měřitelné) – dosažení stanoveného cíle by mělo být měřitelné; A – achievable (dosažitelné) – cíle by měly být stanoveny tak, aby byly dosažitelné s přiměřenými nároky na zdroje a s úměrnými náklady; R – result focused (zaměřené na dosažení výsledků) – navrhovaný cíl by měl vést primárně k dosažení konkrétních výsledků; T – time-bound (časově ohraničené) – cíle by měly být naplněny ve stanoveném časovém rámci.

→ MZe pro vyhodnocení Programu ZEMĚ nestanovilo indikátory, které by umožnily sledovat a vyhodnocovat naplnění cílů a dopadů na aplikační sféru.

Pro hodnocení plnění cílů programu je třeba dle Základních principů nastavit soustavu indikátorů (včetně jejich očekávaných hodnot) s dostatečnou vypovídací schopností a vazbou na stanovené cíle.

MZe stanovilo indikátory, které jsou pouhým součtem výstupů[28] bez možnosti jejich vyhodnocení z pohledu přínosů a dopadů realizovaných opatření do praxe. MZe nezavedlo žádný dopadový indikátor, který by měřil dosažení očekávaných přínosů z uvedení výsledků do praxe.

Indikátory, které nastavilo MZe, nejsou dostačující pro hodnocení plnění cílů Programu ZEMĚ, neměří výsledek podpory a její přínosy pro aplikační sféru. Vzhledem k tomu, že MZe stanovilo pro Program ZEMĚ neměřitelné cíle, nemůže objektivně vyhodnotit jeho úspěšnost ani sledovat a vyhodnocovat účelnost a hospodárnost vynaložených peněžních prostředků[29]. MZe tak neplní svou zákonnou povinnost.

→ Při závěrečném hodnocení projektů MZe nezná jejich skutečné dopady do praxe.

Žadatel v návrhu projektu stanoví předpoklad, jaký dopad bude mít navrhovaný projekt na výsledky Programu ZEMĚ[30]. V závěrečném hodnocení projektu[31] MZe porovnává předpoklad se skutečností, přičemž hodnotí dosažení cílů projektu a dosažené výsledky (včetně jejich vztahu k cílům projektu), a to formou oponentního řízení.

Předmětem závěrečného hodnocení projektu však není porovnání předpokladu se skutečností, jelikož skutečné dopady budou známy až po skončení doby implementace výsledků[32], a nikoliv po skončení realizace projektu.

Dobu, po kterou bude MZe průběžně hodnotit konkrétní využití dosažených výsledků jednotlivých projektů, MZe nestanovilo. Stanovilo pouze povinnost vypracování implementačních plánů a uzavření jedné smlouvy o využití výsledků projektu. Tyto smlouvy však v řadě případů neměly dopad na aplikační sféru, neboť byly často uzavírány formalisticky za účelem splnění podmínek podpory.

→ MZe schvalovalo v návrzích projektů přínosy jejich realizace, které byly v řadě případů nereálné, nadhodnocené a neprokazatelné.

MZe k formulaci plánovaných a hodnocení skutečně dosažených či očekávaných přínosů z řešení projektů vydalo *Metodiku hodnocení přínosů projektů výzkumných programů Ministerstva zemědělství*. Ta stanoví mj. charakteristiky jednotlivých ukazatelů hodnocení přínosů.

MZe zavázalo příjemce v návrzích projektů Programu ZEMĚ uvádět přínosy jejich realizace. Ty však byly pouhými proklamovanými přínosy projektů, které byly při závěrečném hodnocení

---

[28] Např. počty publikačních výsledků, procentuální míra dosažení očekávaných přínosů Programu ZEMĚ.

[29] Ustanovení § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

[30] Uvedeno v programovém dokumentu Programu ZEMĚ v kapitole 17. *Očekávané výsledky Programu*.

[31] Ustanovení § 13 odst. 4 zákona č. 130/2002 Sb.

[32] Předpokládaná doba aplikace výsledků v praxi, kterou si příjemce podpory nastavuje v implementačním plánu.

neprokazatelné a kontrolní činností MZe neověřitelné. A to jednak v případě přínosů pro tvůrce výsledků, jednak pro budoucí uživatele výsledků (viz příklad č. 1).

Příklad č. 1

Projekt **QK1910209** byl zaměřen na výzkum a vývoj produkce léčivých hub v ČR a jejich inovativní aplikaci ve funkčních potravinách. Mezi přínosy si projekt stanovil např. *„snížení úrovně pracovní neschopnosti o 1 %“*, když předpokládal snížení incidence onemocnění tradičním použitím léčivých hub.

Projekt **QK1910103** cílil na české bylinky pro nové potraviny podporující zdraví populace, a stanovil si mezi přínosy zdravotní benefit 30 % s odůvodněním, že: *„Nelze opomenout také zdravotní benefity nových potravinových produktů a surovin, kdy alespoň u 30 % obyvatelstva dojde ke konzumaci nových potravin a tím k podpoře pestrosti stravy, která bude podporovat zdraví obyvatelstva.“*

NKÚ zjistil, že přínosy, které si v návrzích projektů příjemci stanovili, nebyly prokazatelné, reálné a ověřitelné.

Předpoklady uvedené v návrzích projektů se u některých projektů nenaplnily a nelze očekávat ani jejich naplnění (viz příklad č. 2).

Příklad č. 2

V návrhu projektu **QK1910343** příjemce podpory uvedl předpoklad, že sklizňová plocha pro pěstování dvou nově vyšlechtěných odrůd pšenice do roku 2027 dosáhne 20 000 ha.

NKÚ zjistil, že ve skutečnosti jedna vyšlechtěná odrůda pšenice byla v letech 2023 až 2025 pěstována na 20 ha pěstební plochy, druhá nebyla vůbec komerčně v praxi využívána. Skutečná pěstební plocha vyšlechtěných odrůd odpovídala 0,1 % hodnoty uvedené v návrhu projektu[33] k roku 2027, a není tedy reálný předpoklad jejího naplnění.

→ MZe zavázalo příjemce uvádět v návrzích projektů (do roku 2020) také ekonomické přínosy, ty však nebyly reálné či ověřitelné.

Tím, že MZe nestanovilo pro příjemce podpory povinnost uvádět v návrzích projektů měřitelné přínosy, nesleduje a nevyhodnocuje ekonomické přínosy realizovaných projektů a nemůže tento typ informací využít pro vyhodnocení celkové úspěšnosti realizace Programu ZEMĚ (viz příklad č. 3).

Příklad č. 3

V projektu **QK1920280** zacíleném na inovace bonitačního systému zemědělských půd[34] pro potřeby státní správy byly stanoveny následující přínosy:

[33] Výpočet tohoto údaje vycházel z předpokládané sklizňové plochy vytvořených odrůd pšenice do roku 2027 uvedené v návrhu projektu ve výši 20 000 ha, která se týkala stanovení hlavních ekonomických přínosů pro tvůrce výsledků. Tento údaj byl porovnán se skutečně dosaženou sklizňovou plochou odrůdy pšenice AF Zora zjištěnou do data ukončení kontroly NKÚ, která činila 20 ha. Výpočet: 20÷20 000 × 100 = 0,1 %.

[34] BPEJ je pětimístný číselný kód. Každá z více než dvou tisíců existujících kombinací tohoto pětimístného kódu popisuje odlišné vybrané stanovištní charakteristiky zemědělské půdy v České republice hodnocené z hlediska půdně-genetického, půdně-ekologického, geologického, geomorfologického, klimatického a hydrologického. BPEJ je agroekologickou a ekonomickou charakteristikou, která tvoří podklad pro zákonná opatření, vyhlášky a opatření resortních a mimoresortních orgánů.

- příjem do státního rozpočtu ve výši 5 mld. Kč s komentářem: „*Vzhledem k tomu, že se jedná o systém, na jehož podkladě Ministerstvo financí vybírá Daň z nemovitosti, tak jeho optimalizace přinese objektivní a efektivní příjem pro státní rozpočet a rozpočty obcí.*“;
- příjem dotačních prostředků z EU ve výši 100 mld. Kč s komentářem: *„Vzhledem k tomu, že na podkladě BPEJ jsou České republice poskytovány „evropské“ dotační prostředky pro zemědělskou výrobu, a zároveň je vyšší tlak Evropské komise na cílení dotačních prostředků do zemědělství, tak inovace systému BPEJ přispěje ke stabilizaci dopadů reformy SZP*[35] *a poskytování podpor i v dalším programovacím období.“.*

→ *NKÚ zjistil rozdílnost požadavků v administraci podpor ze státního rozpočtu a podpor poskytovaných se spoluúčastí rozpočtu EU v případě ověřování nákladů na mzdy.*

MZe provádí ověřování nákladů projektů Programu ZEMĚ prostřednictvím kontroly odborných zpráv a za pomoci účetní evidence příjemců podpory. Příjemci podpory sice MZe předkládají výsledky, avšak MZe je nezavázalo vést podpůrnou evidenci či pracovní výkazy umožňující ověřit jejich vznik a podloženost.

V důsledku absence podpůrné evidence o časové dotaci či spotřebě materiálu MZe nemůže zpětně ověřit, jakou časovou dotaci výzkumní pracovníci potřebovali na řešení konkrétních úkolů, kolik spotřebovali při této činnosti materiálu apod. Při absenci časové evidence práce nemůže MZe zpětně posoudit, zda byly náklady projektu na pracovníky přiměřené rozsahu a náročnosti řešených úkolů, ani porovnat přiměřenost mezi projekty.

V případě uplatnění mzdových výdajů je zcela běžné, že poskytovatel podpory požaduje po realizátorech výzkumných projektů pracovní výkazy. Příkladem je operační program *Rybářství 2021–2027*, aktivita 2.1.1 *Inovace*, v němž MZe v roli řídícího orgánu tyto doklady vyžaduje.

→ *MZe neprovedlo vyhodnocení Programu ZEMĚ, …*

Průběžná evaluace Programu ZEMĚ byla provedena v prosinci 2019, tedy v době, kdy byly projekty z veřejných soutěží z let 2017 až 2019 teprve ve fázi realizace. Z toho důvodu nemělo MZe dostatečné množství údajů , aby ověřilo, jaké dopady mají realizované projekty na aplikační sféru, či jak jsou naplňovány stanovené indikátory nebo cíle jednotlivých podprogramů.

Každý uplatnitelný výsledek projektu měl implementační plán, který definoval konkrétní kroky pro zavedení do praxe. První zhodnocení dosažených výsledků, dopadů a přínosů Programu ZEMĚ plánuje MZe realizovat nejdříve koncem roku 2026, pravděpodobněji až začátkem roku 2027, tedy až po 10 letech od schválení Programu ZEMĚ a v průběhu již probíhajícího Programu ZEMĚ II.

MZe příjemcům podpory z Programu ZEMĚ nenastavilo povinnost předkládat tzv. zprávy o implementaci výsledků po ukončení projektu, které by MZe poskytovaly důležitou zpětnou vazbu o reálném dopadu projektů v praxi a míře a intenzitě replikace výsledků.

… přesto administruje navazující Program ZEMĚ II.

[35] Společná zemědělská politika.

MZe byl mezitím předložen a vládou ČR schválen[36] k realizaci navazující Program ZEMĚ II[37]. Ex ante evaluace tohoto navazujícího programu byla zpracována již k červnu 2022. MZe tak v době přípravy Programu ZEMĚ II nemělo informace, zda implementační plány realizovaných projektů Programu ZEMĚ vedly k replikaci výsledků a výstupů. Tyto informace by přitom mohly být podkladem pro případnou modifikaci navazujícího programu aplikovaného výzkumu ZEMĚ II.

Hlavní úpravy, které MZe v návaznosti na doporučení ex-ante evaluátorů přijalo, spočívaly především ve formulačních úpravách cílů a doplnění dalších popisných částí. Ve věci dopracování požadavků na výsledky tak, aby bylo jasné, jak jejich prostřednictvím dojde k očekávané změně, a k dopracování očekávaných přínosů a dopadů programu ale nedošlo.

MZe v navazujícím Programu ZEMĚ II opětovně nestanovilo řádně jeho cíle. Bez jasného stanovení cílových hodnot nemůže MZe objektivně vyhodnotit, zda Program ZEMĚ II splnil své stanovené cíle a dosáhl zamýšleného účinku a dopadu.

→ Veřejnosti dostupná aplikace IS VaVaI neobsahuje v některých případech správné a spolehlivé údaje, …

Podporu lze poskytovat pouze za podmínky[38] zveřejnění pravdivých a včasných informací příjemcem a poskytovatelem o prováděném výzkumu, vývoji a inovacích a jejich výsledcích a výzkumných datech. Tyto informace jsou veřejnosti poskytovány prostřednictvím IS VaVaI.

Prostřednictvím MZe jsou do IS VaVaI předávány údaje o projektech[39] a jejich výsledcích[40]. MZe není správcem ani provozovatelem IS VaVaI, odpovídá však za pravdivost a včasnost těchto údajů.

Na kontrolovaném vzorku projektů NKÚ zjistil, že MZe důsledně neověřovalo správnost a úplnost předaných a následně zveřejněných údajů[11]. Některé výsledky projektů byly v registru informací o výsledcích (dále také „RIV“) vykazovány multiplicitně, kdy stejný výsledek byl vykazován jednotlivými řešiteli samostatně, ačkoliv výsledku dosáhli řešitelé společně. Příjemci podpory posílali do IS VaVaI všechny výsledky, na kterých měli podíl. V databázi RIV se tak jeden výsledek objevuje vícekrát (viz příklad č. 4).

Příklad č. 4

U projektu **QK21010300** bylo v IS VaVaI evidováno celkem 19 výsledků, z nichž bylo pět vykázáno duplicitně.

U projektu **QK1910343** bylo v IS VaVaI evidováno celkem 84 výsledků, z toho 10 výsledků bylo přiřazeno nejen k projektu QK1910343, ale také k jiným výzkumným aktivitám nebo projektům (jiná účelová podpora) a 13 výsledků projektu bylo evidováno vícekrát (dvakrát nebo třikrát).

U projektu **QK21020245** bylo v IS VaVaI evidováno celkem 67 záznamů, kdy některé výsledky byly zveřejněny všemi třemi účastníky a tři výsledky zadal jeden účastník dvakrát.

To vedlo k navýšení celkového počtu evidovaných výsledků. Takovýto postup není v souladu s předpokladem, že každý záznam představuje unikátní výstup, a vede k efektu vícenásobného

[36] Schválen usnesením vlády ČR ze dne 1. února 2023 č. 83.
[37] *Program na podporu aplikovaného výzkumu Ministerstva zemědělství na období 2024–2032, ZEMĚ II*.
[38] Ustanovení § 12 odst. 1 zákona č. 130/2002 Sb.
[39] Část CEP = centrální evidence projektů.
[40] Část RIV = registr informací o výsledcích.

započítání. V důsledku toho jsou uměle navýšeny součty i odvozené ukazatele používané při hodnocení výkonnosti a při podkladech pro rozhodování o institucionální podpoře v resortu MZe.

NKÚ provedl sumarizaci výsledků projektů Programu ZEMĚ (ke dni 21. 1. 2026 bylo evidováno 8 621 výsledků). Za účelem zjištění skutečného počtu výsledků očistil NKÚ databázi o všechny multiplicity[41] a zjistil rozdíl oproti veřejnosti vykazovaným hodnotám (7 508 výsledků). Rozdíl činí 1 113 výsledků, tj. 12,91 %. Největší objem představovaly kategorie „recenzované odborné články“ v počtu 3 388 a kategorie „ostatní výsledky“ v počtu 1 962. Z očištěné databáze vyplývá, že 71,26 % všech výsledků připadá na „odborné články“[42] a „ostatní výsledky“ (podrobněji viz příloha č. 1 tohoto kontrolního závěru).

→ ***… kromě multiplicit obsahuje i další nedostatky.***

NKÚ v IS VaVaI kontrolou zjistil i další nedostatky, kdy příjemci podpory Programu ZEMĚ nesprávně vykazovali i výsledky, které se realizovaného projektu netýkaly, což dokládá příklad č. 5.

Příklad č. 5

NKÚ ověřením výstupů projektu **QK1910231** zjistil, že odborný článek publikovaný v impaktovaném časopise na začátku prvního roku řešení (24. 1. 2019) s názvem „*Aktuální trendy druhové identifikace rybího masa pomocí molekulárně-biologických metod*“ nebyl MZe uznán do výsledků projektu, jelikož jeho příprava započala již před začátkem projektu. Přesto byl tento článek uveden v IS VaVaI ve výsledcích projektu.

U téhož projektu příjemce podpory vykázal ve výsledcích také funkční vzorek, který však byl výsledkem řešení jiného projektu. MZe tuto chybu nezjistilo.

Výsledky výzkumu a vývoje v ČR jsou evidovány ve dvou informačních systémech, kromě IS VaVaI také v IS Starfos[43], který provozuje TAČR. NKÚ zjistil, že výstupy obou informačních systémů jsou rozdílné a uvádějí rozdílné hodnoty, což dokládá příklad č. 6.

Příklad č. 6

U projektu **QK1910103** je v IS VaVaI evidováno 62 výsledků, v IS Starfos 43 výsledků.

U projektu **QK1910343** je v IS VaVaI evidováno 84 výsledků, v IS Starfos 65 výsledků.

U projektu **QK1910270** je v IS VaVaI evidováno 53 výsledků. V IS Starfos pak 42 výsledků, mimo jiné i na výsledek–článek *Ochrana brambor proti mandelince bramborové*, který byl již uplatněn jako výsledek výzkumu v roce 2010[44], tj. sedm let před zahájením Programu ZEMĚ (a devět let před zahájením projektu QK1910270). Ve výpisu výsledků projektu QK1910270 v IS VaVaI tento výsledek uveden není.

→ ***MZe nedostatečně ověřilo způsobilost výdajů v návrzích projektů.***

---

41 Viz https://nku.gov.cz/scripts/detail.php?id=15670.

42 J_{imp}, J_{sc} nebo J_{ost}; Jost – původní/přehledový článek v recenzovaném odborném periodiku, které nespadá do žádné z výše uvedených skupin, Jsc – původní/přehledový článek v odborném periodiku, který je obsažen v databázi SCOPUS s příznakem „Article“, „Review“, nebo „Letter“, Jimp – původní/přehledový článek v odborném periodiku, který je obsažen v databázi *Web of Science* s příznakem „Article“, „Review“, nebo „Letter“.

43 IS Starfos je vyhledávač projektů a výsledků z oblasti výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, které byly podpořeny z veřejných prostředků České republiky.

44 Starfos | Ochrana brambor proti mandelince bramborové; viz https://starfos.tacr.cz/projekty/QI101A184.

MZe v Programu ZEMĚ definovalo způsobilé výdaje jako přímé náklady projektu (např. mzdy projektového týmu, materiál či subdodávky) a nepřímé náklady (např. provozní výdaje jako energie, vedení účetnictví). Nepřímé náklady vztahující se k projektu byly vykazovány na základě pevné sazby v maximální výši 20/25 % z celkových nákladů dle roku veřejné soutěže.

Mezi přímé náklady MZe zahrnulo osobní náklady nebo výdaje na výzkumné pracovníky, techniky a podpůrný personál hlavního příjemce nebo dalšího účastníka projektu, kteří se zabývají danou výzkumnou činností v rámci řešení projektu.

MZe se však uvedeným vymezením samo neřídilo, když umožnilo u jednoho z kontrolovaných projektů z veřejné soutěže v roce 2018 zařazení mezd administrativních pracovníků, kteří se nezabývali výzkumnou činností, do přímých nákladů. Kontrolní systém MZe tak nebyl v těchto případech účinný, jak dokládá příklad č. 7.

Příklad č. 7

V návrhu projektu **QK1910231** byly do řešitelského týmu zahrnuty na úvazek 0,25 osoby, které se mají podílet na dohledu nad hospodařením s finančními prostředky a průběžně zpracovávat ekonomické ukazatele, to znamená osoby, které se nezabývají výzkumnou činností. Zahrnutí jejich mezd pod přímé náklady nebylo v souladu s podmínkami veřejné soutěže v roce 2018 možné.

MZe tuto skutečnost při provádění kontroly formálních náležitostí a přijatelnosti a při výběru projektů k podpoře nezjistilo a nepožadovalo žádnou úpravu návrhu projektu. MZe tuto skutečnost nezjistilo ani při kontrole na místě. MZe tak v daném případě neprovedlo administrativní ověření návrhu projektu ani kontrolu na místě účinně, když nepřijalo veškerá nezbytná opatření k ochraně veřejných prostředků a nezajistilo účelné a hospodárné vynaložení peněžních prostředků projektu[45].

Příjemce podpory tak neoprávněně použil peněžní prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu ve výši 203 478,11 Kč. Tento případ NKÚ vyhodnotil jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně[46].

→ MZe schválilo výsledky projektu vzešlé z výzkumné činnosti realizované před zahájením projektu.

Příjemce vykázal jako výsledky projektu odrůdy, které byly vyšlechtěny již před podáním žádosti o podporu, jak je uvedeno v příkladu č. 8.

Příklad č. 8

V návrhu projektu **QK1910343** byl stanoven výsledek jedné z řady aktivit *Vyšlechtění odrůdy*.

Příjemce podpory vykázal jako výsledky projektu dvě vyšlechtěné odrůdy, a to jednu již v prvním roce řešení projektu (2019) a druhou v roce 2021. Realizace projektu byla zahájena v lednu 2019. První odrůda byla zařazena do zkoušek pro registraci u ÚKZÚZ[47] již v roce 2015, druhá odrůda byla do těchto zkoušek zařazena v roce 2017. Z uvedených skutečností vyplývá, že samotné vyšlechtění odrůd pšenice ozimé nesouviselo přímo s aktivitami realizovanými v rámci projektu.

[45] Ustanovení § 25 odst. 2 písm. d) a e) zákona č. 320/2001 Sb.
[46] Ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb.
[47] Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský.

Vyšlechtění nových odrůd bylo výsledkem výzkumné činnosti realizované v období před zahájením projektu. Samotné vyšlechtění odrůdy pšenice trvá přibližně 15 let.

MZe projekt QK1910343 schválilo k financování, přestože dosažení jedné z aktivit *Vyšlechtění odrůdy* překračuje běžný časový rámec určený pro realizaci projektů Programu ZEMĚ. Tuto skutečnost interní ani externí hodnotitelé ve svých posudcích k návrhu projektu negativně nehodnotili.

→ Kontrolní systém MZe nebyl účinný, když MZe zaslalo hlavnímu řešiteli požadovanou výši podpory i pro dalšího účastníka, ačkoliv ten nebyl způsobilý pro jejich příjem.

Jednou z podmínek pro čerpání podpory je dodržení povinnosti hlavního řešitele spočívající v písemném informování MZe o změnách, které se dotýkají jeho právní osobnosti či údajů k prokázání způsobilosti všech účastníků projektu ve stanovené lhůtě. U jednoho z kontrolovaných projektů NKÚ zjistil porušení této povinnosti ze strany hlavního řešitele. Kontrolní systém MZe neodhalil porušení této povinnosti, byl tak v tomto případě neúčinný, jak dokládá příklad č. 9.

Příklad č. 9

U projektu **QK1910103** NKÚ zjistil, že jeden z účastníků projektu vstoupil v roce 2022 do likvidace. Příjemce podpory informoval MZe v rámci průběžných zpráv o realizaci projektu za rok 2022 a 2023 pouze o skutečnosti, že tento účastník projektu změnil název a IČO[48].

MZe řádně neprovedlo administrativní kontrolu průběžných zpráv o realizaci projektu za rok 2022 a 2023, když nezjistilo vstup účastníka projektu do likvidace a zaslalo hlavnímu řešiteli podporu pro příslušné roky ve výši požadované i pro účastníka projektu, který se nacházel v likvidaci.

Tím, že MZe neprovedlo řádnou administrativní kontrolu uvedených zpráv, nepřijalo veškerá nezbytná opatření k ochraně veřejných prostředků[49].

→ MZe schválilo závěrečnou zprávu, ačkoliv obsah a cíl projektu nebyl naplněn.

Příjemci podpory realizují projekty na základě smlouvy o poskytnutí podpory. Změnu závazných parametrů projektu je povinen hlavní příjemce písemně oznámit poskytovateli v dostatečném předstihu před očekávanou realizací žádané změny. U jednoho z kontrolovaných projektů NKÚ zjistil porušení této povinnosti. Kontrolní systém MZe tak nebyl v tomto případě účinný, jak dokládá příklad č. 10.

Příklad č. 10

Projekt **QK21020245** byl zaměřen na „… *provedení modelové studie simulující narušení chladírenského řetězce při odběru a transportu vzorků a posouzení vlivu neadekvátního transportu na výsledek mikrobiologických analýz u 5 modelových zástupců chlazených potravin živočišného původu – syrové mléko, čerstvé sýry, mleté maso, čerstvé ryby, chlazená drůbež.*

Hlavní řešitel provedl změnu ve smyslu toho, že nebude provádět modelové studie s čerstvými sýry. Tuto změnu však provedl pouze formou konzultace v rámci kontrolních dnů se zástupkyní MZe, nikoliv formou žádosti o změnu doručené poskytovateli podpory.

[48] Identifikační číslo osoby.

[49] Ustanovení § 25 odst. 2 písm. d) zákona č. 320/2001 Sb.

Schválení změny formou konzultace v rámci kontrolního dne, která se nepromítla do uzavřené smlouvy, nastavené podmínky smlouvy o poskytnutí podpory QK21020245 neumožňují a na uzavřenou smlouvu je nadále nezbytné pohlížet tak, jak byla uzavřena. NKÚ proto konstatuje, že příjemce podpory nenaplnil obsah projektu a cíl projektu tak, jak mu předepisuje uzavřená smlouva.

MZe nevyzvalo hlavního řešitele projektu k vysvětlení této skutečnosti ani k případnému uzavření písemného dodatku ke smlouvě o poskytnutí podpory projektu a neposoudilo, zda neprovedení a nevypracování modelových studií za komoditu „čerstvé sýry" nevyvolalo potřebu snížení rozpočtu projektu. Tím, že MZe neprovedlo řádnou kontrolu[50] závěrečné zprávy o realizaci projektu, nepřijalo veškerá nezbytná opatření k ochraně veřejných prostředků[51].

MZe při závěrečném oponentním řízení projekt zařadilo do kategorie „uspěl s vynikajícími výsledky".

Příjemce podpory tak neoprávněně použil peněžní prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu, což NKÚ vyhodnotil jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně[52].

→ ***MZe neprovedlo řádně kontrolu závěrečné zprávy.***

MZe v Programu ZEMĚ stanovilo, že hlavní příjemce podpory uzavře minimálně jednu smlouvu o využití výsledků s uživatelem výsledků, a to nejpozději před ukončením řešení projektu, jako prokázání potřebnosti a očekávaných přínosů výsledků do praxe.

U jednoho z kontrolovaných projektů NKÚ zjistil porušení této povinnosti. Kontrolní systém MZe tak nebyl v tomto případě účinný, jak dokládá příklad č. 11.

Příklad č. 11

U projektu **QK1920190** NKÚ zjistil, že příjemce podpory neuzavřel smlouvu o využití výsledků projektu mezi hlavním příjemcem a uživatelem výsledků. MZe schválilo závěrečnou zprávu o realizaci projektu QK1920190, která neobsahovala smlouvu o využití výsledků. Tím neprovedlo kontrolu závěrečné zprávy účinně, když nepřijalo veškerá nezbytná opatření k ochraně veřejných prostředků[53].

MZe při závěrečném oponentním řízení projekt zařadilo do kategorie „uspěl s vynikajícími výsledky".

→ ***MZe schválilo závěrečná vyúčtování také v případě projektů, u nichž k datu ukončení kontroly nedošlo k využití výsledků v praxi.***

NKÚ u kontrolovaných projektů zjistil případy, kdy replikační účinek v podobě využitelnosti v aplikační sféře doposud nenastal, viz příklad č. 12.

Příklad č. 12

Cílem projektu **QK1920190** bylo stanovit hmotnostní ztráty masa při tepelné úpravě a vyhodnotit faktory, které tyto ztráty ovlivňují. Konkrétně projekt řešil zejména stanovení hmotnostních ztrát vepřového, hovězího, kuřecího a krůtího masa při různých způsobech tepelné úpravy (pečení, dušení, opékání, vaření, grilování), posouzení vlivu použitého

[50] Ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) zákona č. 320/2001 Sb.
[51] Ustanovení § 25 odst. 2 písm. d) zákona č. 320/2001 Sb.
[52] Ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb.
[53] Ustanovení § 25 odst. 2 písm. d) zákona č. 320/2001 Sb.

kulinárního zařízení a parametrů tepelné úpravy (teplota, doba působení) a vyhodnocení vlivu vlastností čerstvého masa (zejména pH, obsah tuku, podíl pojivové tkáně, u hovězího masa stupeň vyzrálosti).

Výsledky projektu byly sice zahrnuty do interního postupu laboratoře SZPI[54], avšak replikační účinek v podobě využitelnosti v praxi u stravovacích zařízení ani v kontrolní činnosti SZPI dosud nenastal.

NKÚ ověřil, že informace o dosažení výsledků projektu byly sice evidovány v RIV, avšak tato evidence nezajišťuje veřejnou dostupnost plných textů těchto výsledků prostřednictvím internetu. Celkem bylo v RIV vykázáno 20 výsledků projektu, z toho je pět volně dostupných, u 13 je omezený přístup, dva výstupy jsou pouze pro registrované. To významně limituje využití výsledků projektu v aplikační sféře. Z tohoto důvodu NKÚ vyhodnotil vynaložení peněžních prostředků na tento projekt jako omezeně účelné[55]. MZe přesto při závěrečném oponentním řízení projekt zařadilo do kategorie „uspěl s vynikajícími výsledky“.

U dalšího z prověřovaných projektů NKÚ zjistil, že ani po více než roce od ukončení realizace projektu nedošlo k uplatnění výsledků projektu v praxi z hlediska jejich komerčního využití, viz příklad č. 13.

Příklad č. 13

Projekt **QK21010300** byl zaměřen na optimalizaci technologie úpravy kalů z komunálních čistíren odpadních vod s cílem jejich bezpečného využití na zemědělském a lesním půdním fondu.

Do data ukončení kontroly NKÚ nebyly výsledky projektu komerčně využívány a nedošlo k jejich ekonomickému zhodnocení na základě jejich uplatnění v praxi. Výsledky projektu dosud neměly replikační účinek do praxe z hlediska jejich plánovaného komerčního využití (výroba substrátů z čistírenských kalů a jejich návazné uplatnění).

Příjemce podpory uzavřel s partnerem projektu smlouvu o využití ověřené technologie. Ten však doposud pouze rozpracoval projektovou dokumentaci a provozní řád pro případné vybudování kompostárny v provozovně v Jihočeském kraji. V případě záměru vybudování kompostárny v Moravskoslezském kraji jedná o případném odkupu pozemků a připravuje dokumentaci pro EIA[56].

Žádný další subjekt neprojevil o komerční využití výsledků projektu zájem. Hlavní řešitel projektu nenabízel výsledky projektu k uplatnění v praxi nebo komerčnímu využití žádnému dalšímu subjektu.

→ *Výsledky podpořeného projektu nebyly k dispozici zdarma*

Příjemci veřejné podpory, jejichž projekty byly vybrány k řešení v rámci veřejné soutěže v roce 2018 a získali veřejnou podporu ve výši 100 % způsobilých nákladů, byli povinni dodržet podmínky čl. 31 ABER. Kromě jiného museli dodržet i podmínku, že výsledky podpořeného projektu budou k dispozici všem podnikům působícím v odvětví zemědělství nebo lesnictví nebo příslušném pododvětví zdarma. U jednoho z kontrolovaných projektů NKÚ zjistil porušení této povinnosti, jak dokládá příklad č. 14.

[54] Státní zemědělská a potravinářská inspekce.
[55] Ke dni ukončení kontroly.
[56] Posuzování vlivů záměrů na životní prostředí.

Příklad č. 14

U projektu **QK1910103** příjemce podpory uzavřel s dalším účastníkem projektu licenční smlouvu k předmětům průmyslového vlastnictví. Tato licenční smlouva byla uzavřena jako výhradní s tím, že za poskytnutí licence se nabyvatel zavazuje platit poskytovateli poplatek. Poplatek za prvních pět let účinnosti této smlouvy činí 5 % z ceny prodaných výrobků nabyvatele (bez DPH) využívajících užitný vzor. Minimálně však 5 000 Kč za kalendářní rok.

Uvedeným postupem příjemce podpory omezil dostupnost výsledků podporovaného projektu ostatním podnikům působícím v dotyčném odvětví a současně zpeněžil výsledky projektu, které měly být v souladu s podmínkami poskytnutí podpory zpřístupněny všem podnikům v odvětví zemědělství nebo lesnictví bezplatně.

MZe při závěrečném oponentním řízení projekt zařadilo do kategorie „uspěl s vynikajícími výsledky“.

NKÚ konstatuje, že nevýhradní licence[57] jsou vhodnějším nástrojem pro zajištění transparentnosti a širokého šíření poznatků v resortu zemědělství.

Příjemce podpory tak neoprávněně použil peněžní prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu, což NKÚ vyhodnotil jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně[58].

→ NKÚ hodnotil výsledky a přínosy 14 projektů. U osmi z nich vyhodnotil vynaložení peněžních prostředků jako omezeně účelné a u čtyř projektů vyhodnotil vynaložení peněžních prostředků jako omezeně hospodárné.

Pravidla poskytnutí podpory byla stanovena programovým dokumentem Programu ZEMĚ, zadávací dokumentací veřejných soutěží a smlouvou o poskytnutí podpory. Nedílnou součástí smluv o poskytnutí podpory byl návrh projektu a závazné parametry jeho řešení.

MZe v podmínkách poskytnutí podpory stanovilo příjemcům povinnost dosáhnout deklarovaných výsledků a cílů projektu. Ve smlouvě o poskytnutí podpory vymezilo MZe účel podpory, kterým bylo dosažení výsledků a cílů projektu uvedených v závazných parametrech řešení projektu. Termín dosažení výsledků zahrnoval dobu řešení projektu.

MZe provádí závěrečnou kontrolu projektu (za účelem zhodnocení dosažení cílů projektu, dosažených výsledků) formou závěrečného oponentního řízení po ukončení řešení projektu. K datu ukončení kontroly NKÚ bylo závěrečné oponentní řízení ukončeno u všech projektů z kontrolního vzorku. MZe zhodnotilo dosažení stanovených cílů, dosažené výsledky projektu a jejich vztah k cílům projektu. Z kontrolovaných 14 projektů uspělo dle MZe sedm projektů s vynikajícími výsledky[59], zbylých sedm projektů uspělo dle zadání.

NKÚ posoudil účelnost a hospodárnost vynaložených peněžních prostředků u 14 projektů vybraných ke kontrole z Programu ZEMĚ. K vyhodnocení obou aspektů výkonnosti využil NKÚ čtyřstupňovou škálu, kterou zpracoval pro potřeby kontrolní akce ve vazbě na zaměření a cíle poskytované podpory. Vymezení jednotlivých stupňů této škály a kritéria použitá pro hodnocení účelnosti a hospodárnosti obsahuje příloha č. 3 tohoto kontrolního závěru.

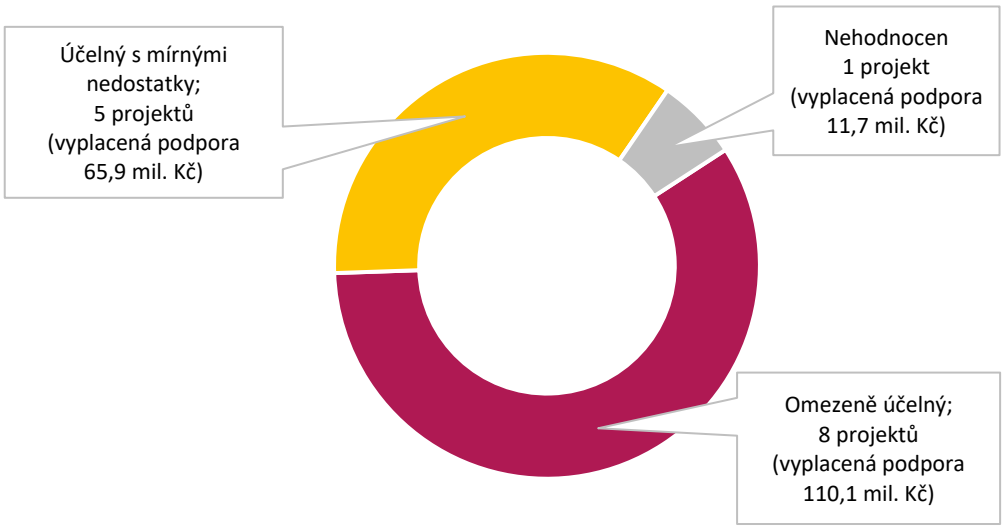
[57] Nevýhradní licence je právní ujednání, kterým vlastník autorských práv uděluje jiné osobě právo užívat jeho dílo, vynález, software nebo jiný předmět duševního vlastnictví. Hlavním rysem této licence je, že poskytovatel si ponechává právo toto dílo sám dál užívat a zároveň může stejnou licenci poskytnout libovolnému počtu dalších osob.

[58] Ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb.

[59] Projekty QK1910103, QK1910209, QK1920190, QK21020245, QK22020130, QK22020134 a QK22020144.

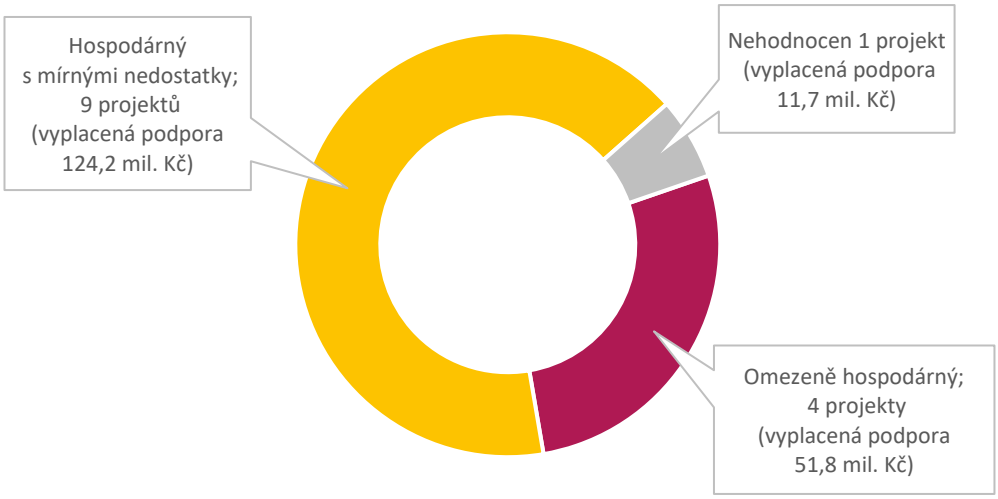
Výsledky hodnocení názorně ukazují grafy č. 1 a 2. Přehled vyhodnocení účelnosti a hospodárnosti vynaložených peněžních prostředků jednotlivě za kontrolované projekty uvádí příloha č. 2 tohoto kontrolního závěru.

Graf č. 1: Výsledek hodnocení účelnosti peněžních prostředků vynaložených na vybrané projekty Programu ZEMĚ

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě zjištění z kontroly.
Pozn.: Projekt nebyl hodnocen z hlediska účelnosti vynaložených peněžních prostředků.

Graf č. 2: Výsledek hodnocení hospodárnosti peněžních prostředků vynaložených na vybrané projekty Programu ZEMĚ

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě zjištění z kontroly.
Pozn.: Projekt nebyl hodnocen z hlediska hospodárnosti vynaložených peněžních prostředků.

→ ***Ve čtyřech případech NKÚ zjistil skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně.***

U čtyř[60] ze 14 kontrolovaných projektů NKÚ zjistil, že příjemci podpory porušili podmínky smlouvy o poskytnutí podpory na řešení projektu. Toto jednání příjemců podpory vyhodnotil

[60] Projekty QK1910231, QK1910103, QK21020245 a QK1920190.

NKÚ jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně. NKÚ považuje za závažné, že se tato porušení pravidel čerpání podpory týkala cca každého třetího kontrolovaného projektu.

→ ***Příjemci zahrnuli do vyúčtování projektu také nezpůsobilé výdaje, …***

MZe definovalo pro příjemce v rámci každé veřejné soutěže ve všeobecných podmínkách způsobilé a nezpůsobilé náklady projektu. Do nezpůsobilých nákladů na řešení projektu MZe zařadilo náklady a výdaje na marketing. NKÚ kontrolou nákladových položek v projektech vybraných ke kontrole zjistil nezpůsobilé výdaje, viz příklad č. 15.

Příklad č. 15

U projektu **QK1910103** zařadil hlavní řešitel do způsobilých nákladů výdaj na marketing a na korekturu textu knihy, která je nákladem na prodej a distribuci výrobků. Příjemce podpory tak neoprávněně použil peněžní prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu ve výši 23 630 Kč, což NKÚ vyhodnotil jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně[61].

NKÚ kontrolou zjistil mezi způsobilými náklady také náklady, které prokazatelně nebyly nezbytné pro dosažení cílů projektu. Jednalo se o výdaje, které byly pořízeny těsně před koncem projektu. Případy takových výdajů NKÚ zjistil u dvou projektů, jak dokládají příklady č. 16 a 17.

Příklad č. 16

U projektu **QK1920190** byl stanoven konec realizace 31. 12. 2021. NKÚ při kontrole projektu zjistil, že příjemce pořídil vybavení do kuchyně ve výši 33 635,58 Kč, a to objednávkou ze dne 9. 12. 2021.

Výdaj byl uskutečněn v závěru realizace projektu a po publikaci jeho výsledků. NKÚ vyhodnotil, že výdaj na pořízení vybavení kuchyně nemohl být v dané fázi odůvodněn potřebami projektu, což NKÚ vyhodnotil jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně[62]. MZe při závěrečném oponentním řízení projekt zařadilo do kategorie „uspěl s vynikajícími výsledky“.

Příklad č. 17

NKÚ při kontrole projektu **QK21020245** zjistil, že příjemce do nákladů projektu zařadil 10 položek výdajů v celkové výši 104 480,96 Kč na materiál pořízený v listopadu a prosinci 2023. Konec projektu byl stanoven na 31. 12. 2023 a výsledky projektu již byly v době pořízení uvedeny v RIV. Příjemce tak do způsobilých nákladů zahrnul výdaje, které prokazatelně nebyly nezbytné pro dosažení cílů projektu, což NKÚ vyhodnotil jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně[63]. MZe při závěrečném oponentním řízení projekt zařadilo do kategorie „uspěl s vynikajícími výsledky“.

→ ***…, či výdaje na pořízení bezplatně dostupných informací.***

MZe u projektu **QK1920272** uznalo příjemci výdaje na službu týkající se zpracování podkladů pro využití sociálních médií pro komunikaci problematiky lesního hospodářství široké veřejnosti. Obsahem výstupu však byly informace, které sice byly v souladu s cíli projektu,

[61] Ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb.
[62] Ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb.
[63] Ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb.

avšak ve většině případů se jednalo o informace všeobecně známé a zdarma dostupné, jak NKÚ uvádí v příkladu č. 18.

Příklad č. 18

Podstatná část 17stránkového dokumentu obsahuje základní, veřejně známé principy práce se sociálními sítěmi, které patří mezi standardní know-how v oblasti marketingu a komunikace. Příkladem poskytnuté služby v celkové výši 15 000 Kč, která byla plněna hned druhý den po objednání, bylo např.

- definice pojmů jako *post, engagement, reach, hashtag, follower, influencer, viralita,* – jedná se o učebnicové, všeobecně známé termíny,
- popis, že každá sociální síť má specifika,
- zásady práce s obsahem typu *„buďte zábavní“*, *„mobile-first“*, *„zaujměte na první dobrou“*, *„neopakujte se“*, *„nepoužívejte generické fotobankové obrázky“, „vyhýbejte se hrubkám“,*
- obecné pokyny krizové komunikace jako *„reagujte rychle“*, *„bez emocí“*, *„přiznejte chybu“*, které se objevují v základních příručkách pro public relations,
- popis výhod a principů testování účinnosti on-line reklamy,
- informace, že cílení reklam může být členěno podle věku, pohlaví, zájmů apod.

→ Publikační poplatky představují pro veřejné výzkumné instituce značnou finanční zátěž.

Časopisy nebo články v režimu *„open access“*[64] jsou obvykle dostupné bezplatně v plném znění. Tento model je však spojen s úhradou publikačních poplatků, které se běžně pohybují v rozmezí 100–200 tis. Kč za jeden článek, a to převážně pro prestižní mezinárodní vydavatelství[65]. Průměrný poplatek je obvykle o něco nižší (často kolem 50–70 tis. Kč).

V obou případech není poplatek hrazen z Programu ZEMĚ, což představuje značnou finanční zátěž pro veřejné výzkumné instituce v gesci MZe, které jej musí hradit z institucionální podpory. Peněžní prostředky určené na institucionální podporu by však měly cílit primárně na vlastní výzkumnou činnost veřejných výzkumných institucí, nikoli na zveřejňování výsledků aplikačních projektů.

→ Replikace výsledků do aplikační sféry je zásadní pro rozvoj českého zemědělství.

Úspěchy a přínosy realizovaných výzkumných projektů Programu ZEMĚ nelze posuzovat počtem článků v tuzemských a zahraničních periodicích. MZe by projekty mělo hodnotit zejména tím, zda výsledky byly využity v praxi, tak, jak to uvedlo v Programu ZEMĚ. Aplikace výzkumu do praxe je zásadní pro rozvoj moderního zemědělství 21. století, jako příklad lze uvést robotizaci a smart zemědělství[66] a také výzkum zabývající se ochranou životního prostředí a produkcí bezpečných potravin.

[64] Open Access (OA) časopisy a články poskytují bezplatný a neomezený online přístup k vědeckým informacím, což zefektivňuje sdílení znalostí bez právních či finančních bariér. Hlavními modely jsou zlatá cesta (publikování v OA časopisech) a zelená cesta (ukládání do repozitářů). Zahrnují jak ryze otevřené tituly, tak hybridní časopisy.

[65] Např. *Nature Communications*, *Lancet* nebo *Elsevier* a *Wiley.*

[66] Smart zemědělství (nebo také Smart Farming) představuje moderní přístup k hospodaření, který integruje technologie jako drony, GPS a analýzu dat pro optimalizaci produkce, zvýšení výnosů a snížení nákladů. Tento systém, často spojovaný s precizním zemědělstvím, využívá data ke zvýšení udržitelnosti a přesnosti.

Posouzení úspěšnosti Programu ZEMĚ nesmí být prováděno pouze v souvislosti s dosažením určitého výstupu projektu, ale klíčové je sledovat zejména to, jakých výsledků bylo prostřednictvím těchto výstupů dosaženo ve vztahu k cílům Programu ZEMĚ. Je potřebné sledovat transfer výsledků výzkumu, poznatků a nových technologií do aplikační sféry.

→ Dle mezinárodního srovnání je do rozhodování o aplikovaném výzkumu preferováno zapojení zástupců zemědělské praxe.

NKÚ provedl mezinárodní srovnání nastavení systému aplikovaného výzkumu v zemědělství v dalších zemích v EU i mimo ni.

Podpora aplikovaného výzkumu je v zahraničí prováděna také prostřednictvím nevládních organizací a financováním ze zdrojů (z odvodů) zemědělců za spoluúčasti státního rozpočtu. Je tak zajištěno přednostní postavení zemědělců/farmářů v určení priorit výzkumu a při schvalování projektů, zemědělci/farmáři mohou vyžadovat hmatatelné a praktické přínosy pro zemědělskou praxi. V podmínkách ČR to lze realizovat prostřednictvím existujících profesních organizací v sektoru zemědělství[67].

Interaktivní zobrazení dat obsažených v kontrolním závěru lze najít zde:
https://nku.gov.cz/scripts/detail.php?id=15670.

[67] Agrární komora České republiky (samosprávná agrární instituce, zřízena zákonem České národní rady č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky k podpoře podnikatelských aktivit v zemědělství, potravinářství a lesnictví, k prosazování a ochraně zájmů a k zajišťování potřeb svých členů), Asociace soukromého zemědělství České republiky (zájmové sdružení právnických osob – regionálních asociací soukromých zemědělců a spolků).

Seznam zkratek

BPEJ	bonitovaná půdně ekologická jednotka
ČR	Česká republika
EIA	posuzování vlivů záměrů na životní prostředí
IČO	identifikační číslo osoby
IS VaVaI	*Informační systém výzkumu, vývoje a inovací*
IS *Starfos*	informační systém pro evidenci a správu výzkumu, vývoje a inovací
ISTA	*Informační systém Technologické agentury ČR*
MZe	Ministerstvo zemědělství
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
Program ZEMĚ	*Program aplikovaného výzkumu Ministerstva zemědělství na období 2017–2025, ZEMĚ*
Program ZEMĚ II	*Program aplikovaného výzkumu Ministerstva zemědělství na období 2024–2032, ZEMĚ II*
RIV	registr informací o výsledcích (součást IS VaVaI)
SR	státní rozpočet
SZP	společná zemědělská politika
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
TAČR	Technologická agentura České republiky
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
Základní principy	dokument *Základní principy přípravy a hodnocení programů a skupin grantových projektů výzkumu, vývoje a inovací*

Seznam příloh

Příloha č. 1: Počet výskytů výsledků projektů dle evidence v IS VaVaI ke dni 21. 1. 2026

Příloha č. 2: Přehled projektů vybraných ke kontrole a výsledek hodnocení účelnosti a hospodárnosti

Příloha č. 3: Pomůcka pro vyhodnocení účelnosti a hospodárnosti projektů Programu ZEMĚ kontrolovaných v rámci kontrolní akce č. 25/18 – *Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem zemědělství na podporu aplikovaného výzkumu*

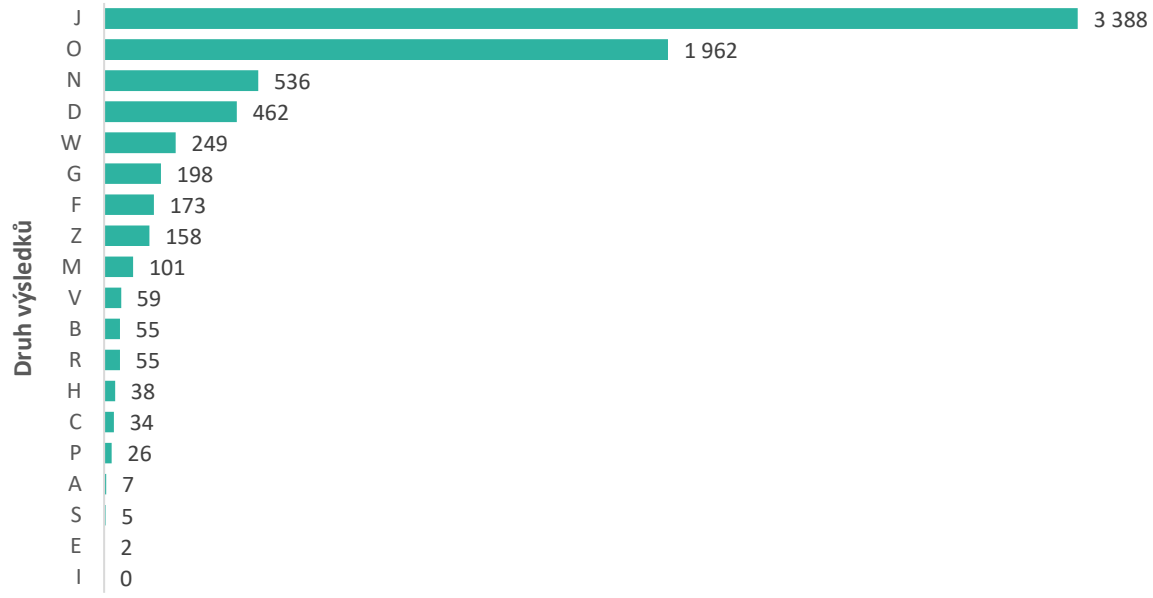
Příloha č. 1

Počet výskytů výsledků projektů dle evidence v IS VaVaI ke dni 21. 1. 2026

Z Programu ZEMĚ byly podporovány projekty s následujícím druhem výsledků:

Kód	Název (cs)
A	Audiovizuální tvorba
B	Odborná kniha
C	Kapitola, resp. kapitoly v odborné knize
D	Stať ve sborníku
E	Uspořádání výstavy
F	Výsledky s právní ochranou (užitný vzor, průmyslový vzor)
G	Technicky realizované výsledky (prototyp, funkční vzorek)
H	Poskytovatelem realizované výsledky (např. právní předpisy, normy)
I	Inovace (výrobku, služby, procesů, organizační, marketingová)
J	Recenzovaný odborný článek (Jimp, Jsc a Jost)
M	Uspořádání konference
N	Metodiky, léčebné postupy, památkové postupy, specializované mapy
O	Ostatní výsledky
P	Patent
R	Software
S	Specializovaná veřejná databáze
V	Výzkumná zpráva obsahující utajované informace
W	Uspořádání workshopu
Z	Poloprovoz, ověřená technologie, odrůda, plemeno

Graf č. 3: Počet výskytů výsledků projektů – očištěno o multiplicity

Zdroj: vypracoval NKÚ dle IS VaVaI.

Přehled projektů vybraných ke kontrole a výsledek hodnocení účelnosti a hospodárnosti

Kód projektu	Název projektu	Hlavní příjemce	Vyplacená podpora (v Kč)	Hodnocení	
				Účelnost	Hospodárnost
QK1910103	České bylinky pro nové potraviny podporující zdraví populace	Národní centrum zemědělského a potravinářského výzkumu, v. v. i.	15 879 000,00	3	3
QK1910231	Nové přístupy k průkazu falšování rybího masa pomocí genomové DNA	Národní centrum zemědělského a potravinářského výzkumu, v. v. i.	19 203 063,35	3	3
QK1910209	Výzkum a vývoj produkce léčivých hub v ČR a jejich inovativní aplikace ve funkčních potravinách	Česká zemědělská univerzita v Praze	19 397 000,00	3	2
QK1920272	Komunikace jako nástroj harmonizace potřeb společnosti a lesnického sektoru	Česká zemědělská univerzita v Praze	11 741 371,48	-[68]	-[68]
QK22020130	Implementace inovací BPEJ do systému státní správy	Výzkumný ústav monitoringu a ochrany půdy, v. v. i.	11 959 942,21	2	2
QK1920280	Inovace bonitačního systému zemědělských půd (BPEJ) pro potřeby státní správy	Výzkumný ústav monitoringu a ochrany půdy, v. v. i.	8 798 000,00	3	2
QK22020179	Posouzení podílu sedimentů na eutrofizaci nádrží a možností nápravných opatření	Biologické centrum AV ČR, v. v. i.	12 011 488,12	2	2
QK22020134	Inovativní rybářský management velké nádrže	Biologické centrum AV ČR, v. v. i.	11 846 745,34	2	2
QK1910302	Zpracování vedlejších produktů z lisování semen olejnin na nové výrobky s nutričními a zdravotními přínosy	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	19 068 000,00	2	2
QK22020144	Druhová a technologická diverzifikace produkčního rybářství v ČR s cílem podpořit jeho efektivitu a konkurenceschopnost	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	11 045 414,43	2	2
QK1920190	Hmotnostní ztráty masa po tepelné úpravě: vliv vlastností čerstvého masa, použitého zařízení a parametrů kulinární úpravy	Veterinární univerzita Brno	6 464 305,75	3	3
QK21020245	Vliv míry porušení chladírenského řetězce při odběru a transportu úředně odebraných vzorků na jejich mikrobiální profil	Veterinární univerzita Brno	10 227 681,47	3	3
QK1910343	Nové znaky pšenice pro zvýšení adaptačních možností v prostředí globální změny klimatu	Agrotest fyto, s.r.o.	16 506 350,00	3	2
QK21010300	Optimalizace technologie úpravy kalů z komunálních čistíren odpadních vod s ohledem na jejich chemické a mikrobiální složení a schopnost zadržovat vodu s cílem jejich bezpečného využití na zemědělském a lesním půdním fondu	Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava	13 556 384,00	3	2
			Celkem 187 704 746,15 Kč		

[68] Projekt nebyl hodnocen z hlediska účelnosti a hospodárnosti vynaložených peněžních prostředků.

Příloha č. 3

Pomůcka pro vyhodnocení účelnosti a hospodárnosti peněžních prostředků vynaložených na projekty Programu ZEMĚ kontrolované v rámci kontrolní akce č. 25/18 – *Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem zemědělství na podporu aplikovaného výzkumu*

Vyhodnocení účelnosti vynaložených peněžních prostředků

Stupeň účelnosti vynaložených prostředků v projektu	Definice stupně účelnosti
1. Vynaložené prostředky jsou účelné	Příjemce realizoval všechny projektové aktivity (pokud byly stanoveny) a dosáhl všech stanovených cílů a výsledků projektu a tyto výsledky jsou v praxi využívány. Přínosy projektu jsou měřitelné, reálně stanovené a jejich plnění je možno ověřit. Existuje tak předpoklad, že výsledky výzkumu znamenají skutečné přínosy pro příslušnou oblast účelové podpory. Všechny vynaložené peněžní prostředky byly v přímé souvislosti s realizací projektu a byly nezbytné pro naplnění cílů projektu (z hlediska věcného obsahu). Projektové výsledky využívají minimálně dva personálně či majetkově nepropojení různí beneficienti. Standardně se jedná o dosažení 100 % stanovených cílů, výsledků a předpokládaných přínosů. Nicméně je třeba brát v úvahu relativní důležitost výsledků – např. hlavní stanovené výsledky byly splněny a některé z vedlejších stanovených výsledků nebyly splněny, aniž by to mělo vliv na úspěšnost projektu a jeho replikaci a přínos pro oblast zemědělství. Všechny výsledky projektu vznikly pouze v souvislosti s jeho řešením (výsledky nebyly vykázány také v jiných projektech). Lze vyhodnotit tak, že „*projekt naplnil očekávané výsledky a je předpoklad, že výsledky jsou (doposud) využívány v praxi*“.
2. Vynaložené prostředky jsou účelné s mírnými nedostatky	Příjemce realizoval téměř všechny projektové aktivity a dosáhl téměř všech stanovených projektových cílů a výsledků (např. nerealizoval nevýznamnou aktivitu, nedosáhl významný výsledek z objektivních důvodů). Přínosy projektu jsou z větší části měřitelné, reálně stanovené a jejich plnění lze z větší části ověřit. Nesplnění některých předpokládaných výsledků nemá podstatný vliv na úspěšnost projektu a jeho využití a přínos. Projektové výsledky využívá minimálně jeden beneficient, kdy výsledky a výstupy projektu byly prokazatelně využívány jinými subjekty než pouze partnery projektu. Je předpoklad, že výsledky projektu jsou z větší části využívány v praxi, nesplnění očekávaného přínosu pro dosažení cílů programu není významné. Většina výsledků projektu vznikla pouze v souvislosti s jeho řešením (výsledky nebyly vykázány také v jiných projektech). Lze vyhodnotit tak, že „*projekt naplnil očekávané výsledky s mírnými nedostatky*“.
3. Vynaložené prostředky jsou účelné pouze omezeně	Příjemce nerealizoval významnou část projektových aktivit a nedosáhl ve významné míře stanovených projektových cílů a výsledků, avšak potenciální ohlas či možnost využití při řešení projektem vyjmenovaných problémů pravděpodobně zasáhnou do vývoje klíčových oblastí českého zemědělství, případně do výzkumných směrů Programu ZEMĚ. Přínosy projektu jsou z méně než 50 % měřitelné, z méně než 50 % reálně stanovené a jejich plnění nelze z větší části ověřit. Projektové aktivity, cíle a výsledky nebo přínosy nebyly naplánovány realisticky, tj. odchylka od plánu byla významná. Projekt se však zcela neodchýlil od původního zadání a účelu, a může tak naplnit svůj smysl, a zároveň byl projekt MZe vybrán v souladu s příslušnými předpisy a pravidly a byl pro realizaci způsobilý. Ačkoliv projekt splnil cíle, očekávané výsledky nebo přínosy byly dosaženy jen zčásti a jejich využití je významně nižší, než se předpokládalo. Přínos projektu je tak významně nižší, než byl předpoklad, a ani není důvodný předpoklad významnějšího zlepšení v budoucnu. Výsledky projektu byly publikovány či vykázány v jiných projektech bez zjevných souvislostí. Projektové cíle částečně nenaplňují cíle Programu ZEMĚ. Lze vyhodnotit tak, že „*projekt naplnil očekávané výsledky pouze omezeně*“.

4. **Vynaložené prostředky nejsou účelné**	Příjemce nerealizoval významnou část projektových aktivit a nedosáhl ve významné míře stanovených projektových cílů a výsledků. Popřípadě se projekt zcela odchýlil od původního zadání a účelu, a nemůže tak naplnit svůj smysl a důvod výběru pro účely dotace z Programu ZEMĚ. Projektové cíle nenaplňují cíle Programu ZEMĚ. Projekt nemá stanoveny žádné měřitelné přínosy, případné neměřitelné přínosy nejsou navíc stanoveny reálně, a není tak možné prokázat jejich splnění. Nebo projekt byl vybrán zcela v rozporu s příslušnými podmínkami či předpisy, a byl tak od počátku nezpůsobilý, případně byl projekt vybrán i přes negativní hodnocení Komise pro přijímání návrhů projektů či odborného poradního orgánu. Anebo projekt, který zcela splnil stanovené cíle, ale výsledky nejsou využívány v praxi. Žádný z výsledků není v současnosti prakticky využíván, resp. využití je naprosto marginální, a u projektu nebyly prokázány kroky k oslovení potenciálních uživatelů k replikaci výsledků, a tedy zlepšení situace v budoucnu. Lze vyhodnotit tak, že *„projekt nenaplnil očekávané výsledky"*. V případě, že v projektu došlo k významnému porušení podmínek smlouvy o poskytnutí podpory na řešení projektu (včetně významného finančního dopadu) nebo podmínek veřejné podpory, nejsou vynaložené peněžní prostředky účelné.

Vyhodnocení hospodárnosti vynaložených peněžních prostředků

Stupeň hospodárnosti vynaložených prostředků v projektu	Definice stupně hospodárnosti
1. **Vynaložené prostředky jsou hospodárné**	**Jsou splněny předpokládané výsledky a přínosy projektu ve vztahu k výši vynaložených peněžních prostředků, zejména zda:** ▪ byly splněny očekávané výsledky a přínosy projektu, přičemž celkové náklady vynaložené na projekt nejsou neúměrné dosaženým výsledkům a přínosům; ▪ rozsah prací při řešení projektu odpovídal plánovanému harmonogramu jak termínově, tak věcně; ▪ všechny výdaje na osobní náklady byly vynaloženy v rozsahu nezbytném pro účely projektu a byly přiměřené; ▪ všechny výdaje na nástroje, přístroje a vybavení a výdaje na služby byly vynaloženy za odpovídající ceny v místě a čase obvyklé; ▪ všechny výdaje na smluvní výzkum, poznatky a patenty zakoupené nebo pořízené v rámci licence z vnějších zdrojů za obvyklých tržních podmínek, výdaje na poradenské či rovnocenné služby byly vynaloženy výlučně pro účely projektu za odpovídající ceny v místě a čase obvyklé; ▪ nebyl realizován duplicitní projekt k jinému projektu, nebo jehož výsledky již byly v době realizace známy.
2. **Vynaložené prostředky jsou hospodárné s mírnými nedostatky**	Některý z předpokladů uvedených pro hospodárnost projektu není zcela naplněn, ale má to jen dílčí, resp. nevýznamný vliv na celkové pozitivní hodnocení hospodárnosti projektu. Bylo např. zjištěno nehospodárné vynaložení malé části projektových nákladů (např. vyšší než obvyklá cena). Dílčí, ale z hlediska celku nevýznamný výdaj neměl prokazatelnou přímou souvislost se zajištěním cílů projektu.
3. **Vynaložené prostředky jsou hospodárné pouze omezeně**	Více z předpokladů hospodárnosti není naplněno, resp. jejich vliv není jen dílčí a omezuje celkovou hospodárnost projektu. U více nákladů bylo zjištěno nehospodárné vynaložení, resp. nehospodárnost je u některého z nich významná. Vzhledem k horším než předpokládaným výsledkům projektu, resp. jeho nižším přínosům, celková částka vynaložených nákladů omezuje jeho hospodárnost, příp. již od počátku předpokládané výsledky a přínosy nebyly zcela úměrné výši projektových nákladů. Dále např. více výdajů vynaložených při realizaci projektu nemělo prokazatelnou přímou souvislost se zajištěním jeho cílů.
4. **Vynaložené prostředky nejsou hospodárné**	Projekt a jeho realizaci doprovází zásadní nedostatky, pokud jde o hospodárnost vynaložených výdajů. Výdaje na daný projekt jsou např. zcela neúměrné dosaženým výsledkům, např. proto, že většiny výsledků nebylo dosaženo. Významné části výdajů byly nadhodnoceny a neodpovídají cenám obvyklým v místě a čase. Nebo je projekt zcela nebo z velké části duplicitní k jinému projektu, resp. výsledky, které se od projektu očekávají, již existují. Dále např. rozpočet projektu byl výrazně překročen bez řádného opodstatnění. V případě, že v projektu došlo k významnému porušení podmínek smlouvy o poskytnutí podpory na řešení projektu (včetně významného finančního dopadu) nebo podmínek veřejné podpory, nejsou vynaložené peněžní prostředky hospodárné.

Kontrolní závěr z kontrolní akce

25/20

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Akademie věd České republiky* za rok 2025, účetní závěrka Akademie věd České republiky za rok 2025 a údaje předkládané Akademií věd České republiky pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2025 pod číslem 25/20. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Jaromíra Steidlová.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Akademie věd České republiky při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 postupovala v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaná osoba:
Akademie věd České republiky, Praha (dále také „AVČR“).

Kontrolováno bylo období roku 2025 včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku následujícího.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od září 2025 do května 2026.

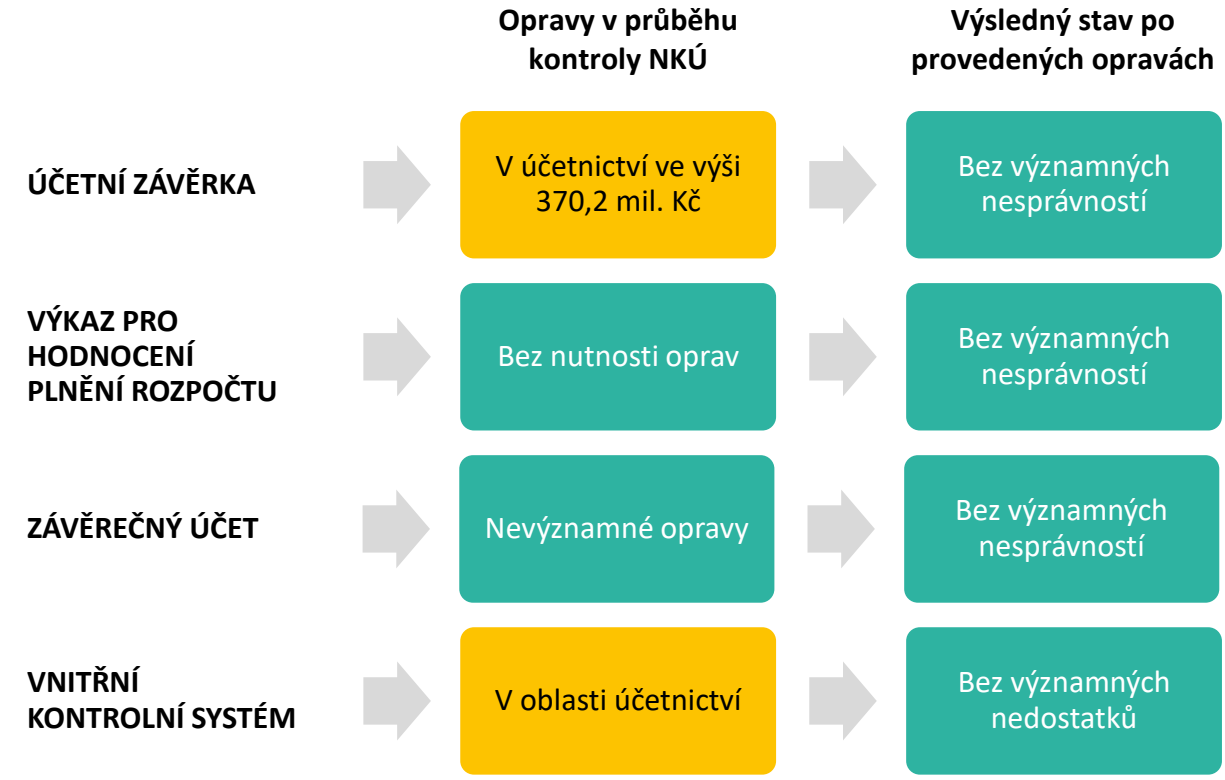
K o l e g i u m N K Ú na svém X. jednání, které se konalo dne 22. června 2026,

s c h v á l i l o usnesením č. 12/X/2026

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Účetní závěrka, výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu, závěrečný účet a vnitřní kontrolní systém AVČR za rok 2025

NKÚ zahájil kontrolu v průběhu kontrolovaného období 2025, Akademie věd České republiky tak mohla zjištěné nedostatky průběžně opravovat.

- Nebyly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky
- Byly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky
- Byly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky s rozsáhlým dopadem na oblast kontroly

I. Shrnutí a vyhodnocení

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Akademie věd České republiky při sestavení závěrečného účtu, při vedení účetnictví, sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 postupovala v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolní akce byla zahájena v průběhu kontrolovaného účetního a rozpočtového období 2025.

1. Vedení účetnictví a účetní závěrka

NKÚ provedl kontrolu účetní závěrky AVČR sestavené k 31. prosinci 2025 (dále také „ÚZ“)[1], která se skládá z rozvahy, výkazu zisku a ztráty a přílohy.

Účetní závěrka AVČR sestavená k 31. prosinci 2025 podává dle NKÚ ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky, a to dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky[2].

NKÚ v průběhu kontroly identifikoval nedostatky ve vedení účetnictví AVČR. Tyto nedostatky ve výši 370,2 mil. Kč by měly významný vliv na zůstatky položek ÚZ (zejména rozvahy a výkazu zisku a ztráty). AVČR zjištěné nedostatky opravila ještě před sestavením účetní závěrky (viz část IV.1 tohoto kontrolního závěru).

V důsledku provedení účetních oprav a přijetí potřebných opatření k eliminaci systémových nedostatků v průběhu kontroly NKÚ bylo účetnictví AVČR v roce 2025 vedeno v souladu s příslušnými právními předpisy.

2. Údaje předkládané Akademií věd České republiky pro hodnocení plnění státního rozpočtu

NKÚ provedl ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu AVČR za rok 2025 (dále také „výkaz FIN 1-12 OSS“)[3] u údajů o příjmech a výdajích ve sloupci *Skutečnost* kontrolu správnosti jejich třídění z hlediska druhového, odvětvového a prostorového dle rozpočtové skladby.

Podle NKÚ byl výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu AVČR za rok 2025 ve všech významných ohledech sestaven v souladu s příslušnými právními předpisy.

NKÚ neidentifikoval v kontrolovaných údajích nedostatky (viz část IV.2 tohoto kontrolního závěru).

3. Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 361 – *Akademie věd České republiky*

NKÚ prověřil soulad sestavení závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu 361 – *Akademie věd České republiky* za rok 2025 (dále také „ZÚ“) s vyhláškou č. 419/2001 Sb.[4] a shodu

---

1 Portál MONITOR [online]. Údaje výkazů účetní závěrky [cit. 14. 5. 2026]. Dostupné z: https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/60165171/ucetni-zaverka/rozvaha?rad=j&obdobi=2512.

2 Vybranými účetními jednotkami jsou podle ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, organizační složky státu, státní fondy podle rozpočtových pravidel, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace, veřejné kulturní instituce a zdravotní pojišťovny.

3 Portál MONITOR [online]. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu [cit. 14. 5. 2026]. Dostupné z: https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/60165171/rozpocet/vydaje-druhovy?rad=j&obdobi=2512.

4 Vyhláška č. 419/2001 Sb., o předkládání údajů pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu.

informací v něm uvedených se vstupními údaji v rozpočtovém systému, s finančními výkazy a údaji dalších evidencí.

Dle NKÚ je závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 361 – *Akademie věd České republiky* za rok 2025 sestaven v rozsahu dle vyhlášky č. 419/2001 Sb. a informace v něm uvedené odpovídají údajům v rozpočtovém systému, finančním výkazům a údajům z dalších evidencí.

NKÚ v průběhu kontroly identifikoval nedostatky při přípravě ZÚ. Tyto nedostatky by neměly významný vliv na vypovídací schopnost ZÚ, pokud by zůstaly neopraveny. AVČR však zjištěné nedostatky po upozornění NKÚ opravila ještě před sestavením ZÚ (viz část IV.3 tohoto kontrolního závěru).

4. Vnitřní kontrolní systém

Dle NKÚ lze vnitřní kontrolní systém AVČR (dále také „VKS“) po opatřeních přijatých v průběhu kontroly považovat v prověřovaných oblastech za účinný.

NKÚ v průběhu kontroly zjistil v oblasti předběžné řídicí kontroly poskytovaných dotací rozpor s požadavkem zákona č. 320/2001 Sb.[5] v určení osoby příkazce operace. Tento rozpor však dle NKÚ nezpochybňuje funkčnost nastavené a prováděné vnitřní kontroly, která u AVČR výsledně vedla k naplnění smyslu předběžné řídicí kontroly u prověřovaných operací v roce 2025. AVČR přijala k uvedenému systémovému nedostatku opatření k nápravě, přičemž k nejzazšímu datu před ukončením kontroly provedené u AVČR bylo opatření v procesu realizace. Dále NKÚ v průběhu kontroly zjistil v oblasti účetnictví nedostatky (z toho jeden významný), které VKS neidentifikoval. AVČR je opravila a přijala ve VKS dostatečná opatření k nápravě systémových nedostatků. Pokud by AVČR nápravu uvedených nedostatků v oblasti účetnictví, včetně přijetí dostatečných systémových opatření ve VKS, neprovedla tak, aby byla realizována s účinností již pro rok 2025, vyhodnotil by NKÚ celý VKS jako účinný s výhradou (viz část IV.4 tohoto kontrolního závěru).

II. Informace o kontrolované oblasti

AVČR byla zřízena zákonem České národní rady č. 283/1992 Sb.[6] a její činností je uskutečňovat výzkum prostřednictvím svých pracovišť, jež zřizuje jménem České republiky (dále také „ČR“) jako veřejné výzkumné instituce (dále také „VVI“)[7]. Působnost AVČR je dále specifikována ve *Stanovách Akademie věd České republiky*[8]. AVČR dále mj.:

- usiluje o rozvoj poznání na mezinárodní úrovni,

[5] Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

[6] Zákon České národní rady č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky.

[7] VVI je dle § 2 odst. 1 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích: „*právnickou osobou, jejímž hlavním předmětem činnosti je výzkum, včetně zajišťování infrastruktury výzkumu, vymezený zákonem o podpoře výzkumu, vývoje a inovací*“.

[8] Stanovy Akademie věd České republiky byly schváleny usnesením vlády ČR ze dne 24. května 2006 č. 614, *o Stanovách Akademie věd České republiky*, s účinností od 1. ledna 2007.

- vychovává vědecké pracovníky a šíří a uplatňuje výsledky své činnosti pro zvyšování úrovně vzdělanosti, kultury a konkurenceschopnosti ČR i pro řešení aktuálních potřeb společnosti,
- podporuje činnost oborových vědeckých společností sdružených v Radě vědeckých společností a
- aktivně se podílí na spoluvytváření politiky ČR a Evropské unie pro oblast výzkumu a vývoje.

AVČR je podle ustanovení § 3 odst. 1 a 2 výše uvedeného zákona organizační složkou státu (dále také „OSS“) a pro rozpočtové účely má postavení ústředního orgánu ČR, jehož prostředky jsou rozpočtovány v rámci samostatné kapitoly státního rozpočtu 361 – *Akademie věd České republiky*. Ve smyslu § 3 písm. g) zákona č. 218/2000 Sb.[9] a podle vyhlášky č. 412/2021 Sb. je AVČR správcem této kapitoly. Podle zákona č. 563/1991 Sb.[10] je zároveň vybranou účetní jednotkou. Nejvýznamnější oblastí účetních a rozpočtových informací AVČR byly transfery zřízeným veřejným výzkumným institucím, kterých bylo k 31. prosinci 2025 celkem 54.

Přehled vybraných údajů z ÚZ a z výkazu FIN 1-12 OSS vygenerovaného z rozpočtového systému[11] je uveden v následujících tabulkách.

Tabulka č. 1: Údaje ÚZ – rozvaha a výkaz zisku a ztráty (údaje za běžné období k 31. prosinci 2025) (v mil. Kč)

Ukazatel	Částka
Aktiva netto, pasiva	356,1
Náklady	7 520,7
Výnosy	1,7
Výsledek hospodaření běžného účetního období	−7 519,0

Zdroj: ÚZ.
Pozn.: AVČR v ÚZ vykázala aktiva v hodnotě brutto ve výši 374,3 mil. Kč upravené o korekce ve výši 18,2 mil. Kč.

Tabulka č. 2: Údaje ÚZ – informace o stavu účtů v knize podrozvahových účtů (údaje za běžné období k 31. prosinci 2025) (v mil. Kč)

Položka výkazu	Částka
P.I. Majetek a závazky účetní jednotky	1,9
P.IV. Další podmíněné pohledávky	0,1
P.VI. Podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku	10,0
P.VII. Další podmíněné závazky	29,8

Zdroj: ÚZ.

Tabulka č. 3: Údaje z výkazu FIN 1-12 OSS za rok 2025 (v mil. Kč)

Ukazatel	Částka
Příjmy (skutečnost celkem)	1,2
Výdaje (skutečnost celkem)	7 861,9

Zdroj: výkaz FIN 1-12 OSS.

[9] Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).
[10] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.
[11] Dle ustanovení § 3 písm. o) zákona č. 218/2000 Sb. je rozpočtový systém informačním systémem veřejné správy, v němž se mj. soustřeďují údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu.

III. Rozsah kontroly

Kontrolní akce byla kontrolou typu finanční audit a jejím cílem bylo prověřit, zda AVČR při vedení účetnictví v roce 2025, při sestavení účetní závěrky k 31. prosinci 2025, při předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu[12] za rok 2025 a při sestavení závěrečného účtu za rok 2025 postupovala v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaný objem finančních prostředků a majetku představuje hodnotu aktiv, pasiv, nákladů, výnosů a podrozvahových účtů vykázaných v ÚZ a vyčíslených v tabulkách č. 1 a 2. Kontrolovaný objem finančních prostředků v rámci výkazu FIN 1-12 OSS představuje součet celkových příjmů a výdajů ve sloupci *Skutečnost*, jejichž hodnoty jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Kontrola se zaměřila na činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví[13] a měly vliv na hodnotu kontrolovaných významných konečných zůstatků účtů v ÚZ, na hodnotu významných údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 a na ZÚ.

V oblasti vedení účetnictví se kontrola zaměřila na jeho správnost, úplnost, průkaznost a srozumitelnost. Prověřila dodržování směrné účtové osnovy, správnost používání účetních metod a ostatních podmínek vedení účetnictví stanovených zákonem č. 563/1991 Sb. a vyhláškou č. 410/2009 Sb.[14] U vybraných účetních případů byla provedena kontrola s cílem prověřit systém účtování a vykazování informací o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví.

V případě údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu bylo prověřováno, zda bylo dodrženo správné třídění příjmů a výdajů rozpočtovou skladbou z hlediska druhového, odvětvového a prostorového dle vyhlášky č. 412/2021 Sb.[15]

Výběr položek účetní závěrky a údajů předkládaných Akademií věd České republiky pro hodnocení plnění státního rozpočtu provedl NKÚ s ohledem na vyhodnocená rizika nesprávnosti vykázaných údajů.

U relevantních transakcí byl prověřován soulad s vybranými ustanoveními dalších právních předpisů, a to zejména s ustanoveními zákona č. 218/2000 Sb. a zákona č. 219/2000 Sb.[16]

V případě uzavírání smluv a objednávek bylo prověřováno jejich uveřejnění v registru smluv dle zákona č. 340/2015 Sb.[17]

---

[12] Dle ustanovení § 20 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb. jsou OSS povinny předkládat údaje potřebné pro průběžné hodnocení plnění státního rozpočtu. Způsob a termíny předkládání údajů a jejich rozsah stanovuje vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků a rozpočtů dobrovolných svazků obcí. Dle ustanovení § 5 odst. 1 a dle přílohy č. 1 této vyhlášky zpracovávají OSS údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu přímo v rozpočtovém systému, ve kterém je z nich následně sestavován výkaz FIN 1-12 OSS.

[13] AVČR je jakožto OSS povinna v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. účtovat o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Informace, které předkládá v účetní závěrce, musí být spolehlivé, srovnatelné, srozumitelné a posuzují se z hlediska významnosti.

[14] Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

[15] Vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě.

[16] Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

[17] Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

NKÚ na základě prověřovaných skutečností vyhodnotil nastavení VKS v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu (vnitřní předpisy, interní audit, účetní metody, účetní doklady, účetní knihy, inventarizace majetku a závazků, účetní závěrka a schvalování účetní závěrky) dle zákonů č. 563/1991 Sb., č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů a v oblasti řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky č. 416/2004 Sb.[18] NKÚ dále u prověřovaných operací v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu dle zákonů č. 563/1991 Sb., č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů a v oblasti hospodaření s majetkem státu dle zákona č. 219/2000 Sb., finančního hospodaření dle zákona č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů (zejména dle zákona č. 340/2015 Sb.) a v oblasti řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky č. 416/2004 Sb. vyhodnotil funkčnost VKS, tj. zda jsou prvky VKS implementovány tak, aby bylo zamezeno vzniku nesprávností. Kombinace zjištění týkajících se nastavení a funkčnosti VKS ve výše uvedených oblastech pak byla podkladem pro hodnocení účinnosti vnitřního kontrolního systému AVČR.

Při kontrole závěrečného účtu bylo prověřeno, zda je sestaven v souladu s požadavky vyhlášky č. 419/2001 Sb. a zda je také v souladu se skutečností, tzn. zda vybrané údaje uváděné v závěrečném účtu jsou správné a úplné ve srovnání s finančními výkazy obsahujícími údaje pro hodnocení plnění rozpočtu, s údaji v účetnictví, s údaji z účetních závěrek AVČR a s jinými veřejně dostupnými zdroji, např. usneseními vlády ČR, veřejně přístupnými rejstříky apod.

V rámci kontroly byl rovněž proveden rozbor výsledku hospodaření AVČR z akruálního a peněžního pohledu (viz příloha č. 1 tohoto kontrolního závěru).

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.
Hodnoty uvedené v tomto kontrolním závěru byly zaokrouhleny, čímž může vzniknout drobný nesoulad v uváděných finančních údajích.

[18] Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Vedení účetnictví a účetní závěrka k 31. prosinci 2025

1.1 Opravy chyb v účetnictví v průběhu kontroly

NKÚ zahájil kontrolu v průběhu kontrolovaného účetního období 2025, což umožnilo Akademii věd České republiky ještě před uzavřením účetních knih a sestavením účetní závěrky za rok 2025 provést opravu nedostatků identifikovaných v účetnictví. AVČR takto opravila všechny zjištěné nedostatky, z nichž některé byly systémové. Provedenými opravami předešla AVČR vzniku významné nesprávnosti v ÚZ v souhrnné výši 370,2 mil. Kč (z toho ve výši 338,7 mil. Kč na účtech rozvahy a výkazu zisku a ztráty), když zejména:

- na účet 373 – *Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery* doúčtovala a tím i nově vykázala stav fondu účelově určených prostředků (dále také „FÚUP“)[19] k 31. prosinci 2025, který činil celkem 338,7 mil. Kč. V souvislosti s tím o stejnou částku snížila na účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery* hodnotu nákladů na poskytnuté dotace. Prostředky převedené jednotlivými VVI do FÚUP jsou pro AVČR jakožto poskytovatele dotací nevyčerpanými prostředky, které mají charakter poskytnuté zálohy. AVČR však před kontrolou NKÚ neúčtovala o těchto prostředcích při jejich poskytnutí jako o záloze.

  AVČR pojala tuto významnou opravu komplexně a provedla i vhodná systémová opatření vedoucí k získávání úplných a spolehlivých informací od VVI o stavu a čerpání FÚUP pro své účetnictví a výkaznictví. Provedenou opravu rovněž promítla do přílohy ÚZ;

- na podrozvahový účet 973 – *Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv* zaúčtovala závazky plynoucí z uzavřených provozních smluv na rok 2026 v celkové výši 14,0 mil. Kč a na podrozvahový účet 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv* pak závazky z uvedeného titulu na roky 2027 a 2028 v celkové výši 15,8 mil. Kč. Tím AVČR k 31. prosinci 2025 nově vykázala budoucí (takřka jisté) závazky AVČR, o nichž před kontrolou NKÚ neúčtovala.

  AVČR rovněž provedla vhodná systémová opatření a opravu promítla i do přílohy ÚZ;

- v rámci inventarizace za rok 2025 zaktualizovala ocenění vypůjčeného movitého majetku a na základě toho snížila celkovou hodnotu podmíněného závazku dlouhodobě vykazovanou na podrozvahovém účtu 966 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce* o 1,7 mil. Kč tak, aby lépe odpovídala skutečnosti a okolnostem vyplývajícím ze smluvního vztahu AVČR a půjčitele. Před kontrolou NKÚ vykazovala AVČR na podrozvahovém účtu 966 hodnotu rovnající se pořizovacím cenám vypůjčeného majetku, což nebylo správně.

O provedených účetních opravách, které měly dopad na údaje vykázané k 31. prosinci 2025, AVČR informovala v příloze ÚZ tak, aby byla zajištěna srovnatelnost údajů ÚZ s údaji za předchozí období. Do přílohy ÚZ dále doplnila zejména informace o všech použitých účetních metodách, o vedeném soudním sporu a o významných účtech rozvahy a výkazu zisku a ztráty.

[19] AVČR poskytovala v roce 2025 zřízeným VVI (resp. pracovištím nebo také výzkumným organizacím) výhradně institucionální podporu, a to formou dotací podléhajících finančnímu vypořádání. Pokud nedojde k plnému vyčerpání dotace v daném roce, může si příslušná VVI převést část poskytnuté dotace do FÚUP, který tvoří podle zákona č. 341/2005 Sb.

K nim mj. uvedla informaci o tom, že užívá majetek (sídlo AVČR), který je ve vlastnictví jí zřízené VVI. V rámci inventarizace za rok 2025 rovněž napravila dílčí (formální) nedostatky zjištěné kontrolou inventarizace za předchozí rok. Teprve po provedení všech výše uvedených účetních oprav AVČR sestavila dne 25. února 2026 účetní závěrku k 31. prosinci 2025.

V průběhu kontroly AVČR rovněž provedla opatření k nápravě dalších zjištěných nedostatků, když:

- upravila vnitřními předpisy účetní metody, jejichž existenci vyžadují právní předpisy pro vedení účetnictví a které před kontrolou NKÚ upraveny nebyly[20];
- vydala vnitřní předpisy obsahující úpravu oblastí, které dříve upraveny nebyly[21].

1.2 Spolehlivost údajů ÚZ

Údaje ÚZ byly vykázány v rozvaze, ve výkazu zisku a ztráty a v příloze.

Pro vyhodnocení spolehlivosti údajů ÚZ stanovil NKÚ hladinu významnosti[22] ve výši 150 mil. Kč[23].

V účetní závěrce sestavené po provedení oprav (viz část IV.1.1 tohoto kontrolního závěru) nezjistil NKÚ žádné neopravené nesprávnosti.

Účetní závěrka AVČR sestavená k 31. prosinci 2025 podává dle NKÚ ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky.

Spolehlivé informace účetní závěrky mají dle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. umožnit jejím uživatelům činit ekonomická rozhodnutí. V rámci kontroly provedl NKÚ rozbor výsledku hospodaření AVČR z pohledu akruálního (účetního) a peněžního (plnění rozpočtu), výsledky rozboru jsou uvedeny v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.

2. Údaje předkládané Akademií věd České republiky pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025

2.1 Spolehlivost údajů pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2025

Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích předkládaných pro hodnocení plnění rozpočtu stanovil NKÚ hladinu významnosti ve výši 150 mil. Kč[24].

---

[20] Vymezení nákladů souvisejících s pořízením dlouhodobého nehmotného majetku a dlouhodobého hmotného majetku; odpisování majetku; časové rozlišení; oceňování podmíněných aktiv a pasiv; vyřazení (odpis) pohledávek a opravné položky k pohledávkám; významnost informací v účetní závěrce; oceňovací rozdíly při uplatnění reálné hodnoty u majetku určeného k prodeji; opravné položky k dlouhodobému majetku; postup tvorby a použití rezerv.

[21] Hospodaření s rozpočtovými prostředky; nakládání s pohledávkami a závazky; sestavování závěrečného účtu.

[22] Významnost (materialita) reprezentuje u ÚZ hodnotu nesprávností, jejíž překročení by již mohlo ovlivnit přiměřeně znalého uživatele. Při stanovení významnosti postupuje NKÚ v souladu s *Kontrolními standardy NKÚ* a zohledňuje příklady dobré praxe vyplývající z mezinárodních standardů nejvyšších kontrolních institucí (ISSAI) pro finanční audit.

[23] Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích ÚZ stanovil NKÚ hladinu významnosti ve výši cca 2 % z celkových nákladů vykázaných k 31. prosinci 2025 ve výši 7 520,7 mil. Kč.

[24] Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích předkládaných pro hodnocení plnění rozpočtu stanovil NKÚ hladinu významnosti ve výši cca 2 % z celkových výdajů, které byly k 31. prosinci 2025 vykázány ve výši 7 861,9 mil. Kč.

NKÚ provedl ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu AVČR za rok 2025 kontrolu správnosti údajů o příjmech a výdajích ve sloupci *Skutečnost*, a to včetně jejich druhového, odvětvového a prostorového třídění dle rozpočtové skladby. Kontrola nezjistila nedostatky, které by vyžadovaly provedení oprav ze strany AVČR.

Podle NKÚ byl výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2025 ve všech významných ohledech sestaven v souladu s příslušnými právními předpisy. V jeho údajích nezjistil NKÚ žádnou nesprávnost.

3. Závěrečný účet kapitoly 361 – *Akademie věd České republiky* za rok 2025

3.1 Opravy nedostatků v závěrečném účtu v průběhu kontroly

Při kontrole ZÚ se NKÚ zaměřil na dodržení souladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb. a na ověření správnosti a úplnosti údajů a číselných hodnot uvedených v průvodní zprávě, v číselných sestavách a v tabulkových přílohách.

Kontrolou údajů předložených při přípravě ZÚ zjistil NKÚ nedostatky, které ani v souhrnu neměly významný vliv na vypovídací schopnost ZÚ. Spočívaly v nesouladu některých údajů s údaji v dostupných podkladech. AVČR identifikované nedostatky opravila ještě před sestavením závěrečného účtu a v ZÚ schváleném předsedou AVČR a předloženém pro účely vypracování návrhu státního závěrečného účtu se již nevyskytovaly.

NKÚ dále zjistil několik nedostatků z hlediska dodržení souladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb.; ani tyto nedostatky však nebyly významné. AVČR je ve všech případech rovněž opravila tím, že do průvodní zprávy doplnila informace požadované výše uvedenou vyhláškou.

3.2 Vyhodnocení ZÚ

Dle NKÚ je závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 361 – *Akademie věd České republiky* za rok 2025 sestaven v rozsahu dle vyhlášky č. 419/2001 Sb. a informace v něm uvedené odpovídají údajům v rozpočtovém systému, finančním výkazům a údajům z dalších evidencí.

4. Vnitřní kontrolní systém AVČR

Nastavení, potažmo provádění řídicí kontroly u AVČR v roce 2025 bylo v rozporu s ustanovením § 26 odst. 1 písm. a) zákona č. 320/2001 Sb., když jako příkazce operace v dotačním řízení AVČR vnitřním předpisem stanovila (vedle předsedy AVČR) i člena Akademické rady AVČR (dále také „AR“) dle jeho kompetencí. Členové AR přitom nebyli v pracovněprávním vztahu k AVČR, nejednalo se tudíž o vedoucí zaměstnance, jak požaduje výše uvedený zákon. Schvalování operací příslušným členem AR v roli příkazce operace reálně probíhalo pouze v jedné ze dvou oblastí poskytovaných dotací, a to dotací na podporu činnosti výzkumných pracovišť.

Uvedený rozpor v určení osoby příkazce operace však dle NKÚ nezpochybnil funkčnost nastavené a prováděné vnitřní kontroly, která u AVČR výsledně vedla k naplnění smyslu předběžné řídicí kontroly u prověřovaných operací v roce 2025.

AVČR přijala v průběhu kontroly k uvedenému systémovému nedostatku opatření, když přistoupila k přenastavení osoby příkazce operace v případě operací souvisejících s dotačním řízením tak, aby byla v souladu se stávající i budoucí[25] právní úpravou řídicí kontroly.

[25] Zákon č. 231/2025 Sb., o řízení a kontrole veřejných financí, s účinností od 1. ledna 2027.

K nejzazšímu datu před ukončením kontroly provedené u AVČR, tj. ke dni 7. května 2026, bylo opatření k nápravě ve fázi zavedení nového nastavení příkazce operace do vnitřního předpisu, který byl připraven k vydání s plánovanou účinností nejpozději od 1. července 2026.

NKÚ v průběhu kontroly zjistil v oblasti účetnictví systémové nedostatky (z nichž jeden byl významný), které VKS neidentifikoval, avšak AVČR na základě kontroly NKÚ na zjištěná pochybení dostatečně reagovala ve svém VKS. Účetní nedostatky, jejichž souhrnný dopad na zůstatky položek ÚZ byl ve výši 370,2 mil. Kč, AVČR v průběhu kontroly opravila a přijala opatření k nápravě systémových nedostatků (viz část IV.1 tohoto kontrolního závěru).

V oblasti plnění rozpočtu nezjistil NKÚ nedostatky (viz část IV.2 tohoto kontrolního závěru).

Nedostatky identifikované v oblasti závěrečného účtu nebyly významné a týkaly se zejména rozsahu průvodní zprávy a číselných nesrovnalostí některých uvedených údajů. AVČR všechny zjištěné nedostatky v průběhu kontroly opravila (viz část IV.3 tohoto kontrolního závěru).

Dle NKÚ lze VKS po opatřeních přijatých v průběhu kontroly považovat v prověřovaných oblastech za účinný. Pokud by AVČR nápravu zjištěných nedostatků v oblasti účetnictví, včetně přijetí dostatečných systémových opatření ve VKS, neprovedla tak, aby byla realizována s účinností již pro rok 2025, vyhodnotil by NKÚ celý VKS jako účinný s výhradou.

Seznam zkratek

AR	Akademická rada Akademie věd České republiky
AVČR	Akademie věd České republiky
ČR	Česká republika
FÚUP	fond účelově určených prostředků
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OSS	organizační složka státu
ÚZ	účetní závěrka AVČR k 31. prosinci 2025
VKS	vnitřní kontrolní systém AVČR
VVI	veřejná výzkumná instituce
výkaz FIN 1-12 OSS	výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu AVČR za rok 2025
ZÚ	závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 361 – *Akademie věd České republiky* za rok 2025

Příloha č. 1

Rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření AVČR

Charakteristickou činností AVČR, kterou v rámci své působnosti zajišťuje, je poskytování dotací zřízeným veřejným výzkumným institucím. AVČR poskytovala v roce 2025 zřízeným VVI výhradně institucionální podporu, a to na podporu činnosti pracovišť a na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací.

Tato činnost měla zásadní vliv na vykázané účetní i rozpočtové informace za rok 2025, v nichž se promítla zejména následujícím způsobem:

- **oblast účetních údajů (rozvaha a výkaz zisku a ztráty)**
  - **prostřednictvím krátkodobých pohledávek** vykázaných na účtu 373 – *Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery* ve výši 338,7 mil. Kč zejména z titulu FÚUP;
  - **prostřednictvím nákladů na transfery** vykázaných na účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery* ve výši 7,4 mld. Kč z titulu poskytnutých dotací VVI;
- **oblast rozpočtových údajů (výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu)**
  - **v rámci výdajů prostřednictvím neinvestičních a investičních transferů** zatříděných na rozpočtových položkách 5334 – *Neinvestiční transfery veřejným výzkumným institucím* ve výši 6,3 mld. Kč a 6354 – *Investiční transfery veřejným výzkumným institucím* ve výši 1,4 mld. Kč.

Hospodaření AVČR je možné hodnotit na základě dvou různých, vzájemně se doplňujících informačních základen:

- na peněžní bázi[26], využívající údaje o plnění rozpočtu, nebo
- na akruální bázi[27], využívající údaje z účetnictví.

Porovnáním výsledku rozpočtového hospodaření AVČR za rok 2025 hodnoceného na bázi peněžních toků dle finančního výkazu (deficit ve výši 7 860 722 789,7 Kč) a výsledku na akruální bázi, tj. výsledku hospodaření běžného účetního období dle výkazu zisku a ztráty (ztráta ve výši 7 518 990 399,0 Kč), byl zjištěn rozdíl ve výši 341 732 390,7 Kč.

Hlavní důvody rozdílu mezi saldem příjmů a výdajů a výsledkem hospodaření jsou shrnuty v následující tabulce. Největší podíl na vzniklém rozdílu měla (v rámci neinvestičních transferů poskytnutých VVI) účetní oprava z titulu FÚUP ve výši 338,7 mil. Kč, v důsledku které došlo k 31. prosinci 2025 ke snížení nákladů (účet 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*), nikoliv však výdajů.

[26] Peněžní báze zachycuje příjmy a výdaje peněžních prostředků.

[27] Akruální báze (nebo také princip, koncept) je jedna ze základních účetních zásad a spočívá v tom, že náklady a výnosy se účtují do období, se kterým věcně a časově souvisejí, a nikoliv do období, kdy došlo k reálnému pohybu peněz, zároveň se účtuje o nárocích (pohledávkách) a závazcích.

Tabulka č. 1: Významné účetní operace způsobující rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření AVČR k 31. prosinci 2025 (v Kč)

Účetní operace způsobující rozdíl mezi příjmy a výnosy[28]			
Účetní operace	**Vliv na příjmy**	**Vliv na výnosy**	**Rozdíl**
Předepsaná refundace z předfinancování transferu (HERA-NOR, CHANSE)	0,0	283 666,5	−283 666,5
Neinvestiční transfery přijaté od mezinárodních organizací (přijatá záloha na dotaci od Coalition for Advancing Research Assessment)	1 043 070,0	1 312 386,0	−269 316,0
Vratka neinvestičního transferu z předchozích období	31 081,0	0,0	31 081,0
Kurzové zisky	0,00	6 221,3	−6 221,3
Rozdíl mezi příjmy a výnosy za významné operace celkem			**−528 122,8**
Účetní operace způsobující rozdíl mezi výdaji a náklady[29]			
Účetní operace	**Vliv na výdaje**	**Vliv na náklady**	**Rozdíl**
Neinvestiční transfery poskytnuté VVI	6 321 349 235,6	6 022 082 550,2	299 266 685,4
Investiční transfery poskytnuté VVI	1 395 800 649,5	1 356 250 584,0	39 550 065,5
Programové vybavení (KIS, spis. služba)	2 844 291,3	0,0	2 844 291,3
Odměny za hodnocení pracovišť, posudky k disertacím, poradenství a jiné služby	16 143 627,8	16 553 587,0	−409 959,3
Služby související s ICT (certifikáty, IT služby, servisní poplatky)	3 058 308,2	3 431 417,0	−373 108,7
Ostatní služby (související s organizací sněmů a společenských akcí, přednášky, autodoprava, inzerce aj.)	7 173 198,5	6 903 436,3	269 762,2
Odpisy dlouhodobého majetku	0,0	152 535,0	−152 535,0
Licence, předplatné	1 357 484,4	1 215 237,9	142 246,5
Poskytnuté náhrady (zejména cestovní náhrady spojené s hodnoceními pracovišť a obhajobami disertací)	5 237 932,5	5 378 578,2	−140 645,7
Pořízení dlouhodobého hmotného majetku (tiskárna, konferenční zařízení)	123 549,2	0,0	123 549,2
Jiný materiál (kancelářské potřeby, květiny aj.)	737 499,8	663 718,1	73 781,7
Elektřina	893 731,8	833 198,5	60 533,3
Pohoštění	3 906 391,8	3 962 875,2	−56 483,5
Vratka neinvestičního transferu z předchozích období	0,0	31 081,0	−31 081,0
Výdejky ze skladu (medaile)	0,0	11 014,8	−11 014,8
Cestovné (vč. cestovního pojištění)	1 254 725,5	1 264 630,8	−9 905,3
Programové vybavení (podlimitní)	20 787,8	12 014,8	8 773,0
Pronájem	911 045,0	918 745,0	−7 700,0
Poštovné	125 836,5	118 834,0	7 002,5
Služby školení a vzdělávání	535 189,0	528 439,6	6 749,4
Ostatní nákupy	14 196,0	9 196,0	5 000,0
Telefony, mobily	255 799,6	260 333,5	−4 533,9
Opravy a udržování	13 530,0	16 660,0	−3 130,0

[28] Příjmy přijaté AVČR v roce 2025, z nichž některé souvisejí s výnosy, které věcně patřily do roku 2024 a byly v tomto období také zaúčtovány. Výnosy roku 2025, z nichž jen část byla současně i příjmem roku 2025.

[29] Náklady, které věcně patří do roku 2025 a některé souvisejí s výdaji, které byly realizovány v roce 2024. Některé náklady negenerují peněžní toky (zejména odpisy dlouhodobého majetku), ale vypovídají o snížení hodnoty majetku.

Vodné	192 464,5	194 982,3	−2 517,8
Poskytnuté neinvestiční transfery vědeckým společnostem	16 667 762,5	16 665 865,6	1 896,9
Teplo	677 537,7	676 332,7	1 205,0
Kurzová ztráta	0,0	1 019,7	−1 019,7
Rozdíl mezi výdaji a náklady za významné operace celkem			**341 157 907,4**
Rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření AVČR za významné operace celkem			**−341 686 030,2**

Zdroj: účetní deník AVČR; vypracoval NKÚ.

Pozn.: Z důvodu zaokrouhlování nemusí některé hodnoty uvedené v tabulce odpovídat příslušnému matematickému výpočtu.

Kontrolou bylo ověřeno, že údaje o plnění rozpočtu a peněžních tocích se promítly správně do účetnictví AVČR a rozdíly mezi příjmy a výnosy i rozdíly mezi výdaji a náklady byly vysvětlitelné.

Kontrolní závěr z kontrolní akce

25/21

Účetní závěrka Úřadu práce České republiky za rok 2025 a údaje předkládané Úřadem práce České republiky pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2025 pod číslem 25/21. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Daniel Reisiegel, MPA.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Úřad práce České republiky při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 postupoval v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaná osoba:
Úřad práce České republiky, Praha (dále také „ÚP ČR“).

Kontrolováno bylo období roku 2025 včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku následujícího.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od září 2025 do dubna 2026.

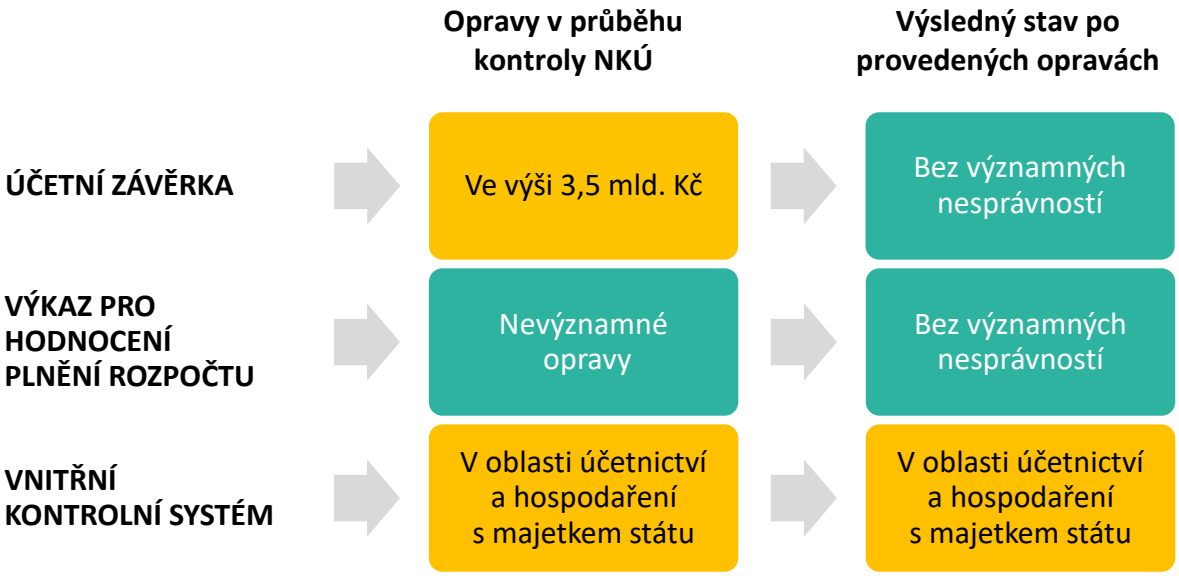
K o l e g i u m N K Ú na svém X. jednání, které se konalo dne 22. června 2026,

s c h v á l i l o usnesením č. 13/X/2026

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Účetní závěrka, výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu a vnitřní kontrolní systém ÚP ČR za rok 2025

NKÚ zahájil kontrolu již v roce 2025. Úřad práce České republiky tak mohl zjištěné nedostatky průběžně opravovat.

- Nebyly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky.
- Byly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky.
- Byly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky s rozsáhlým dopadem na oblast kontroly.

I. Shrnutí a vyhodnocení

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Úřad práce České republiky při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 postupoval v souladu s příslušnými právními předpisy.

NKÚ zahájil kontrolní akci v průběhu kontrolovaného účetního a rozpočtového období 2025.

1. Vedení účetnictví a účetní závěrka

NKÚ provedl kontrolu účetní závěrky ÚP ČR sestavené k 31. prosinci 2025[1] (dále také „ÚZ" nebo „účetní závěrka"), která se skládá z rozvahy, výkazu zisku a ztráty, přehledu o peněžních tocích, přehledu o změnách vlastního kapitálu a přílohy.

Účetní závěrka ÚP ČR sestavená k 31. prosinci 2025 podává dle NKÚ ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky, a to dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky[2].

NKÚ v průběhu kontroly identifikoval nedostatky ve vedení účetnictví ÚP ČR, které by měly významný vliv na zůstatky položek účetní závěrky ÚP ČR za rok 2025 ve výši 3,5 mld. Kč, které ÚP ČR po upozornění NKÚ opravil ještě před sestavením ÚZ.

V důsledku provedených účetních oprav a realizace potřebných opatření přijatých k eliminaci systémových nedostatků v průběhu kontroly NKÚ (viz část IV.1.1 tohoto kontrolního závěru) lze konstatovat, že účetnictví ÚP ČR bylo vedeno v souladu s příslušnými právními předpisy.

ÚP ČR neopravil nesprávnosti, jejichž dopad na údaje ÚZ ve výši 2,08 mld. Kč nebyl významný (viz část IV.1.2 a IV.1.3 tohoto kontrolního závěru).

2. Údaje předkládané Úřadem práce České republiky pro hodnocení plnění státního rozpočtu

NKÚ provedl ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu ÚP ČR sestaveném k 31. 12. 2025[3] (dále také „výkaz FIN 1-12 OSS") u údajů o příjmech a výdajích ve sloupci *Skutečnost* kontrolu správnosti jejich třídění z hlediska druhového, odvětvového a prostorového dle vyhlášky č. 412/2021 Sb.[4]

Dle NKÚ byl výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚP ČR sestavený k 31. prosinci 2025 ve všech významných ohledech sestaven v souladu s příslušnými právními předpisy.

NKÚ v průběhu kontroly identifikoval nedostatek v klasifikaci rozpočtových příjmů z hlediska druhového. Tento nedostatek ve výši 5 mil. Kč by neměl významný vliv na výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚP ČR za rok 2025. ÚP ČR tento zjištěný nedostatek opravil ještě před

---

[1] Informační portál MONITOR [online]. Údaje výkazů účetní závěrky [cit. 7. 5. 2026]. Dostupné z: https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/72496991/ucetni-zaverka/rozvaha?rad=t&obdobi=2512.

[2] Vybranými účetními jednotkami byly v roce 2025 podle ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, organizační složky státu, státní fondy podle rozpočtových pravidel, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace, veřejné kulturní instituce a zdravotní pojišťovny.

[3] Informační portál MONITOR [online]. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu [cit. 7. 5. 2026]. Dostupné z: https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/72496991/prehled?rad=t&obdobi=2512.

[4] Vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě.

sestavením výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2025 (viz část IV.2.1 tohoto kontrolního závěru).

3. Vnitřní kontrolní systém Úřadu práce České republiky

Při kontrole byly zjištěny významné nedostatky ve vnitřním kontrolním systému (dále také „VKS“) v oblastech účetnictví a hospodaření s majetkem státu a ÚP ČR je do data ukončení kontroly neodstranil. Uvedené skutečnosti měly významný negativní dopad na účinnost VKS v uvedených oblastech. V ostatních prověřovaných oblastech lze dle NKÚ považovat vnitřní kontrolní systém za účinný.

V průběhu kontroly zjistil NKÚ významné nedostatky ve vnitřním kontrolním systému zejména v oblasti účetnictví, které VKS před zahájením kontrolní akce (dále také „KA“) č. 25/21 neidentifikoval. Některé z těchto systémově významných nedostatků ÚP ČR v průběhu kontroly odstranil vytvořením a nastavením nového systému vykazování peněžních prostředků přijímaných formou transferů z rozpočtu EU. Ostatní identifikované nedostatky však ÚP ČR neopravil.

NKÚ dále zjistil významné nedostatky ve VKS v oblasti hospodaření s majetkem státu, a to v evidenci a kontrolách softwaru a jeho licencí (viz části IV.3.2 a IV.4. tohoto kontrolního závěru).

4. Kontrola opatření k nápravě nedostatků zjištěných kontrolní akcí NKÚ č. 14/18[5]

ÚP ČR do doby zahájení kontroly nerealizoval ve čtyřech z 19 případů úplně a správně opatření k nápravě nedostatků zjištěných v KA č. 14/18. Přesto již v roce 2015 informovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále také „MPSV“) jako nadřízený správní úřad ÚP ČR vládu České republiky, že všechna přijatá opatření byla realizována[6]. MPSV tím nepodalo vládě spolehlivé informace o realizaci přijatých opatřeních.

ÚP ČR provedl po upozornění NKÚ nápravu v případě tří nedostatků relevantních pro rok 2025. **Pokud by ÚP ČR účinně realizoval veškerá opatření k odstranění nedostatků uvedených v kontrolním závěru z KA č. 14/18, která byla uvedena ve Stanovisku již v roce 2015, mohl předejít opravám ve výši 292,3 mil. Kč.** Tyto opravy ÚP ČR zaúčtoval až v roce 2025, v případě jednoho nedostatku Úřad práce České republiky účinné opatření do data ukončení kontroly (tj. do 29. 4. 2026) nerealizoval (viz část IV.4 tohoto kontrolního závěru).

---

[5] Kontrolní akce NKÚ č. 14/18 – *Účetní závěrka a finanční výkazy Úřadu práce České republiky za rok 2013, které jsou předkládány jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí* [cit. 11. 6. 2026]. Dostupný z: https://www.nku.cz/scripts/rka/detail.asp?cisloakce=14/18&rok=0&sestava=0.

[6] *Stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí a Úřadu práce České republiky ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 14/18 „Účetní závěrka a finanční výkazy Úřadu práce České republiky za rok 2013, které jsou předkládány jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí“* (dále také „Stanovisko“), které bylo projednáno vládou České republiky dne 26. 8. 2015.

II. Informace o kontrolované oblasti

Úřad práce České republiky byl zřízen zákonem č. 73/2011 Sb.[7] Podle tohoto zákona je správním úřadem s celostátní působností, plní úkoly v oblasti zaměstnanosti, ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, státní sociální podpory, dávek pro osoby se zdravotním postižením, příspěvku na péči, pomoci v hmotné nouzi, sociálně-právní ochrany dětí, dávek pěstounské péče, náhradního výživného, služby péče o dítě v dětské skupině a dávky státní sociální pomoci.

V souladu **s ustanovením § 3 odst. 1 zákona** č. 219/2000 Sb.[8] je ÚP ČR organizační složkou státu (dále také „OSS“) a dle **ustanovení § 1 odst. 3** zákona č. 563/1991 Sb.[9] vybranou účetní jednotkou. ÚP ČR je řízen Ministerstvem práce a sociálních věcí, které je jeho nadřízeným správním úřadem.

Přehled vybraných údajů z ÚZ a z výkazu FIN 1-12 OSS vygenerovaného z rozpočtového systému[10] je uveden v následujících tabulkách č. 1, 2 a 3.

Tabulka č. 1: Údaje ÚZ – rozvaha a výkaz zisku a ztráty (údaje za běžné období k 31. 12. 2025)

Položka	Částka (v mil. Kč)
Aktiva netto, pasiva	12 436,18
Náklady	172 619,76
Výnosy	5 780,77
Výsledek hospodaření běžného účetního období	−166 838,99

Zdroj: účetní závěrka ÚP ČR sestavená k 31. prosinci 2025.

Pozn.: ÚP ČR v ÚZ vykázal aktiva v hodnotě brutto ve výši 16 866,28 mil. Kč upravené o korekce ve výši 4 430,10 mil. Kč.

Tabulka č. 2: Údaje ÚZ – informace o stavu účtů v knize podrozvahových účtů (údaje za běžné období k 31. 12. 2025)

Položka výkazu		Částka (v mil. Kč)
P.I.	*Majetek a závazky účetní jednotky*	1 261,37
P.II.	*Krátkodobé podmíněné pohledávky z transferů a krátkodobé podmíněné závazky z transferů*	2 571,31
P.III.	*Podmíněné pohledávky z důvodu užívání majetku jinou osobou*	2,92
P.IV.	*Další podmíněné pohledávky*	32,47
P.V.	*Dlouhodobé podmíněné pohledávky z transferů a dlouhodobé podmíněné závazky z transferů*	317,17
P.VI.	*Podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku*	7,52
P.VII.	*Další podmíněné závazky*	1 469,56
P.VIII.	*Ostatní podmíněná aktiva a ostatní podmíněná pasiva a vyrovnávací účty*	0,20

Zdroj: účetní závěrka ÚP ČR sestavená k 31. prosinci 2025.

[7] Zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů.

[8] Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

[9] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

[10] Rozpočtový systém, který je subsystémem *Integrovaného informačního systému Státní pokladny*, je dle ustanovení § 3 písm. o) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), informační systém veřejné správy spravovaný Ministerstvem financí, v němž se mj. soustřeďují údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu.

Tabulka č. 3: Údaje z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu k 31. 12. 2025

Ukazatel	Skutečnost (v mil. Kč)
Příjmy	5 063,84
Výdaje	172 480,03

Zdroj: výkaz FIN 1-12 OSS.

III. Rozsah kontroly

Kontrolní akce byla kontrolou typu finanční audit a jejím cílem bylo prověřit, zda ÚP ČR při vedení účetnictví v roce 2025, při sestavení účetní závěrky k 31. prosinci 2025 a při předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu[11] za rok 2025 postupoval v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaný objem finančních prostředků a majetku představuje hodnotu aktiv, pasiv, nákladů, výnosů a podrozvahových účtů vykázaných v ÚZ a vyčíslených v tabulkách č. 1 a 2. Kontrolovaný objem finančních prostředků v rámci výkazu FIN 1-12 OSS představuje součet celkových příjmů a výdajů ve sloupci *Skutečnost*, jejichž hodnoty jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Kontrola se zaměřila na činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví[12] a měly vliv na hodnotu významných konečných zůstatků účtů v ÚZ a na hodnotu významných údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025.

V oblasti vedení účetnictví se kontrola zaměřila na jeho správnost, úplnost, průkaznost a srozumitelnost. Prověřila dodržování směrné účtové osnovy, správnost používání účetních metod a ostatních podmínek vedení účetnictví stanovených zákonem č. 563/1991 Sb. a vyhláškou č. 410/2009 Sb.[13] U vybraných účetních případů byla provedena kontrola s cílem prověřit systém účtování a vykazování informací o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví.

V případě údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu bylo prověřováno, zda byla dodržena správnost třídění příjmů a výdajů rozpočtovou skladbou z hlediska druhového, odvětvového a prostorového dle vyhlášky č. 412/2021 Sb.

Výběr položek účetní závěrky a údajů předkládaných Úřadem práce České republiky pro hodnocení plnění státního rozpočtu provedl NKÚ s ohledem na vyhodnocená rizika nesprávnosti vykázaných údajů. U relevantních transakcí byl prověřován soulad s vybranými

[11] Dle ustanovení § 20 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb. jsou OSS povinny předkládat údaje potřebné pro průběžné hodnocení plnění státního rozpočtu. Způsob a termíny předkládání údajů a jejich rozsah stanovuje vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků a rozpočtů dobrovolných svazků obcí. Dle ustanovení § 5 odst. 1 a dle přílohy č. 1 této vyhlášky zpracovávají OSS údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu přímo v rozpočtovém systému, ve kterém je z nich následně sestavován výkaz FIN 1-12 OSS.

[12] ÚP ČR jakožto OSS má povinnost v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. účtovat o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Informace, které předkládá v účetní závěrce, musí být spolehlivé, srovnatelné, srozumitelné a posuzují se z hlediska významnosti.

[13] Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

ustanoveními dalších právních předpisů, a to zejména s ustanoveními zákona č. 218/2000 Sb. a zákona č. 219/2000 Sb.

V případě uzavírání smluv a objednávek bylo prověřováno jejich uveřejnění v registru smluv dle zákona č. 340/2015 Sb.[14]

NKÚ na základě prověřovaných skutečností vyhodnotil nastavení VKS v oblasti účetnictví a plnění rozpočtu (vnitřní předpisy, interní audit, účetní metody, účetní doklady, účetní knihy, inventarizace majetku a závazků, účetní závěrka a schvalování účetní závěrky) dle zákonů č. 563/1991 Sb., č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů a v oblasti řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb.[15] a vyhlášky č. 416/2004 Sb.[16]

NKÚ dále u prověřovaných operací vyhodnotil funkčnost vnitřního kontrolního systému v oblasti účetnictví a plnění rozpočtu dle zákonů č. 563/1991 Sb., č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů, v oblasti hospodaření s majetkem státu dle zákona č. 219/2000 Sb., finančního hospodaření dle zákona č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů a v oblasti řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky č. 416/2004 Sb. (v částech nespadajících do předchozích oblastí), tj. samotnou implementaci prvků VKS tak, aby bylo zamezeno vzniku nesprávností. Kombinace zjištění z oblasti nastavení a funkčnosti VKS ve výše uvedených oblastech byla pak podkladem k hodnocení účinnosti tohoto systému.

V rámci kontroly byla vyhodnocena také opatření přijatá k nápravě nedostatků zjištěných kontrolní akcí NKÚ č. 14/18.

Byl proveden rozbor výsledku hospodaření ÚP ČR z akruálního a peněžního pohledu (viz příloha č. 1 tohoto kontrolního závěru).

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.
Hodnoty uvedené v tomto kontrolním závěru byly zaokrouhleny, čímž může vzniknout nesoulad v uváděných finančních údajích.

[14] Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

[15] Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

[16] Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Vedení účetnictví, účetní opravy realizované ÚP ČR v průběhu kontroly a spolehlivost údajů ÚZ

1.1 Opravy chyb v účetnictví v průběhu účetního období

NKÚ zahájil kontrolu již v průběhu účetního období 2025, což umožnilo Úřadu práce České republiky provést opravy nedostatků identifikovaných v účetnictví ještě v průběhu kontroly před uzavřením účetního období 2025 a sestavením účetní závěrky.

ÚP ČR zaúčtováním oprav předešel vzniku nesprávností v ÚZ ve výši 3,5 mld. Kč, které se týkaly zejména účtování o prostředcích operačního programu *Životní prostředí 2014–2020* (dále také „OPŽP“), operačního programu *Zaměstnanost plus* (dále také „OPZ+“) a *Národního plánu obnovy* (dále také „NPO“) – pohledávek, výnosů a podmíněných pohledávek z transferů.

Provedené účetní opravy spočívaly zejména v tom, že ÚP ČR:

V oblasti operačního programu *Životní prostředí 2014–2020*:

- zaúčtoval chybějící pohledávky OPŽP z let 2023 a 2024 a související výnosy **ve výši 1,35 mld. Kč** na účet 344 – *Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce* a na účet 408 – *Opravy předcházejících účetních období*. Informace o provedené opravě ÚP ČR uvedl v příloze účetní závěrky sestavené k 31. 12. 2025;

V oblasti operačního programu *Zaměstnanost plus*:

- zaúčtoval pohledávky z OPZ+ a související výnosy **ve výši 447,5 mil. Kč** vzniklé na základě souhrnných žádostí o platbu schválených platebním orgánem v roce 2025, které však nebyly do konce roku 2025 uhrazeny, na účet 344 – *Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce* a na účet 675 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů*;
- opravil systém účtování o výnosech z transferů OPZ+. ÚP ČR účtoval veškeré výnosy z OPZ+ pouze na účet 675 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů*, ačkoliv měl ÚP ČR jako konečný příjemce transferu účtovat o výnosech na účtu 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů*. ÚP ČR přeúčtoval nesprávně zaúčtované výnosy **ve výši 276,4 mil. Kč** z účtu 675 na účet 671;

  Nesprávný způsob účtování o výnosech z transferů a jejich vykazování zjistil NKÚ již v KA č. 14/18. ÚP ČR tak do data zahájení kontroly nerealizoval účinné opatření k nápravě nedostatků zjištěných v uvedené kontrolní akci;
- opravil účtování o podmíněných pohledávkách souvisejících s realizací projektů OPZ+. ÚP ČR v případě projektů, u nichž vystupoval jako předfinancující subjekt nebo konečný příjemce transferu, neúčtoval o podmíněných pohledávkách z předfinancování transferů ani o podmíněných pohledávkách ze zahraničních transferů. ÚP ČR nově stanovil postupy účtování pro tyto případy a k 31. 12. 2025 zaúčtoval podmíněné pohledávky z předfinancování transferů na účet 911 – *Krátkodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů* **ve výši 876,8 mil. Kč** a podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů na účet 913 – *Krátkodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů* **ve výši 242,4 mil. Kč;**

- zaúčtoval k 31. 12. 2025 očekávané výnosy z OPZ+ související s předfinancovanými výdaji zahrnutými v žádostech o platbu schválených řídicím orgánem (MPSV), které však dosud nebyly zahrnuty v souhrnných žádostech o platbu schválených platebním orgánem (Národním fondem). ÚP ČR na účty 388 – *Dohadné účty aktivní* a 675 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů* zaúčtoval očekávané výnosy z předfinancování transferů **ve výši 1,3 mil. Kč.** Na účty 388 – *Dohadné účty aktivní* a 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů* zaúčtoval očekávané výnosy **ve výši 2,2 mil. Kč** z transferů poskytovaných na projekty, které realizuje jako konečný příjemce transferu.

V oblasti *Národního plánu obnovy*:

- přeúčtoval refundaci investičních výdajů (výnosy z investičního transferu) NPO, u něhož vystupoval jako konečný příjemce zahraničního transferu **ve výši 5 mil. Kč,** z nesprávně použitého účtu 675 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů* na účet 401 – *Jmění účetní jednotky*;
- přeúčtoval refundaci neinvestičních výdajů (výnosy z neinvestičního transferu) NPO, u něhož vystupoval jako konečný příjemce zahraničního transferu **ve výši 10,2 mil. Kč,** z nesprávně použitého účtu 675 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů* na účet 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů*;
- zaúčtoval k 31. 12. 2025 podmíněné pohledávky z předfinancování transferů **ve výši 451,4 mil. Kč** na účet 911 – *Krátkodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů*, neboť ÚP ČR v případě projektů NPO, u nichž vystupoval jako předfinancující subjekt, o podmíněných pohledávkách z předfinancování transferů neúčtoval.
- zaúčtoval k 31. 12. 2025 podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů **ve výši 83,3 mil. Kč** na účet 913 – *Krátkodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů*, neboť ÚP ČR v případě projektů NPO, u nichž vystupoval jako příjemce transferu, o podmíněných pohledávkách z předfinancování transferů neúčtoval.

ÚP ČR kromě výše uvedených oprav přijal i odpovídající systémová opatření v oblasti účetnictví a výkaznictví. Za zásadní ve vztahu k účetní závěrce považuje NKÚ zejména opatření přijatá v oblasti účtování o prostředcích OPZ+ a NPO, podmíněných pohledávkách a výnosech z transferů. ÚP ČR nově upravil ve vnitřním předpisu „*Proces zpracování oblasti: Příjem peněžních prostředků OPZ+ a NPO na ÚP ČR*“ postupy účtování o skutečnostech souvisejících s předfinancováním transferů, zahraničními transfery a refundací prostředků z rozpočtu EU, a ty aplikoval. Nově nastavené postupy odpovídají požadavkům českého účetního standardu (dále také „ČÚS“) č. 703 – *Transfery* a vyhlášky č. 410/2009 Sb.

ÚP ČR v průběhu kontroly NKÚ provedl opravy ještě v následujících oblastech:

- upravil postupy pro sestavování přílohy účetní závěrky a doplnil chybějící doplňující a vysvětlující informace k jednotlivým položkám účetních výkazů. ÚP ČR původně v příloze účetní závěrky neuváděl všechny informace požadované vyhláškou č. 410/2009 Sb., zejména v částech E.1 až E.4 týkajících se doplňujících informací k položkám rozvahy, výkazu zisku a ztráty, přehledu o peněžních tocích a přehledu o změnách vlastního kapitálu. ÚP ČR proto upravil metodiku a harmonogram přípravy přílohy účetní závěrky a v opravené verzi přílohy účetní závěrky k 31. 12. 2025 doplnil chybějící vysvětlující informace. Neúplnost přílohy účetní závěrky zjistil NKÚ již v předchozí kontrolní akci;

- opravil nesprávné účtování o opravách nákladů z minulých let souvisejících se zálohami na transfery v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti. Nesprávné účtování o opravách nákladů z minulých let zjistil NKÚ již v předchozí kontrolní akci.

1.2 Neopravené nesprávnosti v účetnictví

NKÚ v sestavené účetní závěrce k 31. prosinci 2025[17] zjistil, že Úřad práce České republiky některé informace nevykázal v souladu s právními předpisy upravujícími vedení účetnictví a účetní výkaznictví. Zjištěné nesprávnosti v údajích za běžné účetní období jednotlivě ani v souhrnu nepřekročily hladinu významnosti (viz část IV.1.3 tohoto kontrolního závěru).

Nesprávnosti vznikly zejména:

- nesprávným účtováním odvodů nahrazujících zaměstnávání osob se zdravotním postižením dle § 82 zákona č. 435/2004 Sb.[18] ÚP ČR o výnosech z těchto odvodů účtoval na účet 649 – *Ostatní výnosy z činnosti* namísto účtu 639 – *Výnosy z ostatních daní a poplatků* a související pohledávky evidoval na účtu 315 – *Jiné pohledávky z hlavní činnosti* namísto účtu 358 – *Ostatní pohledávky ze správy daní*[19]. Jednalo se o systémovou nesprávnost z důvodu nesprávně nastaveného ekonomického informačního systému. V důsledku toho v účetní závěrce sestavené k 31. 12. 2025 ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotil zůstatek účtu 649 a podhodnotil zůstatek účtu 639 **o 1,33 mld. Kč,** současně v rozvaze nadhodnotil zůstatek účtu 315 a podhodnotil zůstatek účtu 358 **o 32,5 mil. Kč;**
- nesprávným účtováním výnosů z nároků dle zákona č. 118/2000 Sb.[20] ÚP ČR výnosy související s refundací mzdových nároků zaměstnanců a souvisejících odvodů účtoval na účet 649 – *Ostatní výnosy z činnosti* namísto účtu 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů*[21]. Jednalo se o systémovou nesprávnost z důvodu nesprávně nastaveného ekonomického informačního systému. V důsledku toho v účetní závěrce sestavené k 31. 12. 2025 ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotil zůstatek účtu 649 a podhodnotil zůstatek účtu 671 **o 229,2 mil. Kč;**
- nesprávným účtováním nároků na vrácení transferů. ÚP ČR tyto nároky, které mají z účetního hlediska povahu transferů, vykazoval jako výnosy z činnosti na účtu 649 – *Ostatní výnosy z činnosti*, ačkoliv mělo dojít ke snížení nákladů z poskytnutých transferů na účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*[21]. Jednalo se zejména o nároky na vrácení dávek a příspěvků poskytovaných podle zvláštních právních předpisů[22] a o vratky státního příspěvku na výkon pěstounské péče. Jednalo se o systémovou nesprávnost z důvodu nesprávně nastaveného ekonomického informačního systému.

---

[17] ÚP ČR sestavil účetní závěrku k 31. prosinci 2025 dne 7. dubna 2026.

[18] Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

[19] ÚP ČR postupoval v rozporu s ustanovením § 4 odst. 8 zákona č. 563/1991 Sb. ve spojení s § 41 písm. f) vyhlášky č. 410/2009 Sb.

[20] Zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, dle kterého má zaměstnanec v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem právo na uspokojení splatných mzdových nároků nevyplacených mu jeho zaměstnavatelem, který je v platební neschopnosti.

[21] ÚP ČR postupoval v rozporu s ustanovením§ 4 odst. 8 zákona č. 563/1991 Sb. ve spojení s § 37 odst. 2 písm. f) vyhlášky č. 410/2009 Sb.

[22] Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, zákon č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace.

V důsledku toho v účetní závěrce sestavené k 31. 12. 2025 ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotil jak zůstatek účtu 649, tak zůstatek účtu 571 **o 344,9 mil. Kč;**

- inventarizační rozdíly zjištěné při dokladových inventurách za rok 2025 **v celkové výši 72,4 mil. Kč** nevyúčtoval do účetního období, se kterým věcně a časově souvisely, ale vyúčtoval je až v roce 2026[23]. V důsledku toho v účetní závěrce sestavené k 31. 12. 2025 v rozvaze nadhodnotil zůstatek účtu 378 – *Ostatní krátkodobé závazky* o 10,2 mil. Kč a zůstatek účtu 345 – *Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce* o 62,2 mil. Kč; současně ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotil zůstatek účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery* o 72,4 mil. Kč a podhodnotil výsledek hospodaření běžného účetního období o stejnou částku;
- nesprávným vykázáním podmíněného závazku ze smlouvy o pořízení dlouhodobého hmotného majetku. ÚP ČR podmíněný závazek ze smlouvy na pořízení, montáž a servis HW pro řízení práce pobočkových pracovišť vykázal na účtu 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv*, ačkoliv z věcného hlediska měl být vykázán na účtu 972 – *Dlouhodobé podmíněné závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku*[24]. V důsledku toho v příloze účetní závěrky sestavené k 31. 12. 2025 nadhodnotil zůstatek účtu 974 a podhodnotil zůstatek účtu 972 **o 68 mil. Kč;**
- nesprávným účtováním nákladů z bezúplatného pozbytí pohledávek předaných Celní správě České republiky. ÚP ČR náklady z převodu pohledávek ve prospěch jiné organizační složky státu účtoval na účet 557 – *Náklady z vyřazených pohledávek*, ačkoliv podle ČÚS č. 709 – *Vlastní zdroje* měl účtovat na účet 549 – *Ostatní náklady z činnosti*[25]. Jednalo se o systémovou nesprávnost z důvodu nesprávně nastaveného ekonomického informačního systému. V důsledku toho v účetní závěrce sestavené k 31. 12. 2025 ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotil zůstatek účtu 557 a podhodnotil zůstatek účtu 549 **o 2,6 mil. Kč.**

Další účetní nesprávnosti

- ÚP ČR vykazoval pohledávky, které neměly být v účetnictví evidovány nebo již neodpovídaly skutečnému stavu. Jednalo se zejména o historické pohledávky z roku 2011 evidované z technických důvodů v informačním systému a o další pohledávky, které již zanikly nebo nebyly vymahatelné[26].
- ÚP ČR k 31. 12. 2025 nevykázal všechny závazky a související náklady věcně a časově související s účetním obdobím roku 2025, když závazky splatné a neuhrazené v roce 2025 vystornoval nebo nezaúčtoval[27]. V důsledku toho podhodnotil zůstatek účtu 321 – *Dodavatelé* a zůstatek účtu 518 – *Ostatní služby* celkem **o 5,4 mil. Kč;**
- ÚP ČR na účtu 388 – *Dohadné účty aktivní* vykazoval nároky uplatněné vůči zahraničním institucím z let 2020 a 2021, u nichž již nebylo možné předpokládat jejich plnění. Současně tuto skutečnost nezjistil ani při inventarizaci[28].

[23] ÚP ČR postupoval v rozporu s ustanovením § 3 odst. 1 a § 30 odst. 11 zákona č. 563/1991 Sb.

[24] ÚP ČR postupoval v rozporu s ustanovením § 4 odst. 8 zákona č. 563/1991 Sb. ve spojení s § 54 vyhlášky č. 410/2009 Sb.

[25] ÚP ČR postupoval v rozporu s bodem 4.4.3. ČÚS č. 709 a § 36 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb.

[26] ÚP ČR postupoval v rozporu ustanovením § 2 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb.

[27] ÚP ČR postupoval v rozporu ustanovením § 2 odst. 1 a § 3 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb.

[28] ÚP ČR postupoval v rozporu ustanovením § 2 odst. 1 a § 6 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb.

1.3 Spolehlivost údajů ÚZ

Údaje ÚZ byly vykázány v rozvaze, ve výkazu zisku a ztráty, v přehledu o peněžních tocích, v přehledu o změnách vlastního kapitálu a v příloze.

NKÚ pro vyhodnocení spolehlivosti údajů ÚZ stanovil hladinu významnosti[29] ve výši 3,5 mld. Kč[30].

V účetní závěrce sestavené po provedení oprav (viz část IV.1.1 tohoto kontrolního závěru) NKÚ zjistil, že ÚP ČR nevykázal některé informace v souladu s právními předpisy upravujícími vedení účetnictví a účetní výkaznictví (viz část IV.1.2 tohoto kontrolního závěru). Jednalo se o údaje za běžné účetní období v celkové výši 2,08 mld. Kč v rozsahu uvedeném v následující tabulce.

Tabulka č. 4: Přehled nesprávností zjištěných v jednotlivých částech ÚZ

Účetní výkaz	Hodnotová chyba (v mil. Kč)		Celková započtená nesprávnost (v mil. Kč)
	Nadhodnocení	Podhodnocení	
Rozvaha	106,01	37,88	71,98
Výkaz zisku a ztráty	2 322,21	1 565,44	1 943,82
Příloha účetní závěrky (podrozvahové účty)	68,00	69,00	69,00
Přehled o peněžních tocích	0,00	0,00	0,00
Přehled o změnách vlastního kapitálu	0,00	0,00	0,00
Celková nesprávnost vykázaných hodnot	**2 496,22**	**1 672,32**	**2 084,81**

Zdroj: vypracoval NKÚ.

Účetní závěrka ÚP ČR sestavená k 31. 12. 2025 podává dle NKÚ ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky, a to dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky.

Spolehlivé informace účetní závěrky mají dle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. umožnit jejím uživatelům činit ekonomická rozhodnutí. NKÚ v rámci kontroly provedl rozbor výsledku hospodaření ÚP ČR z pohledu akruálního (účetního) a peněžního (plnění rozpočtu); viz příloha č. 1 tohoto kontrolního závěru.

2. Údaje předkládané Úřadem práce České republiky pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025

2.1 Opravy chyb v zatřídění rozpočtových příjmů a výdajů v průběhu roku 2025

NKÚ zahájil kontrolu již v průběhu rozpočtového období 2025, což umožnilo ÚP ČR provést opravy nedostatků identifikovaných v oblasti třídění rozpočtových příjmů a výdajů dle vyhlášky č. 412/2021 Sb. ještě před sestavením výkazu FIN 1-12 OSS.

V této oblasti NKÚ v průběhu kontroly zjistil pouze nevýznamný nedostatek. Jednalo se o chybné zatřídění příjmů souvisejících s refundací výdajů vynaložených formou předfinancování investičních transferů NPO ve výši 4,98 mil. Kč, kdy příjmy měly být správně

[29] Významnost (materialita) reprezentuje u ÚZ hodnotu nesprávností, jejíž překročení by již mohlo ovlivnit přiměřeně znalého uživatele. Při stanovení významnosti postupuje NKÚ v souladu s *Kontrolními standardy NKÚ* a zohledňuje příklady dobré praxe vyplývající z mezinárodních standardů nejvyšších kontrolních institucí pro finanční audit.

[30] NKÚ pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích ÚZ stanovil hladinu významnosti ve výši 2 % z celkových nákladů vykázaných k 31. 12. 2025 ve výši 172 619,76 mil. Kč. Vypočtená hladina významnosti je zaokrouhlena na celé stovky milionů korun.

vykázány jako investiční [rozpočtová položka[31] (dále také „RP“) 4233 – *Investiční transfery přijaté od Evropské unie*], a nikoliv neinvestiční (RP 4153 – *Neinvestiční transfery přijaté od Evropské unie*).

ÚP ČR uvedený nedostatek opravil ještě před předáním údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025.

2.2 Spolehlivost údajů výkazu FIN 1-12 OSS

NKÚ provedl ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu ÚP ČR sestaveném k 31. 12. 2025 u údajů o příjmech a výdajích ve sloupci *Skutečnost* kontrolu správnosti jejich druhového, odvětvového a prostorového třídění podle rozpočtové skladby.

NKÚ pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích předkládaných Úřadem práce České republiky pro hodnocení plnění státního rozpočtu stanovil hladinu významnosti ve výši 3,5 mld. Kč.[32]

Ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2025 sestaveném po provedení oprav (uvedené v části IV.2.1 tohoto kontrolního závěru) nezjistil NKÚ žádné neopravené nesprávnosti.

Dle NKÚ byl uvedený výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ve všech významných ohledech sestaven v souladu s příslušnými právními předpisy.

3. Vnitřní kontrolní systém Úřadu práce České republiky

3.1 VKS v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a oblasti řídicí kontroly

V průběhu kontroly NKÚ zjistil v oblasti účetnictví významné systémové nedostatky. Jednalo se zejména o účtování pohledávek, výnosů z transferů a skutečností vykazovaných na podrozvahových účtech, a to především v souvislosti s prostředky OPŽP, OPZ+ a NPO, které VKS včas neidentifikoval.

ÚP ČR v průběhu kontroly přijal a realizoval opatření k odstranění identifikovaných nedostatků, když zejména:

- v oblasti prostředků OPZ+ a NPO upravil interní postupy účtování o pohledávkách, výnosech z transferů a stanovil pravidla pro účtování skutečností souvisejících s předfinancováním transferů a refundací prostředků z rozpočtu EU;
- nově nastavil postupy účtování o podmíněných pohledávkách z předfinancování transferů a ze zahraničních transferů na příslušných podrozvahových účtech;
- upravil metodiku a harmonogram sestavování přílohy účetní závěrky a doplnil postupy pro vykazování doplňujících a vysvětlujících informací k účetním výkazům.

NKÚ ověřil, že ÚP ČR k datu účetní závěrky výše uvedené účetní případy opravil a nově nastavené postupy systémově aplikoval.

---

[31] Rozpočtová položka dle ustanovení § 10 vyhlášky č. 412/2021 Sb.

[32] NKÚ pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu stanovil hladinu významnosti ve výši 2 % z celkových výdajů vynaložených v roce 2025 ve výši 172 480,03 mil. Kč. Vypočtená hladina významnosti je zaokrouhlena na celé stovky milionů korun.

Nedostatky byly zjištěny rovněž v oblasti inventarizace:

- ÚP ČR nevyúčtoval inventarizační rozdíly do účetního období, se kterým věcně a časově souvisely;
- v inventarizačních výstupech v některých případech ÚP ČR uváděl inventarizační (případně evidenční) rozdíly v různých částkách;
- k některým inventarizačním položkám nebyly doloženy inventurní soupisy umožňující jednoznačně určit strukturu majetku a závazků tvořících inventarizovaný zůstatek;
- ÚP ČR v rámci inventarizace neidentifikoval software a další nehmotný majetek evidovaný na účtech 013 – *Software*, 018 – *Drobný dlouhodobý nehmotný majetek* a 901 – *Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek*, který již nebyl využíván ani určen k dalšímu využití.

Vnitřní předpisy ÚP ČR nebyly aktuální, neboť část z nich obsahovala odkazy na informační systémy, které již ÚP ČR pro vedení účetnictví nevyužívá.

Zjištěné systémové nedostatky v účetnictví poukazují na nedostatečné nastavení VKS v této oblasti. Přestože ÚP ČR část systémových nedostatků v průběhu kontroly odstranil a zároveň provedl nápravu VKS (viz část IV.1.1 tohoto kontrolního závěru), ÚP ČR nepřijal dostatečná opatření k nastavení VKS tak, aby účinně předcházel vzniku dalších systémových nedostatků v oblasti účetnictví. Tato skutečnost spolu s nedostatky zjištěnými v inventarizačních procesech měla negativní vliv na hodnocení funkčnosti VKS v oblasti účetnictví.

V oblasti plnění rozpočtu zjistil NKÚ v údajích předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2025 nevýznamný nedostatek, který ÚP ČR opravil (viz část IV.2.1 tohoto kontrolního závěru).

NKÚ dále prověřil výkon předběžné řídicí kontroly před vznikem nároku a po vzniku nároku u příjmových operací a před vznikem závazku a po vzniku závazku u výdajových operací. V žádném z prověřovaných případů nebyly zjištěny nedostatky.

3.2 VKS v oblasti hospodaření s majetkem státu

NKÚ při kontrole zjistil v oblasti hospodaření s majetkem státu významné nedostatky.

Podle článku 8 odst. 1 přílohy usnesení vlády České republiky ze dne 19. října 2022 č. 867, *o Pravidlech, zásadách a způsobu pořizování, správy a užívání programových prostředků*, je ÚP ČR[33] povinen provádět pravidelné kontroly programových prostředků a nastavit postupy potřebné k plnění požadavků stanovených uvedeným usnesením vlády.

Znalost detailních informací o jednotlivých licencích programových prostředků je významná také pro účely účetnictví, zejména pro tvorbu a aktualizaci odpisového plánu, stanovení doby archivace dokumentace prokazující oprávněnost používání majetku a řádné provedení inventarizace.

NKÚ zjistil, že ÚP ČR v letech 2023–2025 neprováděl kontroly licencí programových prostředků ani nenastavil postupy předpokládané uvedeným usnesením vlády, přestože vykazoval majetek povahy programových prostředků na účtech 013 – *Software*, 018 – *Drobný dlouhodobý nehmotný majetek* a 901 – *Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek*. ÚP ČR ve

[33] ÚP ČR je organizační složkou státu v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí; povinnosti stanovené uvedeným usnesením vlády se vztahují rovněž na podřízené organizační složky státu v kapitole příslušného ministerstva.

svých vyjádřeních NKÚ potvrdil, že požadavky usnesení vlády nenaplňoval, a sdělil, že náprava bude řešena ve spolupráci s nadřízeným orgánem.

V oblasti majetkové evidence a účetnictví ÚP ČR současně vykazoval zastaralé softwarové položky, které již dle jeho vyjádření nebyly využitelné pro současnou ani budoucí činnost. ÚP ČR tyto skutečnosti nezjistil ani v rámci inventarizace a nepřijal opatření stanovená zákonem č. 219/2000 Sb. ÚP ČR tak zároveň neprovedl účinně všechna opatření k odstranění nedostatků zjištěných již v KA č. 14/18 (viz část IV.4. tohoto kontrolního závěru).

Zjištěné skutečnosti představovaly významný nedostatek VKS v oblasti hospodaření s majetkem státu a měly negativní dopad na účinnost VKS v této oblasti.

3.3 Vyhodnocení VKS

NKÚ na základě prověřovaných skutečností vyhodnotil nastavení a funkčnost VKS v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu, hospodaření s majetkem státu a v oblasti řídicí kontroly. Podkladem pro hodnocení účinnosti VKS Úřadu práce České republiky byla zjištění týkající se nastavení a fungování kontrolních a účetních procesů v uvedených oblastech.

Zjištěné systémové nedostatky poukazují na nedostatečné nastavení a fungování vnitřního kontrolního systému. V oblasti účetnictví a hospodaření s majetkem státu měly významný negativní dopad na účinnost vnitřního kontrolního systému. V ostatních prověřovaných oblastech lze dle NKÚ vnitřní kontrolní systém považovat za účinný.

4. Vyhodnocení opatření přijatých k nápravě nedostatků z KA č. 14/18

NKÚ prověřil úplnost a správnost realizovaných opatření přijatých k nápravě nedostatků zjištěných v rámci kontrolní akce č. 14/18 – *Účetní závěrka a finanční výkazy Úřadu práce České republiky za rok 2013, které jsou předkládány jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí.*

Při KA č. 14/18 byly zjištěny a v kontrolním závěru uvedeny nedostatky v oblasti účetnictví, finančních výkazů a vnitřního kontrolního systému.

Vláda České republiky svým usnesením ze dne 26. srpna 2015 č. 692 vzala kontrolní závěr z KA č. 14/18 a Stanovisko na vědomí a dále uložila ministryni práce a sociálních věcí zajistit realizaci opatření obsažených ve Stanovisku a informovat vládu o jejich plnění do 31. 12. 2015.

Na základě uvedeného usnesení vlády zpracovalo MPSV a vládě předložilo materiál *Informace o plnění opatření k nápravě přijatých Úřadem práce České republiky ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 14/18 „Účetní závěrka a finanční výkazy Úřadu práce České republiky za rok 2013, které jsou předkládány jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí*“ (dále jen „Informace o plnění opatření“). Tuto informaci vláda projednala dne 18. 1. 2016.

V kontrolním závěru z KA č. 14/18 bylo uvedeno celkem 21 nedostatků. MPSV ve Stanovisku a v Informaci o plnění opatření uvedlo, že ÚP ČR přijal opatření k jejich odstranění. Dvě z těchto opatření již nebyly pro rok 2025 relevantní.

Ke dni zahájení kontrolní akce (9. 9. 2025) realizoval ÚP ČR účinná opatření v případě 15 nedostatků relevantních pro rok 2025. **Ve čtyřech případech byla opatření sice přijata, avšak nebyla ke dni zahájení KA č. 25/21 plně účinná.** V průběhu kontroly č. 25/21 provedl ÚP ČR nápravu ve třech případech nedostatků relevantních pro rok 2025. V souvislosti s touto

nápravou zaúčtoval opravné účetní zápisy v hodnotě 292,3 mil. Kč a upravil své postupy tak, aby přijatá opatření byla účinná.

V případě nedostatku v oblasti dlouhodobého nehmotného majetku, který ÚP ČR již nevyužívá a není určen k dalšímu využití, ÚP ČR ani ke dni předání kontrolního protokolu (29. 4. 2026) účinné opatření nerealizoval (viz část IV.3.1 tohoto kontrolního závěru).

Pokud by ÚP ČR účinně realizoval veškerá opatření k odstranění nedostatků z kontrolního závěru z KA č. 14/18, která byla uvedena ve Stanovisku a v Informaci o plnění opatření a předložených vládě v roce 2015, mohl předejít opravám, o nichž účtoval v roce 2025, ve výši 292,3 mil. Kč.

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
ČÚS	Český účetní standard
EU	Evropská unie
Informace o plnění opatření	*Informace o plnění opatření k nápravě přijatých Úřadem práce České republiky ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 14/18 „Účetní závěrka a finanční výkazy Úřadu práce České republiky za rok 2013, které jsou předkládány jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí“*
KA	kontrolní akce NKÚ
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NPO	*Národní plán obnovy*
OPZ+	operační program *Zaměstnanost plus*
OPŽP	operační program *Životní prostředí 2014–2020*
OSS	organizační složka/složky státu
RP	rozpočtová položka
Stanovisko	*Stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí a Úřadu práce České republiky ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 14/18 „Účetní závěrka a finanční výkazy Úřadu práce České republiky za rok 2013, které jsou předkládány jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí“*
účetní závěrka / ÚZ	účetní závěrka Úřadu práce České republiky sestavená k 31. prosinci 2025
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
VKS	vnitřní kontrolní systém
výkaz FIN 1-12 OSS	výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu Úřadu práce České republiky sestavený k 31. prosinci 2025

Příloha č. 1

Rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření ÚP ČR

Mezi charakteristické činnosti ÚP ČR, které v rámci své působnosti zajišťuje, patří zejména realizace politiky zaměstnanosti, výplata nepojistných sociálních dávek (tj. dávek nepodmíněných účastí na sociálním pojištění) a poskytování příspěvků a transferů v oblasti zaměstnanosti a sociální podpory. Tyto činnosti byly v roce 2025 částečně financovány také ze zahraničních zdrojů, zejména prostřednictvím programů Evropské unie. V roce 2025 ÚP ČR zajišťoval zejména následující agendy:

- dávky státní sociální podpory dle zákona č. 117/1995 Sb. – zejména přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, příspěvek na bydlení, porodné a pohřebné;
- dávky pomoci v hmotné nouzi dle zákona č. 111/2006 Sb. – zejména příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádnou okamžitou pomoc;
- podpora v nezaměstnanosti a při rekvalifikaci dle zákona č. 435/2004 Sb. – podpora v nezaměstnanosti, podpora při rekvalifikaci a opatření aktivní politiky zaměstnanosti;
- dávky pro osoby se zdravotním postižením dle zákona č. 329/2011 Sb. – zejména příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku;
- nároky zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele dle zákona č. 118/2000 Sb. – výplata mzdových nároků zaměstnancům při platební neschopnosti zaměstnavatele;
- odvod za nesplnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením dle zákona č. 435/2004 Sb.;
- příspěvek na péči dle zákona č. 108/2006 Sb.;
- vymáhání pohledávek a vratky přeplatků.

Výše uvedené činnosti měly zásadní vliv na vykázané účetní i rozpočtové informace k 31. 12. 2025, v nichž se promítly zejména následujícím způsobem:

Oblast účetních údajů (rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha)

- **prostřednictvím nákladů na transfery** vykázaných zejména na účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery* ve výši 159,90 mld. Kč, které tvoří dominantní část nákladů ÚP ČR (zejména podpora v nezaměstnanosti, dávky státní sociální podpory a náklady na aktivní politiku zaměstnanosti) a na účtu 575 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na předfinancování transferů* ve výši 1,07 mld. Kč u transferů spolufinancovaných ze zahraničních zdrojů;
- **prostřednictvím krátkodobých pohledávek** vykázaných na účtu 344 – *Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce* ve výši 5,98 mld. Kč, zejména z titulu nároku na refundace prostředků ze zahraničních zdrojů (Evropské unie) a z titulu vyplacených mzdových nároků dle zákona č. 118/2000 Sb.;
- **prostřednictvím výnosů z transferů** vykázaných na účtu 675 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů* ve výši 2,67 mld. Kč, zejména z titulu realizovaných i schválených refundací předfinancovaných transferů;
- **prostřednictvím podrozvahových účtů** z titulu poskytování a přijímání transferů, a to zejména na účtu 916 – *Ostatní krátkodobé podmíněné závazky z transferů* ve výši 0,92 mld. Kč, na účtu 911 – *Krátkodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů* ve výši 1,33 mld. Kč a dále na účtu 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv* ve výši 1,19 mld. Kč.

Oblast rozpočtových údajů (výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu)

- **v rámci příjmů** prostřednictvím:
  - **neinvestičních přijatých transferů** zatříděných na rozpočtové položce 4153 – *Neinvestiční transfery přijaté od Evropské unie* ve výši 1,57 mld. Kč a na RP 4118 – *Neinvestiční převody z Národního fondu* ve výši 1,06 mld. Kč;
  - **daňových příjmů** zatříděných na rozpočtové položce 1703 – *Příjem z odvodů nahrazujících zaměstnávání občanů se změněnou pracovní schopností* ve výši 1,33 mld. Kč;
- **v rámci výdajů** prostřednictvím transferů zatříděných na rozpočtové položce 5410 – *Sociální dávky*, a to ve výši 143,30 mld. Kč.

Na hospodaření ÚP ČR lze nahlížet přes dva různé druhy výkaznictví:

- hospodaření založené na sledování plnění rozpočtu, tj. na peněžní bázi[34],
- hospodaření založené na sledování údajů z účetnictví, tj. na akruální bázi[35].

Výsledným saldem peněžních toků dle finančního výkazu byl **deficit ve výši 167 416,19 mil. Kč.** Hospodářský výsledek běžného účetního období dle účetního výkazu zisku a ztráty byla **ztráta ve výši 166 838,99 mil. Kč.**

Porovnáním výsledku rozpočtového hospodaření ÚP ČR za rok 2025 hodnoceného na bázi peněžních toků a na akruální bázi byl zjištěn rozdíl ve výši **577,20 mil. Kč.**

Významné účetní/rozpočtové operace způsobující rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření jsou uvedeny v tabulce č. 1.

[34] Peněžní báze zachycuje příjmy a výdaje peněžních prostředků.

[35] Akruální báze (nebo také princip, koncept) je jedna ze základních účetních zásad a spočívá v tom, že náklady a výnosy se účtují do období, se kterým věcně a časově souvisejí, aniž by bylo bráno v úvahu, kdy došlo k reálnému pohybu peněz, a zároveň se účtuje o nárocích (pohledávkách) a závazcích.

Tabulka č. 1: Významné operace způsobující rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření ÚP ČR k 31. 12. 2025 (v mil. Kč)

Účetní operace způsobující rozdíl mezi příjmy a výnosy			
Účetní operace	**Vliv na příjmy**	**Vliv na výnosy**	**Rozdíl**
Schválené souhrnné žádosti o převod prostředků evropských strukturálních a investičních fondů do státního rozpočtu OPZ+ v roce 2025, které zatím nebyly uhrazeny Národním fondem	0,00	447,48	−447,48
Vratky poskytnutých transferů	289,68	392,29	−102,61
Nároky zaměstnanců podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele	90,76	229,24	−138,48
Odvod za nesplnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením	1 332,87	1 328,21	4,66
Rozdíl mezi příjmy a výnosy za významné operace celkem			**−683,91**
Účetní operace způsobující rozdíl mezi výdaji a náklady			
Účetní operace	**Vliv na výdaje**	**Vliv na náklady**	**Rozdíl**
Odpisy dlouhodobého majetku (účet 551)	0,00	94,84	−94,84
Tvorba a zúčtovaní opravných položek (účet 556)	0,00	89,82	−89,82
Náklady z vyřazených pohledávek (účet 557)	0,00	253,73	−253,73
Výdaje na pořízení dlouhodobého majetku (rozpočtové položky 6121, 6122 a 6125)	348,89	0,00	348,89
Rozdíl mezi výdaji a náklady za významné operace celkem			**−89,50**
Rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření ÚP ČR za významné operace celkem (zbývající rozdíl ve výši 17,21 mil. Kč je považován za nevýznamnou)			**−594,41**

Zdroj: účetní deník ÚP ČR; vypracoval NKÚ.

Poznámka: Rozdíl je vyjádřen jako algebraický rozdíl: (příjmy−výdaje)−(výnosy−náklady) a je uváděn se znaménkem. Znaménko vyjadřuje směr odchylky mezi saldem peněžních toků dle finančního výkazu a akruálním výsledkem hospodaření uvedeném v účetní závěrce. Záporná hodnota znamená, že deficit peněžních toků je vyšší než ztráta.

Porovnáním výsledku rozpočtového hospodaření ÚP ČR za rok 2025 hodnoceného na bázi peněžních toků a na akruální bázi byl zjištěn celkový rozdíl ve výši −577,20 mil. Kč (v absolutním vyjádření 577,20 mil. Kč). Tento rozdíl představuje rozdíl mezi saldem peněžních toků ve výši −167 416,19 mil. Kč a výsledkem hospodaření (ztrátou) ve výši −166 838,99 mil. Kč.

Rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření za významné operace uvedený v tabulce celkem činí −594,41 mil. Kč (v absolutním vyjádření 594,41 mil. Kč). Vzájemná odchylka oproti rozdílu plynoucímu z výkazu činí 17,21 mil. Kč a představuje nevýznamnou zbytkovou část.

Jak vyplývá z tabulky č. 1, hlavními důvody rozdílu mezi saldem příjmů a výdajů a výsledkem hospodaření jsou především následující účetní/rozpočtové operace:

- <u>výnosy bez realizace souvisejícího příjmu</u>, a to zejména:
  - zvýšení účtu 344 – *Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce*, a to ve výši 447,48 mil. Kč;

- <u>rozdíl mezi předepsanými vratkami poskytnutých transferů a přijatými peněžními prostředky</u>
  - příjmy z přijatých vratek transferů (RP 2221 – *Přijaté vratky nespotřebovaných transferů* a RP 2229 – *Ostatní přijaté vratky transferů a podobné příjmy*), a to ve výši 289,68 mil. Kč;
  - předepsané vratky transferů (účet 649 – *Ostatní výnosy z činnosti*), a to ve výši 392,29 mil. Kč;

- rozdíl mezi vyplacenými a přijatými (inkasovanými) prostředky z titulu nároků zaměstnanců dle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele
  - příjmy z přijatých prostředků (RP 2225 – *Příjem z úhrad prostředků vynaložených podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a získaných od zaměstnavatelů*), a to ve výši 90,76 mil. Kč;
  - předepsané nároky na vrácení prostředků, které ÚP ČR poskytl formou transferů příjemcům (zaměstnancům a příslušným institucím), a to ve výši 229,24 mil. Kč;

- rozdíl mezi předepsaným a přijatým (inkasovaným) odvodem za nesplnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením
  - příjmy z přijatých prostředků (RP 1703 – *Příjem z odvodů nahrazujících zaměstnávání občanů se změněnou pracovní schopností*), a to ve výši 1 332,87 mil. Kč;
  - předepsaná povinnost odvodu zaměstnavatelů, a to ve výši 1 328,21 mil. Kč;

- náklady bez realizace souvisejícího výdaje, a to zejména:
  - odpisy dlouhodobého majetku (účet 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku*), a to ve výši 94,84 mil. Kč;
  - tvorba a zúčtování opravných položek (účet 556 – *Tvorba a zúčtování opravných položek)*, a to ve výši 89,82 mil. Kč;
  - náklady z vyřazených pohledávek (účet 557 – *Náklady z vyřazených pohledávek*), a to ve výši 253,73 mil. Kč;

- výdaje bez vykázání souvisejícího nákladu, a to zejména:
  - na pořízení dlouhodobého majetku (RP 6121 – Stavby, RP 6122 – *Stroje, přístroje a zařízení* a RP 6125 – *Informační a komunikační technologie*), a to ve výši 348,89 mil. Kč.

Kontrolní závěr z kontrolní akce

25/22

Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem průmyslu a obchodu na podporu startupů

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2025 pod číslem 25/22. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Stanislav Koucký.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky poskytované Ministerstvem průmyslu a obchodu na podporu startupů byly vynakládány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolované osoby:
Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále také „MPO“);
Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, Praha (dále také „CzechInvest“).

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od září 2025 do května 2026.

Kontrolováno bylo období od roku 2021 do roku 2025, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

K o l e g i u m N K Ú na svém XI. jednání, které se konalo dne 20. července 2026,

s c h v á l i l o usnesením č. 10/XI/2026

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Podpora startupů

ZÁKLADNÍ FAKTA

914 mil. Kč

Výše prostředků poskytnutých CzechInvestu od MPO na realizaci pěti projektů

1 388

Podpořených subjektů v rámci pěti projektů

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

3 z 5	Počet kontrolovaných projektů, u kterých MPO nesledovalo dopady poskytnutých prostředků
1 z 5	Počet kontrolovaných projektů, u kterých MPO sice nastavilo systém sledování dopadů, ale v praxi nevyžadovalo jeho naplňování
1 z 5	Počet kontrolovaných projektů, u kterých MPO nastavilo systém sledování dopadů poskytnutých prostředků
21 mil. Kč	Peněžní prostředky nehospodárně vynaložené na provizi a DPH za využívání služeb agentury práce

NKÚ na základě výsledků kontroly doporučuje MPO nastavit systém sledování dopadů poskytnutých prostředků, důsledně vyžadovat jeho naplňování a na základě získaných údajů hodnotit účelnost, hospodárnost a efektivnost poskytovaných peněžních prostředků.

I. Shrnutí a vyhodnocení

1.1 NKÚ se při kontrole zaměřil na peněžní prostředky vynaložené Ministerstvem průmyslu a obchodu na podporu startupů prostřednictvím příspěvkové organizace Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest. NKÚ prověřil peněžní prostředky ve výši 914 mil. Kč. Tento objem zahrnoval jak peněžní prostředky ze státního rozpočtu, tak i ze zdrojů EU poskytnutých ČR v rámci *Národního plánu obnovy* a operačního programu *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost* (dále také „OP PIK“).

1.2 Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky poskytované MPO na podporu startupů byly vynakládány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy. NKÚ u MPO prověřoval jeho postup jako poskytovatele podpory a u CzechInvestu jeho postup jako příjemce podpory a subjektu zajišťujícího realizaci podpory startupům jako konečným příjemcům.

1.3 **MPO poskytlo CzechInvestu peněžní prostředky na podporu startupů. Podpora měla přispět k úspěšnému zakládání nových podnikatelských subjektů, k jejich zahraniční expanzi, posílení růstu a inovací a testování nových technologií. Zda došlo nebo dochází k naplnění stanovených cílů podpory, MPO u většiny kontrolovaných projektů nesledovalo.**

U podpory z *Národního plánu obnovy* ve výši 276 mil. Kč MPO sledovalo pouze počet podpořených subjektů, tedy ukazatel, který o efektech podpory nic nevypovídá.

U podpory poskytnuté z OP PIK ve výši 195 mil. Kč nastavilo MPO sledování přínosů. Vzhledem k tomu, že MPO má údaje pouze od necelé poloviny podpořených startupů, je CzechInvestem pozitivně hodnocený přínos podpory zkreslený.

Jediným kontrolovaným projektem, u kterého MPO přínosy sleduje, je projekt *Technologická inkubace* financovaný ze státního rozpočtu, na jehož realizaci MPO poskytlo CzechInvestu 443 mil. Kč.

Podporu startupů z peněžních prostředků státního rozpočtu zajišťoval CzechInvest prostřednictvím zaměstnanců agentury práce[1], což vedlo k nehospodárným výdajům ve výši 21 mil. Kč.

1.4 Toto celkové vyhodnocení se opírá o následující skutečnosti zjištěné v kontrole:

a) MPO u projektů *Podpora podnikavosti*, *Internacionalizace* a *Digitální regulační pískoviště (sandbox)*, které financovalo v rámci *Národního plánu obnovy*, stanovilo pouze kvantitativní výstupový ukazatel spočívající v počtu podpořených subjektů. Tento ukazatel nehodnotil vliv podpory na splnění cíle projektů spočívajícího zejména v rozvoji podnikání, mezinárodní expanzi nebo testování nových technologií podpořených startupů. MPO u uvedených projektů nenastavilo žádné ukazatele umožňující vyhodnotit skutečné přínosy a dopady podpory ani nevytvořilo systém jejich monitoringu (viz odst. 4.1–4.10).

[1] Agentura práce je specifickým subjektem pracovního práva, který vystupuje jako zaměstnavatel, avšak její zaměstnanci vykonávají práci pro jiný subjekt, který jim zadává úkoly a řídí jejich práci.

b) MPO u projektu *Podpora startupů* financovaného z operačního programu *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost* systém monitoringu podpořených startupů nastavilo prostřednictvím zpráv o udržitelnosti, které CzechInvest formálně předkládal a MPO schvalovalo. Tyto zprávy obsahovaly indikátory umožňující sledovat dopady podpory, avšak informace uváděné CzechInvestem nebyly úplné, protože údaje poskytla méně než polovina podpořených startupů. Povinnost podpořených startupů poskytovat údaje o přínosech podpory nebyla ze strany CzechInvestu důsledně vymáhána a sankční mechanismy CzechInvest nevyužíval, přestože je u konečných příjemců nastavil. MPO přesto tyto neúplné zprávy schvalovalo, aniž by zajistilo nápravu, a nemělo tak k dispozici údaje pro průkazné vyhodnocení dopadů podpory na podpořené subjekty (viz odst. 4.11–4.19).

c) MPO u projektu *Technologická inkubace* zavedlo systém monitoringu, který uložil CzechInvestu i podpořeným startupům pravidelně vykazovat průběžné, závěrečné i následné výsledky a dopady projektu. CzechInvest se souhlasem MPO zajišťoval klíčové činnosti projektu *Technologická inkubace*, který byl zaměřen na vznik a rozvoj začínajících inovativních podniků, převážně prostřednictvím zaměstnanců agentury práce, a to dlouhodobě. Takový postup vyvolával dodatečné náklady spočívající v provizi agentury práce a DPH, které v kontrolovaném období činily 21 mil. Kč. NKÚ je z hlediska nakládání s peněžními prostředky vyhodnotil jako nehospodárně vynaložené. Tyto náklady uhradil CzechInvest se souhlasem MPO. MPO tak porušilo svou povinnost, danou ustanovením § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., působit při řízení příspěvkové organizace tak, aby vynakládání výdajů bylo co nejhospodárnější (viz odst. 4.20–4.34).

II. Informace o kontrolované oblasti

2.1 Podpora startupů je součástí státní politiky a je uvedena ve strategických dokumentech státu zaměřených na rozvoj podnikání, inovací a konkurenceschopnosti České republiky.

2.2 V době kontroly NKÚ neexistovala jedna ucelená, mezinárodně uznávaná definice startupu. V dokumentu *Analýza podpory startupového prostředí v Česku*[2], který zpracovalo MPO společně s CzechInvestem, Úřadem vlády České republiky a Českou startupovou asociací v září 2025, bylo uvedeno, že startupy představují mladé, inovativní společnosti, které se vyznačují snahou o rychlý růst a rozvoj škálovatelného obchodního modelu. Obvykle působí v dynamických technologických odvětvích, jako jsou umělá inteligence, biotechnologie či fintech[3]. Díky své flexibilitě, schopnosti rychle testovat

[2] Ministerstvo průmyslu a obchodu: *Analýza podpory startupového prostředí v Česku* [online], 2025 [cit. 30. 3. 2026]. Dostupné z: https://mpo.gov.cz/assets/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/2025/9/Analyza_startupy.pdf.

[3] Jako „fintech“ jsou označovány společnosti, které vyvíjí služby v oblasti technologií pro finanční trhy. Finanční technologie. Wikipedie: otevřená encyklopedie [online]. Poslední aktualizace: 19. 2. 2025. [cit. 29. 6. 2026]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Finan%C4%8Dn%C3%AD_technologie.

nové nápady a přitahovat talent i kapitál hrají klíčovou roli v transferu výsledků výzkumu do komerčních produktů a ve vytváření nových tržních segmentů.

2.3 MPO je ústředním orgánem státní správy mimo jiné pro věci malých a středních podniků a pro průmyslový výzkum, rozvoj techniky a technologií[4].

2.4 Podporu startupů a začínajících podnikatelů MPO stanovilo jako jednu ze čtyř klíčových aktivit, které má zajišťovat jemu podřízená státní příspěvková organizace CzechInvest[5].

2.5 MPO poskytlo CzechInvestu v kontrolovaném období na realizaci podpory startupů peněžní prostředky jak ze státního rozpočtu, tak ze zdrojů Evropské unie s tím, že MPO vystupovalo v roli poskytovatele podpory a CzechInvest v roli příjemce podpory a poskytovatele podpory konečným příjemcům (subjektům zahrnující startupy, začínající podnikatele, studenty).

Tabulka č. 1: Přehled programů, ze kterých MPO umožnilo CzechInvestu čerpat podporu

Název programu	Období realizace	Forma podpory	Zdroj financování
Program „The Country for the Future“	2019 až 2028	Účelová podpora z podprogramu 1 „Start-upy“	Státní rozpočet
Národní plán obnovy	2021 až 2026	Dotace z komponenty č. 1.4 „Digitální ekonomika a společnost, inovativní startupy a nové technologie“, investice č. 8, 10, 11	EU
Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	2014 až 2020	Dotace z programu „Marketing“	EU
Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost 2021–2027	2021 až 2027	Dotace z podporované aktivity „Poradenství“	EU

Zdroj: vypracoval NKÚ.

2.6 MPO odpovídalo zejména za nastavení zaměření, forem a podmínek podpory a za poskytování peněžních prostředků ze státního rozpočtu i evropských zdrojů. U podpory financované z evropských zdrojů bylo MPO zodpovědné za vykazování plnění stanovených cílů Evropské komisi. Ze zákona[6] je MPO povinné sledovat a vyhodnocovat hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládání výdajů ve své kapitole.

2.7 U realizovaných projektů na podporu startupů MPO pověřilo CzechInvest zejména přípravou a vyhlašováním výzev, hodnocením, výběrem konečných příjemců podpory, vydáváním právních aktů vybraným konečným příjemcům a poskytováním finanční a nefinanční podpory. Současně CzechInvest vykonával monitorovací a kontrolní činnost

[4] Dle ustanovení § 13 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

[5] Stanoveno ve statutu Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest, který byl vydán rozhodnutím č. 132/2019 ministra průmyslu a obchodu dne 13. prosince 2019.

[6] Ustanovení § 39 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

ve vztahu k realizovaným projektům a vykazoval dosažené výstupy MPO jako poskytovateli podpory.

III. Rozsah kontroly

3.1 NKÚ kontroloval období od roku 2021 do roku 2025, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

3.2 NKÚ se v kontrole zaměřil na podporu startupů, kterou MPO realizovalo prostřednictvím státní příspěvkové organizace CzechInvest. Jednalo se o pět projektů, na jejichž realizaci MPO poskytlo v kontrolovaném období CzechInvestu peněžní prostředky ve výši 913 868 278 Kč jak ze státního rozpočtu, tak ze zdrojů EU.

Tabulka č. 2: Přehled projektů vybraných ke kontrole

Název projektu	Zdroj financování	Realizace projektu	Poskytnuto (v Kč)
Technologická inkubace	Program The Country for the Future, podprogram 1 „Start-upy“	2021–2028	443 213 732
Podpora podnikavosti	Národní plán obnovy, komponenta č. 1.4, investice č. 8	2024	10 526 328
Internacionalizace	Národní plán obnovy, komponenta č. 1.4, investice č. 10	2024–2026	195 000 000
Digitální regulační pískoviště (sandbox)	Národní plán obnovy, komponenta č. 1.4, investice č. 11	2025–2026	69 846 354
Podpora startupů	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	2016–2022	195 281 864
Celkové peněžní prostředky poskytnuté MPO CzechInvestu			**913 868 278**

Zdroj: vypracoval NKÚ.

3.3 NKÚ do kontroly nezahrnul peněžní prostředky z operačního programu *Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost* (dále také „OP TAK“), neboť v kontrolovaném období let 2021 až 2025 CzechInvest žádné peněžní prostředky z tohoto operačního programu nečerpal.

3.4 V rámci kontroly u MPO se NKÚ zaměřil na plnění stanovených cílů jednotlivých projektů, na nastavení a kontrolu plnění podmínek podpory stanovených ze strany MPO CzechInvestu a kontrolu využívání poskytnutých peněžních prostředků. Dále se zaměřil na posouzení nastavení a plnění indikátorů výstupů, výsledků a dopadů kontrolovaných projektů a rovněž na posouzení, zda MPO jako poskytovatel podpory vytvořilo podmínky pro následný monitoring podpořených startupů a pro následné vyhodnocení přínosů a dopadů poskytnuté podpory a zda vyžadovalo plnění těchto podmínek.

3.5 V rámci kontroly u CzechInvestu se NKÚ zaměřil na plnění stanovených podmínek podpory a plnění cílů a indikátorů projektů, které CzechInvestu stanovilo MPO. U vzorku

deseti startupů (pěti podpořených z projektu *Technologická inkubace*[7] a pěti podpořených z projektu *Internacionalizace*[8]) NKÚ prověřoval, zda CzechInvest postupoval při hodnocení a výběru podpořených startupů transparentně a zda a jak kontroloval způsobilost, účelnost a hospodárnost výdajů vynaložených podpořenými startupy. U vzorku tří veřejných zakázek s nejvyšší hodnotou plnění NKÚ prověřil, zda CzechInvest postupoval při výběru dodavatelů v souladu se zásadami transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. NKÚ se rovněž u CzechInvestu zabýval systémem monitoringu podpořených startupů a plněním povinnosti vedení oddělené účetní evidence a finančního zúčtování poskytnuté podpory.

3.6 NKÚ při kontrole použití peněžních prostředků prověřoval, zda MPO prostřednictvím podpořených ukončených projektů realizovaných CzechInvestem dosáhlo stanovených cílů. V případě dosud neukončených projektů NKÚ prověřoval, zda MPO vytvořilo takové podmínky, že existuje reálný předpoklad, že stanovené cíle budou naplněny.

3.7 NKÚ dále prověřoval, zda MPO nastavilo podmínky pro hospodárné vynaložení podpory a zda CzechInvest mohl stanovených cílů dosáhnout s vynaložením nižšího objemu peněžních prostředků.

3.8 Kritériem pro prověření, zda byly peněžní prostředky vynaloženy v souladu s právními předpisy, byl soulad postupu kontrolovaných osob s následujícími právními předpisy: zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky; zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací); zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole); zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek; zákon č. 218/2000 Sb.; zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

MPO u projektů z Národního plánu obnovy nesledovalo dopady podpory

4.1 *Národní plán obnovy* je základním dokumentem pro využití finančních prostředků z *Nástroje pro oživení a odolnost* (Recovery and Resilience Facility – RRF), jenž si klade

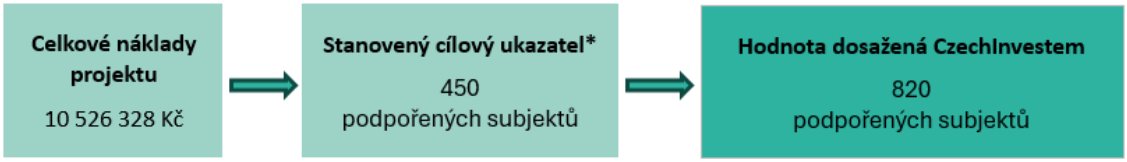
[7] CzechInvest poskytl pěti konečným příjemcům k 31. prosinci 2025 podporu ve výši celkem 9 875 056 Kč.
[8] CzechInvest poskytl pěti konečným příjemcům k 20. březnu 2026 podporu ve výši celkem 8 257 603 Kč.

za cíl oživení ekonomiky zasažené pandemií covidu-19 a podpoření investic do ekologické a digitální transformace. *Národní plán obnovy* se dělí na jednotlivé komponenty, které se dále dělí na jednotlivé reformy a investice. *Národní plán obnovy* byl vládou schválen v roce 2021 a jeho realizace má být ukončena v roce 2026.

4.2 MPO realizovalo prostřednictvím CzechInvestu v rámci *Národního plánu obnovy* (komponenta 1.4 „Digitální ekonomika a společnost, inovativní startupy a nové technologie“) tři projekty zaměřené na podporu podnikání a rozvoj startupů.

4.3 Projekt *Podpora podnikavosti* financovalo MPO v rámci III. výzvy investice č. 8, komponenty 1.4 *Národního plánu obnovy* a byl zaměřen na podporu podnikatelských aktivit zejména u začínajících podnikatelů a veřejnosti. Cílem projektu bylo podpořit podnikavost, podnikání a úspěšné zakládání nových podniků v celé ČR, a to prostřednictvím osvětových aktivit, které zajistí motivaci a podporu k zahájení podnikání. Projekt zahrnoval například organizaci workshopů, seminářů, mentoringových aktivit. MPO stanovilo cílový ukazatel celé investice č. 8, komponenty 1.4 *Národního plánu obnovy* ve výši 450 podpořených subjektů.

4.4 Projekt *Podpora podnikavosti* byl CzechInvestem realizován v roce 2024 a na jeho realizaci MPO poskytlo CzechInvestu částku 10 526 328 Kč. CzechInvest v rámci projektu realizoval akce a aktivity, jichž se zúčastnilo 820 účastníků z řad studentů, začínajících podnikatelů a veřejnosti, a tím CzechInvest přispěl ke splnění cílového ukazatele investice č. 8, komponenty 1.4 *Národního plánu obnovy*.

* Tento ukazatel nebyl stanoven pouze pro CzechInvest, který projekt *Podpora podnikavosti* realizoval v rámci III. výzvy investice č. 8, komponenty 1.4, Národního plánu obnovy. Ale hodnota tohoto ukazatele byla stanovena pro celou investici č. 8, která byla realizována třemi výzvami realizovanými i jinými příjemci než CzechInvest.

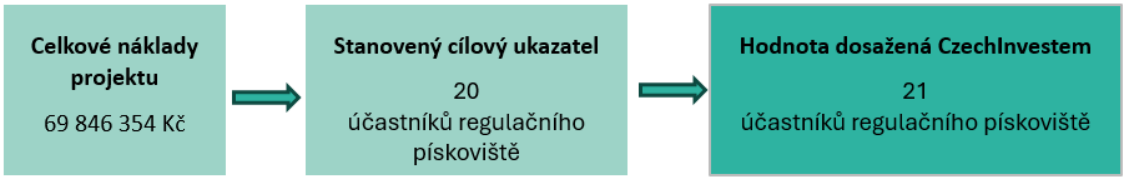
4.5 Projekt *Internacionalizace* financovalo MPO v rámci investice č. 10, komponenty 1.4 *Národního plánu obnovy* a měl za cíl podpořit mezinárodní expanzi startupů, spin-offů a inovativních podniků na zahraniční trhy dle jejich obchodní a investiční strategie. Podpora spočívala zejména v poskytování služeb prostřednictvím poradenské podpory, propojení se zahraničními partnery nebo účasti na zahraničních akcích a programech. MPO u tohoto projektu stanovilo cílový ukazatel 90 podpořených startupů.

4.6 Projekt *Internacionalizace* byl CzechInvestem realizován v letech 2024 až 2026 a na realizaci tohoto projektu MPO poskytlo CzechInvestu částku 195 000 000 Kč. CzechInvest v rámci tohoto projektu vydal rozhodnutí o poskytnutí podpory 90 startupům a stanovený cílový ukazatel projektu tím splnil.

4.7 Projekt *Digitální regulační pískoviště (sandbox)* financovalo MPO v rámci investice č. 11, komponenty 1.4 *Národního plánu obnovy* a jeho cílem bylo nastavit a spustit pilotní projekt digitálního regulačního pískoviště a zabezpečit technické a regulatorní prostředí pro testování. MPO u tohoto projektu stanovilo cílový ukazatel 20 účastníků regulačního pískoviště.

4.8 Projekt *Digitální regulační pískoviště (sandbox)* byl CzechInvestem realizován v letech 2025 až 2026 a na realizaci tohoto projektu poskytlo MPO CzechInvestu částku 69 846 354 Kč. CzechInvest v rámci tohoto projektu vydal rozhodnutí o poskytnutí podpory 21 účastníkům regulačního pískoviště a stanovený cílový ukazatel projektu tím splnil.

4.9 MPO u všech tří projektů nastavilo pouze kvantitativní výstupové ukazatele, které spočívaly zejména v počtu podpořených subjektů. Tyto ukazatele tak zachycovaly rozsah poskytnuté podpory, nikoli skutečný dopad projektů realizovaných CzechInvestem na podpořené subjekty.

4.10 MPO ani u jednoho ze tří projektů nenastavilo žádné ukazatele výsledku a ani nestanovilo postup pro monitoring podpořených subjektů, kterým by sledovalo dopady poskytnuté podpory. Bez následného monitoringu nebude mít MPO podklady k ověření účelnosti a efektivnosti poskytnuté podpory. Nebude schopno vyhodnotit, zda podporou z projektu *Podpora podnikavosti* došlo k úspěšnému zakládání nových podniků, zda podporou z projektu *Internacionalizace* došlo k mezinárodní expanzi podpořených startupů a zda podporou z projektu *Digitální regulační pískoviště (sandbox)* došlo ke zlepšení v oblasti regulačního prostředí. MPO nevytvořilo předpoklady pro naplnění své povinnosti, stanovené ustanovením § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., průběžně sledovat a vyhodnocovat hospodárnost, efektivnost a účelnost výdajů v rámci své kapitoly.

Formální monitoring bez kompletních dat u projektu Podpora startupů z OP PIK

4.11 OP PIK byl program financovaný z prostředků EU. Jeho cílem bylo dosažení konkurenceschopné a udržitelné ekonomiky založené na znalostech a inovacích. Programové období OP PIK bylo stanoveno od roku 2014 do roku 2020 s tím, že lhůta pro uznatelné výdaje skončila 31. prosince 2023.

4.12 Projekt *Podpora startupů* financovalo MPO z OP PIK a byl zaměřen na urychlení rozvoje podnikatelských aktivit inovativních malých a středních podniků a získání zkušeností s podnikáním jak v ČR, tak na vyspělých zahraničních trzích prostřednictvím poradenských služeb mentorů, přenosu podnikatelského know-how, podpory

komercializace produktu a transferu výsledků vývojových a inovačních aktivit. Tento projekt byl CzechInvestem realizován v letech 2016 až 2022 a na jeho realizaci MPO poskytlo CzechInvestu 195 281 864 Kč. CzechInvest podpořil celkem 213 podnikatelských subjektů.

4.13 MPO v rámci projektu *Podpora startupů* nastavilo mechanismus monitoringu, který byl způsobilý sledovat nejen rozsah podpory, ale i její výsledky a dopady. Monitoring byl založen na povinnosti CzechInvestu sledovat vývoj podpořených subjektů i po ukončení podpory a byl realizován prostřednictvím tzv. zpráv o udržitelnosti. MPO stanovilo CzechInvestu předložit první takovou zprávu za období od 17. 1. 2024 do 16. 1. 2025 a poté každoročně za stejné období po dobu pěti let.

4.14 V době kontroly NKÚ měl CzechInvest povinnost předložit MPO dvě zprávy o udržitelnosti, které předložil. Zprávy o udržitelnosti obsahovaly údaje o pozitivním ekonomickém vývoji a podnikatelských aktivitách podpořených startupů, jako jsou např. výše obratu, počet zaměstnanců, získání financování od investora, pokračování v aktivitách v zahraničí, založení zahraniční pobočky, účast na mezinárodní akci, podání žádosti o ochranu duševního vlastnictví.

4.15 NKÚ zjistil, že údaje obsažené ve zprávách o udržitelnosti, které předložil CzechInvest, byly neúplné. Data o vývoji podpořených startupů, která byla podkladem pro zpracování těchto zpráv, poskytla méně než polovina podpořených startupů. Významná část příjemců podpory své povinnosti v oblasti vykazování údajů nesplnila.

Tabulka č. 3: Počet firem, které doložily/nedoložily data pro zprávy o udržitelnosti

Zpráva o udržitelnosti za období	Počet společností s povinností doložit data	Počet společností, které data skutečně doložily	Počet společností, které data nedoložily
17. 1. 2024 – 16. 1. 2025	213	86	127
17. 1. 2025 – 16. 1. 2026	192	96	96

Zdroj: zprávy o udržitelnosti za sledované období od 17. 1. 2024 do 16. 1. 2025 a 17. 1. 2025 do 16. 1. 2026.

4.16 Takto nízká míra návratnosti dat výrazně omezuje vypovídací schopnost monitoringu. Výsledky prezentované ve zprávách o udržitelnosti tak nemohly být považovány za plně průkazné. MPO tyto neúplné zprávy o udržitelnosti přesto schvalovalo, aniž by zajistilo nápravu nebo požadovalo doplnění chybějících údajů.

4.17 Povinnost podpořených startupů poskytovat údaje nebyla ze strany CzechInvestu důsledně vymáhána. Ačkoli byly vůči startupům jako konečným příjemcům podpory nastaveny povinnosti související s poskytováním údajů a současně existovaly i sankční mechanismy pro případ jejich nesplnění, CzechInvest tyto nástroje v praxi nevyužíval. Část startupů své povinnosti neplnila, aniž by to pro ně mělo jakékoli důsledky.

4.18 Tento postup vedl k situaci, kdy formálně existoval systém monitoringu přínosů a dopadů podpory, avšak jeho praktická využitelnost byla výrazně omezená. V konečném důsledku MPO ani CzechInvest neměly k dispozici úplný soubor dat, na jehož základě by bylo možné objektivně a komplexně vyhodnotit dopady projektu *Podpora startupů*.

4.19 CzechInvest měl v době kontroly stanovenou povinnost ještě v následujících třech letech předložit MPO další tři zprávy o udržitelnosti. Bez přijetí účinných opatření bude dle NKÚ nedostatek v oblasti monitoringu pokračovat i v následujících třech sledovaných obdobích, což by dále prohloubilo riziko neúplného monitorování podpořených startupů. Tento neúplný monitoring by vedl k absenci kompletních podkladů pro průkazné ověření účelnosti a efektivnosti poskytnuté podpory ve výši 195 281 864 Kč.

Nehospodárně vynaložené peněžní prostředky na služby agentury práce u projektu Technologická inkubace

4.20 Projekt *Technologická inkubace* byl realizován CzechInvestem a financován MPO ze státního rozpočtu v rámci programu „The Country for the Future“, podprogramu 1 „Start-upy“. Program „The Country for the Future“ je program zaměřený na podporu výzkumu, vývoje a inovací. Realizace programu byla schválena vládou na období od roku 2019 do roku 2028.

4.21 Cílem projektu *Technologická inkubace* byla podpora a rozvoj inovativních technologických startupů prostřednictvím tematicky zaměřených technologických inkubačních center[9] a celkového posílení národního ekosystému pro podporu inovací. Na realizaci projektu uzavřelo v roce 2021 MPO s CzechInvestem tzv. smlouvu o poskytnutí účelové podpory. Ukončení realizace projektu je plánováno v roce 2028.

4.22 MPO ve smlouvě o poskytnutí účelové podpory stanovilo, že v rámci projektu *Technologická inkubace* má CzechInvest podpořit sedm technologických inkubačních center a 270 projektů, které mají dohromady vytvořit 120 inovací a 100 výsledků výzkumu a vývoje[10]. V době kontroly NKÚ byla realizace projektu zhruba dva roky před ukončením realizace a CzechInvest již splnil indikátor týkající se podpory sedmi technologických inkubačních center a podpořil 246 projektů[11] z cílové hodnoty 270 projektů.

4.23 MPO v rámci projektu *Technologická inkubace* nastavilo mechanismus monitoringu, který byl způsobilý sledovat nejen rozsah podpory, ale i její výsledky a dopady. MPO stanovilo CzechInvestu, aby předkládal MPO v průběhu realizace projektu každoročně zprávy o realizaci a výsledcích projektu. Dále MPO uložilo CzechInvestu povinnost po ukončení realizace projektu předložit závěrečnou zprávu za celé období řešení projektu a současně povinnost zorganizovat závěrečné oponentní řízení, ve kterém bude ověřeno vyhodnocení výsledků projektu. MPO rovněž stanovilo, aby CzechInvest po dobu pěti let od ukončení realizace projektu každoročně předkládal MPO informaci o dosažených výsledcích a přínosech projektu.

4.24 MPO rozhodlo, že na realizaci projektu poskytne CzechInvestu v letech 2021 až 2028 částku 963 347 307 Kč. Do konce roku 2025 z této částky MPO poskytlo CzechInvestu

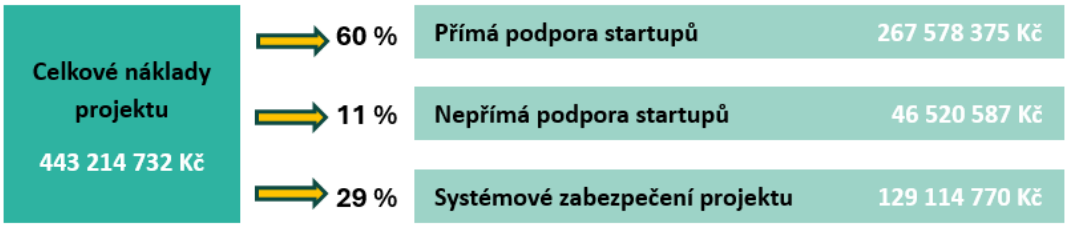
---

9 Centrum, které podporuje startupy v konkrétním tématu/oboru.

10 Patent; užitný vzor, průmyslový vzor; poloprovoz; ověřená technologie; prototyp; funkční vzorek.

11 CzechInvest podpořil 246 projektů, které realizovalo 244 startupů (dva příjemci realizovali dva projekty).

443 214 732 Kč (cca 46 %). CzechInvest mohl tyto prostředky použít na přímou podporu startupů formou dotace, na nepřímou podporu startupů ve formě workshopů, seminářů, pomoci inkubačních manažerů a konzultací s odborníky a na tzv. systémové zabezpečení projektu, které spočívalo v aktivitách CzechInvestu spojených s realizací podpory.

4.25 Z celkové částky, kterou MPO poskytlo CzechInvestu na realizaci projektu, vyčerpal CzechInvest na systémové zabezpečení projektu 29 %. Z této částky bylo 108 057 819 Kč, tj. 84 %, tvořeno náklady na služby agentury práce[12]. NKÚ v kontrole zjistil, že CzechInvest zajišťoval klíčové činnosti projektu *Technologická inkubace* nikoliv prostřednictvím vlastních zaměstnanců, ale převážně prostřednictvím zaměstnanců agentury práce, a to dlouhodobě.

4.26 K tomuto postupu došlo po změně původního nastavení projektu, kdy místo plánovaného zajištění personálních kapacit prostřednictvím vlastních zaměstnanců CzechInvestu došlo k rozhodnutí zajistit tyto kapacity využitím zaměstnanců agentury práce. V té souvislosti došlo i k přesunu významné části osobních nákladů do položky služeb. Uvedenou změnu navrhl CzechInvest a byla ze strany MPO schválena. CzechInvest o tuto změnu požádal poté, co Ministerstvo financí v roce 2021 zamítlo žádost MPO o navýšení počtu zaměstnanců CzechInvestu[13].

4.27 Zajištění personálních kapacit prostřednictvím agentury práce nebylo CzechInvestem využíváno pouze jako krátkodobé nebo doplňkové řešení, ale stalo se dlouhodobým a systematickým modelem personálního zabezpečení projektu. Zaměstnanci agentury práce přiděleni CzechInvestu měli dlouhodobě přiděleny činnosti spojené s naplňováním klíčového úkolu „podpora staru-upů, začínajících podnikatelů a podnikavosti“, který MPO stanovilo CzechInvestu v jeho statutu (ředitelé jednotlivých hubů, manažeři inkubace, koordinátoři spolupráce s VŠ, community manažer, social media manažer), anebo vykonávali činnosti spojené s každodenním provozem příspěvkové organizace

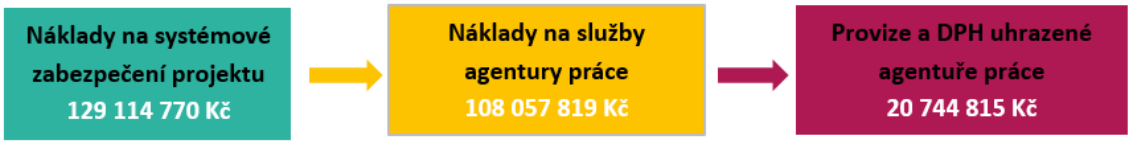
[12] Agenturou práce se podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, rozumí právnická nebo fyzická osoba, která má povolení k příslušné formě zprostředkování zaměstnání. Zprostředkováním zaměstnání se rozumí zejména vyhledávání zaměstnání pro fyzické osoby, vyhledávání zaměstnanců pro zaměstnavatele, ale také zaměstnávání fyzických osob za účelem výkonu jejich práce pro jinou právnickou nebo fyzickou osobu, tzv. uživatele. Při agenturním zaměstnávání tak agentura práce vystupuje jako zaměstnavatel, zatímco její zaměstnanci vykonávají práci pro uživatele, který jim práci přiděluje a dohlíží na její provedení.

[13] MPO předložilo zamítavé stanovisko Ministerstva financí, které jej mimo jiné odůvodnilo tím, že požadavek na navýšení počtu míst není podložen žádným závazným dokumentem a že veškeré dodatečné personální potřeby je potřeba řešit v rámci vlastních možností v kapitole MPO, kde se Ministerstvu financí jeví dostatečný prostor pro možnou optimalizaci procesů a zrušení dlouhodobě neobsazených míst, a poukázalo i na naddimenzovanou navrženou úroveň odměňování zaměstnanců CzechInvestu.

(účetní, právník, finanční manažer, personální manažer, analytik, marketingový manažer, administrativní podpora).

4.28 Zaměstnanci agentury práce byli řízeni CzechInvestem a vzhledem ke startupům vystupovali jako zaměstnanci CzechInvestu. Působili v projektu dlouhodobě, v některých případech byli tito zaměstnanci agentury práce zapojeni do projektu nepřetržitě po dobu několika let. Fakticky tak nahrazovali standardní pracovní poměr stálých zaměstnanců CzechInvestu.

4.29 Tento způsob zajištění činností projektu byl spojen s dodatečnými náklady. Cena za služby agentury práce byla tvořena nejen osobními náklady zaměstnanců agentury práce[14], ale zahrnovala také provizi agentury práce a DPH. Za kontrolované období dosáhly tyto přidružené náklady na provizi a DPH částky 20 744 815 Kč. Tyto náklady byly hrazeny z prostředků projektu a byly MPO uznány jako způsobilé výdaje.

4.30 Náklady na provizi a DPH představují dodatečné výdaje, které by nevznikly při zajištění činností prostřednictvím vlastních zaměstnanců CzechInvestu, protože v takovém případě by projekt nebyl zatížen provizí agentury ani DPH. NKÚ vyhodnotil peněžní prostředky vynaložené na úhradu provize a DPH jako nehospodárné. Navíc dle NKÚ využívání zaměstnanců přidělených agenturou práce vykazovalo znaky dlouhodobého nahrazování pracovního poměru agenturní formou a obcházení pravidel odměňování ve veřejné správě.

4.31 MPO tento postup CzechInvestu v roce 2021 schválilo a následně bylo každoročně ze strany CzechInvestu informováno o jeho pokračování. V roce 2023 provedlo MPO u CzechInvestu kontrolu a došlo k závěru, že hrazení osobních nákladů CzechInvestem přes agenturu práce je nehospodárné a neefektivní. Přesto MPO dále i v následujících letech umožnilo a schvalovalo jako způsobilé náklady, které CzechInvest na služby agentury práce vynakládal. MPO nepřijalo žádné opatření směřující k tomu, aby byl projekt realizován hospodárnějším způsobem, a nezasáhlo proti modelu, u něhož bylo zřejmé, že generuje dodatečné náklady bez přímého přínosu pro plnění cílů projektu.

4.32 Projekt *Technologická inkubace* sice MPO nastavilo s jasným cílem a měřitelnými indikátory a vytvořilo systém monitoringu výsledků a dopadů, avšak způsob zajištění jeho klíčových činností prostřednictvím zaměstnanců přidělených agenturou práce vedl dle NKÚ k nehospodárnému využívání veřejných prostředků.

4.33 MPO, kterému je podřízena státní příspěvková organizace CzechInvest, má povinnost podle § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb. průběžně sledovat a vyhodnocovat

[14] Ustanovení § 43a odst. 6 zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, stanoví: *„Pracovní a mzdové nebo platové podmínky zaměstnance dočasně přiděleného k jinému zaměstnavateli nesmějí být horší, než jsou nebo by byly podmínky srovnatelného zaměstnance zaměstnavatele, k němuž je zaměstnanec dočasně přidělen.“*

hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládání výdajů ve své kapitole a působit při řízení příspěvkové organizace tak, aby výdaje byly co nejhospodárnější, nejefektivnější a nejúčelnější. MPO sice sledovalo a vyhodnotilo, že hrazení osobních nákladů CzechInvestem přes agenturu práce je nehospodárné, ale proti pokračování těchto úhrad nepřijalo účinná opatření.

4.34 MPO porušilo § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., neboť u projektu *Technologická inkubace* opakovaně schvalovalo jako způsobilé takové výdaje, které samo označilo jako nehospodárné.

Seznam zkratek

CzechInvest	Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OP PIK	operační program *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost*
OP TAK	operační program *Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost*

Kontrolní závěr z kontrolní akce

25/24

Peněžní prostředky určené na podporu revitalizace veřejných prostranství měst a obcí

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2025 pod číslem 25/24. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Adolf Beznoska.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na podporu revitalizace veřejných prostranství měst a obcí byly vynakládány účelně a v souladu s právními předpisy.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od října 2025 do června 2026.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2021 až 2025, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:
Ministerstvo pro místní rozvoj (dále také „MMR“);
vybraní příjemci podpory: město Ústí nad Orlicí; obec Kamýk nad Vltavou; město Podivín; městská část Praha 4; obec Bystřice; statutární město Most; statutární město Jablonec nad Nisou; město Otrokovice; statutární město Zlín; statutární město Karlovy Vary; obec Prachovice; město Loket; obec Tuklaty.

Kolegium NKÚ na svém XIII. jednání, které se konalo dne 7. září 2026,

schválilo usnesením č. 12/XIII/2026

kontrolní závěr v tomto znění:

Peněžní prostředky určené na podporu revitalizace veřejných prostranství měst a obcí

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Dotace z IROP[1] v rámci dvou specifických cílů[2] 2.2 a 5.1 jsou určeny na revitalizace, modernizace a zvýšení dostupnosti stávajících veřejných prostranství nebo na vznik nových veřejných prostranství v nevyužívaných plochách. Cílem revitalizace je řešení problémů, jako jsou např. nevyužívané prostory a plochy, zanedbanost prostranství, nedostatečná zeleň nebo nepropustné povrchy.

457
Počet schválených projektů v rámci specifických cílů 2.2 a 5.1

13
Počet kontrolovaných projektů

1 268,7 mil. Kč[3]
Proplaceno k datu 30. 6. 2026 u schválených projektů SC 2.2 a SC 5.1

191,6 mil. Kč
Proplaceno k datu 30. 6. 2026 u kontrolovaných projektů

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

Míra podpory dosahuje až 95 %

Podpora z EU i ze státního rozpočtu dosahuje v některých případech **až 95 %**, což zvyšuje riziko neúčelnosti vynaložených prostředků.

MMR nesleduje nové zelené plochy

Rozlohu „nově vybudovaných“ a „modernizovaných“ veřejných prostranství nesleduje MMR odděleně, a nemá tak samostatné údaje o velikosti nových prostranství v původně nevyužívaných plochách, tj. **chybí údaj o výsledku řešení jedné z problémových oblastí.**

Chybí údaje o změně, ke které mělo dojít realizací projektů

Počet obyvatel s přístupem k nové nebo modernizované zelené infrastruktuře stanoví příjemci odhadem populace. **Dosažená hodnota nevypovídá o kvalitativní změně** po ukončení realizace projektů.

52 448 m³ je cíl
↘
14 612 m³ je závazek

Plánovaného objemu budovaných retenčních nádrží[4] nebude dosaženo. Závazky příjemců řešících hospodaření se srážkovou vodou činí k 30. 6. 2026 podle právních aktů jen 14 612 m³, tj. **necelou třetinu plánu.**

---

1 *Integrovaný regionální operační program*.

2 Specifický cíl 2.2 je zaměřen primárně na budování zelené infrastruktury ve veřejném prostranství měst a obcí, zatímco široce definovaný specifický cíl 5.1 je mimo jiné zaměřen na udržitelný územní rozvoj veřejných prostranství s podporou tzv. zelených a modrých prvků.

3 Proplacená částka zahrnuje podíl z Evropského fondu pro regionální rozvoj i podíl ze státního rozpočtu.

4 Indikátor k měření objemu budovaných retenčních nádrží nevychází z programového dokumentu IROP.

I. Shrnutí a vyhodnocení

1.1 NKÚ se při kontrole zaměřil na peněžní prostředky směřující na podporu revitalizace veřejných prostranství a zelené infrastruktury ve městech a obcích (viz body 2.2 a 2.3 tohoto kontrolního závěru) poskytovanou z IROP i na konkrétní opatření vedoucí k vybudování nových nebo k obnově stávajících veřejných prostranství (dále také „VP“). NKÚ prověřoval, zda MMR nastavilo podporu tak, aby mohly být řešeny hlavní problémové oblasti (viz bod 4.49 tohoto kontrolního závěru).

1.2 NKÚ prověřil, zda byly peněžní prostředky poskytnuté MMR z *Integrovaného regionálního operačního programu* (dále také „IROP“) k obnově stávajících nebo k budování nových veřejných prostranství vynaloženy účelně a v souladu s právními předpisy. Nejvyšší kontrolní úřad proto provedl kontrolu u 13 vybraných měst a obcí, kterým MMR poskytlo z IROP dotace na revitalizaci veřejných prostranství v intravilánu.

NKÚ na základě kontroly provedené u MMR a u 13 příjemců podpory konstatuje, že účelnost peněžních prostředků určených na revitalizaci veřejných prostranství měst a obcí byla snížena především kvůli nedostatečnému přispění jednotlivých projektů k environmentálním aspektům a vysoké intenzitě dotační podpory poskytované příjemcům.

MMR při administraci podpory postupovalo v souladu s právními předpisy; NKÚ zjistil dílčí administrativní pochybení, a to např. v oblasti kontroly způsobilosti výdajů.

Někteří příjemci při realizaci projektu porušili právní předpisy nebo pravidla IROP.

Výše uvedené vyhodnocení vyplývá z následujících zjištění:

1.3 Míra podpory poskytované z IROP dosahuje až 95 % celkových způsobilých výdajů projektů, což NKÚ ověřil i u tří kontrolovaných projektů SC 5.1. Vysokou míru podpory MMR poskytuje i projektům v přechodových a více rozvinutých regionech (viz body 4.4 a 4.5 tohoto kontrolního závěru).

1.4 MMR zohlednilo potřebnost podpory při nastavení podmínek pro její poskytování v rámci SC 2.2 a SC 5.1 IROP a hodnotilo[5] a vybíralo projekty v souladu s kritérii, která tuto potřebnost reflektovala (viz body 4.10 a 4.13 tohoto kontrolního závěru).

1.5 MMR podporuje i budování nových parkovacích míst; v mnohých případech se jedná o opatření „výměny nebo instalace nepropustných povrchů za propustné“. Podíl zelené infrastruktury na celkové ploše veřejného prostranství je však u některých projektů SC 5.1 budujících zároveň nová parkovací místa zanedbatelný (viz bod 4.23 tohoto kontrolního závěru).

1.6 MMR nastavilo indikátory výstupů a výsledků tak, aby bylo možno posoudit a vyhodnotit dosažení cílů na všech úrovních, tj. projektových cílů i specifických cílů IROP[6]. U některých projektů byly cíle sice stanoveny konkrétně, ale nebyly zcela měřitelné ve vztahu k výsledkům a očekávaným přínosům (viz bod 4.14 tohoto kontrolního závěru). Očekávané přínosy[7] podpory pomocí stanovených indikátorů však sledovat nelze, neboť

[5] Prostřednictvím Centra pro regionální rozvoj ČR a Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

[6] Indikátory výstupů a výsledků jsou uvedeny v programovém dokumentu IROP a jsou sledovány Evropskou komisí.

[7] Přínosy nejsou sledovány indikátory, k tomu je využívána např. evaluace. Přínosy směřují nad cíle projektu, jsou sledovány a vyhodnocovány v dlouhodobějším horizontu.

se jedná spíše o předpokládané sekundární efekty, které bude možné vyhodnotit až v delším časovém horizontu (viz body 4.37 a 4.38 tohoto kontrolního závěru).

1.7 MMR sleduje jak výstupy projektů, tak jejich výsledky, indikátor výsledku však neumožňuje vyhodnotit, zda došlo ke kvalitativní změně (viz bod 4.17 tohoto kontrolního závěru). MMR nesleduje samostatně nově budované zelené plochy na dříve nevyužívaných prostranstvích, a nemá tak informace o řešení jedné z hlavních problémových oblastí „*nevyužívané prostory a plochy v urbanizovaném území*" (viz body 4.19 a 4.20 tohoto kontrolního závěru).

1.8 MMR neakcentovalo téma hospodaření se srážkovou vodou tak, jak doporučovala Evropská komise ve *Zprávě o České republice 2019*[8] ve smyslu nutných investic do této oblasti, aby mohlo být podpořeno více projektů řešících tuto problematiku, než tomu bylo doposud (viz bod 4.27).

1.9 MMR schválilo projekty s potenciálem přispět k řešení hlavních problémových oblastí a stanovilo pro příjemce vymahatelné podmínky a pravidla pro zajištění čerpání peněžních prostředků v souladu s principy 3E[9] a v souladu s právními předpisy. Avšak MMR neurčilo v pravidlech pro způsobilost výdajů maximální částky dotace pro nákup mobiliářů[10], což by lépe zajistilo účelné vynakládání peněžních prostředků z IROP (viz bod 4.47 tohoto kontrolního závěru).

1.10 Příjemci podpory z IROP chybovali nejčastěji při zadávání veřejných zakázek[11] a při vykazování způsobilých výdajů. NKÚ vyhodnotil u tří kontrolovaných projektů, že zjištěná pochybení nasvědčují porušení rozpočtové kázně (viz bod 4.66 tohoto kontrolního závěru).

Na základě zjištěných skutečností NKÚ doporučuje MMR:

1.11 **Při výběru projektů klást důraz na projekty s vysokým podílem revitalizované zeleně a na projekty, které řeší hospodaření se srážkovou vodou, tak, aby byly naplněny v podporované oblasti zejména ekologické aspekty.**

1.12 **Stanovit pro pořízení mobiliářů kromě procentního limitu výdajů v doprovodné části projektu i maximální částky dotace z IROP pro veškeré mobiliáře, včetně mobiliářového vybavení se solárními prvky.**

1.13 **Přehodnotit míru podpory v připravovaném programovém období 2028+ ve smyslu nižší účasti státního rozpočtu na financování revitalizace veřejných prostranství v přechodových a zejména ve více rozvinutých regionech.**

---

[8] *Zpráva o České republice 2019*, průvodní dokument k sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropské centrální bance a Euroskupině: *Evropský semestr 2019: Posouzení pokroku ve strukturálních reformách a v předcházení a nápravě makroekonomické nerovnováhy a výsledky hloubkových přezkumů strukturálních reforem podle nařízení (EU) č. 1176/2011)*.

[9] Principy účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti.

[10] Městský nebo obecní mobiliář je soubor zařízení a předmětů ve veřejném prostoru, který slouží lidem k odpočinku, pohybu, udržení pořádku a orientaci. Tvoří ho například lavičky, odpadkové koše, stojany na kola, informační tabule, fontány, sochy, zastávky MHD nebo veřejné osvětlení.

[11] Zadávání zakázek podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

II. Informace o kontrolované oblasti

2.1 Revitalizace veřejných prostranství je nezbytná pro zlepšení kvality života ve městech a obcích, kde jsou řešeny typické problémy jako nevyužívané plochy, zanedbanost VP, nedostatečná zeleň nebo nepropustné povrchy. Cílem revitalizace je vytvořit příjemnější, bezpečnější a funkčnější prostředí, zahrnující modernizaci stávajících prostorů, úpravu nevyužívaných ploch, zajištění bezbariérovosti, a zohlednění zelené (např. stromy) i modré složky (např. vodní plochy nebo zasakovací povrchy). Ve *Zprávě o České republice 2019* byly určeny vysoce prioritní investiční potřeby za účelem zlepšení udržitelného hospodaření s vodou (v prostředí municipalit), zejména s cílem investovat do opatření k regulaci odtoku srážkové vody při bouřkách v městských oblastech a podporovat opatření k zadržování/zachycování vody.

2.2 Veřejným prostranstvím se rozumí všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru[12]. Součástí veřejného prostranství je tzv. šedá infrastruktura (technické a stavební prvky) a rovněž zelená (a modrá) infrastruktura.

2.3 Zelenou (a modrou) infrastrukturou se rozumí plánovaný, převážně spojitý systém ploch a jiných prvků vegetačních i vodních a určených pro hospodaření s vodou, přírodního a polopřírodního charakteru, které svým cílovým stavem umožňují nebo významně podporují plnění široké škály ekosystémových služeb a funkcí; součástí zelené infrastruktury je také územní systém ekologické stability krajiny.

2.4 MMR v roli řídicího orgánu IROP (dále též „ŘO IROP“) v programovém období 2021–2027 nově podporuje zelenou infrastrukturu měst a obcí ve smyslu revitalizace veřejných prostranství. V rámci SC 2.2 „Posilování ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury, a to i v městských oblastech, a omezování všech forem znečištění“[13] je tato oblast podpory vymezena aktivitou *Zelená infrastruktura ve veřejném prostranství měst a obcí*. V rámci SC 5.1 „Podpora integrovaného a inkluzivního sociálního, hospodářského a environmentálního místního rozvoje kultury, přírodního dědictví, udržitelného cestovního ruchu a bezpečnosti v jiných než městských oblastech“[14] je jednou z definovaných aktivit také *Revitalizace veřejných prostranství měst a obcí*.

2.5 MMR podporuje z IROP jak individuální projekty, tak integrované projekty, tzn. projekty integrovaných územních investic (ITI)[15] a projekty komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD)[16]. Dotace jsou poskytovány[17] jak z prostředků Evropské unie (dále též „EU“), tak z prostředků státního rozpočtu (dále též „SR“). Celková míra podpory

[12] Ustanovení § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

[13] Součást cíle 2 politiky EU „Zelenější, nízkouhlíková a odolná Evropa“.

[14] Součást cíle 5 politiky EU „Evropa bližší občanům“.

[15] Integrované územní investice představují nástroj regionální politiky k realizaci integrovaných strategií rozvoje metropolitních oblastí a aglomerací. Tyto strategie zahrnují klíčové investice řešící problémy daného území.

[16] Komunitně vedený místní rozvoj je zaměřen zejména na rozvoj venkovských oblastí a je realizován v území s působností místních akčních skupin (MAS).

[17] Oprávněnými příjemci podpory v SC 2.2 i 5.1 jsou kromě obcí, měst a městských částí také např. církve, církevní organizace, organizační složky státu a jimi zřizované příspěvkové organizace, státní podniky, veřejné a státní vysoké školy, veřejné výzkumné instituce apod.

z Evropského fondu pro regionální rozvoj (dále také „EFRR“) a SR se u projektů základního kontrolního vzorku pohybuje od 50 % do 95 % z celkových způsobilých výdajů projektu[18] dle kategorie regionu a typu příjemce. Přehled o míře spolufinancování z prostředků EU i ze SR, kterou MMR v roli ŘO IROP stanovilo v kontrolovaných výzvách pro obce, města a městské části, je uveden v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Struktura financování v projektech u kontrolovaných výzev

Výzvy	Kategorie regionu	EFRR	SR	Vlastní zdroje příjemce
Výzva č. 63, 64 a 65	Méně rozvinuté regiony	85 %	**0 %**	15 %
	Přechodové regiony	70 %	**15 %**	15 %
	Více rozvinuté regiony	40 %	**10 %**	50 %
Výzva č. 77 ITI	Méně rozvinuté regiony	85 %	**0 %**	15 %
	Přechodové regiony	70 %	**15 %**	15 %
Výzva č. 73 CLLD	Méně rozvinuté regiony	95 %	**0 %**	5 %
	Přechodové regiony	80 %	**15 %**	5 %

Zdroj: *Specifická pravidla pro žadatele a příjemce*.

Podpora v rámci specifického cíle 2.2 IROP

2.6 Intervence v rámci SC 2.2 jsou zaměřeny zejména na podporu zelené infrastruktury měst a obcí, jako součásti krajinářské architektury, ve smyslu revitalizace VP. Tyto intervence jsou v souladu s doporučeními Evropské komise ze *Zprávy o České republice 2019*. Evropská komise zdůrazňovala podporu zelené infrastruktury v městském prostředí jako prioritní investiční potřebu pro zlepšení biologické rozmanitosti a snížení znečištění. Zároveň byly určeny vysoce prioritní investiční potřeby za účelem zlepšení udržitelného hospodaření se srážkovou vodou v městských oblastech, které je podstatné pro předcházení rizikům a zvýšení odolnosti vůči katastrofám.

2.7 K projektům podpořeným ze SC 2.2 vydává Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (dále také „AOPK“) stanovisko pro oblast sídelní zeleně, vč. přírodě blízkých vodních prvků a poskytuje žadatelům o podporu odborné konzultace.

2.8 Na národní úrovni bylo identifikováno osm problémových oblastí jako prioritních k podpoře z fondů EU (SC 2.2) pro budování zelené infrastruktury ve městech a obcích. MMR k těmto oblastem definovalo očekávané přínosy podporovaných opatření (viz body 4.49 a 4.51 tohoto kontrolního závěru). K naplnění SC 2.2 mají směřovat následující aktivity:

- ucelené (komplexní) **projekty veřejných prostranství zaměřené na zelenou infrastrukturu** (modrou i zelenou složku), ozelenění, biodiverzitu a související opatření v řešeném území nezbytná pro rozvoj a zlepšení kvality ekosystémových služeb měst a obcí;
- revitalizace a modernizace stávajících veřejných prostranství;
- **revitalizace a úprava nevyužívaných ploch;**

[18] Podmínky národního spolufinancování byly schváleny usnesením vlády ze dne 12. dubna 2021 č. 354, respektive usnesením vlády ze dne 13. září 2023 č. 699, o aktualizaci *Pravidel spolufinancování Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu plus, Fondu soudržnosti, Fondu pro spravedlivou transformaci, Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu, Azylového, migračního a integračního fondu, Fondu pro vnitřní bezpečnost a Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky na programové období 2021–2027.*

- doprovodná část projektu: veřejná a technická infrastruktura v limitu 10 % výdajů na projekt.

2.9 MMR vyhlásilo v rámci SC 2.2 celkem tři výzvy pro individuální projekty (č. 63, 64 a 65) a jednu výzvu pro integrované projekty (č. 77 ITI). Výzvy pro individuální projekty jsou zaměřeny na revitalizaci náměstí a ulic, úpravy parků, obnovu cestní sítě, výsadbu alejí a vytvoření vodních ploch. Projekty mohou obsahovat i prvky na obnovu biodiverzity. Integrované projekty z výzvy č. 77 ITI musí být v souladu s příslušnou integrovanou strategií ITI a musí vést k naplňování jejích cílů. K datu 30. 6. 2026 bylo v rámci SC 2.2 proplaceno příjemcům 1 043,1 mil. Kč (dotace z EFRR i SR).

2.10 MMR uzavřelo s Ministerstvem životního prostředí (dále také „MŽP“) dohodu[19], jejímž předmětem je nastavení harmonogramu výzev, nastavení věcného obsahu zaměření výzev, vymezení způsobilých a nezpůsobilých výdajů v rámci těchto výzev a příprava specifických kritérií přijatelnosti pro SC 2.2 ve spolupráci s AOPK.

Podpora v rámci specifického cíle 5.1 IROP

2.11 Intervence v rámci SC 5.1 rovněž vychází ze *Zprávy o České republice 2019*, která konstatuje potřebu využívat potenciál integrovaných územních nástrojů za účelem řešení problémů v oblasti územní soudržnosti a zajištění místně orientovaného přístupu. Podpora míří primárně na celé veřejné prostranství, zelená infrastruktura je jeho součástí, avšak nemusí představovat 100 % podpořené plochy VP.

2.12 Aktivitou směřující k naplnění SC 5.1 je revitalizace VP měst a obcí, která zahrnuje:

- **ucelené (komplexní) projekty veřejných prostranství zaměřené na veřejnou a technickou infrastrukturu a související zelenou infrastrukturu** (modrou a zelenou složku) a opatření v řešeném území nezbytná pro rozvoj a zlepšení kvality ekosystémových služeb měst a obcí;
- revitalizaci, modernizaci a zajištění bezpečnosti stávajících veřejných prostranství;
- **revitalizaci a úpravu nevyužívaných ploch.**

2.13 V rámci SC 5.1 vyhlásilo MMR jednu výzvu pro integrované projekty (č. 73 CLLD). Výzva je zaměřena na vznik nových VP, i na revitalizaci, modernizaci a dostupnost stávajících VP (i nevyužívaných) ve vazbě na veřejnou a technickou infrastrukturu a související zelenou infrastrukturu. Integrované projekty z výzvy č. 73 CLLD musí být v souladu se strategiemi CLLD. K datu 30. 6. 2026 bylo v rámci SC 5.1 proplaceno příjemcům 225,6 mil. Kč (dotace z EFRR i SR).

III. Rozsah kontroly

3.1 Cílem kontrolní akce bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na podporu revitalizace veřejných prostranství měst a obcí byly vynakládány účelně a v souladu s právními předpisy.

[19] Dohoda mezi Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem životního prostředí o náplni činnosti věcného garanta při přípravě a realizaci specifického cíle 2.2 *Integrovaného regionálního operačního programu* pro období 2021–2027 a o další spolupráci řídicích orgánů IROP a OP ŽP v programovém období 2021–2027.

3.2 Účelností se rozumí takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů[20].

3.3 Za účelné poskytování peněžních prostředků ze strany MMR se považovalo, pokud byly prověřované specifické cíle zaměřeny na podporu revitalizace VP, pro jejich naplnění byly stanoveny konkrétní a měřitelné cíle i ověřitelné indikátory a pokud MMR vybíralo projekty v souladu s kritérii potřebnosti.

3.4 NKÚ prověřoval činnosti MMR související s poskytováním peněžních prostředků na podporu opatření vedoucích k naplnění specifických cílů 2.2 a 5.1.

3.5 Kontrolovány byly výzvy č. 63, 64 a 65 pro individuální projekty a výzvy č. 73 CLLD a č. 77 ITI pro integrované projekty. MMR schválilo v rámci těchto pěti výzev 457 projektů, kterým proplatilo k datu 30. 6. 2026 dotace v celkové výši 1 268,7 mil. Kč (podíl EU i podíl SR).

3.6 V případě kontrolovaných projektů se za účelné považovalo takové vynakládání peněžních prostředků ze strany příjemců, které zajišťovalo optimální míru dosažení stanovených cílů a které vedlo k dosažení plánovaných výstupů a očekávaných výsledků projektu. NKÚ rovněž prověřil, zda příjemci realizací projektů vytvořili předpoklady pro dosažení přínosů k řešení hlavních problémových oblastí (viz body 4.49 a 4.51 tohoto kontrolního závěru), a tím i k naplnění specifického cíle.

3.7 NKÚ hodnotil dosahování přínosů, respektive vytvoření předpokladů pro jejich dosažení jen u specifického cíle 2.2 IROP[21].

3.8 NKÚ prověřil u třinácti příjemců dotace dodržování podmínek poskytnutí dotace, způsobilost výdajů, použití prostředků dotace na stanovený účel, plnění cílů a dodržování podmínek stanovených poskytovatelem, a to i v době udržitelnosti projektů. Ke kontrole bylo vybráno celkem třináct projektů, které byly z IROP podpořeny v rámci SC 2.2 a SC 5.1.

3.9 Výběr vzorku projektů byl proveden zejména s ohledem na stav realizace, respektive ukončení projektu, a dále dle kritérií finanční významnosti. Přehled kontrolovaných projektů je uveden v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru, umístění těchto projektů v jednotlivých krajích zobrazuje mapa v příloze č. 2 tohoto kontrolního závěru.

3.10 Kontrolovaný objem peněžních prostředků u projektů zařazených do základního kontrolního vzorku činil 191,6 mil. Kč a zahrnoval schválené a proplacené peněžní prostředky IROP (podíl EU i podíl SR).

3.11 Celkový kontrolovaný objem u poskytovatele MMR činil 437,3 mil. Kč[22].

Pozn.: Právní předpisy uvedené v kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

---

[20] Ustanovení § 2 písm. o) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

[21] Vzhledem k tomu, že SC 5.1 IROP zahrnuje 12 aktivit, kterými má být SC naplněn, nemohl se NKÚ vyjádřit k plnění celého specifického cíle 5.1 IROP.

[22] Kontrolovaný objem u poskytovatele dotace je tvořen součtem peněžních prostředků schválené a proplacené dotace u základního vzorku a peněžních prostředků požadované dotace u vybraných projektů, které z IROP podpořeny nebyly a NKÚ je zařadil do doplněného kontrolního vzorku.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

A) Kontrola u poskytovatele dotace – Ministerstvo pro místní rozvoj

4.1 NKÚ prověřoval u MMR, jež zastává roli řídicího orgánu IROP, činnosti poskytovatele dotace z IROP, které souvisí s nastavením podpory, výběrem projektů, monitorováním realizace projektu a kontrolní činností. Předpokladem pro účelné poskytování peněžních prostředků je zohlednění potřebnosti podpory zejména v procesu výběru projektů.

Nastavení podpory revitalizace veřejných prostranství

4.2 MMR při nastavení podpory SC 2.2 a SC 5.1 IROP vycházelo mimo jiné z doporučení Evropské komise uvedených v dokumentu *Zpráva o České republice 2019.* MMR nastavilo pravidla podpory i pro oblast hospodaření se srážkovou vodou, avšak MMR potenciální příjemce k řešení tohoto tématu příliš nemotivovalo (viz bod 4.27 tohoto kontrolního závěru).

4.3 NKÚ ověřil, že potřebnost realizace investic do zelené infrastruktury a veřejných prostranství vycházela z potřeb měst a obcí ČR, kdy MMR využilo jejich územní studie VP, a dále využilo i odborně zaměřené situační analýzy a konzultační činnosti.

4.4 NKÚ rovněž ověřil, že nastavení podpory je v obsahovém souladu se *Strategií regionálního rozvoje 21+* a s *Koncepcí rozvoje venkova 2021–2027*. MMR ale nastavilo v některých případech vysokou míru podpory, což zakládá riziko neúčelnosti vynaložených prostředků. Příkladem možno uvést podporu ve výzvě č. 73 CLLD, kde dosahuje podíl dotace bez ohledu na typ žadatele až 95 % v méně rozvinutých, ale i v přechodových regionech.

4.5 V případě, že je míra dotace z EFRR na projekty nižší, dochází k vyššímu zapojení prostředků ze SR, a to i v přechodových a ve více rozvinutých regionech[23], tj. v součtu je míra podpory formou dotace ve všech regionech stejná. Toto je však v rozporu s cíli politiky soudržnosti i s cíli regionální politiky ČR „snižovat ekonomické a sociální rozdíly mezi regiony a podporovat rovnoměrný rozvoj území“ (viz bod 2.5 tohoto kontrolního závěru a tabulka č. 1).

→ Hlavní město Praha nemělo o podporu příliš zájem, …

4.6 Poptávka žadatelů po dotační podpoře v rámci výzvy č. 65 určené pro více rozvinuté regiony neodpovídala alokaci stanovené MMR jako poskytovatelem. Dotační podmínky v rámci SC 2.2 nebyly vhodné pro žadatele, zejména pro hlavní město Prahu a jeho městské části, mimo jiné z důvodu nízké připravenosti některých projektů.

4.7 NKÚ při kontrole zjistil, že MMR ke zvýšení absorpční kapacity přijalo opatření např. opakovaným prodloužením možnosti podat v rámci výzvy č. 65 žádost o podporu, což však nevedlo ke zvýšenému zájmu o dotaci v rámci této výzvy.

[23] Mimo hlavní město Prahu a jeho městské části.

… a tak MMR realokovalo peněžní prostředky do jiné oblasti

4.8 MMR sledovalo průběžně stav a vývoj naplňování alokace u výzvy č. 65 a reagovalo na její nenaplnění potřebnými změnami. Původní alokace určená pro SC 2.2 byla snížena v rámci dvou schválených revizí programového dokumentu IROP (dále též „PD IROP“)[24].

Tabulka č. 2: Přehled změn ve výši alokace pro SC 2.2 na základě revizí PD IROP (v €)

Verze PD	Datum schválení	Alokace SC 2.2. (EU podíl – EFRR)	Alokace IROP (EU podíl – EFRR)	Podíl SC 2.2 na alokaci IROP (v %)
Verze 1.0	01.07.2022	563 100 592	4 802 895 381	11,72
Verze 1.1	29.03.2023	443 100 592	4 682 895 381	9,46
Verze 1.2	14.07.2025	406 324 592	4 670 895 381	8,70
Verze 1.3	*V návrhu**	*357 005 960*	*4 670 895 381*	*7,64*

Zdroj: vypracoval NKÚ z údajů v příslušných verzích programového dokumentu. Uvedené částky jsou alokovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

* Návrh na revizi PD IROP schválený na 9. zasedání monitorovacího výboru IROP.

Hodnocení a výběr projektů

4.9 Hodnocení a výběr projektů je klíčový proces k zajištění účelného vynakládání peněžních prostředků na potřebné projektové záměry. Hodnocení žádostí o podporu zahrnuje posouzení, zda jsou v souladu s podmínkami IROP, podmínkami výzvy a zda splňují nezbytné administrativní požadavky. Kontrolu formálních náležitostí a přijatelnosti dle obecných i specifických kritérií provádí Centrum pro regionální rozvoj České republiky (dále také „Centrum“).

4.10 NKÚ v kontrole ověřil, že všechna specifická kritéria přijatelnosti pro SC 2.2 i SC 5.1, která MMR nastavilo, zohledňovala aspekty účelnosti nebo potřebnosti.

→ V procesu hodnocení jsou prodlužovány lhůty pro administraci z důvodu opakovaných výzev k nápravě

4.11 Součástí specifických kritérií přijatelnosti jsou tzv. napravitelná kritéria, která žadatel sice nesplnil ihned při podání žádosti o podporu, ale systém administrace podpory umožňuje, aby jej hodnotitel vyzval k jejich opravě či doložení (maximálně dvakrát)[25].

4.12 NKÚ rovněž ověřoval dodržování stanovených lhůt při administraci žádostí o podporu a zjistil, že k výraznějšímu překročení lhůt došlo při hodnocení např. v kroku „kontrola formálních náležitostí a přijatelnosti“, kdy v několika případech došlo k překročení doporučené lhůty 40 pracovních dní o více než 100 pracovních dní. Tím mohlo dojít k neúměrnému prodlužování doby administrace některých projektů a související nadměrné administrativní zátěži na straně poskytovatele[26].

4.13 Lze konstatovat na základě provedené kontroly, že MMR schválilo žádosti o podporu, které prokázaly potřebnost ve vztahu k SC 2.2, a že tyto projekty vykazovaly předpoklady

[24] MMR v roli ŘO IROP předložilo Evropské komisi návrh na realokaci nevyužitých prostředků SC 2.2 pro více rozvinuté regiony (VRR) do SC 2.3; tento návrh na 3. revizi PD IROP byl projednán na 9. zasedání monitorovacího výboru IROP dne 21. 5. 2026.

[25] Žadatelé jsou vyzváni k nápravě i v případě, že nelze vyhodnotit nenapravitelné kritérium, dokud nebude napraveno jiné napravitelné kritérium formálních náležitostí a přijatelnosti.

[26] Personální kapacity Centra pro regionální rozvoj ČR.

ke zvýšení kvality veřejných prostranství i k řešení většiny hlavních problémových oblastí identifikovaných pro tento specifický cíl.

Monitoring a vyhodnocování přínosů podpory u MMR

4.14 Podle dokumentu *Metodický pokyn pro oblast indikátorů, evaluací a publicity v programovém období 2021–2027* musí mít každý specifický cíl programu jasně stanovené indikátory výstupu a výsledku. Nastavení indikátorové soustavy je předpokladem pro spolehlivý a efektivní monitoring např. dosahování stanovených cílů. NKÚ zjistil, že MMR stanovilo pro projekty konkrétní cíle. U některých projektů však byly sice cíle konkrétní, ale obtížně měřitelné ve vztahu k plánovaným výsledkům a očekávaným přínosům.

4.15 NKÚ ověřil, že indikátory výstupu stanovené v PD IROP umožňují sledování podpořených aktivit, tj. revitalizaci, modernizaci a dostupnost VP (ve vazbě na zelenou infrastrukturu) u SC 2.2 a revitalizaci VP u SC 5.1.

4.16 Jediným výsledkovým indikátorem společným pro SC 2.2 i SC 5.1 je indikátor 444 011 – *Počet obyvatel, kteří mají přístup k nové nebo modernizované zelené infrastruktuře*. Žadatel/příjemce si u indikátoru 444 011 může vybrat metodu, kterou použije pro výpočet počtu obyvatel[27]. NKÚ zjistil, že obě zvolené metody vykazování vycházejí jen z odhadované populace.

4.17 Ačkoliv MMR v podmínkách výzev pro SC 2.2 definovalo dvě cílové skupiny, a to kromě obyvatel měst a obcí také jejich návštěvníky, výše uvedený indikátor 444 011 zahrnuje pouze obyvatele měst a obcí žijících v okruhu 2 km od řešeného území. U výsledkového indikátoru 444 011 nebyla stanovena výchozí hodnota. Přesto, že je indikátor 444 011 indikátorem výsledku, nevypovídá nic o kvalitativní změně.

→ MMR nesleduje odděleně podporu revitalizace stávajících prostranství a podporu nově vzniklých ploch

4.18 Podpora revitalizace veřejných prostranství vychází z definovaných problémových oblastí, které je třeba realizací projektů řešit (viz bod 4.49 tohoto kontrolního závěru). Počet revitalizovaných veřejných prostranství sleduje MMR prostřednictvím tzv. specifických datových položek (dále také „SDP“), a to u projektů z obou specifických cílů.

4.19 Velikost revitalizované nebo nově vzniklé plochy veřejných prostranství u projektů SC 2.2 a SC 5.1 MMR sleduje prostřednictvím indikátoru 444 001, který vykazuje *plochu zelené infrastruktury nově vybudované nebo významně modernizované pro jiné účely než přizpůsobení se změně klimatu*. Tento indikátor však neumožňuje rozlišit podporu „obnovy stávajícího prostranství“ od podpory „vzniku prostranství nového“.

4.20 MMR tak nesleduje samostatně plochy veřejných prostranství, které vznikly nově díky podpoře z IROP, a nemůže tudíž posoudit a vyhodnotit přínosy vynaložených peněžních prostředků k řešení některých problémových oblastí uvedených v PD IROP, zejména oblasti *„nevyužívané prostory a plochy v urbanizovaném území vhodné k vytvoření*

[27] Žadatel/příjemce si u indikátoru 444 011 může vybrat metodu, kterou použije pro výpočet počtu obyvatel, kteří žijí v okruhu 2 km od řešeného území, nebo v případech, kdy žadatel nedisponuje potřebnými údaji, je možné uvést jako cílovou hodnotu i počet obyvatel jedné nebo více základních sídelních jednotek. Tyto hodnoty jsou čerpány z přílohy *Specifických pravidel pro žadatele a příjemce* IROP č. 9 „Krycí list indikátoru 444 011“.

kvalitního veřejného prostranství se záměrným a funkčním systémem zelené infrastruktury“.

→ *Výrazně nižší podpora zelené infrastruktury je nastavena v rámci SC 5.1*

4.21 V rámci revitalizace VP měst a obcí jsou podporovány komplexní projekty VP zaměřené na technickou a veřejnou infrastrukturu a **související zelenou infrastrukturu** (zelenou a modrou složku). Podpora VP v rámci SC 5.1 je realizována prostřednictvím aktivity „Revitalizace veřejných prostranství měst a obcí“. Tato aktivita není tak striktně svázána kritérii pro zeleň a hospodaření se srážkovou vodou, jako je tomu u aktivit v rámci SC 2.2.[28]

4.22 U projektů SC 5.1 je podporováno tzv. šedé prostranství (technická a veřejná infrastruktura). U projektů SC 5.1 je zelená infrastruktura podmnožinou celkové plochy VP (technická, veřejná a zelená infrastruktura) a započítává se i do hodnot indikátoru 444 101 – *Plocha podpořeného veřejného prostranství*. Zelená infrastruktura je u projektů SC 5.1 zároveň vykazována stejně jako u projektů SC 2.2 samostatným indikátorem 444 001 – *Zelená infrastruktura podpořená pro jiné účely než přizpůsobování se změnám klimatu*, tj. je započítávána duplicitně.

4.23 NKÚ zjistil, že některé projekty z výzvy č. 73 CLLD vykazují nízký podíl zeleně na celkové ploše podpořeného VP, přestože i v tomto SC 5.1 má být vedle „šedé infrastruktury“ podporována i související zelená infrastruktura (zelená a modrá složka). Provedení tohoto opatření je povinné, MMR však nestanovilo minimální podíl zelené plochy na celkové ploše podpořeného VP. NKÚ zjistil, že z celkového počtu 204 schválených projektů v rámci této výzvy nedosahuje cílová hodnota zelené infrastruktury u téměř jedné čtvrtiny projektů ani 40 % z cílové hodnoty celkové plochy. U některých projektů tvoří zelená infrastruktura skutečně zanedbatelnou část, kdy podíl zeleně nedosahuje ani 5 %, respektive ani 1 % z celkové plochy podpořeného VP.

4.24 NKÚ zjistil, že MMR podporuje v obou SC rovněž budování parkovacích míst[29]. Větší počet parkovacích ploch s využitím dotace IROP vznikl i u takových projektů z výzvy č. 73 CLLD, kde je zároveň vykazován nízký podíl zelené infrastruktury na celkové ploše podpořeného VP. Z pohledu NKÚ je u projektů s touto disproporcí omezená možnost např. minimalizovat ekologickou stopu, snižovat přehřívání měst a obnovovat biodiverzitu.[30] NKÚ považuje poskytování dotací na budování parkovacích míst za nevhodné s ohledem na očekávané přínosy environmentálnímu rozvoji.

→ *MMR nemá spolehlivá data týkající se řešení hospodaření se srážkovou vodou v projektech a tuto problematiku ani příliš neakcentuje*

4.25 NKÚ zjistil, že v PD IROP nebyl stanoven žádný indikátor ke sledování plnění opatření ke zlepšení udržitelného hospodaření se srážkovou vodou v prostředí municipalit, přestože

---

[28] Nejedná se o cíl politiky EU 2 „Zelenější, nízkouhlíková a odolná Evropa“.

[29] Dopravní infrastruktura je podporována v přímých výdajích na hlavní část projektu maximálně v rozsahu 40 % rozlohy veřejného prostranství, které je předmětem realizace projektu.

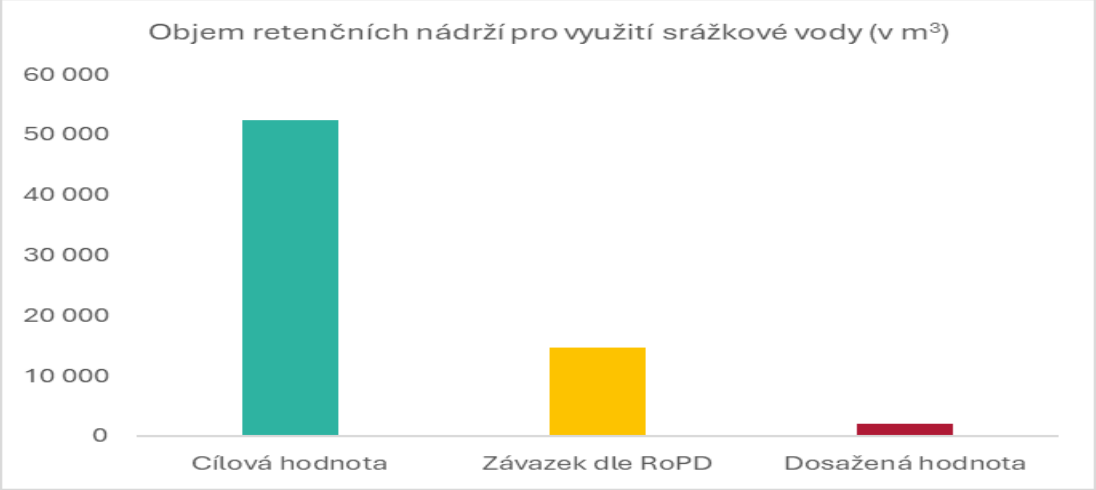
[30] Vyšší počet nově vybudovaných parkovacích míst s podporou z IROP (58, respektive 82 parkovacích míst) zaznamenal NKÚ i u dvou projektů ze SC 2.2 základního kontrolního vzorku, které byly zaměřeny na revitalizaci části sídlišť, kde byla zároveň realizována i tzv. zelená opatření. Takové projekty však nemohou svým charakterem přispět k posilování ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a k omezování všech forem znečištění stejnou měrou jako projekty zaměřené např. na budování nových parků.

v doporučeních ze *Zprávy o České republice 2019* byly určeny jako vysoce prioritní investiční potřeby za tímto účelem (viz bod 2.1 tohoto kontrolního závěru). V rámci indikátorové soustavy programu mohou ale být nastaveny také tzv. interní indikátory, které nejsou součástí programového dokumentu a nepodléhají schvalování Evropskou komisí.

4.26 MMR v roli řídicího orgánu IROP stanovilo v rámci SC 2.2 i SC 5.1 interní indikátor výsledku 426 001 – *Objem retenčních nádrží pro využití srážkové vody.* Indikátor má sloužit MMR ke sledování detailních výstupů projektů a mohl by být využit jako jeden ze zdrojů dat pro evaluaci výsledků specifického cíle.

4.27 NKÚ zjistil, že hospodaření se srážkovou vodou řeší a vykazuje v rámci SC 2.2 i SC 5.1 jen nízký počet projektů. Cílové hodnoty, které MMR v roli ŘO IROP stanovilo pro indikátor 426 001, byly nadhodnoceny do té míry, že nebude pravděpodobně možné je naplnit ani ze 30 %. MMR původně odhadovalo, že téměř každý projekt bude tuto problematiku řešit. Tento předpoklad se však nepotvrdil, skutečný zájem o budování retenčních nádrží byl mnohem nižší, než MMR v roli ŘO IROP odhadovalo. NKÚ zároveň zjistil, že MMR potenciální žadatele o podporu žádným způsobem k řešení této problematiky nemotivovalo, např. nestanovilo podmínku pro řešení této problematiky nebo nezvýhodnilo projekty, které by tato opatření realizovaly.

Graf č. 1: Hospodaření se srážkovou vodou ve sledovaném indikátoru 426 001

Zdroj: vypracoval NKÚ z údajů exportní sestavy monitorovacího systému pro období 2021–2027 (MS2021+) *Skutečnosti indikátorů na agregační mapě* k 30. 6. 2026.

4.28 MMR uvedlo v metodickém listu indikátoru 426 001, že indikátor má měřit instalovaný objem retenčních nádrží pro využití dešťové vody v prostoru, kde dochází k revitalizaci VP a k obnově stávajících či vytvoření nových nádrží pro retenci a využití dešťové vody. Metodický list indikátoru neuváděl žádné další informace pro rozlišování vykazování objemu akumulačních nádrží, retenčních nádrží nebo dalších vsakovacích objektů, což mělo negativní dopad na jednotnost vykazovaných hodnot u příslušných projektů (viz dále bod 4.29 tohoto kontrolního závěru).

4.29 Z kontrolního vzorku třinácti projektů sledovali a vykazovali indikátor 426 001 jen tři příjemci. NKÚ zjistil, že z důvodu nedostatečného popisu ze strany MMR příjemci vykazovali naplňování hodnot tohoto indikátoru odlišně (zahrnutím jak retenčních, tak i akumulačních nádrží), neboť MMR nevysvětlilo metodicky odlišnosti ve způsobu

nakládání, respektive hospodaření se srážkovými vodami ve smyslu akumulace a retence (regulační funkce). Zejména nebyly u metodického listu k indikátoru 426 001 vysvětleny rozdíly mezi retenčními a akumulačními nádržemi.

4.30 Kromě stanovených indikátorů výstupů a výsledků sleduje MMR v MS2021+[31] na úrovni projektů údaje na specifických datových položkách, u kterých žadatel o podporu vkládá dílčí informace k projektu. Specifické datové položky umožňují rozlišit mimo jiné typ řešeného veřejného prostranství.[32]

4.31 Poskytovatel[33] neověřuje správnost záznamů, které žadatel zadává u volitelných, tj. nepovinných specifických datových položek (položky „k výběru“). Takovou položkou je i ta, která sleduje, zda *projekt řeší hospodaření se srážkovou vodou.* Tato skutečnost má negativní dopad na věrohodnost údajů, které poskytuje monitorovací systém MS2021+, neboť dle zjištění NKÚ žadatelé údaje nevyplňují správně, nebo je nevyplňují vůbec.

4.32 NKÚ zjistil rozporné údaje ve vykazování hospodaření se srážkovou vodou v různých sestavách MS2021+. Příkladem možno uvést údaje[34] sledované a vykazované hodnoty u schválených projektů z výzvy č. 73 CLLD, kde je vykazována SDP „projekt řeší hospodaření se srážkovou vodou“ jen u čtyř projektů; naproti tomu v exportní sestavě „indikátory na projektech“ je vykazováno ke srovnatelnému datu naplňování indikátoru s vazbou na hospodaření se srážkovou vodou 426 001 – *Objem retenčních nádrží pro využití srážkové vody* u 32 schválených projektů z výzvy č. 73 CLLD.

4.33 Téma hospodaření se srážkovou vodou MMR nijak neakcentovalo ani v podmínkách výzev, ani v rámci hodnocení dle tzv. modrých kritérií, jak doporučovala Evropská komise ve smyslu nutných investic, které tuto problematiku mají řešit. MMR žádným způsobem nezvýhodnilo projekty, které hospodaření se srážkovou vodou zahrnuly do realizace.

→ *Co může vlastně MMR prostřednictvím soustavy indikátorů průběžně sledovat a vyhodnocovat:*

4.34 velikost revitalizované nebo modernizované plochy veřejného prostranství, respektive zelené infrastruktury v rámci podpořeného veřejného prostranství;

4.35 vykazovaný odhad počtu obyvatel, kteří díky podpoře z IROP mohou využít přístupu k nové nebo modernizované zelené infrastruktuře, avšak **bez údajů o kvalitativní změně** vlivem poskytnuté podpory na realizaci projektu;

4.36 typy prostranství, které příjemci s podporou z IROP revitalizují nebo modernizují.

… a co nikoli, nebo až v delším časovém horizontu:

4.37 plochy prostranství, které příjemci s podporou z IROP nově budují, ani vztah mezi nově vzniklou zelenou infrastrukturou u podpořeného prostranství a objemem peněžních prostředků vynaložených na realizaci projektů budujících nová veřejná prostranství.

---

[31] MS2021+ je centrální informační a monitorovací systém Ministerstva pro místní rozvoj, který slouží k administraci evropských dotací pro programové období 2021–2027.

[32] Nábřeží, náměstí, náves, park, pěší zóna, prostor pro relaxační a volnočasové aktivity, sídliště, uliční prostor, popř. kategorie ostatní.

[33] MMR prostřednictvím zprostředkujícího subjektu Centrum, který provádí hodnocení žádostí o podporu.

[34] Sestava 02-015 specifické datové položky v MS2021+ s údaji k datu 27. 4. 2026.

Nelze tak vyhodnotit konkrétní přínosy k řešení samostatné problémové oblasti *„nevyužívané prostory a plochy v urbanizovaném území vhodné k vytvoření kvalitního veřejného prostranství se záměrným a funkčním systémem zelené infrastruktury“* u SC 2.2 (viz bod 2.8 tohoto kontrolního závěru) ani dopady realizované aktivity *„revitalizace a úprava nevyužívaných ploch“* u SC 5.1 (viz bod 2.12 tohoto kontrolního závěru);

4.38 naplnění očekávaných přínosů poskytnuté podpory, jakými jsou např. *snížení znečištění ovzduší a vody* a *snížení hlučnosti*. Rovněž *zachování a zvýšení biologické rozmanitosti vegetace a živočichů ve městech a obcích* bude možné posoudit a vyhodnotit až např. v rámci evaluace.

Kontrolní činnost MMR

4.39 MMR v roli ŘO IROP vykonává kontrolu řádného plnění delegovaných pravomocí zprostředkujícím subjektem i kontrolu výkonu činností vyplývající ze smluvního vztahu[35].

4.40 MMR zavázalo Centrum předávat v rámci plnění úkolů informace a poskytovat součinnost ŘO IROP (MMR) při ověření a hodnocení výkonu delegovaných činností a při ověřování plnění povinností dle uzavřené smlouvy. NKÚ ale zjistil, že MMR v dohodě s Ministerstvem životního prostředí nezakotvilo své oprávnění provádět kontroly ani nezavázalo AOPK k poskytnutí součinnosti při ověřování výkonu činností stanovených pro AOPK v dohodě o spolupráci[36].

4.41 MMR nastavilo postupy a výkon kontrol v interní dokumentaci *Operační manuál IROP* (dále také „OM IROP“), a to pro provádění kontrol plnění delegovaných pravomocí u Centra, avšak nenastavilo v OM IROP provádění kontroly výkonu činností u MŽP, respektive u AOPK. NKÚ zjistil, že kontroly výkonu činností MMR přesto realizuje.

4.42 V programovém období 2021–2027 MMR provedlo, respektive ukončilo v roce 2023 jednu veřejnosprávní kontrolu delegovaných pravomocí u zprostředkujícího subjektu Centrum. MMR rovněž zahájilo v roce 2025 první kontrolu výkonu činností souvisejících s dohodou o spolupráci u AOPK[37]. Ke dni ukončení kontroly NKÚ nebyla tako kontrola MMR u AOPK ukončena.

[35] Veřejnoprávní smlouva o výkonu některých úkolů řídicího orgánu zprostředkujícím subjektem v rámci implementace *Integrovaného regionálního operačního programu* 2021–2027 uzavřená s Centrem pro regionální rozvoj ČR dne 7. 12. 2021 a dohoda mezi Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem životního prostředí o náplni činnosti věcného garanta při přípravě a realizaci specifického cíle 2.2 IROP a o další spolupráci Řídicích orgánů IROP a operačního programu *Životní prostředí* v programovém období 2021–2027 ze dne 23. 11. 2022.

[36] Povinnost AOPK podrobit se kontrole je zakotvena v podmínkách realizace projektu registrační číslo CZ.06.07.01/00/23_113/0006064 s názvem „Technická pomoc k zajištění činností při přípravě a realizaci specifického cíle 2.2 IROP pro období 2021–2027“. Účelem realizace uvedeného projektu je zajištění činností dle čl. I dohody o spolupráci mezi MMR a MŽP o náplni činnosti věcného garanta při přípravě a realizaci SC 2.2 IROP pro období 2021–2027.

[37] AOPK zpracovala k datu 31. 12. 2025 téměř čtyři sta stanovisek k žádostem o podporu v rámci SC 2.2, tzn., že většina posudků již byla dokončena.

→ MMR nastavilo kontrolu limitů v kritériu společném pro všechny výzvy obecně …

4.43 NKÚ prověřoval, zda MMR ověřuje v rámci kontroly způsobilosti výdajů v projektech i dodržování výdajových limitů stanovených pro financování vymezených aktivit a opatření.

4.44 MMR nastavilo v kontrolních listech kritéria pro ověření dodržování limitů obecně, a to za účelem univerzálního použití kontrolních listů v rámci všech výzev IROP. Kontrolní list odkazuje na příslušnou výzvu, resp. na jednu z jejích příloh, kde jsou konkrétní limity pro ověření stanoveny.

… a nezavedlo v kontrolních listech k ověření způsobilosti výdajů kritéria k výdajovým položkám spadajícím do různých částí projektu

4.45 Kontrolní listy pro ověření způsobilosti výdajů neuvádějí kritéria k ověření správného zařazení prvků mobiliáře do příslušné části projektu dle pravidel, které MMR stanovilo v závazné dokumentaci pro žadatele a příjemce. Poskytovatel správnost zahrnutí vykazovaných výdajů do příslušné části projektu ani neověřuje, což mělo dopad na způsobilost výdajů u jednoho z projektů kontrolního vzorku (viz bod 4.59 tohoto kontrolního závěru a příklad č. 2).

4.46 Způsobilost konkrétních výdajů v doprovodné části projektu, kde byl stanoven limit 10 % z celkových způsobilých výdajů, MMR rovněž u výdajových položek neověřuje a nenastavilo konkrétní kritéria k ověření správného zařazení mobiliářových prvků do příslušné výdajové části projektu. Příjemci tak v žádostech o platbu mohou stanovovat výši způsobilých výdajů pro doprovodnou část projektu dopočtem do vyčerpání stanoveného 10% limitu, aniž by k nim museli přiřazovat konkrétní prvky mobiliáře.

→ MMR nestanovilo maximální částky dotace z IROP pro pořízení mobiliářů

4.47 NKÚ zjistil, že MMR stanovilo procentuální limit pro pořízení mobiliáře v rámci výdajů v doprovodné části projektu ve výši 10 % z celkových způsobilých výdajů, avšak nestanovilo pro toto vybavení žádné maximální částky. Způsobilé výdaje na pořízení mobiliáře se solárními prvky v rámci hlavní části projektu MMR nijak neomezilo. To umožnuje příjemcům zejména u finančně náročnějších projektů pořizovat z dotačních prostředků IROP i vybavení s vyšší pořizovací cenou, které není potřeba pro naplnění účelu a cílů projektu (viz bod 4.58 tohoto kontrolního závěru a příklad č. 1).

B) Kontrola u příjemců podpory

4.48 NKÚ u vybraných příjemců podpory kontroloval, zda své projekty realizovali v souladu s právními předpisy a pravidly programu. Kontrolou bylo ověřováno, zda příjemci realizací projektů dosáhli deklarovaných cílů a zda jimi realizované projekty přispěly k naplnění definovaných potřeb a řešení identifikovaných problémů.

4.49 Pro projekty, podpořené v rámci SC 2.2, byly na národní úrovni identifikovány hlavní problémové oblasti, které je potřeba řešit a zároveň i očekávané přínosy k plnění tohoto specifického cíle:

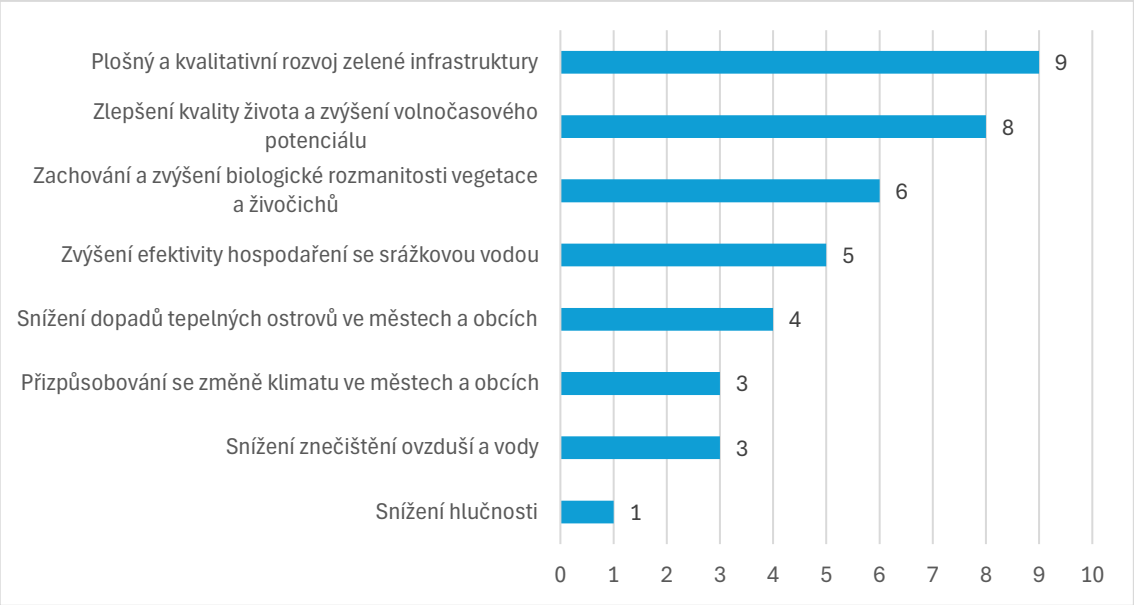
- nevyhovující prostředí měst a absence kvalitních a funkčních prvků zelené infrastruktury jako součásti staveb krajinářské architektury ve veřejném prostranství měst a obcí;

- vysoký podíl ploch se zpevněným, nepropustným povrchem bez souvisejícího hospodaření a nakládání se srážkovou vodou;
- vzájemná funkční neprovázanost existujících prvků vegetace v sídlech a zhoršující se podmínky pro přírodní složku ve veřejných prostranstvích jako důsledek předchozího nekoncepčního rozvoje a nedostatečné údržby sídelní zeleně a veřejných prostranství;
- nevyužívané prostory a plochy v urbanizovaném území vhodné k vytvoření kvalitního veřejného prostranství se záměrným a funkčním systémem zelené infrastruktury;
- neuspokojivý volnočasový potenciál veřejných prostranství zejména ve větších městech;
- znečištění ovzduší nebezpečné pro zdraví lidí;
- hluk ve veřejném prostranství;
- nedostatek vody a špatné hospodaření se srážkovou vodou.

4.50 NKÚ na základním vzorku projektů ověřil, že příjemci se zavázali realizací svých projektů řešit šest z osmi identifikovaných problémových oblastí[38]. Jeden z projektů, jehož realizace přispěla k řešení šesti problémových oblastí a který naplňuje očekávané přínosy pro tento typ opatření podporovaný ze SC 2.2, NKÚ vyhodnotil jako příklad dobré praxe.

4.51 Řešením vybraných hlavních problémových oblastí mělo u příjemců dojít k některému z očekávaných přínosů naplnění SC 2.2, které jsou vyjmenovány v PD IROP. Informaci o tom, jaké přínosy podporovaných opatření příjemci očekávali v kontrolovaných projektech, přináší graf č. 2.

Graf č. 2: Zastoupení očekávaných přínosů podporovaných opatření v projektech

Zdroj: vypracoval NKÚ z dokumentace kontrolovaných projektů.

4.52 NKÚ ověřil u projektů ze základního vzorku konkrétní změny, ke kterým u příjemců realizací projektů došlo. Např. zlepšení kvality života a zvýšení volnočasového potenciálu

[38] Příjemci neřešili oblast znečištění ovzduší nebezpečné pro zdraví lidí a hluk ve veřejném prostranství. Tyto problémové oblasti není možné okamžitě vyřešit realizací projektu; dopad projektů na tyto oblasti bude možné sledovat až v dlouhodobém horizontu (např. až dostatečně vzroste zasazená vegetace).

spočívalo ve vytvoření nového VP k relaxaci, odpočinku a aktivnímu trávení volného času s osazením nových prvků mobiliáře, zachování a zvýšení biologické rozmanitosti ve výsadbě nových stromů[39], keřů nebo trvalkových záhonů, zvýšení efektivity hospodaření se srážkovou vodu ve vytváření nových vodních prvků nebo zabudování retenčních či akumulačních nádrží. Fotografie revitalizovaných a nově vybudovaných prostranství u kontrolovaných projektů jsou uvedeny v příloze č. 3 tohoto kontrolního závěru.

4.53 NKÚ zjistil, že u většiny kontrolovaných projektů, kde příjemci realizovali obnovu stávajícího VP, docházelo také k odstranění části nevyhovující vegetace[40] před novou výsadbou zeleně. NKÚ nezjistil případy, kdy by kácení původní vegetace převyšovalo svým rozsahem novou výsadbu. NKÚ při kontrole projektů ověřil, že většina příjemců by měla v době udržitelnosti projektu zajišťovat systematickou péči o zeleň a její pravidelnou údržbu v rámci svého rozpočtu nebo prostřednictvím svých příspěvkových organizací, popř. na základě smlouvy na dodávku služeb.

4.54 U všech kontrolovaných projektů NKÚ vyhodnotil vynaložené prostředky jako účelné. Dílčí nedostatky byly zjištěny především v oblasti způsobilosti výdajů (porušení podmínek rozhodnutí o poskytnutí dotace, v oblasti dodržování požadavků zákona o zadávání veřejných zakázek[41] a v oblasti zveřejňování informací v příslušných registrech.

→ *Výdaje na pořízení mobiliáře*

4.55 Pro projekty podpořené ze SC 2.2 vymezilo MMR přímé výdaje a nepřímé, tzv. paušální náklady, jejichž výši stanovilo paušální sazbou 7 %. Přímé výdaje jsou rozděleny na přímé výdaje na hlavní část projektu a přímé výdaje na doprovodnou část projektu.

4.56 Mezi přímé výdaje na hlavní část projektu patří kromě pořízení staveb, stavebních úprav, zemních prací a dalších investic ve vazbě na zelenou infrastrukturu také např. prvky na podporu biodiverzity[42], výsadba a úprava vegetace, přístřešky, altány a zastávky se zelenou střechou nebo fotovoltaickými panely, mobiliář, který obsahuje solární prvky (např. lavičky), a další, vyjmenované ve *Specifických pravidlech pro žadatele a příjemce* (dále také „SPŽP“).

4.57 Mezi přímé výdaje na doprovodnou část projektu naopak patří mobiliář bez solárních prvků (např. stojany na kola, lavičky, odpadkové koše, herní prvky), altány a přístřešky bez zelených střech nebo fotovoltaických panelů, sítě technické infrastruktury, investice vyvolané stavbou a další vyjmenované ve SPŽP. MMR pro ně stanovilo limit výdajů ve výši 10 % celkových způsobilých výdajů.

4.58 Výše výdajů na mobiliář, resp. jeho jednotlivé prvky, (z hlavní i doprovodné části projektu), nebyla ze strany MMR nijak omezena. NKÚ zjistil u jednoho z kontrolovaných projektů i nákup nadstandardních prvků mobiliáře (solární prvky s vyspělejší technologií)

---

[39] Podle specifických kritérií přijatelnosti musí omezit kácení dřevin na nezbytně nutnou míru.

[40] Kácení narušených dřevin v projektech bylo realizováno zejména z důvodu jejich špatného zdravotního či pěstebního stavu (příliš rozrostlé, nemocné, slabé a suché) a výrazně snížené provozní bezpečnosti. Dalším důvodem byla jejich předchozí nekoncepční výsadba, popř. nevhodný sortiment dřevin, nebo jejich neuspokojivý stav v důsledku nedostatečné nebo nevhodné péče.

[41] Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

[42] Například ptačí a netopýří budky, umělá broukoviště, pítka, krmítka, útočiště pro hmyz, plazy nebo obojživelníky.

s vyšší pořizovací cenou, přestože se jednalo o cenu obvyklou, viz příklad č. 1. NKÚ nepovažuje za vhodné, aby takové prvky mobiliáře byly podporovány z dotace IROP, a doporučuje, aby obce financovaly podobné vybavení z vlastních prostředků.

Příklad č. 1: Pořízení nadstandardních prvků mobiliáře s vyšší pořizovací cenou

Příjemce realizující projekt 4122 pořídil různé prvky mobiliáře, které zahrnul jak do hlavní, tak do doprovodné části projektu. Do výdajů na hlavní část projektu příjemce mj. zahrnul v souladu s pravidly programu i výdaje za pořízení dvou laviček se solárními prvky (tzv. solární nabíjecí lavičky) v celkové výši 401 360 Kč.
Ačkoli příjemce neporušil žádná závazná pravidla či ustanovení, NKÚ konstatuje, že takové **nadstandardní prvky mobiliáře nebyly potřebné pro naplnění účelu a cíle projektu a mohly být financovány z vlastních prostředků obce.** Ukázka lavičky se solárními prvky je součástí přílohy č. 4 tohoto kontrolního závěru.

4.59 U jednoho z kontrolovaných projektů NKÚ identifikoval výdaje za herní mobiliář, které příjemce nesprávně zahrnul do přímých výdajů na hlavní část projektu, přestože nenaplňovaly znaky těchto výdajů (solární prvky), tudíž měly být součástí doprovodné části projektu, kde byl stanoven pro takové výdaje 10% limit. Příjemce by se již do stanoveného limitu nevešel, viz příklad č. 2.

Příklad č. 2: Chybné zahrnutí výdajů do přímých výdajů na hlavní část projektu

Příjemce realizující projekt 4079 zahrnul do přímých výdajů na hlavní část projektu i výdaje ve výši 1 332 423 Kč na stavební objekt „dětské hřiště“, které sestávají z nákladů na pořízení jedenácti běžných herních prvků, včetně jejich dopravy. Výdaje na ně vynaložené nespadají dle pravidel stanovených MMR do hlavní části projektu, nýbrž do doprovodné části. Tam však příjemce zahrnul také další mobiliářové vybavení (pergolu), čímž vyčerpal 10% limit. **Výdaje za herní prvky příjemce uplatnil v hlavní části projektu nesprávně.**

4.60 Nejčastěji pořizovanými prvky mobiliáře v rámci kontrolovaných projektů byly odpadkové koše, informační tabule, stínící prvky, herní prvky, pítka a mlžítka, dále lehátka a v hojném počtu lavičky. Příklady a cenové škály pořizovaných různých typů laviček jsou uvedeny v příloze č. 4 tohoto kontrolního závěru[43].

→ Zachování účelu dotace po celou dobu udržitelnosti

4.61 Závazné podmínky rozhodnutí o poskytnutí dotace (dále také „RoPD“) stanovují příjemcům povinnost zachovat majetek, získaný z dotace (byť i jen částečně), případně ho z vlastních zdrojů pořídit opětovně, a to ve stejné nebo vyšší kvalitě. Mezi takto pořízený majetek, nezbytný k zajištění souladu projektu s podporovanou aktivitou a k naplnění účelu, patří podle SPŽP i výsadba a údržba vegetace. NKÚ při kontrole projektu, který byl v době udržitelnosti, zjistil jeden případ chybějící části vegetace pořízené z dotace IROP. Příjemce chybějící část nahradil v průběhu kontroly NKÚ.

[43] Cenové škály u pořizovaných prvků mobiliáře mapoval také například slovenský Najvyšší kontrolný úrad Slovenské republiky ve zprávě o výsledku kontroly 2023 „Zelená infraštruktúra v mestách a obciach“, která byla zaměřena na budování prvků zelené infrastruktury a zajištění udržitelnosti projektů.

→ *Porušení pravidel při zadávání veřejných zakázek*

4.62 SPŽP, RoPD a podmínky RoPD stanoví příjemci povinnost postupovat při zadávání veřejných zakázek mj. podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, nebo v souladu s metodickým pokynem pro oblast zadávání zakázek.

4.63 NKÚ zaznamenal u kontrolovaných projektů několik případů porušení zákona č. 134/2016 Sb., o zadávaní veřejných zakázek. V jednom případě se jednalo o nedodržení zásady transparentnosti.

4.64 Další porušení se týkala případů, kdy příjemce pozdě zveřejnil nebo vůbec nezveřejnil dokumenty související s veřejnou zakázkou na profilu zadavatele ve *Věstníku veřejných zakázek* nebo v registru smluv.

4.65 V jednom případě NKÚ zjistil, že příjemce v roli objednatele zadal zhotoviteli prací nad rámec uzavřené smlouvy ještě dvě objednávky, jimiž byl předmět smlouvy doplněn o vícepráce. O těchto změnách příjemce neinformoval poskytovatele dotace, pouze objednávky vložil v rámci vyúčtování žádosti o platbu do MS2021+. Poskytovatele dotace příjemce o změnách informoval až na základě kontroly NKÚ.

→ *NKÚ zjistil u příjemců ve třech případech skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně.*

4.66 V jednom případě příjemce nedodržel lhůtu pro zveřejnění smlouvy včetně jejích změn a dodatků, a tím zároveň nedodržel zásadu transparentnosti podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Ve druhém případě příjemce nezachoval část majetku získaného z dotace. Ve třetím případě příjemce zahrnul mezi výdaje na hlavní část projektu i výdaje, které tam svým charakterem nepatřily, viz příklad č. 2. Finanční významnost zjištěných nedostatků představuje 1 % z částky kontrolovaného objemu za projekty základního kontrolního vzorku.

Seznam zkratek

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Centrum	Centrum pro regionální rozvoj České republiky
CLLD	komunitně vedený místní rozvoj
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
IROP	*Integrovaný regionální operační program*
ITI	integrované územní investice
MAS	místní akční skupiny
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MS2021+	monitorovací systém pro období 2021–2027
MV	monitorovací výbor
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OM IROP	dokument *Operační manuál IROP*
OÚ	obecní úřad
PD IROP	programový dokument IROP
RoPD	rozhodnutí o poskytnutí dotace
ŘO IROP	řídicí orgán IROP
SC	specifický cíl
SDP	specifické datové položky
SPŽP	Specifická pravidla pro žadatele a příjemce
SR	státní rozpočet
VP	veřejná prostranství
VRR	více rozvinuté regiony

Seznam příloh

Příloha č. 1: Přehled kontrolovaných projektů – finanční údaje

Příloha č. 2: Mapa pokrytí podporou z SC 2.2 a 5.1 IROP

Příloha č. 3: Fotodokumentace prověřených projektů realizovaných s podporou z IROP (stav po realizaci)

Příloha č. 4: Příklady pořizovaného mobiliáře ve fotodokumentaci (lavičky)

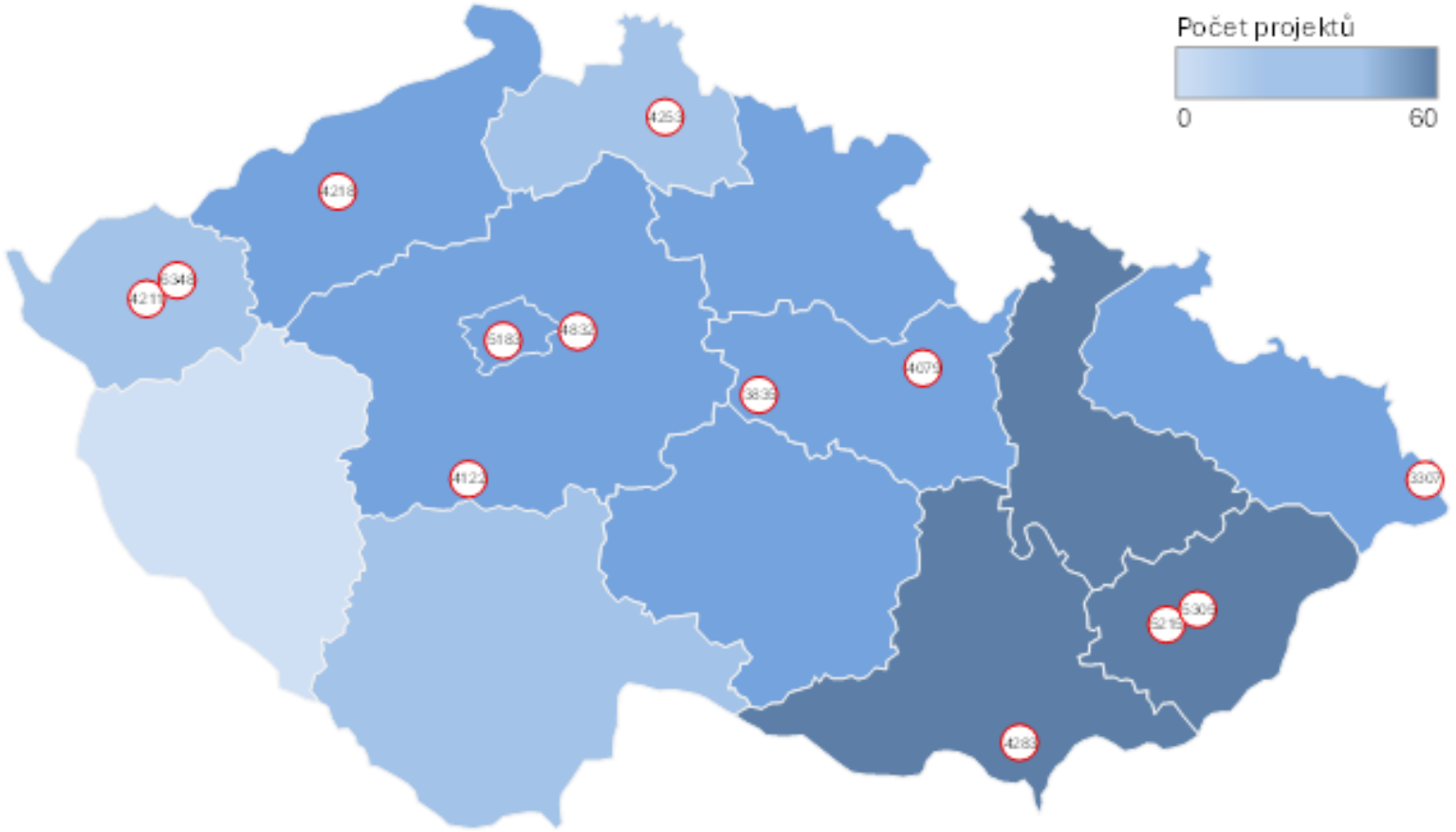
Příloha č. 1

Zkrácené číslo projektu	Registrační číslo projektu dle MS2021+	Název projektu	Příjemce	Schválená dotace – část EU (dle RoPD)	Schválená dotace – část SR (dle RoPD)	Proplacená dotace – část EU	Proplacená dotace – část SR	Proplacená dotace – EU a SR celkem
4079	CZ.06.02.02/00/22_063/0004079	Revitalizace parku u Roškotova divadla	Město Ústí nad Orlicí	29 461 011,79	0,00	29 461 011,79	0,00	29 461 011,79
4122	CZ.06.02.02/00/22_064/0004122	Povodňový park Kamýk nad Vltavou	Obec Kamýk nad Vltavou	69 999 999,99	15 000 000,00	51 690 907,46	11 076 623,04	62 767 530,50
4283	CZ.06.02.02/00/22_064/0004283	Rekonstrukce Masarykova náměstí v Podivíně – I. etapa	Město Podivín	3 555 647,02	761 924,36	3 545 685,84	759 789,83	4 305 475,67
5183	CZ.06.02.02/00/22_065/0005183	Regenerace Nedvědova náměstí Praha 4	Městská část Praha 4	3 938 315,14	984 578,79	2 370 628,02	592 657,01	2 963 285,03
3307	CZ.06.02.02/00/23_077/0003307	Bystřický park	Obec Bystřice	10 356 576,26	0,00	9 405 187,19	0,00	9 405 187,19
4218	CZ.06.02.02/00/23_077/0004218	Znovuzrození parku Střed v Mostě	Statutární město Most	34 334 928,15	0,00	32 440 636,11	0,00	32 440 636,11
4253	CZ.06.02.02/00/23_077/0004253	Revitalizace sídliště Šumava v Jablonci nad Nisou – 3. etapa	Statutární město Jablonec nad Nisou	3 205 384,77	0,00	3 205 384,77	0,00	3 205 384,77
5215	CZ.06.02.02/00/23_077/0005215	Otrokovice – regenerace panelového sídliště Trávníky – II. etapa	Město Otrokovice	7 395 000,00	0,00	7 395 000,00	0,00	7 395 000,00
5305	CZ.06.02.02/00/23_077/0005305	Parčík u Sokolovny ve Zlíně-Malenovicích	Statutární město Zlín	3 726 653,28	0,00	3 377 248,82	0,00	3 377 248,82
6348	CZ.06.02.02/00/23_077/0006348	Karlovy Vary, Náplavka řeky Ohře	Statutární město Karlovy Vary	35 167 232,65	0,00	28 006 343,20	0,00	28 006 343,20
3835	CZ.06.05.01/00/23_073/0003835	Úprava terasy před nákupním střediskem	Obec Prachovice	4 624 678,76	0,00	4 067 155,45	0,00	4 067 155,45
4211	CZ.06.05.01/00/23_073/0004211	Úpravy veřejného prostranství u bývalého kostela sv. Jana Křtitele	Město Loket	1 184 611,04	0,00	1 145 410,68	0,00	1 145 410,68
4832	CZ.06.05.01/00/23_073/0004832	Úprava nádvoří a zahrady u objektu č.p. 19 – budova OÚ Tuklaty	Obec Tuklaty	2 834 192,37	531 411,07	2 556 310,27	479 308,18	3 035 618,45
				209 784 231,22	**17 277 914,22**	**178 666 909,60**	**12 908 378,06**	**191 575 287,66**

Zdroj: vypracoval NKÚ dle údajů z MS2021+.

Příloha č. 2

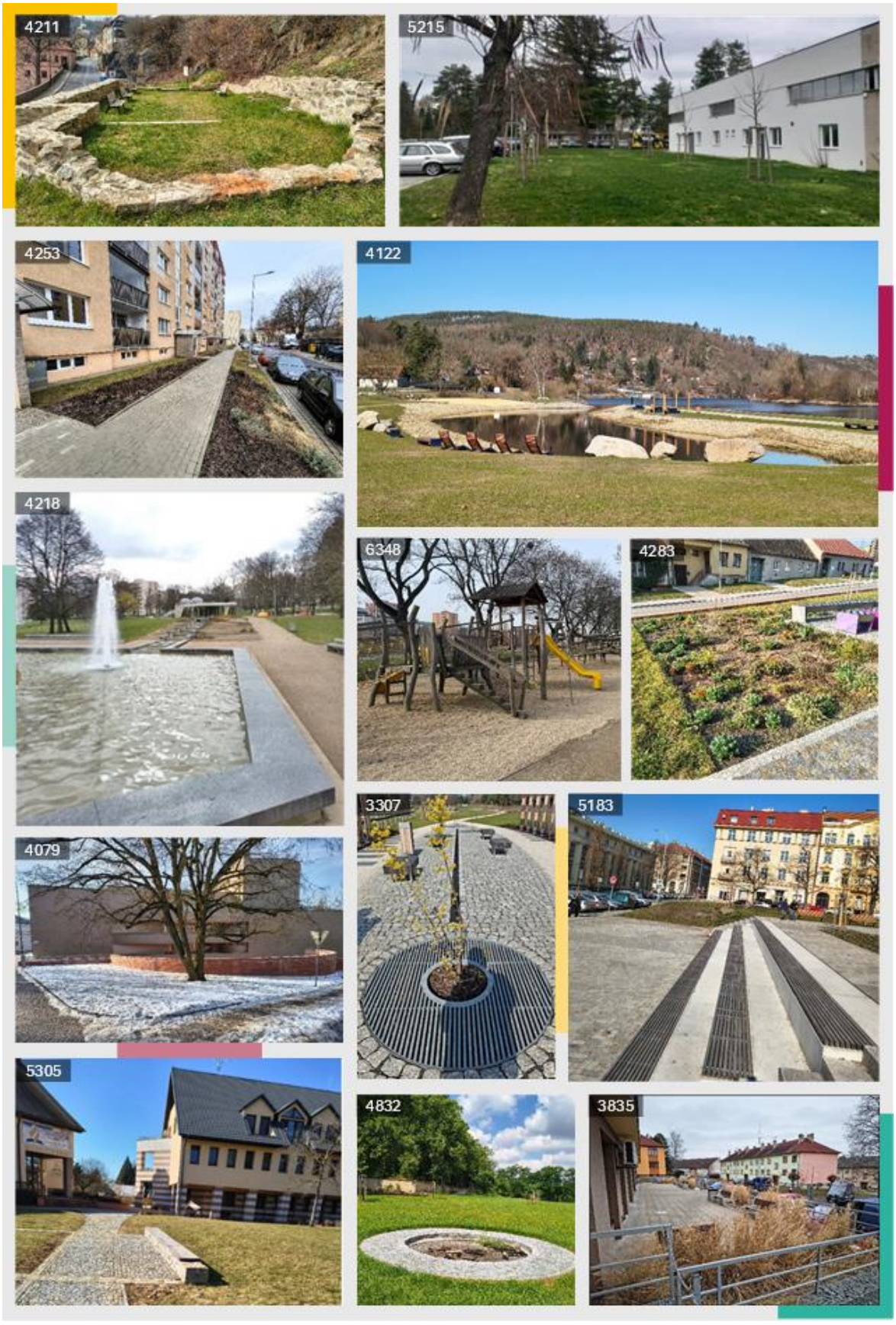
Počet žádostí podpořených v rámci SC 2.2 a 5.1 IROP dle krajů – s vyznačením kontrolovaných projektů

4079 – Ústí nad Orlicí, park u Roškotova divadla	**5215** – Otrokovice, regenerace sídliště Trávníky
4122 – Kamýk nad Vltavou, povodňový park	**5305** – Zlín, parčík u Sokolovny
4283 – Podivín, rekonstrukce Masarykova náměstí	**6348** – Karlovy Vary, náplavka řeky Ohře
5183 – Praha 4, regenerace Nedvědova náměstí	**3835** – Prachovice, terasa před nákupním střediskem
3307 – Bystřice, Bystřický park	**4211** – Loket, úpravy u bývalého kostela sv. Jana Křtitele
4218 – Most, znovuzrození parku Střed	**4832** – Tuklaty, úprava nádvoří a zahrady – OÚ Tuklaty

Příloha č. 3

Fotogalerie revitalizovaných a nových veřejných prostranství u kontrolovaných projektů

Zdroj: fotodokumentace pořízená NKÚ v průběhu kontroly.

Příloha č. 4

Cenová škála u laviček pořizovaných z dotace IROP v kontrolovaných projektech

Pořadové číslo	Kategorie	Typ lavičky s popisem	Jednotková cena vč. DPH (v Kč)
1.	Kruhové a půlkruhové lavičky	Lavička půlkruhová parková průměr 5 m lamely z borového dřeva, ocelová konstrukce	12 663,17
2.		Lavička půlkruhová RADIANO vnější průměr 2,9 m dřevěný sedák	60 318,50
3.		Lavička kruhová RADIANO vnější průměr 2,9 m dřevěný sedák	115 918,00
4.	Lavičky s opěrkou, ocel a litina	Lavička ocelová TAURUS dřevěný sedák	14 641,00
5.		Lavička litinová HAD dřevěný sedák	11 313,50
6.		Lavička s opěradlem typ Schönbrunn 2 m litina, sedák dřevo	14 500,00
7.	Jednoduché lavice	Lavička parková 3 m lamely z borového dřeva, ocelová konstrukce	34 137,63
8.		Lavička dřevěná v délce 2 m sedák z masivních desek a lamel tropické dřevo, ocelová konstrukce	31 258,50
9.		Lavička dřevěná v délce 3 m ocelová konstrukce, sedák z masivních desek a lamel tropické dřevo	53 845,00
10.	Atypické lavičky	Lavička zalomená 6,5 m, bez opěradel, bez područek sedák z masivních desek, ocelová konstrukce	154 232,02
11.		Lavička trojúhelníková 3 m, bez opěradel, bez područek sedák z masivních desek, ocelová konstrukce	197 596,48
12.	Solární lavička	Lavička solární v délce 3 m sedák z bezpečnostního skla, ocelová konstrukce, fotovoltaický panel s dvojitým USB konektorem	200 680,23

Zdroj: vypracoval NKÚ dle dokumentace kontrolovaných projektů.
Pozn.: Všechny ceny zahrnují montáž, instalaci, popř. dopravu.

Kruhové a půlkruhové lavičky

Lavičky s opěrkou, ocel a litina

Jednoduché lavice

Atypické lavičky

Solární lavička

ČÁST C
INFORMACE A DOKUMENTY

Informace o ukončení kontrolní akce

Číslo kontrolní akce: 26/01

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky vynaložené Ministerstvem obrany na bezpilotní systémy Armády České republiky

Kolegium Nejvyššího kontrolního úřadu dne 26. října 2026 usnesením č. 4/XV/2026 schválilo kontrolní závěr z kontrolní akce č. 26/01.

Vzhledem k tomu, že **kontrolní závěr z výše uvedené kontrolní akce** obsahuje utajované informace, na které se vztahuje zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, byl podle rozhodnutí Kolegia NKÚ ve smyslu § 30 odst. 4 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, zaslán pouze poslanecké sněmovně, senátu a vládě ČR a **nebude ve *Věstníku NKÚ* zveřejněn.**

Věstník Nejvyššího kontrolního úřadu
Ročník 34.

Vydavatel:
Nejvyšší kontrolní úřad, Komunardů 1634/44, 170 00 Praha 7
Redakce:
Odbor komunikace NKÚ
E-mail: vestnik@nku.gov.cz
Částka 4/2026 vyšla dne 13. listopadu 2026
ISSN 1210-9703 (Print)
ISSN 1804-0608 (On-line)

